

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΜΗΜΑ: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ – ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

«Ο πολίτης στη διαχείριση θεμάτων εσωτερικής ασφάλειας ενός κράτους, μέσα απ' τη συμμετοχή του στη στρατηγική πρόληψης της εγκληματικότητας. Μελέτη περίπτωσης του θεσμού του Παρατηρητή Γειτονιάς στην Κύπρο και των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας στην Ελλάδα»

Ελένη Γιαλαμά

Ιανουάριος 2022

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΜΗΜΑ: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ – ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

«Ο πολίτης στη διαχείριση θεμάτων εσωτερικής ασφάλειας ενός κράτους, μέσα απ' τη συμμετοχή του στη στρατηγική πρόληψης της εγκληματικότητας. Μελέτη περίπτωσης του θεσμού του Παρατηρητή Γειτονιάς στην Κύπρο και των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας στην Ελλάδα»

Διατριβή η οποία υποβλήθηκε προς απόκτηση εξ αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στις Διεθνείς Σχέσεις – Στρατηγική και Ασφάλεια στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις - Πάφου

Ελένη Γιαλαμά

Ιανουάριος 2022

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Ελένη Γιαλαμά, 2022

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Allrightsreserved.

Η έγκριση της διατριβής από το Πανεπιστημίου Νεάπολις δεν υποδηλώνει απαραιτήτως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Πανεπιστημίου.

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα 2

Περίληψη 9

Abstract 10

1. Εισαγωγή 11

2. Θεωρητικό Πλαίσιο – Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας 13

2.1 Εσωτερική Ασφάλεια, Απειλές ασφαλείας και Επιχειρησιακό Πλαίσιο Αντιμετώπισης 13

2.1.1 Έγκλημα και Εγκληματικότητα 14

2.2 Αντεγκληματική Πολιτική 15

2.2.1 Συμμετοχική Αντεγκληματική Πολιτική 16

2.2.1.1 Ο Αστυνόμος της Γειτονιάς 17

2.2.1.2 Ο Παρατηρητής της Γειτονιάς 19

2.2.1.3 Τα Συμβούλια Πρόληψης Εγκληματικότητας - Παραβατικότητας 20

2.3 Εμπειρικές Έρευνες – Κριτική Επισκόπηση 21

2.4 Κριτική Θεώρηση - Στόχος - Ερευνητικά Ερωτήματα 22

3. Μεθοδολογία Ερευνητικής Εργασίας 24

3.1 Ερευνητική Μέθοδος 24

3.2 Συμμετέχοντες 24

3.3 Άδειες - Πρόσβαση 25

3.4 Εργαλείο Συγκέντρωσης Δεδομένων 25

3.5 Μέθοδος Ανάλυσης Δεδομένων 26

3.6 Περιορισμοί στην Έρευνα 26

4. Μελέτη Περίπτωσης: Ο θεσμός του Παρατηρητή της Γειτονιάς 27

4.1 Ο θεσμός στον χρόνο και στο χώρο 27

4.2 Αποτελέσματα 31

4.3 Συμπεράσματα – Προτάσεις 37

5. Μελέτη Περίπτωσης: Τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας στην Ελλάδα40

5.1 Ο θεσμός στον χρόνο και στο χώρο 40

5.2 Αποτελέσματα 41

5.3 Συμπεράσματα – Προτάσεις 46

6. Επίλογος 49

Βιβλιογραφία 53

Παραρτήματα 58

Συνέντευξη 1η 58

Συνέντευξη 2η 65

Συνέντευξη 3η 71

Συνέντευξη 4η 77

Συνέντευξη 5η 85

Συνέντευξη 6η 92

Συνέντευξη 7η 97

Επιστολή συμμετοχής στην Έρευνα 105

Οδηγοί Ημιδομημένης Συνέντευξης 107

Αίτηση Συμμετοχής στο Θεσμό: Ο παρατηρητής της Γειτονιάς 110

Απάντηση από τη Διεύθυνση Πρόληψης της Βίας 111

Έρευνα για τον Παρατηρητή της Γειτονιάς το 2016 112

Κατάλογος Γραφικών Παραστάσεων/Εικόνων/Διαγραμμάτων

Εικόνα 1. Λογότυπο Αστυνομικού της Γειτονιάς στην Ελλάδα……..18
Εικόνα 2. Βασικές Δράσεις – Παρεμβάσεις των Αστυνομικών της Γειτονιάς……18
Εικόνα 3. Παρεμβάσεις των Αστυνομικών της Γειτονιάς (έτους 2019)…….…….19
Εικόνα 4. Λογότυπο Αστυνομικού της Γειτονιάς στην Κύπρο……...19
Εικόνα 5. Πρότυπο του προγράμματος «Παρατηρητής της Γειτονιάς»…….……28
Εικόνα 6. Σελίδα Παρατηρητή της Γειτονιάς Λάρνακας…….29
Εικόνα 7. Σελίδα Παρατηρητές Καιμακλί……...29
Εικόνα 8. Πινακίδες Ενημέρωσης……30

Ακρωνύμια - Συντομογραφίες

άρ.	άρθρο/α
Κ.Ε.Δ.Ε.	Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας
ΚΕ.Σ.Π.ΠΑ	Κεντρικό Συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας
ν.	νόμος
π.χ.	παραδείγματος χάριν
παρ.	παράγραφος
Σ.Π.Ε.	Συμβούλιο Πρόληψης Εγκλημματικότητας
ΤοΣΠΕ	Τοπικό Συμβούλιο Πρόληψης Εγκληματικότητας
ΤοΣΠΠα	Τοπικό Συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας
Υπ. Απόφ.	Υπουργική απόφαση
Φ.Ε.Κ.	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
EUCPN	European Crime Prevention Network

Ονοματεπώνυμο Φοιτητή/Φοιτήτριας: Ελένη Γιαλαμά

Τίτλος Μεταπτυχιακής Διατριβής: «Ο πολίτης στη διαχείριση θεμάτων εσωτερικής ασφάλειας ενός κράτους, μέσα απ' τη συμμετοχή του στη στρατηγική πρόληψης της εγκληματικότητας. Μελέτη περίπτωσης του θεσμού του Παρατηρητή Γειτονιάς στην Κύπρο και των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης της Παραβατικότητας στην Ελλάδα»

Η παρούσα Μεταπτυχιακή Διατριβή εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών για την απόκτηση εξ αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις και εγκρίθηκε στις 7 Φεβρουαρίου 2022 από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής.

Εξεταστική Επιτροπή:

Πρώτη επιβλέπουσα: Δρ Τσαγκαράκη Ειρήνη

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής: Δρ Ελένη Γαβριήλ

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής: Δρ Αναστασιάδου Μερσίλεια

Ευχαριστίες

Θα ήθελα με σεβασμό να ευχαριστήσω θερμά, την επιβλέπουσα καθηγήτρια Δρ. Τσαγκαράκη Ειρήνη, για την αμέριστη στήριξη που μου παρείχε, σ' όλη τη διάρκεια της διεξαγωγής και συγγραφής της έρευνας, καθώς και όλους τους συμμετέχοντες στις συνεντεύξεις, οι οποίοι με ενθουσιασμό συμμετείχαν σ' αυτήν την προσπάθεια. Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω το Πανεπιστήμιο Νεάπολις – Πάφου για το υπέροχο ταξίδι στη γνώση που μου πρόσφερε, στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Διεθνείς Σχέσεις – Στρατηγική και Ασφάλεια. Το εξαιρετικό διδακτικό προσωπικό, η Διοίκηση, η γραμματειακή υποστήριξη και οι σύγχρονες μορφές εκπαίδευσης, αποτελούν παράγοντες ισχύος του Πανεπιστημίου. Όλοι οι προαναφερθέντες ήταν αρωγοί στην ολοκλήρωση του παρόντος πονήματος.

Ευχαριστώ από καρδιάς!

Αφιερωμένο στους ανθρώπους που μάχονται για τις αξίες τους, ο καθένας από το δικό του μετερίζι…
Σ' αυτούς που σηκώνουν το βλέμμα τους, το ανάστημά τους λίγο πιο πάνω, γίνονται φάροι και δείχνουν με το παράδειγμά τους τον δρόμο…

Περίληψη

Η παρούσα έρευνα αναφέρεται στη συμμετοχή του πολίτη στη διαχείριση θεμάτων εσωτερικής ασφάλειας ενός κράτους, μέσα από την εμπλοκή του σε προληπτικές αντεγκληματικές στρατηγικές. Σκοπός μας είναι να διερευνήσουμε το θέμα μέσα από δύο περιπτώσεις μελέτης. Η πρώτη αφορά τον θεσμό του Παρατηρητή της Γειτονιάς στην Κύπρο και η δεύτερη τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας στην Ελλάδα. Μέσα από την έρευνα, θα αναζητηθούν οι αντιλήψεις των συμμετεχόντων για την αντεγκληματική πολιτική, η πορεία της εμπλοκής τους στους εν λόγω θεσμούς, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, τα συναισθήματα και οι προσδοκίες τους. Η έρευνα είναι ποιοτική. Βασικό εργαλείο συλλογής των δεδομένων είναι η ημιδομημένη συνέντευξη και η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο της θεματικής ανάλυσης.

Τα ερευνητικά ευρήματα ανέδειξαν καταρχάς την αξία που δίνουν οι συμμετέχοντες στη συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική. Αμφότεροι οι θεσμοί στηρίζονται σε ανθρώπους με πολύ υψηλό επίπεδο εθελοντισμού και προσφοράς. Τα προβλήματα στη λειτουργία αυτών των θεσμών εντοπίζονται κυρίως στην έλλειψη οργάνωσης και στήριξης από την κεντρική εξουσία, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο ποσοστό. Ενδιαφέρουσα αναδείχθηκε η προσεχής ταυτόχρονη εφαρμογή και των δύο θεσμών στην Κύπρο, αλλά και η πρόταση για εφαρμογή ενός προγράμματος, όπου άτομα ή ομάδες ατόμων, στα μικρότερα κλιμάκια ενός Δήμου, όπως ενότητες, χωριά και συνοικίες, θα μπορούσαν να στηρίξουν τη λειτουργία των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας στην Ελλάδα. Τέλος αναδείχτηκαν η αισιοδοξία και η προσδοκία των συμμετεχόντων για το μέλλον της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής, μέσα από τους δύο αυτούς θεσμούς. Η έρευνα ολοκληρώθηκε ανοίγοντας μονοπάτια για περεταίρω έρευνα, τόσο για την αξιολόγηση της μελλοντικής συνύπαρξης των δύο θεσμών στην Κύπρο, όσο και για την αναδιαμόρφωση του θεσμού των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας στην Ελλάδα, ένας θεσμός, ο οποίος από το 1999 προσπαθεί να σταθεί στα πόδια του και ακόμη και σήμερα δεν το έχει καταφέρει στο σύνολό του.

Λέξεις – Κλειδιά

Αντεγκληματική Πολιτική, Συμμετοχική Αντεγκληματική Πολιτική, Παρατηρητής της Γειτονιάς, Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας.

Abstract

The present research refers to the participation of the citizen in the management of internal security issues of a state, through his involvement in preventive anti-crime strategies. Our aim is to investigate the issue through two case studies. The first concerns the Institution of the Neighborhood Observer in Cyprus and the second the Local Crime Prevention Councils in Greece. Through our research we will seek the perceptions of the participants about the anti-crime policy, the course of their involvement in these institutions, the problems they face, their feelings and expectations. Our research is qualitative. Our main data collection tool is the semi-structured interview and the data analysis was performed by the method of thematic analysis.

The research findings first highlighted the value that participants place on participatory anti-crime policy. Both institutions are based on people with a very high level of volunteering and offering. The problems in the operation of these institutions are mainly found in the lack of central organization and support, to a greater or lesser extent. The forthcoming implementation of both institutions in Cyprus was interesting, but also the proposal for the implementation of a program where individuals or groups of individuals, in the smallest levels of a Municipality, such as units, villages and neighborhoods, could support the operation of Local Crime Prevention Councils. in Greece. Finally, the optimism and the expectation of the participants for the future of the participatory anti-crime policy, emerged through these two institutions. The research was completed by paving the way for further research both to evaluate the future coexistence of the two institutions in Cyprus, and to reshape the institution of Local Crime Prevention Councils in Greece, an institution which since 1999 is trying to stand on its own feet and even today has not succeeded in its entirety.

Keywords

Anti-Crime Policy, Participatory Anti-Crime Policy, Neighborhood Observer, Local Crime Prevention Councils

1. Εισαγωγή

Το τέλος της προηγούμενης χιλιετίας και η απαρχή της νέας βρίσκει τις κοινωνίες της Δύσης, στη δίνη σημαντικών αλλαγών, σ' όλες τις πτυχές της κοινωνίας. Η εκρηκτική ανάπτυξη της τεχνολογίας έχει φέρει δραματικές αλλαγές στις επικοινωνίες και στα δίκτυα πληροφόρησης. Οι οικονομίες των κρατών σταδιακά ακολουθούν την παγκόσμια αγορά και οι αποφάσεις των κρατών λαμβάνονται πια από μεγάλους οργανισμούς όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Παγκόσμια Τράπεζα και το ΝΑΤΟ, ή έστω μέσα σε πλαίσιο που οι οργανισμοί αυτοί ορίζουν. Τα παραδοσιακά προγράμματα αντεγκληματικής πολιτικής επηρεάστηκαν και αυτά, καθώς η παγκοσμιοποίηση επέφερε αλλαγές στις μορφές και στην ένταση της εγκληματικότητας. Επίσης η αστικοποίηση, η αθρόα μετανάστευση και οι προσφυγικές ροές προς τη Γηραιά Ήπειρο έφεραν αλλαγές και στις μορφές και στην ένταση του εγκλήματος. Επιπλέον η κλιματική αλλαγή έχει φέρει στο προσκήνιο, πιο έντονα από ποτέ, τις απειλές ασφαλείας που αφορούν το περιβάλλον και την προστασία του. Η ανάγκη για αναζήτηση στρατηγικών για την πρόληψη της εγκληματικότητας αυξάνεται συνεχώς. Η εγκληματικότητα σε αστικό περιβάλλον είναι ένα πεδίο σύμφωνα με τον Καραγιαννίδη (2014), στο οποίο οφείλουν οι νομοθέτες της αντεγκληματικής πολιτικής να λαμβάνουν υπόψη πολλές παραμέτρους, όπως εγκληματολογία, κοινωνιολογία, οικολογία, αρχιτεκτονική, ψυχολογία, ιστορία κ.ά. Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αναβαθμίζεται συνεχώς και η αναδιοργάνωση της αντεγκληματικής πολιτικής σκοπεύει να «εκμεταλλευτεί» αυτή την αναβάθμιση προς όφελος του κοινού καλού. Οι στρατηγικές χαράσσονται με όρους σύγχρονους και συμμετοχικούς. Ο Πανούσης (2003) θέτει το ερώτημα για την συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική, απλά και κατανοητά:

> Μήπως ήρθε η ώρα να ενδυναμώσουμε τους θεσμούς πρόληψης (κυρίως σε κοινοτικό επίπεδο) και να διαχειριστούμε το κοινωνικό / πολιτισμικό πλαίσιο της κρίσης πριν καν ηχήσουν οι σειρήνες του αστυνομικού συμβάντος και πριν δώσουμε τον όποιο ύποπτο, ένοχο, δράστη βορά στο πλήθος και στο θέαμα; (σ.41)

Σκοπός αυτής της μελέτης είναι να διερευνηθεί η συμμετοχή του πολίτη στη διαχείριση θεμάτων εσωτερικής ασφάλειας του κράτους, μέσα απ' την εμπλοκή του σε μορφές συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής. Θα αναλυθεί το θέμα μέσα από δύο περιπτώσεις μελέτης. Η πρώτη αφορά το Θεσμό του Παρατηρητή της Γειτονιάς στην Κύπρο και η δεύτερη τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας στην Ελλάδα.

Η παρούσα έρευνα επιχειρεί να συμβάλει στην κάλυψη του κενού στη βιβλιογραφία, καθώς και για τον θεσμό του Παρατηρητή της Γειτονιάς στην Κύπρο και για το θεσμό των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας στην Ελλάδα, υπάρχουν ελάχιστες έρευνες. Τα συμπεράσματα αυτής της μελέτης θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην καλύτερη κατανόηση των δύο αυτών θεσμών, να αναδείξουν τα προβλήματα που υπάρχουν αλλά και τα δυνατά τους σημεία. Επίσης θα μπορούσε αυτή η έρευνα να βοηθήσει φορείς από την Τοπική Αυτοδιοίκηση και την Κεντρική Διοίκηση να δουν, ποιοι άνθρωποι λειτουργούν και στηρίζουν αυτούς τους θεσμούς, να αφουγκραστούν τις ανησυχίες τους και τις προσδοκίες τους, προκειμένου να αναπροσαρμόσουν τις στρατηγικές τους και να διορθώσουν υπάρχουσες λανθάνουσες καταστάσεις. Τον δρόμο προς μια συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική κανένας δεν μπορεί να τον διαβεί μόνος του, είτε λέγεται κράτος, είτε αστυνομία, είτε αυτοδιοίκηση, είτε πολίτες. Ο όρος συμμετοχική προϋποθέτει συνεργασία, συνέργεια, συν-αντίληψη όλων των παραπάνω. Επιπλέον η ταυτόχρονη έρευνα των δύο θεσμών μπορεί να αποτελέσει για τις αρχές των δύο χωρών, πεδίο μελέτης και προβληματισμού, καθώς σε καμία από τις δύο χώρες δεν

υφίστανται ταυτόχρονα ενεργοί και οι δύο θεσμοί, γεγονός που μελλοντικά φαίνεται ότι θα αλλάξει.

Η παρούσα είναι μια ποιοτική έρευνα, καθώς επιχειρούνται να διερευνηθούν συναισθήματα, αντιλήψεις και προσδοκίες. Η μέθοδος είναι η μελέτη περίπτωσης και αφορά δύο περιπτώσεις, τον θεσμό του Παρατηρητή της Γειτονιάς στην Κύπρο και τον θεσμό των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας στην Ελλάδα και το βασικό εργαλείο συλλογής δεδομένων είναι η συνέντευξη. Συμμετέχοντες στην έρευνα είναι παρατηρητές της γειτονιάς στην Κύπρο, ο επικεφαλής του Γραφείου Πρόληψης Εγκλήματος της Αστυνομίας Κύπρου και μέλη Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας στην Ελλάδα.

Η παρούσα μελέτη οργανώθηκε σε 6 κεφάλαια. Μετά την εισαγωγή, στο 2^{ο} κεφάλαιο, αναλύεται το θεωρητικό πλαίσιο, παρουσιάζονται όροι που αφορούν την έρευνα, όπως απειλές εσωτερικής ασφάλειας, έγκλημα, εγκληματικότητα και συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική. Για την συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική παρουσιάζονται σε γενικό πλαίσιο κάποιοι από τους θεσμούς της, όπως ο Αστυνομικός της Γειτονιάς, ο Παρατηρητής της Γειτονιάς και τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας. Κλείνοντας το θεωρητικό κεφάλαιο, παρουσιάζεται η ανασκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας και των ερευνών που αφορούν το θέμα μας, όπου και διαπιστώνεται ότι υπάρχουν πολλά πεδία για περαιτέρω έρευνα.

Στο 3^{ο} κεφάλαιο αναλύεται η μεθοδολογία της έρευνας, παρουσιάζεται το δείγμα των συμμετεχόντων, οι άδειες για συναίνεση, οι οποίες ήταν απαραίτητες για την στήριξη ηθικών ζητημάτων της μελέτης και η μεθοδολογική προσέγγιση που χρησιμοποιήθηκε. Έπειτα παρουσιάζονται το βασικό μας εργαλείο, η συνέντευξη, και η μέθοδος ανάλυσης δεδομένων καθώς και οι περιορισμοί με τους οποίους βρεθήκαμε αντιμέτωποι κατά την διεξαγωγή της έρευνας.

Στο 4^{ο} κεφάλαιο παρουσιάζεται η μελέτη περίπτωσης του θεσμού του Παρατηρητή της Γειτονιάς στην Κύπρο, με το Εισαγωγικό τμήμα όπου παρουσιάζεται ο θεσμός στον χρόνο και στον χώρο, τα Αποτελέσματα και τα Συμπεράσματα – Προτάσεις. Τα αντίστοιχα τμήματα παρουσιάζονται στο 5^{ο} κεφάλαιο για τη μελέτη περίπτωσης του θεσμού των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας στην Ελλάδα.

Στο 6^{ο} κεφάλαιο, στον Επίλογο, παρουσιάζονται γενικά συμπεράσματα και προοπτικές οι οποίες αναδείχτηκαν από την ταυτόχρονη μελέτη των δύο θεσμών, έχοντας στο μυαλό μας και στην σκέψη μας όλα όσα μας κατέθεσαν από τα βάθη της ψυχής τους οι πρωταγωνιστές αυτών των θεσμών, αυτοί που κάνουν τη θεωρία πράξη. Με κριτική διάθεση απέναντι στο παρόν πόνημα, φτάνοντας στο τέλος, ολοκληρώνεται η παρούσα έρευνα παρουσιάζοντας τον βαθμό στον οποίο καταφέραμε να ολοκληρώσουμε τον σκοπό της έρευνας καθώς και πεδία που ανοίγονται για μελλοντική έρευνα.

2. Θεωρητικό Πλαίσιο – Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας

2.1 Εσωτερική Ασφάλεια, Απειλές ασφαλείας και Επιχειρησιακό Πλαίσιο Αντιμετώπισης

> Η έννοια της εσωτερικής ασφάλειας πρέπει να γίνει κατανοητή ως μία ευρεία και περιεκτική έννοια η οποία επικαλύπτει πολλαπλούς τομείς για την αντιμετώπιση των εν λόγω σοβαρών απειλών καθώς και άλλων που έχουν άμεσες επιπτώσεις στη ζωή, την ασφάλεια και την ευημερία των πολιτών. (Σχέδιο στρατηγικής εσωτερικής ασφάλειας για την Ευρωπαϊκή Ένωση 2010, σελ.8) Ανακτήθηκε την 20/1/2022 από*:* https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/PRES_10_161

Σε αντιδιαστολή με την εξωτερική ασφάλεια, όπου μέσω της άμυνας επιχειρείται η προστασία των χερσαίων, θαλασσίων και εναέριων συνόρων, η εσωτερική ασφάλεια έχει χώρο αναφοράς και δράσης το εσωτερικό μιας χώρας. Η εσωτερική ασφάλεια αναφέρεται στην πρόληψη και αντιμετώπιση των απειλών αυτών, οι οποίες επηρεάζουν άμεσα τη ζωή των πολιτών, όπως η τρομοκρατία, το οργανωμένο έγκλημα, το κυβερνοέγκλημα αλλά και οι φυσικές καταστροφές όπως σεισμοί, πλημμύρες ή άλλες ανθρωπογενείς καταστροφές όπως πανδημίες, φτώχεια και η μη δυνατότητα ικανοποίησης των βασικών ανθρώπινων αναγκών.

Η παγκοσμιοποίηση και η εκρηκτική ανάπτυξη της τεχνολογίας έχει οδηγήσει στην απαλοιφή των συνόρων μεταξύ της εσωτερικής και της εξωτερικής ασφάλειας. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου η εσωτερική ασφάλεια εξαρτάται από την εξωτερική. Η φύλαξη των συνόρων και η αποτροπή εισόδου στην χώρα πληθυσμών οι οποίοι θα μπορούσαν να είναι εν δυνάμει απειλές της εσωτερικής ασφάλειας, είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα. Επιπλέον η παγκόσμια διάσταση που πήρε η τρομοκρατία μετά το χτύπημα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου στην Αμερική, αλλά και το διασυνοριακό έγκλημα έδειξαν ότι η έννοια της ασφάλειας διευρύνεται και η εσωτερική και εξωτερική ασφάλεια αλληλοσυνδέονται.

Οι απειλές που επηρεάζουν την εσωτερική ασφάλεια μιας χώρας με κρατική υπόσταση είναι πολλές και ευμετάβλητες ακολουθώντας τις μεταβολές που επέρχονται σε όλους τους τομείς της ζωής μας όπως κοινωνία, οικονομία, περιβάλλον κ.ά.

Η Αλβανού (2020) αναφέρεται στα όργανα, τα οποία έχουν αρμοδιότητες στην πρόληψη και αντιμετώπιση των απειλών εσωτερικής ασφάλειας και τα οποία δεν περιορίζονται στην Ελληνική Αστυνομία, όπως θα σκεφτόταν κανείς αρχικά. Ένα πλήθος κρατικών οργανισμών ασχολούνται με την εσωτερική ασφάλεια, οι κυριότεροι εκ των οποίων είναι οι ακόλουθοι:

- Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη με τις Γενικές Γραμματείες Δημόσιας τάξης και Αντεγκληματικής Πολιτικής. Σημαντικό όργανο, το οποίο ανήκει στο Υπουργείο είναι και το Συμβούλιο Συντονισμού και Στρατηγικής Εσωτερικής Ασφάλειας, σύμφωνα με το Άρθρο 2 Νόμος 3938/2011, το οποίο αντικατέστησε το Άρθρο 6 του Νόμου 2800/2000.
- Πολύτιμο έργο καταθέτει και το Κέντρο Μελετών Ασφαλείας ΚΕ.ΜΕ.Α.
- Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας. Στο υπουργείο ανήκει και ο Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων (National Crisis and Hazard Management Mechanism, Nat-CHAMM), αλλιώς ως «Εθνικός Μηχανισμός» με το Ν.4662/2020.
- Ελληνική Αστυνομία, με τις Διευθύνσεις Αντιμετώπισης Ειδικών Εγκλημάτων Βίας, Εγκληματολογικών Ερευνών, Ηλεκτρονικού Εγκλήματος και

Οικονομικής Αστυνομίας, καθώς και με την εντός του 2021 νεοϊδρυθείσα Διεύθυνση Πρόληψης της Βίας.

- Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών

Αντίστοιχα στην Κύπρο στον τομέα της εσωτερικής ασφάλειας δραστηριοποιούνται οι παρακάτω κρατικοί οργανισμοί:

- Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης
- Αστυνομία της Κύπρου και ειδικότερα το Τμήμα Καταπολέμησης Εγκλήματος και το Τμήμα Εγκληματικών Ερευνών αυτής.
- Υπουργείο Εσωτερικών και ειδικότερα ο τομέας της Πολιτικής Άμυνας του Υπουργείου
- Η Κυπριακή Υπηρεσία Πληροφοριών (πρώην Κεντρική Υπηρεσία Πληροφοριών), Ανεξάρτητη Αρχή από το 2016 που υπάγεται στον Πρόεδρο της Κύπρου.

Δεν πρέπει να παραβλέψουμε το γεγονός ότι υπάρχει πλήθος μη κρατικών οργανισμών και στις δύο χώρες, οι οποίοι συμβάλλουν τόσο στην αντιμετώπιση απειλών εσωτερικής ασφάλειας όσο και στην πρόληψή τους. Στην Ελλάδα υπάρχουν πάνω από 97 φιλανθρωπικές οργανώσεις, ΜΚΟ και ΚΟΙΝΣΕΠ, (ανακτήθηκε την 25-1-22 από: https://www.miaora.gr/listings) οι οποίες με την μικρή ή μεγάλη δράση τους συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκαλούν οι απειλές εσωτερικής ασφάλειας. Ομοίως, σε αξιοσημείωτο επίπεδο βρίσκεται και η Κύπρος με περισσότερες από 80 εθελοντικές, φιλανθρωπικές οργανώσεις και ΜΚΟ (ανακτήθηκε την 25-1-22 από: http://www.volunteerism-cc.org.cy/pan_cyprian_voluntary_organisations

2.1.1 Έγκλημα και Εγκληματικότητα

Εάν εξαιρέσουμε την αγωνία και την προσπάθεια των ανθρώπων να ικανοποιήσουν τις φυσικές ανθρώπινες ανάγκες τους όπως τροφή, νερό, στέγη και υγεία, η επόμενη αγωνία, ο επόμενος φόβος είναι η διασφάλιση της ασφάλειας τους. Ο Μανωλεδάκης (2005) γράφει ότι το έγκλημα είναι ζωντανός οργανισμός, ο οποίος μεταβάλλεται ανάλογα με τις πολιτικές, κοινωνικές και ηθικές τάσεις κάθε εποχής. Παραμένει όμως πάντα παρών, παρόλο που υπάρχει η ποινή για κάθε έγκλημα. Όπως χαρακτηριστικά τονίζει, οι κοινωνίες δεν μπορούν να απαλλαχτούν απ' αυτό, αντίθετα το έγκλημα αυξάνεται και αλλάζει συνεχώς μορφές. Το έγκλημα σε κάθε εποχή αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα των κοινωνιών. Ο Τσουραμάνης (2003), αναφέρει ότι δεν υπάρχει μια ομοφωνία των ειδικών, αναφορικά με τον ορισμό του εγκλήματος. Μια λογική συνέπεια, καθώς η έννοια του εγκλήματος προσεγγίζεται από πολλές οπτικές. Μία απ' αυτές είναι των ποινικολόγων με τον Ποινικό Κώδικα και μια άλλη των εγκληματολόγων. Σύμφωνα λοιπόν με τον Ποινικό μας Κώδικα, με το αρθ.14 παρ.1 ΠΚ, «Έγκλημα είναι πράξη άδικη και καταλογιστέα σε ενοχή του δράστη, τιμωρούμενη από το Νόμο». Ο κλάδος της εγκληματολογίας έχει μια πιο ευρεία οπτική για την έννοια του εγκλήματος. Για την εγκληματολογία, πραγματικό έγκλημα ορίζεται η κάθε ανθρώπινη δράση, η οποία είναι επικίνδυνα αντικοινωνική (Αλεξιάδης, 1996). Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με το γραφείο του που ασχολείται με τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα κατηγοριοποίησε τα εγκλήματα σύμφωνα με το ICCS (INTERNATIONAL CLASSIFICATION OF CRIME FOR STATISTICAL PURPOSES), σε 11 μεγάλες κατηγορίες για λόγους στατιστικής. Οι κατηγορίες αυτές ξεκινούν με τα εγκλήματα που προκαλούν ή σκοπεύουν να προκαλέσουν θάνατο, εγκλήματα σεξουαλικής βίας, πράξεις κατά της περιουσίας, ναρκωτικά, απάτη –

εξαπάτηση και διαφθορά, πράξεις κατά της δημόσιας τάξης και της κρατικής ασφάλειας και εγκλήματα ενάντια στο φυσικό περιβάλλον.

Ο όρος εγκληματικότητα και έγκλημα δεν είναι ταυτόσημοι. Σύμφωνα με τον Αλεξιάδη (1996), ο όρος εγκληματικότητα περιλαμβάνει το σύνολο των εγκλημάτων που διαπράττονται σε συγκεκριμένη τοπικά και χρονικά κοινωνική ομάδα. Εντάσσει στον ορισμό δύο συστατικά στοιχεία, την κοινωνία και το έγκλημα καθώς και δύο προσδιορισμούς, τον τόπο και τον χρόνο. Παρόλο που αυτός ο προσδιορισμός φαίνεται εξαιρετικά βοηθητικός όσον αφορά τη στατιστική επιστήμη, καθώς με αυτόν τον τρόπο μετράμε πιο εύκολα την εγκληματικότητα και διεξάγουμε τα αντίστοιχα συμπεράσματα, στην πράξη η εφαρμογή δεν είναι πάντα εφικτή. Ο λόγος γι' αυτό το κενό είναι το γεγονός ότι δεν καταγράφονται και δεν μετριούνται όλα τα εγκλήματα, για τον απλό λόγο του ότι υπάρχουν εγκλήματα που δεν καταγγέλλονται. Συνεπώς υπάρχουν όπως αναφέρουν ο Τσουραμάνης (2003) και η Αλεξιάδη (2004), δύο τμήματα στα οποία θα μπορούσαμε να διακρίνουμε την εγκληματικότητα. Πρώτο τμήμα είναι η εμφανή εγκληματικότητα, αυτή που καταγράφεται και μετριέται από την αστυνομία (δήλη εγκληματικότητα) και από τα δικαστήρια (δικαστικά διαπιστούμενη εγκληματικότητα). Το δεύτερο τμήμα περιλαμβάνει τα εγκλήματα, τα οποία δεν έχουν γίνει γνωστά σε κάποια κρατική αρχή, την αφανή εγκληματικότητα. Εδώ εντάσσονται πράξεις που δεν έπεσαν στην αντίληψη κάποιου, πράξεις που δεν θεωρήθηκαν ιδιαίτερης σημασίας προκειμένου να καταγγελθούν ή πράξεις που καταγγέλθηκαν χωρίς να θεωρηθούν από τους κρατικούς φορείς ως εγκλήματα. Η αφανής εγκληματικότητα φαίνεται να υπερτερεί καθώς πολλές είναι οι περιπτώσεις όπου τα θύματα δεν προχωρούν στην καταγγελία, όπως για παράδειγμα ενδοοικογενειακή βία και υποθέσεις ναρκωτικών, καθώς κυριαρχεί ο φόβος του στιγματισμού ή και της εκδίκησης από τον δράστη (Τσουραμάνης, 2003).

Ποιοι είναι οι λόγοι, ποιες είναι οι αιτίες της εγκληματικότητας; Ο Κουράκης (1991) εντοπίζει τις αιτίες στη δημιουργία υδροκέφαλων αστικών κέντρων, στις απρόσωπες σχέσεις, στην φτώχεια, στην ανεργία, στον διάχυτο φόβο απέναντι στη βία, στην αποδυνάμωση της κοινωνικής αλληλεγγύης και στα ωφελιμιστικά πρότυπα. Η Ζαραφωνίτου (1999) τονίζει ότι οι κοινωνικές συνθήκες που προκαλούν την εγκληματικότητα πρέπει να είναι στο επίκεντρο των εγκληματολογικών ερευνών και επισημαίνει μάλιστα ότι για μια αποτελεσματική αντεγκληματική πολιτική είναι απαραίτητη η ενεργός συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας.

2.2 Αντεγκληματική Πολιτική

Ο πολιτικός λόγος και διάλογος ανέκαθεν αναφέρεται στο έγκλημα και την πρόληψη του, αναφέρει ο Screvens (1981), ενώ ο Tonry (2004) επισημαίνει ότι η αναζήτηση των στρατηγικών και των μεθόδων που θα οδηγούσαν στη μείωση και στην πρόληψη της εγκληματικότητας είναι πάντα στο επίκεντρο του δημόσιου διαλόγου. Πώς ορίζεται λοιπόν στον δημόσιο διάλογο η αντεγκληματική πολιτική;

Ο όρος αντεγκληματική πολιτική σύμφωνα με τον Αλεξιάδη (2001) νοείται ως ένα σύστημα βασικών αρχών που διέπουν την επιλογή από την Πολιτεία των κατ' ιδίαν κατευθύνσεων και τη λήψη των μέτρων που υποδεικνύονται από την εγκληματολογική θεωρία για την περιστολή του εγκλήματος στη μεγαλύτερη δυνατή έκταση.

Η έννοια της αντεγκληματικής πολιτικής περιλαμβάνει πολλές προσεγγίσεις, προσεγγίσεις περισσότερο ή λιγότερο κατασταλτικές, περισσότερο ή λιγότερο προληπτικές ή και συνδυασμούς αυτών. Με τη σειρά της η εγκληματολογία έθεσε την αντεγκληματική πολιτική ως ένα ζήτημα κοινωνικό, το οποίο θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με ευρύτερες πολιτικές (Κουράκης, 1994). Ο Δασκαλάκης (1983), παρουσιάζει την αντεγκληματική

πολιτική ως επιστήμη και τέχνη που εντοπίζει και συντονίζει ορθολογικά τις καλύτερες δυνατές λύσεις, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το έγκλημα. Η αντεγκληματική πολιτική γίνεται μια πολυσύνθετη έννοια και μεταβάλλεται από πολλούς παράγοντες με σημαντικότερους το είδος του εγκλήματος και φυσικά τη βούληση του φορέα που την διαμορφώνει.

Οι βασικότερες κατευθύνσεις της αντεγκληματικής πολιτικής, σύμφωνα με τον Αλεξιάδη (2004), είναι η ποινική αντεγκληματική πολιτική και η κοινωνική αντεγκληματική πολιτική. Ο όρος ποινική αντεγκληματική πολιτική περιλαμβάνει τους νόμους. Οι νόμοι έχουν ως σκοπό την γενική πρόληψη και την καταστολή, είτε μέσω του εκφοβισμού και του παραδειγματισμού, είτε μέσω της διαπαιδαγώγησης της κοινωνίας. Η κοινωνική αντεγκληματική πολιτική περιλαμβάνει μέτρα έξω-ποινικής αντιμετώπισης, τα οποία είτε προέρχονται από κρατικούς φορείς, είτε από τον ιδιωτικό τομέα είτε από τους ίδιους τους πολίτες αυτόνομα ή ενταγμένους σε μη κρατικούς οργανισμούς, έχουν ως σκοπό την πρόληψη του εγκλήματος.

Η λειτουργία της αστυνομίας είναι αυτή που εκφράζει την αντεγκληματική πολιτική, αποτελώντας πάντα την έκφραση της κάθε κρατικής ιδεολογίας (Βιδάλη, 2007). Η αστυνομία ακολουθώντας τις κατεύθυνσης των πολιτικών προϊσταμένων της, είναι ο πλέον επίσημος φορέας αντεγκληματικής πολιτικής, τόσο με κατασταλτικά όσο και με προληπτικά μέτρα, όπως με αστυνόμευση, περιπολίες, συλλογή πληροφοριών και εξιχνίαση εγκλημάτων. Τη σκυτάλη στον αγώνα κατά του εγκλήματος παίρνουν οι εισαγγελικές και οι ανακριτικές αρχές. Άλλοι επίσημοι φορείς αντεγκληματικής πολιτικής είναι διάφοροι Ευρωπαϊκοί και διεθνείς οργανισμοί. Όπως προαναφέρθηκε, η εγκληματικότητα ως απειλή εσωτερικής ασφαλείας ξεφεύγει πολλές φορές «εκτός των τειχών». Σ' αυτό το πλαίσιο οργανισμοί όπως ο Ο.Η.Ε., η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Interpol, Europol και το Συμβούλιο της Ευρώπης, συνεργάζονται και διαμορφώνουν πολιτικές και δράσεις με σκοπό την από κοινού καλύτερη αντιμετώπιση της εγκληματικότητας.

Η κοινωνική αντεγκληματική πολιτική, όπως ήδη αναφέραμε, προέρχεται από διάφορους φορείς. Αυτοί οι θεσμοί βρίσκονται μέσα στο κοινωνικό σύνολο, στη λεγόμενη κοινωνία των πολιτών. Κοινωνικές ομάδες όπως φιλανθρωπικές, γυναικείες οργανώσεις, ομάδες υπεράσπισης μη κυβερνητικοί οργανισμοί, σωματεία και σύλλογοι, σε τοπικό, εθνικό αλλά και παγκόσμιο επίπεδο. Η αντεγκληματική πολιτική γίνεται μια κοινή υπόθεση στις δημοκρατίες με τους πολίτες να συμμετέχουν τόσο στην διαμόρφωσή της όσο και στην εφαρμογή της (Τσίτσουρα, 1988). Η συμμετοχή του κοινού με έμμεσο ή άμεσο τρόπο εισάγει τον όρο της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής.

2.2.1 Συμμετοχική Αντεγκληματική Πολιτική

Η ενεργοποίηση και η συμμετοχή των πολιτών είναι το χαρακτηριστικό της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής, σύμφωνα με τον Αλεξιάδη (1994). Η δράση των πολιτών έχει να κάνει με την χάραξη της αντεγκληματικής πολιτικής καθώς και την υλοποίησή της. Είναι ένα κοινοτικό πρότυπο αντεγκληματικής πολιτικής, το οποίο όπως επισημαίνει ο Miller (2001) στηρίζεται στον εθελοντισμό και στην ατομική υπευθυνότητα.

Το έγκλημα αφορά τον κάθε πολίτη, δεν είναι μακριά από τη ζωή του, είναι δίπλα του. Το ζήτημα λοιπόν της εγκληματικότητας δεν είναι υπόθεση μόνο του κράτους (Φαρσεδάκης, 1998). Οι ενεργοί πολίτες, οι αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης και γενικότερα το σύνολο των αποκεντρωμένων αρχών μπορούν να συμβάλουν στην πρόληψη του εγκλήματος μέσα από κοινωνικές δράσεις σύμφωνα με τον (Καραγιαννίδη, 2011).

Ο Miller (2001) αναφέρει ότι η εμπλοκή της κοινωνίας στην αντεγκληματική πολιτική δημιουργεί ερωτήματα και προκλήσεις, οι οποίες έχουν να κάνουν με τη φύση και την ποιότητα αυτής της εμπλοκής. Ο Crawford (1999) μιλά για μια φιλοσοφία η οποία μέσα από τη συμμετοχή του κοινού, φέρνει νέες ιδέες και πρακτικές αντεγκληματικού σχεδιασμού.
Οι υποστηρικτές αυτής της πολιτικής, μιλούν με πολύ θετικά λόγια γι' αυτήν τη ριζοσπαστική και καινοτόμο πολιτική και υποστηρίζουν ότι χαρακτηρίζεται από υψηλούς δείκτες ποιότητας και νομιμοποίησης στην κοινωνία (Everingham, 2003). Ο Πανούσης (2004) υποστηρίζει ότι η κοινότητα είναι το πρώτο ανάχωμα, η πρώτη γραμμή άμυνας και όσον αφορά την αντιμετώπιση του εγκλήματος, αλλά και ως προς τον έλεγχο του φόβου θυματοποίησης. Είναι δεδομένη η επιτυχία μιας κοινοτικής αντεγκληματικής πολιτικής, καθώς οι κάτοικοι, τα μέλη της κάθε τοπικής κοινωνίας έχουν και τη δυνατότητα αλλά και το συμφέρον να συνδράμουν στην πρόληψη του εγκλήματος (Παπακώστα, 2000). Το γεγονός αυτό πηγάζει από την γνώση των κατοίκων για τις ιδιαιτερότητες της περιοχής τους αλλά και από το ενδιαφέρον τους να μην είναι τα μελλοντικά θύματα της εγκληματικότητας. Οι πολίτες είναι αυτοί που διαβιούν την καθημερινότητα στην περιοχή τους και γνωρίζουν πιο καλά από τον καθένα τους παράγοντες, τις συνθήκες και τις αιτίες που οδηγούν στην αύξηση της εγκληματικότητας. Οι ίδιοι είναι αυτοί που θα μπορούσαν να προτείνουν αλλά και να υλοποιήσουν τις πιο βιώσιμες λύσεις αντιμετώπισης των εγκληματογόνων συνθηκών. Επιπλέον σύμφωνα με τη Λαμπροπούλου (2003), το μοντέλο αυτό είναι μια ευπρόσδεκτη και οικονομική λύση για το κράτος, διότι η εμπλοκή της κοινότητας σημαίνει εξοικονόμηση πόρων για την κρατική εξουσία.

Δεν θα έλειπαν φυσικά και οι σκεπτικιστές. Όπως προαναφέρθηκε, ο όρος κοινοτική αντεγκληματική πολιτική δημιούργησε και ερωτήματα. Πολλές φορές οι προσπάθειες προς μια κοινοτική αντεγκληματική πολιτική οδήγησαν πολλούς να αμφισβητούν τον ρόλο του κράτους και την κρατική λειτουργία όσον αφορά τη δίωξη και την απονομή δικαιοσύνης (Λαμπροπούλου, 2003). Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η ίδια, η προώθηση της κοινοτικής πρόληψης είναι μια μορφή διακυβέρνησης από απόσταση. Επιπρόσθετα σύμφωνα με τον Πανούση (2004) υπάρχει δυσπιστία του κοινού στην εγκληματοπροληπτική δράση της αστυνομίας και αυτό είναι ένα εμπόδιο για την συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική.

Η κοινοτική συμμετοχή είναι μια νέα μορφή δράσης, η οποία έχει ως στόχο την αποτροπή της εγκληματικότητας και η οποία δημιουργείται από τα μέλη των κοινωνιών που ζουν στις εκάστοτε περιοχές (Λαμπροπούλου, 2003). Δράσεις κοινοτικής πρόληψης εντοπίζονται αρχικά στις Η.Π.Α και μετέπειτα στην Μεγάλη Βρετανία και την υπόλοιπη Ευρώπη (Hope, 1995). Θα αναφερθούμε σε κάποια απ' αυτά τα προγράμματα παρακάτω, τα οποία σχετίζονται με την έρευνά μας, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι είναι τα μόνα, στο σύνολο των μέσων που διαθέτει το οπλοστάσιο της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής.

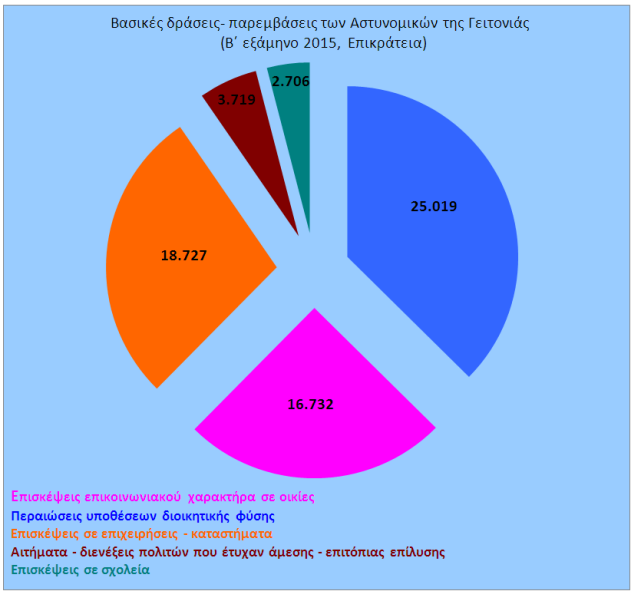
2.2.1.1 Ο Αστυνόμος της Γειτονιάς

Στη φαρέτρα της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής συναντάμε το θεσμό του αστυνομικού της γειτονιάς. Η Βιδάλη (2007) αναφέρει ότι την τριετία 1995 – 1998 ξεκινά στην Ελλάδα η συζήτηση για τη συνεργασία της αστυνομίας και της κοινότητας προκειμένου να αντιμετωπιστεί η εγκληματικότητα. Πέρασαν κάποια χρόνια ώστε αυτός ο θεσμός, ο οποίος εντάσσεται στον σκληρό πυρήνα της κοινοτικής αστυνόμευσης, με το Π.Δ.254/2003 (Α'-232), να αρχίσει να εφαρμόζεται πιλοτικά σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη και τον Ιανουάριο του 2005 εφαρμόστηκε και σε άλλες περιοχές της χώρας (Ζαραφωνίτου, 2012).

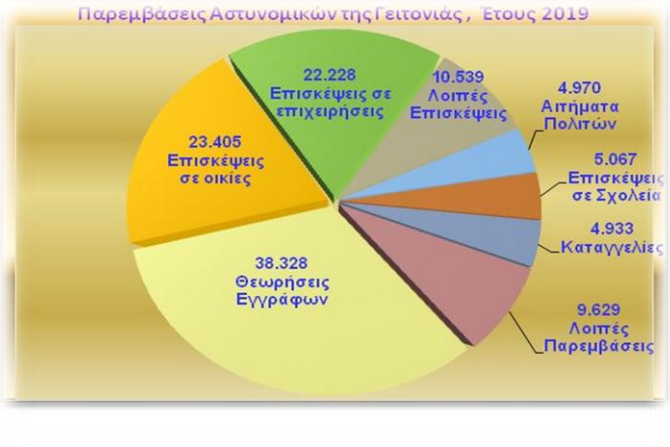

Εικόνα 1. Λογότυπο Αστυνομικού της Γειτονιάς στην Ελλάδα
Δελτίο Τύπου 4-6-2003: Επίσημη παρουσίαση του θεσμού «Αστυνομικός της Γειτονιάς» Ανακτήθηκε την 20/1/22 από: http://www.mopocp.gov.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=850&Itemid=314&lang=

Η αποστολή του θεσμού είναι να φέρει σε διαρκή επικοινωνία τους πολίτες μια γειτονιάς με τον αστυνομικό. Σύμφωνα με τον Καραγιαννίδη (2011), ο αστυνομικός της γειτονιάς προσεγγίζει τα προβλήματα ασφαλείας της περιοχής του σε συνεργασία με τους πολίτες και τοπικούς φορείς, ενδυναμώνει το αίσθημα ασφαλείας των πολιτών και συμβάλλει στην πρόληψη της εγκληματικότητας. Ο αστυνομικός της γειτονιάς είναι σε συνεχή επαφή με τους κατοίκους, γίνεται κομμάτι της κοινωνίας. Επισκέπτεται τα σχολεία, τα ΚΑΠΗ, αθλητικούς και εθελοντικούς συλλόγους, ενημερώνει τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς, τους ηλικιωμένους και γενικότερα όλους τους φορείς για μέτρα ασφαλείας και πρόληψης.
Σύμφωνα με τα νεότερα στοιχεία που υπάρχουν από την ιστοσελίδα της ελληνικής αστυνομίας, ο θεσμός εφαρμόζεται σε 39 αστυνομικά τμήματα και απασχολεί 199 αστυνομικούς στην Ελλάδα. Ανακτήθηκε την 9/2/22 από: (http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=93706&Itemid=2425&lang=
Παρακάτω φαίνονται στατιστικά στοιχεία από τη δράση του θεσμού το Β΄ εξάμηνο του 2015 και το 2019.

Εικόνα 2. Βασικές Δράσεις - Παρεμβάσεις των Αστυνομικών της Γειτονιάς
(Β εξάμηνο 2015, Επικράτεια)
Δελτίο Τύπου Αθήνα, 10 Μαΐου 2016. Ανακτήθηκε την 9 Φεβρουαρίου 2022 από:http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=62129&Itemid=1694&lang=

Εικόνα 3. Παρεμβάσεις των Αστυνομικών της Γειτονιάς έτους 2019
Πηγή: Δελτίο Τύπου Αθήνα, 31 Μαρτίου 2020. Ανακτήθηκε την 9-2-22
από:http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=93706&Itemid=2425&lang

Στην Κύπρο ο θεσμός του αστυνομικού της γειτονιάς έχει ξεκινήσει από το 2003 και σύμφωνα με τα στοιχεία του Γραφείου Πρόληψης Εγκλήματος της Κυπριακής Αστυνομίας υπηρετούν 75 Αστυνομικοί της Γειτονιάς, σε 26 Δήμους και 152 Κοινότητες.

Εικόνα 4. Λογότυπο Αστυνομικού της Γειτονιάς στην Κύπρο
Ανακτήθηκε την 22-1-2022
από:https://www.facebook.com/filitistroxeas/photos/2739815049642428

Ο αριθμός, αναλογικά με τον πληθυσμό της Κύπρου και σε σύγκριση με την Ελλάδα, δείχνει ότι στην Κύπρο ο θεσμός έχει επεκταθεί και λειτουργεί σε μεγαλύτερα ποσοστά από την Ελλάδα. Τα καθήκοντά τους είναι παρεμφερή με τα καθήκοντα που προαναφέρθηκαν και επιπλέον είναι το σημείο επαφής, ο δίαυλος επικοινωνίας του Παρατηρητή της Γειτονιάς με την αστυνομία και τον Δήμο, όπως θα αναλυθεί και εκτενέστατα στην μελέτη περίπτωσης που θα ακολουθήσει στο 3^{ο} κεφάλαιο.

2.2.1.2 Ο Παρατηρητής της Γειτονιάς

Μια σύγχρονη στρατηγική πρόληψης του εγκλήματος δημιουργήθηκε με την εισαγωγή του θεσμού του Παρατηρητή της Γειτονιάς. Από τα τέλη του 1960 στις Η.Π.Α. όπως αναφέρουν οι Bennett, Halloway & Farrignton (2006), άρχισαν να υλοποιούνται προγράμματα neighborhood watch, επισημαίνοντας ότι πρόσφατες μελέτες δείχνουν ότι το

40% των πολιτών στην Αμερική ζουν σε περιοχές όπου υλοποιούνται τέτοια προγράμματα. Ο Simon (2001) αναφέρει ότι στο Ηνωμένο Βασίλειο σύμφωνα με μελέτη υπολογίζεται ότι περίπου 6 εκατομμύρια νοικοκυριά είναι μέλη προγραμμάτων που εντάσσονται στον ευρύτερο θεσμό του παρατηρητή της γειτονιάς.

Ο Παρατηρητής της Γειτονιάς είναι ένας θεσμός που κάνει πράξη τη συνεργασία μεταξύ της Αστυνομίας, των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των πολιτών. Σκοπός είναι η ευαισθητοποίηση των πολιτών σε θέματα πρόληψης, ασφάλειας του πολίτη αλλά και της περιουσίας του. Οι παρατηρητές της γειτονιάς είναι απλοί πολίτες, οι οποίοι εντάσσονται στο πρόγραμμα και αποτελούν τα μάτια και τα αυτιά της αστυνομίας. Μέσα από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα εκπαιδεύονται για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνουν για την ασφάλειά τους, επιτηρούν τις γειτονιές τους και αναφέρουν οτιδήποτε πέσει στην αντίληψή τους, το οποίο αποτελεί απειλή για την ασφάλεια τους.

Το πρόγραμμα «Παρατηρητής της Γειτονιάς» είναι μια στρατηγική Πρόληψης του Εγκλήματος όπου υπάρχει άμεση ενημέρωση των πολιτών από την αστυνομία για εγκλήματα στην ευρύτερη περιοχή, μέσω αποστολής γραπτών μηνυμάτων, αλλά και αντίστροφα ενημέρωση των πολιτών – παρατηρητών προς την αστυνομία για ύποπτες – εγκληματικές δραστηριότητες στην περιοχή τους.
Στην Ελλάδα δεν υφίσταται αυτός ο θεσμός, παρόλο που είχαν γίνει κάποιες προσπάθειες όπως το 2005 στον Δήμο Βύρωνα, όπου ο τότε δήμαρχος παρουσίασε το πρόγραμμα στις 28 Φεβρουαρίου και αναγκάστηκε λόγω των αντιδράσεων που προκλήθηκαν, λίγους μήνες αργότερα στις 31 Μαΐου 2005 να ανακοινώσει τη ματαίωση του προγράμματος. Στην Κύπρο εφαρμόζεται από το 2011 με πολύ σημαντικά παραγόμενα στοιχεία, όπως τον αριθμό των παρατηρητών που φτάνει πλέον τις 120.000. Εκτενέστατη καταγραφή του θεσμού θα γίνει στο κεφάλαιο 3 του παρόντος.

2.2.1.3 Τα Συμβούλια Πρόληψης Εγκληματικότητας - Παραβατικότητας

Τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Εγκληματικότητας ή και Παραβατικότητας (η ονομασία διαφοροποιείται στις χώρες όπου εφαρμόζεται), κάνει πράξη την αρχή της αποκέντρωσης και του κοινοτισμού. Η έναρξη της ιδέας των προγραμμάτων κοινοτικής πρόληψης ξεκίνησε από τις Η.Π.Α. και στην Ευρώπη με πρωτοπόρα την Μεγάλη Βρετανία. Αργότερα στην Δανία και Σουηδία τη δεκαετία του 1970 και μετά σε πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες (Λαμπροπούλου, 2003). Τα ΤοΣΠΕ ή ΤοΣΠΠΠα εντάσσονται στη φιλοσοφία της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής, όπου ο πολίτης παίζει ενεργό ρόλο και στη διαμόρφωση των πολιτικών αλλά και στην υλοποίησή τους (Καραγιαννίδης, 2009). Ενισχύεται η αυτοπροστασία των πολιτών με υλοποίηση μέτρων πρόληψης σε τοπικό επίπεδο, ενημερώνονται οι πολίτες για θέματα εγκληματικότητας και πραγματοποιούνται έρευνες αναφορικά με την εγκληματικότητα (Λαμπροπούλου, 2003).

Συντονιστικό ρόλο σε ευρωπαϊκό επίπεδο διαδραματίζει το European Crime Prevention Network (EUCPN), το οποίο μελετά και κοινοποιεί τις καλές πρακτικές για την πρόληψη της παραβατικής συμπεριφοράς που εφαρμόζουν κάποιες χώρες (Κουράκης, 2006).
Ο θεσμός σύμφωνα με τον Καραγιαννίδη (2009) καταξιώνεται στη συνείδηση των πολιτών και συμβάλει στην υιοθέτηση αρχών της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής.

Στη Γαλλία έχουμε τη σύσταση των Συμβουλίων Πρόληψης της Εγκληματικότητας σε τρία επίπεδα, εθνικό, νομαρχιακό και κοινοτικό το 1983. Μετά το 1997 εμφανίζεται και ο

όρος «Τοπικές Συμβάσεις Ασφαλείας». Αυτές οι συμβάσεις έχουν αντικείμενο την πρόληψη της εγκληματικότητας και υπογράφονται από όλους τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, την εισαγγελία, τα ΤοΣΠΕ και άλλους κοινωνικούς φορείς κάθε επαρχίας. Παρόμοιο πρόγραμμα υλοποιήθηκε και στο Βέλγιο με τα «συμβόλαια ασφαλείας», συμβόλαια που υπογράφονταν μεταξύ του Υπουργείου εσωτερικών της χώρας και των κοινοτήτων που αντιμετώπιζαν αυξημένη εγκληματικότητα. Στη Σουηδία ξεκινάει ο θεσμός πρώτα σε εθνικό επίπεδο το 1974 με το Εθνικό Συμβούλιο για την πρόληψη του Εγκλήματος και το 1991 ιδρύονται τα πρώτα τοπικά συμβούλια. Στην πρωτοπόρα στα προγράμματα κοινοτικής πρόληψης Μεγάλη Βρετανία ιδρύονται το 1984 οι τοπικές επιτροπές πρόληψης Εγκληματικότητας και αργότερα εισάγεται το πρόγραμμα Safer Cities Program (SCP), ένα πρόγραμμα με αμιγώς τοπικό χαρακτήρα, το οποίο εστιάζει σε κατευθύνσεις όπως της εκπαίδευσης, της βελτιστοποίησης των συνθηκών στέγασης και φωτισμού απομονωμένων περιοχών κ.ά. (Καραγιαννίδης, 2009).

Χαρακτηριστικό παράδειγμα συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής είναι και το πρόγραμμα "Citta Sicure" («Ασφαλείς Πόλεις»), το οποίο εφαρμόστηκε από το 1994 στην Ιταλία (Selmini, 2001). Παράδειγμα καλών πρακτικών, το πρόγραμμα αυτό, ξεκίνησε από την περιοχή της Emilia – Romagna και έφτασε σε επίπεδο, πάνω από το 50% των μεγάλων ιταλικών πόλεων να εφαρμόζουν σχετικά προγράμματα (Selmini, 2001). Εκτελεστικοί πρωταγωνιστές των προγραμμάτων αυτών είναι οι δήμαρχοι και τα δημοτικά συμβούλια, με ανάπτυξη σχεδίων προληπτικής αντεγκληματικής πολιτικής σε συνεργασία με όλους τους φορείς της κοινωνίας, όπως υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και υγείας (Pavarini, 1994). Το κεντρικό σχέδιο αντεγκληματικής πολιτικής μέσω αυτών των προγραμμάτων κινητοποίησε τις τοπικές κοινωνίες, έφερε μια νέα φιλοσοφία στην πρόληψη του εγκλήματος και ευαισθητοποίησε τους πολίτες. Οι αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης αναλαμβάνουν δράσεις με πρωτοβουλίες εμπλοκής και δραστηριοποίησης των πολιτών στην συμμετοχική προληπτική αντεγκληματική πολιτική. Όλες αυτές οι δράσεις των προγραμμάτων από τους δήμους, αλλά και από τις οργανώσεις εθελοντών, χρηματοδοτούνται αδρά από τον κρατικό προϋπολογισμό (Selmini, 2002).

Στην Κύπρο δεν υφίσταται ακόμη ο θεσμός των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας ή κάτι αντίστοιχο. Έχει όμως δρομολογηθεί η εισαγωγή του θεσμού, με σχέδια που έχουν ήδη εγκριθεί και αναμένεται να τεθεί πιλοτικά σε εφαρμογή μέσα στο 2022, όπως μας ανέφερε στη συνέντευξη (Παραρτήματα, Συνέντευξη 5^{η}) ο επικεφαλής του Γραφείου Πρόληψης Εγκλήματος της Κυπριακής Αστυνομίας.

Στην Ελλάδα ο θεσμός των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Εγκληματικότητας θεσπίστηκε το 1999 και ήταν ουσιαστικά το πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής στην Ελλάδα. Ο θεσμός θα αναλυθεί εκτενέστατα στο κεφάλαιο 4 της παρούσας μελέτης.

2.3 Εμπειρικές Έρευνες – Κριτική Επισκόπηση

Η ανάλυση του θεωρητικού πλαισίου οριοθέτησε το περιβάλλον, στο οποίο θα διεξαχθεί η έρευνά μας. Η κατανόηση των εννοιών της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής και των θεσμών οι οποίοι εντάσσονται σ' αυτήν, όπως ο Αστυνομικός της Γειτονιάς, ο Παρατηρητής της Γειτονιάς και τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Εγκληματικότητας – Παραβατικότητας, ήταν απαραίτητες για να θεμελιώσουμε την έρευνάς μας και να είμαστε σε θέση μετά την ανάλυση των δεδομένων, να απαντήσουμε στα ερευνητικά μας ερωτήματα. Έχοντας ορίσει το πλαίσιο, σειρά έχει η ανασκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας. Μέσα από την ανασκόπηση ερευνών οι οποίες αφορούν το θέμα μελέτης μας, θα αναδείξουμε τη σχέση των συμπερασμάτων τα οποία έχουν ήδη διεξαχθεί μέσα

από αυτές με τα συμπεράσματα της παρούσας μελέτης και τα ερευνητικά ερωτήματα, τα οποία θα τεθούν.

Οι έρευνες στην ελληνική βιβλιογραφία αναφορικά με τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης και τον Παρατηρητή της Γειτονιάς είναι περιορισμένες, κυρίως λόγω της χρονικά πρόσφατης υλοποίησης των δυο θεσμών αλλά και της μειωμένης δραστηριοποίησής τους, η οποία θα έκανε σε αντίθετη περίπτωση, γνωστούς τους θεσμούς στο ευρύτερο κοινό και κατά συνέπεια προσελκύσιμο πεδίο για τους ερευνητές. Όσον αφορά τα Τοπικά Συμβούλια, τα σημαντικότερα ευρήματα ερευνών όπως αναφέρει η Ζαραφωνίτου (2019) είναι η απροθυμία των Δήμων να λειτουργήσουν τα εν λόγω συμβούλια, η ατελής γνώση και η έλλειψη οργάνωσης και συντονισμού από την κεντρική εξουσία. Σε αυτά προσθέτει το οικονομικό κόστος λειτουργίας των συμβουλίων καθώς και τον δισταγμό της τοπικής αυτοδιοίκησης να αναλάβει ευθύνες αντιμετώπισης ενός τόσο σοβαρού θέματος όπως αυτό της εγκληματικότητας. Ο Πανούσης (2005) αναφέρει ότι η συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική δεν έχει ακόμη αγκαλιαστεί από τους πολίτες.
Παρεμφερείς διαπιστώσεις και από τον Καραγιαννίδη (2009), ο οποίος αναδεικνύει τον μεγάλο βαθμό έλλειψης επαρκούς πληροφόρησης των πολιτών για τα ΤοΣΠΠα, έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού στη σύσταση των συμβουλίων και μη επαρκούς χρηματοδότησής τους. Στην έρευνά του, η οποία μελέτησε τον θεσμό μέσα από 6 δήμους του Ν. Θεσσαλονίκης, αναδείχτηκε ο ισχνότατος απολογισμός δράσης των συμβουλίων καθώς και η παντελή έλλειψη δεικτών αξιολόγησης του έργου των ΤοΣΠΠα.
Η έρευνα των Πιτσελά & Καραγιαννίδη (2020) επιβεβαιώνει όλα τα παραπάνω συμπεράσματα και προσθέτει την έλλειψη πολιτικής βούλησης, για να εφαρμοστεί ουσιαστικά ο θεσμός των Συμβουλίων. Η έλλειψη ενός ουσιαστικού μηχανισμού ενθάρρυνσης, αλλά και καθοδήγησης, αποτελεί τον κυριότερο λόγο της μειωμένης δράσης των Συμβουλίων, τα οποία έχουν συσταθεί αλλά και της μη σύστασής τους στην πλειοψηφία των Δήμων της χώρας.

Για τον Παρατηρητή της Γειτονιάς στην Κύπρο όπως προαναφέρθηκε οι έρευνες είναι ελάχιστες. Μία από αυτές είναι και η παγκύπρια έρευνα με δείγμα 1217 ατόμων ηλικίας 16 ετών και άνω, στην οποία προχώρησε η Αστυνομία της Κύπρου το 2016 (Παραρτήματα, σελ. 112). Η έρευνα διεξήχθη από την εταιρεία CMRC Cypronet work Ltd. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το 27% γνωρίζουν για τον θεσμό, ένα σχετικά μικρό ποσοστό. Η έρευνα ανέδειξε τον ρόλο του αστυνομικού της γειτονιάς ως το κυριότερο μέσο ενημέρωσης και ενθάρρυνσης συμμετοχής των πολιτών στο θεσμό του παρατηρητή της γειτονιάς. Το ενθαρρυντικό στοιχείο ήταν η πολύ θετική γενική εικόνα του θεσμού, η οποία κυμαίνεται στο 4,2 με ανώτερη κλίμακα το 5 και φτάνει στο 4,4 για όσους ήταν ήδη εγγεγραμμένοι στο θεσμό.
Αξίζει να σημειωθεί ότι η συγκεκριμένη έρευνα διεξήχθη το έτος 2016, δύο χρόνια πριν από το συγκλονιστικό περιστατικό της εξιχνίασης, με τη βοήθεια παρατηρητή, μιας απαγωγής δυο παιδιών από δημοτικό σχολείο της Λάρνακας το 2018. Το περιστατικό αυτό ήταν κομβικό για την εξέλιξη του θεσμού. Ενδεικτικά αναφέρεται, ότι το 2017 υπήρχαν 75.000 παρατηρητές και τώρα φτάνουν τις 120.000.

2.4 Κριτική Θεώρηση - Στόχος - Ερευνητικά Ερωτήματα

Η συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική ήρθε στην ελληνική και στη κυπριακή κοινωνία για να μείνει. Αυτό προστάζουν όλα τα σύγχρονα συστήματα αντεγκληματικής πολιτικής. Η συμμετοχή του πολίτη μέσα από τους θεσμούς, είτε του Παρατηρητή της Γειτονιάς είτε των ΤοΣΠΠα, αποτελεί στοιχείο αναγκαίο προκειμένου να προχωρήσουμε στην υλοποίηση μιας συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής. Καθώς η αντεγκληματική πολιτική αφορά όλους μας, κρίνεται ενδιαφέρουσα και θεμιτή κάθε έρευνα που θα

συνέβαλε στην χαρτογράφηση της συμμετοχής του πολίτη σε στρατηγικές πρόληψης της εγκληματικότητας.

Οι έρευνες δείχνουν πολύ σημαντικά προβλήματα στην υλοποίηση αυτών των προγραμμάτων, κυρίως στον θεσμό των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας, ενώ λίγα στοιχεία έχουμε για τον θεσμό του Παρατηρητή της Γειτονιάς. Η επί χρόνια καταγραφή παρόμοιων συμπερασμάτων αναφορικά με τα ΤοΣΠΠα δείχνουν ότι δεν φαίνεται πρόοδος του θεσμού στην ελληνική κοινωνία. Η δε έλλειψη στοιχείων από έρευνες για τον Παρατηρητή της Γειτονιάς, αναγάγει το θεσμό σε πεδίο άκρως ενδιαφέρον για μελέτη. Το δε γεγονός ότι σε καμία από τις δύο χώρες δεν συνυπάρχουν οι δύο θεσμοί, ανοίγει άλλο ένα παράθυρο έρευνας για προοπτική συνύπαρξης των δύο αυτών προγραμμάτων.

Η παρούσα έρευνα έχει ως σκοπό να διερευνήσει τη συμμετοχή του πολίτη σε στρατηγικές πρόληψης της εγκληματικότητας, μιας σημαντικής απειλής για την εσωτερική ασφάλεια ενός κράτους. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού πρέπει να πετύχουμε πρώτα τους επί μέρους στόχους, την απάντηση στα παρακάτω ερευνητικά ερωτήματα:

- Ποιες οι αντιλήψεις τους για την αντεγκληματική πολιτική;
- Ποια η διαδρομή της προσωπικής τους εμπλοκής στους θεσμούς αυτούς;
- Ποια τα προβλήματα στην οργάνωση και λειτουργία των θεσμών;
- Ποια τα συναισθήματα και οι προσδοκίες τους για το μέλλον των θεσμών αυτών;
- Ποιες οι απόψεις τους αναφορικά με τη συνύπαρξη των δύο θεσμών στις χώρες τους;

Η έρευνά μας θα ακούσει τις απόψεις τους, θα νιώσει τα συναισθήματα τους, θα αφουγκραστεί τις προσδοκίες τους, προκειμένου να κατανοήσει όσο το δυνατόν καλύτερα την εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών και να συμβάλει με τα συμπεράσματα που θα προκύψουν στην βελτίωσή τους.

3. Μεθοδολογία Ερευνητικής Εργασίας

3.1 Ερευνητική Μέθοδος

Οι έρευνες είναι ένα μέσο ώστε να πάμε την γνώση ένα βήμα παραπέρα κάθε φορά, για να βελτιωθούμε, να γίνουμε πιο αποτελεσματικοί. Η έρευνα δίνει πληροφορίες και στοιχεία στους πολιτικούς δρώντες, οι οποίοι θα χαράξουν στρατηγικές και προγράμματα στους ανάλογους τομείς. Η έρευνα πραγματοποιείται με τρείς τρόπους, με την ποσοτική μέθοδο, την ποιοτική αλλά και με έναν συνδυασμό των δύο. Ο Creswell (2016) αναφέρει ότι το ερευνητικό πρόβλημα, το κοινό στο οποίο απευθύνεται, καθώς και η εμπειρία του ερευνητή είναι οι παράγοντες οι οποίοι καθορίζουν την μέθοδο που θα εφαρμοστεί. Στην παρούσα έρευνα χρησιμοποιήθηκε η ποιοτική μέθοδος, επιλέχτηκε η μελέτη περιπτώσεων ως μέθοδο και την συνέντευξη ως βασικό εργαλείο συλλογής δεδομένων. Οι παράγοντες, οι οποίοι καθόρισαν την απόφασή μας, αναλύονται παρακάτω.

Ποιοτική Έρευνα

Στην παρούσα μελέτη διαλέξαμε την ποιοτική έρευνα. Ο Ματζούκας (2007) τονίζει ότι σε μια ποιοτική έρευνα, έχουμε ως σκοπό να εξερευνήσουμε σε βάθος, αντιλήψεις και εμπειρίες, προκειμένου να παράγουμε μια εκ βαθέων γνώση αναφορικά με το ερευνητικό μας πρόβλημα. Ομοίως και για εμάς, σκοπός μας είναι η διερεύνηση. Διερεύνηση των αντιλήψεων, των συναισθημάτων και των προσδοκιών τόσο Παρατηρητών στην Κύπρο όσο και μελών των ΤοΣΠΠα στην Ελλάδα. Θέλουμε να εμβαθύνουμε στις εμπειρίες και στα συναισθήματα αυτών των ανθρώπων. Καταγράφουμε λέξη - λέξη όσα οι άνθρωποι μας λένε, καταγράφουμε τις συμπεριφορές, τα προβλήματα και τα αισθήματά τους, καθώς λόγω του ότι δεν έχουμε γνωστές μεταβλητές, προσπαθούμε να τις ανακαλύψουμε όπως αναφέρει ο Creswell (2016).

Μελέτη Περίπτωσης

Μια ερευνητική μέθοδος της ποιοτικής προσέγγισης είναι και η μελέτη περίπτωσης. Σύμφωνα με τον Μαγγόπουλο (2014) διάφοροι τομείς, όπως η οικονομία, η κοινωνιολογία, η εγκληματολογία κ.ά. χρησιμοποιούν την μελέτη περίπτωσης. Εξετάζουμε πολύπλευρα τους δύο θεσμούς, επιλέγοντας μικρό αριθμό συμμετεχόντων, προκειμένου να γίνει σε βάθος μελέτη. Στην έρευνά μας επιλέγουμε 5 άτομα για τον θεσμό του Παρατηρητή της Γειτονιάς και 2 άτομα για τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας. Ο Yin (2009) τονίζει την εις βάθος ανάλυση του πώς και του τί, που προσφέρει η μελέτη περίπτωσης. Σημαντικό όμως θεωρείται η επίδειξη ιδιαίτερης προσοχής στην περιγραφή, προκειμένου να επιτυγχάνεται πλήρη ανάλυση όλων των πλευρών του ερευνητικού θέματος (Crowe et. al., 2011).Η άμεση επαφή με τα υποκείμενα, η εμβάθυνση στις συμπεριφορές και τα συναισθήματα είναι ένα δυνατό πλεονέκτημα της συγκεκριμένης μεθόδου, στοιχεία τα οποία δεν αποτυπώνονται με ποσοτικές έρευνες και αριθμούς.

3.2 Συμμετέχοντες

Στην παρούσα έρευνα χρησιμοποιήσαμε τη δειγματοληψία χωρίς πιθανότητα και στις δύο μελέτες περίπτωσης. Σύμφωνα με τον Creswell (2016), αυτή η δειγματοληψία χρησιμοποιείται όταν ο ερευνητής έχει άτομα διαθέσιμα και βολικά. Στην μελέτη περίπτωσης του Παρατηρητή της Γειτονιάς χρησιμοποιήθηκε η προσέγγιση της δειγματοληψίας χιονοστιβάδας, καθώς ζητήσαμε από τον επικεφαλής του Γραφείου Πρόληψης Εγκλήματος να μας υποδείξει κάποια άτομα, τα οποία και προσεγγίσαμε και

αυτά με τη σειρά τους μας πρότειναν κάποιους άλλους. Στη μελέτη περίπτωσης των ΤοΣΠΠα στην Ελλάδα επιλέξαμε την βολική δειγματοληψία (convenience sampling), καθώς αυτά τα δύο ΤοΣΠΠα απάντησαν στο αίτημά μας. Παρόλο που το δείγμα σ' αυτήν τη μελέτη είναι μικρό, μπορεί να μας δώσει χρήσιμες πληροφορίες για τα ερευνητικά μας ερωτήματα. Για να αντισταθμίσουμε το μικρό αυτό δείγμα, χρησιμοποιήσαμε στοιχεία από την ελληνική βιβλιογραφία και τις έρευνες που έχουν γίνει αναφορικά με το θέμα.

Επιλέχθηκαν για τον Παρατηρητή της Γειτονιάς 5 άτομα. Συνολικά 25 παρατηρητές δέχθηκαν να συμμετέχουν και επιλέξαμε τέσσερις απ' αυτούς, διότι οι συγκεκριμένοι είναι και συντονιστές του προγράμματος, γεγονός το οποίο θα μας έδινε περαιτέρω πληροφορίες και για τα οργανωτικά θέματα. Ο πέμπτος συμμετέχων είναι ο επικεφαλής του Γραφείου Πρόληψης Εγκλήματος της Αστυνομίας Κύπρου, στο οποίο ανήκει ο θεσμός του Παρατηρητή της Γειτονιάς. Η επιλογή αυτή έγινε διότι επιθυμούσαμε να έχουμε μια πολύπλευρη κάλυψη του θεσμού, τόσο από το εκτελεστικό μέρος του (τους παρατηρητές), όσο και από το οργανωτικό (την αστυνομία).

Για τη δεύτερη μελέτη περίπτωσης, το δείγμα είναι περιορισμένο λόγω της μη ανταπόκρισης των δήμων στο αίτημά μας. Από 11 δήμους στους οποίους στείλαμε επιστολή συμμετοχής, μόνο δύο ΤοΣΠΠα ανταποκρίθηκαν θετικά. Τα άτομα τα οποία συμμετείχαν, πλέον της συμμετοχής τους στα ΤοΣΠΠα, ήταν και αυτοί που τα ξεκίνησαν. Οι συνεντεύξεις έγιναν μέσω της πλατφόρμας zoom, εξασφαλίστηκε η ποιότητα του ήχου και της εικόνας και μέσω της μαγνητοσκόπησης των συνεντεύξεων η πιστή απομαγνητοφώνηση τους, προς ενίσχυση της αξιοπιστίας της έρευνας (Robson, 2007).

3.3 Άδειες - Πρόσβαση

Στάλθηκαν επιστολές σε όλους τους συμμετέχοντες, στις οποίες περιγράφαμε τον σκοπό της έρευνας καθώς και τις διαδικασίες διεξαγωγής των συνεντεύξεων και ζητήσαμε την συναίνεσή τους. Η συναίνεση συμμετεχόντων είναι βασική απαίτηση από δεοντολογική άποψη στις έρευνες (Νόβα – Καλτσούνη, 2006). Η αίτηση – επιστολή φαίνεται στα Παραρτήματα (σελ. 105).

3.4 Εργαλείο Συγκέντρωσης Δεδομένων

Συνέντευξη

Στην παρούσα έρευνα όπως προαναφέρθηκε χρησιμοποιήθηκε η συνέντευξη για τη συγκέντρωση των δεδομένων. Η συνέντευξη θεωρείται ένα βασικό εργαλείο στην ποιοτική έρευνα. Χρησιμοποιήθηκαν ημιδομημένες προσωπικές συνεντεύξεις. Ένας οδηγός ημιδομημένης συνέντευξης συντάχθηκε, διαφορετικός σε κάθε περίπτωση, ανάλογα με τον συμμετέχοντα και φυσικά ανάλογα τον θεσμό στο οποίο αναφερόμασταν. Ο οδηγός περιελάμβανε όλα τα ερευνητικά μας ερωτήματα και είχε ως σκοπό να κρατήσει τόσο τον ερευνητή όσο και τον ερωτηθέντα μέσα στο θέμα καθώς και να διασφαλίσει ότι όλα τα ερωτήματα θα απαντηθούν όπως γράφει και ο Ματζούκας (2007). Οι οδηγοί φαίνονται στα Παραρτήματα (σελ.107-109).

Οι συνεντεύξεις όπως προαναφέρθηκε έγιναν μέσω zoom, πλατφόρμα η οποία μας παρείχε την δυνατότητα της άμεσης μαγνητοσκόπησης. Επιπλέον για να εντοπίσουμε σημεία στα οποία οι συμμετέχοντες έδιναν ιδιαίτερη βαρύτητα, με τις δηλώσεις τους αλλά και με την έκφρασή τους, χρησιμοποιήσαμε και πρωτόκολλα καταγραφής δεδομένων. Στα έντυπα αυτά αναγράφονται όλα τα ερωτήματα και παρέχεται χώρος σε κάθε ένα από αυτά προκειμένου να σημειώνει ο ερευνητής.

Έγγραφα , έντυπος και ηλεκτρονικός τύπος

Εκτός από τις συνεντεύξεις συγκεντρώσαμε έγγραφα, φωτογραφίες, αναρτήσεις στο διαδίκτυο τα οποία μας βοηθούν να δούμε την εικόνα των δυο θεσμών. Όλο το υλικό φαίνεται στα Παραρτήματα και μνημονεύεται αντίστοιχα στα εισαγωγικά τμήματα και στις δύο μελέτες.

3.5 Μέθοδος Ανάλυσης Δεδομένων

Σύμφωνα με τον Creswell (2016), η ανάλυση ξεκινά με την γενική εικόνα και μετά περνάει στην κωδικοποίηση της περιγραφής. Για την προεργασία της ανάλυσης προχωρήσαμε στα παρακάτω βήματα:

- Οργανώσαμε το Υλικό. Ορίσαμε Σ1 έως Σ7 τις συνεντεύξεις που δόθηκαν. Κανένα από τα προσωπικά στοιχεία (ονοματεπώνυμο) των συμμετεχόντων δεν δημοσιεύθηκε. Συνεπώς τα Σ1 – Σ7 αντικαθιστούν τα ονόματα των συμμετεχόντων, σε όποια σημεία της έρευνας χρειαστεί να αναφερθούν.
- Δημιουργήσαμε αντίγραφα ασφαλείας όλων των δεδομένων που έχουμε συλλέξει.
- Απομαγνητοφωνήσαμε τις συνεντεύξεις. Η απομαγνητοφώνηση έγινε με κάθε λεπτομέρεια, με τον σχετικό χώρο για την κωδικοποίηση.

Χρησιμοποιήθηκε η θεματική ανάλυση, στην οποία όπως αναφέρουν οι Braun και Clarke (2006), προχωράμε αρχικά με την εξοικείωση των δεδομένων, έπειτα με την κωδικοποίηση, στη συνέχεια με τον ορισμό των θεμάτων και τέλος με την έκθεση των δεδομένων χρησιμοποιώντας αποσπάσματα τα οποία απαντούν στα ερευνητικά μας ερωτήματα. Τα δεδομένα αναλύθηκαν με το χέρι (hand analysis of qualitative data). Η επιθυμία μας για άμεση επαφή με τα δεδομένα καθώς και η μικρή τους έκταση, μας οδήγησε σ’ αυτήν την απόφαση.

3.6 Περιορισμοί στην Έρευνα

Η έρευνα διεξήχθη στο διάστημα από Οκτώβριο του 2021 μέχρι Ιανουάριο του 2022. Η υγειονομική κρίση λόγω του ιού COVID- 19, μας ανάγκασε να προγραμματίσουμε τις συνεντεύξεις διαδικτυακά και όχι δια ζώσης. Στην μελέτη του θεσμού του Παρατηρητή στην Κύπρο, δεν αντιμετωπίσαμε κανένα πρόβλημα. Οι ενδιαφερόμενοι για συμμετοχή στην έρευνα ήταν πολλοί και οι συμμετέχοντες έλαβαν μέρος στην έρευνά μας με μεγάλο ενθουσιασμό. Στην Ελλάδα οι δυσκολίες ήταν αρκετές. Δεν καταφέραμε να εντοπίσουμε πόσα ΤοΣΠΠα λειτουργούν στην Ελλάδα καθώς όπως θα αναλυθεί και στο κεφάλαιο 5, δεν υπάρχει κεντρική οργάνωση του θεσμού. Στείλαμε πολλές επιστολές σε δήμους που βάση στοιχείων είχαν ενεργοποιημένα τα ΤοΣΠΠα αλλά δεν είχαμε καμία απόκριση, παρά τις επανειλημμένες αιτήσεις μας. Η έρευνα περιορίστηκε σε δυο συνεντεύξεις από υπεύθυνους δύο ΤοΣΠΠα της ευρύτερης περιοχής της Αττικής, οι οποίοι προς ευχάριστη έκπληξή μας απάντησαν θετικά στο αίτημά μας και με τις συνεντεύξεις τους μας βοήθησαν να καταλάβουμε τη λειτουργία του θεσμού και τα προβλήματά του.

4. Μελέτη Περίπτωσης: Ο θεσμός του Παρατηρητή της Γειτονιάς

4.1 Ο θεσμός στον χρόνο και στο χώρο

Όπως αναφέρθηκε και στην ανάλυση του θεωρητικού πλαισίου ο θεσμός του Παρατηρητή της Γειτονιάς είναι μια σύγχρονη στρατηγική πρόληψης του εγκλήματος. Σ΄ αυτήν την ενότητα μέσα από μια έρευνα από έγγραφα, παρουσιάσεις, έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, καθώς και από τη γενική εικόνα των συνεντεύξεων θα παρουσιάσουμε το γενικό πλαίσιο του θεσμού και μετέπειτα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων θα εμβαθύνουμε στα συναισθήματα, στις σκέψεις και τις προσδοκίες των μελών του θεσμού.

Παλαιότερα υπήρχε αυτή η σχέση με τον αστυνομικό να έχει ενεργό εμπλοκή στα κοινωνικά δρώμενα, με την πάροδο των χρόνων όμως, την συσσώρευση εκατομμυρίων ανθρώπων σ' ένα αστικό ιστό, αλλά και γενικότερα την αλλαγή των κοινωνικών δομών, αυτό έπαψε να υπάρχει. Οι απαιτήσεις για αστυνόμευση αυξάνονταν αλλά η δυνατότητα της αστυνομίας να είναι παντού παρούσα δεν υπήρχε σε κανένα κράτος στη σύγχρονη κοινωνία. Κάποια κράτη οδηγήθηκαν σε νέες προσεγγίσεις με πρωτοπόρα την συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική, μέσα από την κοινοτική αστυνόμευση.
Με το θεσμό του Παρατηρητή της Γειτονιάς υλοποιείται μια άμεση συνεργασία της Αστυνομίας, των Πολιτών και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Τρεις δρώντες οι οποίοι έχουν ένα κοινό σκοπό, την επαύξηση της ασφάλειας των πολιτών και την ευημερία της κοινωνίας. Οι παρατηρητές, απλοί πολίτες, γίνονται τα μάτια και τα αυτιά της αστυνομίας. Λαμβάνουν όλα τα μέτρα για την ασφάλειά τους και ευαισθητοποιούν και άλλους συμπολίτες τους να κάνουν το ίδιο.

Η Αρχή…

Στην Κύπρο ο θεσμός ξεκίνησε πιλοτικά από τον Δήμο Ιδαλίου το 2011 μετά από πρωτοβουλία του τότε επικεφαλής του Γραφείου Πρόληψης Εγκλήματος της Αστυνομίας Κύπρου, ο οποίος καταγόταν από το συγκεκριμένο δήμο. Χρονικά αυτό έγινε ένα μήνα μετά από ένα συνταρακτικό γεγονός για τους κατοίκους του Ιδαλίου. Μια ληστεία στο κέντρο της πόλης με τραυματισμό των θυμάτων, ο οποίος λίγο έλλειψε να ήταν μοιραίος, ευαισθητοποίησε τους πολίτες, πόσο μάλιστα όταν ένας από τους κατοίκους είχε αντιληφθεί ότι κάτι ύποπτο συνέβαινε με τους δύο δράστες, οι οποίοι ήταν άγνωστοι στο χωριό. Το ενδεχόμενο αποτροπής αυτής της εγκληματικής πράξης, εάν ο συγκεκριμένος κάτοικος ειδοποιούσε την αστυνομία για την ύποπτη αυτή κίνηση, ήταν και η αφορμή για την υλοποίηση του θεσμού του Παρατηρητή στο Δήμο Ιδαλίου. Ο επικεφαλής του Γραφείου Πρόληψης σε συνεργασία με τον Δήμαρχο και έναν κάτοικο του Ιδαλίου, ο οποίος είχε έντονη κοινωνική και εθελοντική δράση, ξεκίνησαν την ενημέρωση των πολιτών για τον θεσμό, έκαναν πλήθος διαλέξεων και κατάφεραν να ενεργοποιήσουν πλήρως τον θεσμό στον πρώτο Δήμο της Κύπρου. Στην αρχική φάση εγγράφηκαν 50 παρατηρητές και τώρα έχει φτάσει η πόλη με 10000 κατοίκους να έχει 6000 παρατηρητές. Το παράδειγμα αυτό ακολούθησαν σιγά σιγά και άλλες πόλεις και κοινότητες της Κύπρου φτάνοντας σήμερα στον εκπληκτικό αριθμό των 120000 παρατηρητών.

Οργάνωση

Ο θεσμός του Παρατηρητή της Γειτονιάς μπορεί να εφαρμοστεί σε κάθε δήμο, κοινότητα ή γειτονιά ανεξάρτητα από τον πληθυσμό. Όταν ο Δήμος ενδιαφέρεται να προχωρήσει στην υλοποίηση του θεσμού, καλεί το Γραφείο Καταπολέμησης του Εγκλήματος και

διενεργούν ενημερώσεις στο κοινό μέσω διαλέξεων. Στις διαλέξεις αυτές οι πολίτες μπορούν να δηλώσουν την επιθυμία τους να ενταχθούν στο πρόγραμμα μέσω μιας αίτησης που κάνουν, η οποία φαίνεται στα Παραρτήματα. Σ' αυτήν την αίτηση αναγράφεται εάν επιθυμεί να είναι και συντονιστής ή απλός παρατηρητής.
Βασικός «παίχτης» για το Θεσμό είναι ο Αστυνομικός της Γειτονιάς, ο οποίος είναι ο συνδετικός κρίκος των πολιτών με την Αστυνομία.

Εικόνα 5. Πρότυπο του προγράμματος «Παρατηρητής της Γειτονιάς» Πηγή: Παττούρας, Π. (2017, σελ. 7) . Ανάπτυξη και αναβάθμιση του Θεσμού του Παρατηρητή της Γειτονιάς. Αστυνομία Κύπρου, Γραφείο Καταπολέμησης Εγκλήματος

Ρόλοι στην Οργάνωση του Θεσμού

Ξεκινώντας από τη βάση του θεσμού τους παρατηρητές θα δείξουμε πώς υλοποιείται η οργάνωση του προγράμματος.

Παρατηρητές της Γειτονιάς

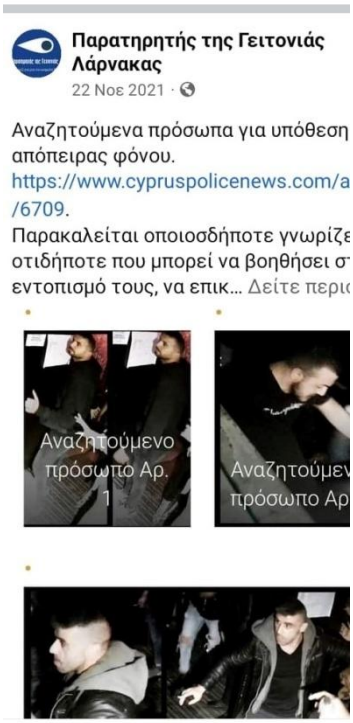
Οι παρατηρητές είναι απλοί πολίτες, οι οποίοι αναφέρουν στον αστυνομικό της γειτονιάς τους, οποιαδήποτε παραβατική και εγκληματική ενέργεια υποπέσει στην αντίληψή τους. Παράλληλα συμμετέχοντας στο πρόγραμμα λαμβάνουν μηνύματα στα κινητά τους από τον αστυνομία ή από τον συντονιστή του Δήμου τους, τα οποία αφορούν στοιχεία για ύποπτα άτομα ή ενέργειες και καλούνται να ενημερώσουν άμεσα εάν αντιληφθούν κάτι σχετικό. Είναι σε άμεση και συνεχή επικοινωνία με τον αστυνομικό της γειτονιάς και τον συντονιστή του τομέα τους και συνδράμουν με τις πράξεις τους στην ανάπτυξη της αλληλεγγύης στην κοινότητά τους.

Συντονιστής Τομέα

Σε κάθε κοινότητα ενός δήμου, σε κάθε τομέα μιας κοινότητας, υπάρχουν οι συντονιστές τομέα, οι οποίοι όπως προαναφέρθηκε εκτός από παρατηρητές αναλαμβάνουν και αυτή τη θέση κατόπιν αίτησής τους στο έντυπο που συμπληρώνουν για να εγγραφούν στο πρόγραμμα (Παρ. σελ. 110). Ο συντονιστής έχει συνεχή επικοινωνία με τον αστυνομικό της γειτονιάς, τους παρατηρητές και τον Γενικό Συντονιστή. Παρέχει υποστήριξη στους παρατηρητές και τους ενθαρρύνει να συμμετέχουν ενεργά στο πρόγραμμα. Με το αστυνομικό της γειτονιάς, μοιράζει ενημερωτικά φυλλάδια σε σχολεία, στις αγορές, σε υπηρεσίες, προσελκύει πολίτες να ενταχθούν στο πρόγραμμα και τέλος είναι σε άμεση επικοινωνία με τον Γενικό Συντονιστή για τη λειτουργία του προγράμματος και τις δράσεις που υλοποιούνται.

Γενικός Συντονιστής

Ο Γενικός Συντονιστής οργανώνει όλο το πρόγραμμα, συντονίζει όλους τους συντονιστές του δήμου, συνεργάζεται με το Γραφείο Πρόληψης Εγκληματικότητας και τον Δήμαρχο, οργανώνει τις ενημερωτικές διαλέξεις για τον θεσμό αλλά και γενικότερα δραστηριότητες που αφορούν θέματα αντεγκληματικής πολιτικής, όπως ναρκωτικά, ενδοοικογενειακή βία, σχολική βία κ.α. Είναι υπεύθυνος για τον συντονισμό όλων των ενεργειών από τον Δήμο και την Αστυνομία για την υλοποίηση του προγράμματος αποστολής μηνυμάτων στους παρατηρητές, καθώς και για όλη την υλικοτεχνική στήριξη που απαιτείται για την λειτουργία του θεσμού. Οι περισσότεροι γενικοί συντονιστές διαχειρίζονται σελίδες στο facebook αναφορικά με τον θεσμό στον Δήμο τους, μέσω των οποίων ενημερώνουν το κοινό για τις δράσεις και κρίσιμα θέματα ασφάλειας, ενδεικτικά παρουσιάζονται κάποιες εικόνες με τον αντίστοιχο σύνδεσμό τους.

Εικόνα 6. Σελίδα Παρατηρητή της Γειτονιάς Λάρνακας

Εικόνα 7. Σελίδα Παρατηρητές Καιμακλί

Πηγή Εικόνας 6 Ανακτήθηκε την 2-1-2022 από:https://www.facebook.com/profile.php?id=100064428649827
Πηγή Εικόνας 7Ανακτήθηκε την 2-1-2022: https://www.facebook.com/paratirites.kaimakliomorfita.7

Οι γενικοί συντονιστές όπως αναφέραμε είναι υπεύθυνοι για τον συντονισμό όλων των ενεργειών, οι οποίες αφορούν την υλικοτεχνική στήριξη. Ένα σημείο στο οποίο πρέπει να αναφέρουμε είναι ότι σε κάθε Δήμο στον οποίο λειτουργεί ο θεσμός του Παρατηρητή, υπάρχουν ταμπέλες στις οποίες αναγράφεται ο θεσμός με ένα χαρακτηριστικό λογότυπο το οποίο παρουσιάζεται παρακάτω. Η σήμανση αυτή μπορεί να λειτουργήσει προληπτικά καθώς ίσως αποθαρρύνει τους επίδοξους εγκληματίες, αλλά είναι και ένα μέσο διαφήμισης του θεσμού και προσέλκυσης και άλλων πολιτών να εμπλακούν στην συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική. Παράδειγμα τέτοιων πινακίδων παρουσιάζεται παρακάτω:

*Εικόνα 8.*Πινακίδες Ενημέρωσης
Πηγή: Ανακτήθηκαν την 10/1/2022 από
https://www.facebook.com/profile.php?id=100064428649827&sk=photos

Κομβικά σημεία στην Πορεία του Θεσμού

Εκτός από την αρχή, η οποία είναι ανέκαθεν το ήμισυ του παντός, θα ήταν μεγάλη παράλειψη στην έρευνά μας εάν δεν αναφερόμασταν σ' ένα γεγονός το οποίο αποτέλεσε κομβικό σημείο στην ιστορία του θεσμού και έγινε το έναυσμα για την αλματώδη αύξηση του ενδιαφέροντος των πολιτών για το θεσμό και την ραγδαία αύξηση των εγγεγραμμένων παρατηρητών της γειτονιάς.

Στις 25 Σεπτεμβρίου 2018, λίγες μόλις ημέρες από την έναρξη του σχολικού έτους, απήχθησαν δυο παιδιά 11 χρονών από δημοτικό σχολείο του Δήμου Λάρνακας. Μέσα σε μία ώρα στάλθηκε μήνυμα σε όλους τους παρατηρητές της γειτονιάς, αναφορικά με το συμβάν με όλα τα απαραίτητα στοιχεία που είχε στη διάθεσή της η αστυνομία. Το μήνυμα το έλαβαν όλοι οι παρατηρητές και ένας παρατηρητής ο οποίος βρισκόταν στο χωριό Λεύκαρα έξω από την Λάρνακα, τηλεφώνησε στον αδερφό του στην Λάρνακα, καθώς τα στοιχεία που δόθηκαν μέσω του μηνύματος παρέπεμπαν σ' έναν γείτονά τους στην Λάρνακα. Αμέσως ενημέρωσαν την αστυνομία και σε λίγες ώρες βρέθηκαν τα παιδιά. Το γεγονός πήρε μεγάλη έκταση και καλύφθηκε δημοσιογραφικά απ' όλα τα μέσα τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ελλάδα. Διθυραμβικοί τίτλοι υπερασπιζόμενοι τον θεσμό του Παρατηρητή της Γειτονιάς σε όλα τα δίκτυα πλαισίωσαν το γεγονός αυτό και μια νέα εποχή ξεκίνησε για τον θεσμό. Η αύξηση των αιτήσεων για συμμετοχή στο πρόγραμμα

ήταν θεαματική. Ενδιαφέρον υπήρχε και από τα ελληνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης, τα οποία κάλυψαν εκτενώς το θέμα. Μερικά από τα δημοσιεύματα παρατίθενται παρακάτω:

- («Παρατηρητή της Γειτονιάς. Ο θεσμός που έσωσε τα δύο 11χρονα Ελληνόπουλα από τον απαγωγέα τους», 2018). Ανακτήθηκε την 10 Ιαν 2022 από: https://uniformnews.gr/?s=+11%CF%87%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B1+%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CF%8C%CF%80%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%B1+%CE%B1%CF%80%CF%8C+%CF%84%CE%BF%CE%BD+%CE%B1%CF%80%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%AD%CE%B1+%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%82

- («Τελετή βράβευσης για τους δύο παρατηρητές της γειτονιάς που βοήθησαν στον εντοπισμό του απαγωγέα.», 2018). Ανακτήθηκε την 10 Ιαν 2022 από : https://www.skalatimes.com/2018/09/26/t%CE%B5%CE%BB%CE%B5%CF%84%CE%AE-%CE%B2%CF%81%CE%AC%CE%B2%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%82-%CE%B4%CF%8D%CE%BF-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%B7/

- («Ευτυχώς που ήταν και ο Παρατηρητής παραδέχθηκε ο Αρχηγός των Officers.», 2018). Ανακτήθηκε την 10 Ιαν 2022 από: https://avant-garde.com.cy/kosmos/arxigos-astinomias-ereunes-apagogi Ο αρχηγός της αστυνομίας Κύπρου, στην συνέντευξη που έδωσε εκείνη την ημέρα εξήρε το θεσμό του Παρατηρητή της Γειτονιάς, μίλησε για τον υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης μεταξύ αστυνομίας και πολιτών και την επιτακτική συνεργασία πολιτών και Αστυνομίας που επιβάλλουν οι σύγχρονες προκλήσεις και απειλές. Για τον θεσμό του Παρατηρητή είπε ότι είναι πέρα για πέρα ωφέλιμος, αφού ήταν αυτός που οδήγησε στην ανεύρεση των δύο παιδιών.

Μετά την αρχή του θεσμού και το περιστατικό με την εξιχνίαση της απαγωγής των δυο παιδιών, κομβικό σημείο στην πορεία του θεσμού ήταν το ξέσπασμα της πανδημίας του Covid- 19. Η πανδημία ουσιαστικά πάγωσε τον θεσμό καθώς οι παρατηρητές δεν μπορούσαν να έρθουν σε επαφή με τους πολίτες και επίσης γιατί οι αστυνομικοί της γειτονιάς μεταφέρθηκαν σε άλλες υπηρεσίες (κυρίως για τον έλεγχο της εφαρμογής των μέτρων ενάντια στην πανδημία). Η αλυσίδα της επικοινωνίας του πολίτη με την αστυνομία έσπασε και η λειτουργία του θεσμού του παρατηρητή εκ των πραγμάτων ανεστάλη.

4.2 Αποτελέσματα

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται και αναλύονται τα αποτελέσματα, τα οποία που προέκυψαν από τις ημιδομημένες συνεντεύξεις των συμμετεχόντων για τη μελέτη περίπτωσης του Παρατηρητή της Γειτονιάς, χωρισμένα σε θέματα.

Κοινωνικό και εθελοντικό προφίλ των Παρατηρητών

Ο εθελοντισμός και γενικότερα η κοινωνική δράση προέκυψε από το σύνολο των συνεντεύξεων των παρατηρητών. Όλοι παρουσίασαν ένα προφίλ ανθρώπου, ο οποίος έχει στη ζωή του πολύ ψηλά τον εθελοντισμό και την κοινωνική προσφορά. Κάποια από τα χαρακτηριστικότερα αποσπάσματα είναι τα παρακάτω:

« Η απάντηση είναι ναι!!!(τονίζει το ναι) Συμμετέχω και σε άλλα οργανωμένα σύνολα, όπως σύνδεσμος γονέων, είμαι σ' ένα σωματείο του χωριού της συζύγου μου, στη Χ, ήμουν για 20 χρόνια πρόεδρος του κατεχόμενου χωριού μου το οποίο εγώ είχα ιδρύσει το 1996, είμαι και σε μια επιτροπή τουρισμού, Ψ, ονομάζεται, πρόσφατα έχω ενταχθεί και στην πράσινη ασπίδα όπου ο στόχος της είναι η αναδάσωση της Κύπρου» (Σ1)

«Ασχολούμαι με φιλανθρωπία, είμαι εθελοντής στην Αφρική, έχω πάει 18 φορές, έχω χτίσει ορφανοτροφεία, κλινικές, γεφύρια, έχω βοηθήσει να σπουδάσουν. Επίσης κάνω διάφορες εκδηλώσεις, ανήκω σε διακοινοτικές ομάδες με Τουρκοκύπριους, γενικά είμαι αρκετά δραστήριος.» (Σ3)

«Συμμετέχω σε διάφορες εθελοντικές ομάδες, εκτός από τον παρατηρητή της γειτονιάς, είμαι και μέλος της ομάδας re-action και σε διάφορες μικρότερες ομάδες. Γενικά σαν οικογένεια μας αρέσει πολύ ο εθελοντισμός, οπότε προσπαθούμε με κάθε τρόπο να βοηθάμε.» (Σ4)

Πεποιθήσεις για την αντεγκληματική πολιτική

Οι πλειοψηφία των παρατηρητών θεωρεί ότι η αντεγκληματική πολιτική πρέπει να συνδυάζει και την προληπτική και την κατασταλτική προσέγγιση. Θεωρούν όμως ότι η κοινωνία πρέπει να δουλέψει την προληπτική αντεγκληματική πολιτική, τόσο γιατί δεν έχει φτάσει στο επίπεδο που πρέπει αλλά και λόγω αδυναμίας της αστυνομίας να βρίσκεται παντού ανά πάσα στιγμή. Τα παραπάνω προκύπτουν από τις παρακάτω δηλώσεις:

«Κοιτάξτε, είμαστε σε μια φάση όπου θεωρώ ο σωστός δρόμος είναι η προληπτική πολιτική, αλλά υπάρχει άμεση ανάγκη και της κατασταλτικής πολιτικής …
αλλά θεωρώ ότι είναι πιο σημαντική η προληπτική πολιτική καθόσον λειτουργά το αστυνομικό σύστημα στην Κύπρο πολλές κλοπές έχουν εξιχνιαστεί, επομένως η προληπτική είναι εκεί που είναι το κενό μας.» (Σ1)

«Είναι και τα δυο σωστά, θέλω να πιστεύω όμως ότι με την πρόληψη έρχεται και η σωστή αστυνόμευση.» (Σ2)

«Συνδυασμός και των δυο.» (Σ4)

Υπήρχαν και απαντήσεις που εστίασαν στην προληπτική αντεγκληματική πολιτική και αξίζει να σημειωθεί η σημασία που δίνεται και από την ίδια την Αστυνομία και το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

«Προτιμώ να είναι προληπτική, εγώ πιστεύω στην εκπαίδευση των παρατηρητών και όλων των κατοίκων, διότι με την εκπαίδευση, δηλαδή μαθαίνουν να κλειδώνουν τα σπίτια σωστά, να λαμβάνουν τα μέτρα τους, έτσι οι πιθανότητες για έγκλημα λιγοστεύουν.»(Σ3)

«Στο στρατηγικό σχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης αλλά και στο σχέδιο της αστυνομίας, το οποίο είναι η εφαρμογή της πολιτικής του υπουργείου από την αστυνομία, δίνεται μεγάλη σημασία στην προληπτική αντεγκληματική πολιτική και όχι στην κατασταλτική…
στα τέλη του προηγούμενου αιώνα και στις αρχές του νέου αρχίσαμε να λειτουργούμε προληπτικά, επενδύουμε στην πρόληψη, στην εμπλοκή του πολίτη στα θέματα της ασφάλειας του ούτως ώστε να μην προχωρούμε σε αστυνομοκρατούμενες περιοχές.»(Σ5)

Εισαγωγή των παρατηρητών στον θεσμό

Η εισαγωγή των παρατηρητών έγινε μέσω της παρότρυνσης από άνθρωπο που συνδεόταν μαζί τους με φιλία ή είχε γενικότερα μεγάλη επιρροή πάνω τους. Ο ανθρώπινος παράγοντας ήταν συνεπώς καθοριστικός.

«Είχα ακούσει για τον θεσμό αλλά δεν είχα δώσει αρκετή σημασία και ένα βράδυ το 2014 βρέθηκα με τον φίλο μου τον Σταύρο, ο οποίος είναι αρχισυντονιστής και από τους πρωταγωνιστές του θεσμού στην Κύπρο και με πολύ μεγάλη δράση…
Άρα η εμπλοκή μου οφείλονταν πάνω στον ανθρώπινο παράγοντα, πάνω στον φίλο, ο οποίος ενδιαφέρθηκε.» (Σ1)

«Πάντα ήθελα να λάβω μέρος σε κάτι, σ' ένα τέτοιο πρόγραμμα και ήρθε το 2014 μια πρόταση από τον τέως δήμαρχο της πόλης μας, ο οποίος μου πρότεινε να αναλάβω αυτόν τον θεσμό.» (Σ2)

«Για καλή μας τύχη στο γραφείο πρόληψης ήταν ο κ Παττούρας που είναι χωριανός μας, είναι γείτονας και παιδικός μου φίλος. Ήταν υπεύθυνος του γραφείου πρόληψης και με κάλεσε επειδή με ήξερε και μου είπε θέλω να με βοηθήσεις να κάνουμε τον παρατηρητή της γειτονιάς. Αυτή ήταν η αρχή.» (Σ3)

*«Και ο **ίδιος ο δήμαρχος** έφερε έναν κύριο και έφερε έντυπο έξω στην αυλή, το συμπλήρωσε και μου το έδωσε να το υπογράψω. Αυτή ήταν η αρχή μου στο θεσμό.» (Σ4)*

Ο ρόλος του αστυνομικού της Γειτονιάς

Ο ρόλος του αστυνομικού της Γειτονιάς στη λειτουργία του θεσμού του Παρατηρητή της Γειτονιάς φαίνεται από τις συνεντεύξεις να είναι καθοριστικός και σπουδαίος. Όλοι οι παρατηρητές τόνισαν την αξία και τη συμβολή του αστυνομικού της γειτονιάς στην επιτυχία του θεσμού του παρατηρητή και εξέφρασαν με έντονο συναισθηματικά τρόπο, πόσο τους έχει λείψει η παρουσία των αστυνομικών της γειτονιάς αυτά τα δύο χρόνια της πανδημίας, λόγω της μετακίνησής τους σε άλλες θέσεις. Χαρακτηριστικά αναφέρονται:

«Ακριβώς, ναι. Γιατί τον γνωρίζουμε είναι ο άνθρωπος που έχει κερδίσει την εμπιστοσύνη μας και γνωρίζει και εμάς τους ίδιους, μας γνωρίζει με το όνομά μας, γνωρίζει ποιοι είμαστε σαν άνθρωποι, ποιους έχουμε γύρω μας, οπότε μπορεί να φιλτράρει και να αξιοποιήσει την πληροφορία η οποία θα του δοθεί πάρα πολύ εύκολα…Και να θέλουν τα παιδιά να μιλούν να συνομιλούν μαζί με τον αστυνομικό της γειτονιάς και να του λένε για συμμαθητές τους που μπορεί να έκαναν καμία τρελίτσα, να το μοιράζονται μαζί του. Να τους καθοδηγά ο αστυνομικός της γειτονιάς και να αναπτύσσεται μια υπέροχη σχέση μεταξύ της νεολαίας μας και των αστυνομικών της γειτονιάς. Είναι πάρα πολύ θετικό αυτό. Μας λείπει, μας λείπει πάρα πολύ!!!» (Σ4)

«Ο πολίτης θα συμμετέχει εάν νιώσει ότι υπάρχει ένας πυρήνας και ειδικά ένα άτομο από το κράτος όπου είναι η δουλειά του και θα νιώσει ο πολίτης ότι το κράτος ενδιαφέρεται άμα δει αυτόν τον αστυνομικό της γειτονιάς να περιφέρεται στη γειτονιά του, άμα κατέβει να μιλήσει με κόσμο, χρειάζεται αυτή η προσωπική επαφή και αυτό είχε γίνει δυστυχώς σταμάτησε να γίνεται, πρέπει τα άτομα που αξιολογούν τον αστυνομικό της γειτονιάς να προσλαμβάνουν τα σωστά άτομα που να είναι άτομα με μια κοινωνικότητα να είναι θετική στην επικοινωνία με τον κόσμο, να μπορούν να μεταδώσουν κάποια μηνύματα. Είναι πολύ λεπτό το θέμα και δυστυχώς έχει ξεθωριάσει... ενώ ξεκίνησε πάρα πολύ καλά λόγω της επιδημίας και της αλλαγής των καθηκόντων.»(Σ1)

«Εγώ θεωρώ ότι, λάθος οι αστυνομικοί της γειτονιάς έχουν πάει απόσπαση, έπρεπε να παραμείνουν κάποιοι για να υπάρξει τουλάχιστον η επικοινωνία, να ενθαρρύνουν τον κόσμο. Γιατί εγώ αυτοενθαρρύνομαι δεν έχω ανάγκη να έρθει κάποιος να μου πει μπράβο. δεν υπάρχουν πολλά άτομα που αγωνίζονται για το κοινωνικό όφελος ενώ εάν υπήρχε ο αστυνομικός της γειτονιάς και ενθάρρυνε τον κόσμο, κατέβαινε μιλούσε στις υπεραγορές, στο δρόμο και φαινόταν, τότε ο κόσμος θα συμμετείχε και θα ήταν ακόμη πιο θετικός.» (Σ1)

«όμως παρέλειψα να σας πω ότι τα τελευταία ενάμιση με δύο χρόνια, δεν λειτουργεί σωστά ο θεσμός διότι με τον κορονοϊό, τα γνωρίζετε πολύ καλά, οι αστυνομικοί της γειτονιάς πήγαν σε άλλα καθήκοντα, και αυτή τη στιγμή η πόλη μας δεν έχει αστυνομικό της γειτονιάς. Ο αστυνομικός της γειτονιάς επισκεπτόταν καθημερινά καταστήματα, φαρμακεία, σχολεία, οικίες, τράπεζες, αυτό πια δεν γίνεται… Ναι!! και τώρα ο παρατηρητής της γειτονιάς δεν μπορεί τώρα να καλέσει τον αστυνομικό της γειτονιάς και έτσι είναι στο σκοτάδι αυτή τη στιγμή η πόλη μας και γενικότερα η Κύπρος στο θέμα του παρατηρητή της γειτονιάς.» (Σ2)

«Επηρέασε πάρα πολύ, λόγο του ότι όλοι οι αστυνομικοί της γειτονιάς πήγαν όλοι στους σταθμούς και δεν υπήρχε ο θεσμός του αστυνομικού της γειτονιάς, που είναι το κλειδί που επικοινωνούσε με όλους τους παρατηρητές… Μάλιστα και πολύ σημαντικός. Και με παίρνουν εμένα τηλέφωνο και κάνουν παράπονο, που είναι ο αστυνομικός της γειτονιάς. Διότι ο θεσμός του αστυνομικού της γειτονιάς είναι πάρα πολύ καλός, διότι είναι σε προσωπικό επίπεδο. Για παράδειγμα είχαμε περιπτώσεις που κάποιος λέει...εγώ θα σου πω εσένα (στον αστυνομικό της γειτονιάς) και δεν θα μιλήσω στους βλάκες της αστυνομίας. Δηλαδή μιλάς επειδή αυτός είναι φίλος πια.» (Σ3)

Αποδοχή του θεσμού από την Κοινωνία

Ο θεσμός χαίρει μεγάλης αποδοχής από τον κόσμο, παρόλο που η αρχή ήταν σχετικά δύσκολη. Στην αρχή κάποιοι είδαν το θεσμό επιφυλακτικά και γιατί ήταν κάτι νέο, αλλά και γιατί κάποιοι το συνδύασαν με την έννοια του ρουφιάνου.

«Τα προβλήματα είναι η δυσπιστία που έχει ο κόσμος, ειδικά στην αρχή εγώ είχα και προσωπικά προβλήματα με τον κόσμο, μου λέγανε ...τι ανακατώνεσαι με την αστυνομία, τι θα σε κάνουμε αστυνόμο? Παίρνεις λεφτά...αυτά...και τι θα γίνω το καρφί της γειτονιάς? Και τους εξηγώ όταν δω κάποιον να κλέβει τον γείτονά μου, θα τηλεφωνήσω και εσείς ας με θεωρήσετε καρφί της αστυνομίας..Ήθελε πολλή δουλεία για να το χωνέψουν.»(Σ3)

Με την πάροδο του χρόνου φάνηκε να εξαλείφεται η όποια διστακτικότητα αναφορικά με τον θεσμό. Οι πολίτες αποδέχονται θετικά τον θεσμό, όπως δηλώνουν οι συμμετέχοντες.

«Βεβαίως το έχω εισπράξει, από τα μηνύματα που παίρνω, όταν τους βρω κάπου και μου πουν….(Α!! Μπράβο κάνετε πάρα πολύ ωραία δουλειά εκεί…)» (Σ3)

«Καταρχάς να σας πω ότι υπάρχει πολύ ευαισθητοποίηση των πολιτών στην πόλη μας. Αγκαλιάσανε αυτό τον θεσμό» (Σ2)

«Είναι οι παρατηρητές μας, περνούν οι παρατηρητές μας!!! και να χαίρονται που βλέπουν την παρουσία.» (Σ4)

Προβλήματα στη Λειτουργία του Θεσμού

Τα σημαντικότερα προβλήματα, τα οποία ανέφεραν οι παρατηρητές, έχουν να κάνουν με την οργάνωση. Οι παρατηρητές ζητούν περισσότερη στήριξη από την αστυνομία και το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Θέτουν επίσης ως βασικό πρόβλημα, το οικονομικό που αφορά τα έξοδα αποστολής των SMSκαι την υλικοτεχνική στήριξη, όπως παροχή εγκαταστάσεων για τις συνεδριάσεις και τις δράσεις των παρατηρητών.

Σε ερώτηση εάν εντοπίζουν το πρόβλημα της οργάνωσης στην αστυνομία η απάντηση είναι χαρακτηριστική:*...Μόνο (Το τονίζει) από την πλευρά της αστυνομίας. Εάν η αστυνομία η οποία έχει ξεκινήσει αυτό τον θεσμό περιμένει τους πολίτες να οργανωθούν από μόνοι τους, τότε σφάλει. Ο πολίτης θα συμμετέχει εάν νιώσει ότι υπάρχει ένας πυρήνας και ειδικά ένα άτομο από το κράτος όπου είναι η δουλειά του…. Λόγω της οργάνωσης της αστυνομίας και του υπουργείου δικαιοσύνης. (Σ1)*

«Το τι να αλλάξουμε? Να αλλάξουν πολλά! Θέλουμε περισσότερη σημασία από το αρχηγείο της αστυνομίας, όπου και ξεκίνησε ο θεσμός, θέλουμε περισσότερη στήριξη, υπάρχει ένα πρόγραμμα που λέγεται websms που στέλνουμε sms στους πολίτες, εάν γίνει κάτι. Αυτά τα sms είναι τα 25.000, 250 ευρώ σου μιλώ με ακριβή στοιχεία τώρα.» (Σ2)

Σε ερώτηση εάν στέλνει και πληρώνει τα SMS η αστυνομία, λάβαμε την εξής απάντηση: *«Όχι όλα είναι του Δήμου. Είναι και το μεγάλο μας πρόβλημα. Διότι εγώ πιστεύω προσωπικά ότι η αστυνομία έπρεπε να στέλνει τα μηνύματα, η αστυνομία έπρεπε να πληρώνει για τα μηνύματα, αλλά δεν υπήρχε αυτό το κονδύλι.» (Σ3)*

«το μόνο το οποίο νομίζω, δεν ξέρω εάν υπάρχει λύση είναι ένας χώρος συνεδριάσεων. Διότι αντιλαμβάνεστε όταν 10 άτομα συνεδριάζουμε για θέματα που αφορούν τον θεσμό και κυρίως όταν υπάρχει και κάποιος ένστολος μαζί μας, όταν συνεδριάζουμε στις καφετέριες» (Σ4)

Συναισθήματα για τον Θεσμό του Παρατηρητή

Το σύνολο των παρατηρητών μιλά με συγκινητικά λόγια για τον θεσμό και την εμπλοκή τους σ' αυτόν. Αισθήματα υπερηφάνειας για το ότι ενεργούν προς όφελος των συμπολιτών τους, για το ότι υπερασπίζονται τον τόπο τους, την ασφάλεια των παιδιών τους και για το ότι προσφέρουν στην κοινωνία. Οι απαντήσεις τους ήταν καθηλωτικές ως προς την ένταση των συναισθημάτων τους.

«Από την στιγμή όμως ένταξής μου στο θεσμό, γνώρισα πάρα πολύ κόσμο, εγώ προσωπικά δεν νιώθω πια ξένος, νιώθω τόπακας. Και αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο όφελος του παρατηρητή της γειτονιάς. Να κάνει τον κόσμο να νιώσει ότι ανήκει σ' αυτόν τον τόπο και ο τόπος του ανήκει. »…. «Ακριβώς. Αγωνίζεσαι για κάτι το οποίο αγαπάς. Η πατρίδα δεν είναι μια γεωγραφική έκταση, η πατρίδα είναι το σπίτι σου, η γειτονιά σου, το χωριό σου, η πόλη σου, η χώρα σου. Άρα όλα ξεκινούν από κάπου, για να φτάσεις να αγαπάς την πατρίδα σου και να αγωνίζεσαι, έστω και για λίγες ώρες, να κάνεις μια έρευνα ή να πας ένα περίπατο με το γιλέκο, ή να πας να βοηθήσεις σε κάτι που έχει ανάγκη.»(Σ1)

«Και κάτι που λέω και στις παρουσιάσεις μου, έχω 550 παρουσιάσεις, 3000 ώρες κτλ, χωρίς να πληρωθώ, αλλά στις 25 Σεπτέμβρη του 2018 όταν βρέθηκαν τα δύο παιδιά με τον παρατηρητή, ένιωσα ότι έχω ξοφλήσει. Πολλοί μου λένε κάθε μέρα τρέχεις όλη την Κύπρο, κουράζεσαι, τι κερδίζεις? Ποιο το όφελος? Μετά από αυτό όλοι μου δώσανε συγχαρητήρια, εγώ δεν έκανα κάτι, εγώ έκανα απλά το πρόγραμμα, το σύστημα.» (Σ3)

«Μου έχει αλλάξει τη ζωή γιατί μέσα από το θεσμό του παρατηρητή της γειτονιάς, δεν βλέπω μόνο την εικόνα, μόνο αυτό που βλέπω μπροστά μου. Μέσα από τις εμπειρίες που έχουμε μοιραστεί με την αστυνομία έχω μάθει πλέον να σκέφτομαι να αξιολογώ τα δεδομένα που έχω μπροστά μου και μετά να παίρνω αποφάσεις. Η αστυνομία έχει κερδίσει την εμπιστοσύνη μας, το σεβασμό μας, μέσα από τον επαγγελματισμό τους, είναι άνθρωποι οι οποίοι ουδέποτε έχουν κοιτάξει το ρολόι…. Το Μαζί Μπορούμε για μένα έγινε πράξη δεν είναι απλά ένα σλόγκαν της αστυνομίας, πραγματικά μαζί κάναμε πάρα πολλά πράγματα. Βοηθήσαμε τις κοινότητές μας, κερδίσαμε την εμπιστοσύνη του κόσμου μας, δημιουργήσαμε πολλά όμορφες σχέσεις εμπιστοσύνης, επικοινωνίας τις οποίες προσπαθούμε να διατηρούμε με όλες μας τις δυνάμεις. Είναι ένα κομμάτι που άλλαξε τη ζωή μου, χαίρομαι που είμαι εδώ και μιλώ μαζί σας πραγματικά.» (Σ4)

Προσδοκίες και σκέψεις για το μέλλον του θεσμού

Θετικές είναι και οι σκέψεις όλων των παρατηρητών αλλά και του επικεφαλής του αντίστοιχου τμήματος της Αστυνομίας για το μέλλον του θεσμού. Αναμένουν να επανέλθουν πάλι στην ενεργό δράση, κάτι που τους στέρησε η πανδημία και να συνεχίσουν το έργο τους.

«Εύχομαι να επανέλθει ο θεσμός εκεί που ήταν διότι είναι κρίμα οι κόποι που έχουν ταξιδέψει σ' όλη την Κύπρο, να εκπαιδεύσουν, να ενημερώσουν. Ξεκίνησε μια σπίθα ενδιαφέροντος και αγάπης για τον τόπο μας και είναι κρίμα να την αφήσουμε να σβήσει. θα πρέπει με οποιονδήποτε τρόπο να την φουντώσουμε αυτή την σπίθα.»(Σ1)

«Θέλω να πιστεύω ότι και μετά από αυτή την πανδημία ότι θα έρθουν καλύτερες μέρες για όλους και για όλα τα προγράμματα. Εγώ προσωπικά θα το συνεχίσω θα το πολεμώ θα είμαι εδώ, με όλες μου τις δυνάμεις έτσι ώστε αυτός ο θεσμός να επικρατήσει και να είναι στην πρώτη γραμμή, τουλάχιστον για την πρόληψη.»(Σ2)

«ας έχει κάνει πολλή ζημιά η πανδημία, πιστεύω ότι μπορεί να συνεχίσει και να είναι επιτυχής, πρέπει να εμπλέξουμε περισσότερα εθελοντικά θέματα, για να τραβήξουμε περισσότερο κόσμο και το φιλότιμο που έχουμε εμείς οι Έλληνες και οι Κύπριοι.»(Σ3)

«Αισιόδοξα, πάντα αισιόδοξα γιατί έχει πάρα πολλά να προσφέρει, απλά λέμε ότι πρέπει να επιστρέψουν οι αστυνομικοί της γειτονιάς πίσω, με το καλό, τους περιμένουμε, λείπουν από τις γειτονιές μας, γιατί ο κόσμος είχε μάθει μαζί τους…Να σας πω ότι ο θεσμός έχει συμβάλει θετικά στη μείωση της εγκληματικότητας γιατί ο κόσμος βρίσκεται σε εγρήγορση λόγω των μηνυμάτων που παίρνει, λαμβάνει και τα δικά του μέτρα προστασίας και ασφάλειας, είναι πάρα πολλά σημαντικό αυτό και λείπει στον κόσμο μας και λαμβάνοντας αυτά τα μικρά μέτρα ασφαλείας ο καθένας από εμάς, βοηθάει και στο να μειωθεί η εγκληματικότητα στην περιοχή του, βοηθά, βοηθά αρκετά όταν ο κόσμος ενημερώνεται για το τι συμβαίνει στην κοινότητά του και το ζητά»(Σ4)

«Μας περιμένουν και τους περιμένουμε, ως γραφείο πρόληψης περιμένω και εγώ πίσω τους αστυνομικούς στα καθήκοντά τους, γιατί έχουμε πάρα πολλά πράγματα και ευρωπαϊκά projects αλλά και τον πολίτη να εμπλακεί ξανά και με τα τοπικά συμβούλια θέλουμε ενεργό συμμετοχή του πολίτη, θέλουμε ο πολίτης να είναι κυρίαρχος του παιχνιδιού, να δημιουργούν σχέσεις να πάρουν τα μέτρα που πρέπει να πάρουν, ακόμη και ένα πάρκο της περιοχής τους, που το βλέπουν ότι είναι σε άσχημη κατάσταση, μπορούν να οργανωθούν οι ίδιοι οι πολίτες να το περιποιηθούν να το φροντίσουν να το χρησιμοποιούν οι ίδιοι. Έτσι θέλουμε συμμετοχική πολιτική στην αντιμετώπιση του εγκλήματος.»(Σ5)

Σκέψεις για την ενδεχόμενη λειτουργία ΤοΣΠΠα σε συνδυασμό με τον θεσμό του Παρατηρητή της Γειτονιάς.

Τόσο οι παρατηρητές όσο και ο επικεφαλής του Γραφείου Πρόληψης βλέπουν πάρα πολύ θετικά την εισαγωγή των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας. Θεωρούν ότι θα συμβάλλουν στην επαύξηση της ασφάλειας των πολιτών σε συνδυασμό με τον θεσμό του παρατηρητή.

«…ναι θα μπορούσε ο θεσμός να ενταχθεί κάτω απ' αυτό το συμβούλιο ούτος ώστε να παίρνονται πιο συλλογικές αποφάσεις, πιο στρατηγικές αποφάσεις, να είναι εμπλεκόμενη και η κοινότητα, με όλους τους φορείς και σίγουρα και οι πολίτες κάτω από το συμβούλιο, το οποίο θα υπάγεται στην κοινότητα και μέσα σ' αυτό το συμβούλιο εάν υπάρχει και αστυνομία, ως ένα μέλος του συμβουλίου, τότε θεωρώ ότι θα ήταν σίγουρα πολύ καλύτερα.» (Σ1)

«Ελένη, ΑΠΟΛΥΤΩΣ!!! Το έχω αρχίσει πριν πέντε χρόνια, μίλησα με τον υπουργό δικαιοσύνης και ετοιμάσαμε τις ομάδες στήριξης. Είναι περίπου όπως τα λέτε, έχουμε μελετήσει τον Κουράκη, θα είχαμε κοινωνιολόγους, ψυχολόγους, το παπά του χωριού, τον δάσκαλο.» (Σ3)

Μια συμμετέχουσα μας ανάφερε ότι ένας παρόμοιος οργανισμός έχει συσταθεί στον Δήμο Λευκωσίας.

«Είναι κάτι πάρα πολλά καλό και νομίζω ότι θα πετύχει. …Ο δήμος Λευκωσίας έχει οργανώσει το solidarityaction, στο οποίο εμπλέκονται κοινωνιολόγοι, δικηγόροι, και έχουν απευθυνθεί και σε εμάς προσωπικά και σε διάφορα άλλα οργανωμένα σύνολα, της Λευκωσίας και έχουν ζητήσει τη συνεργασία και τη βοήθειά τους ούτος ώστε εάν γνωρίζουμε άτομα τα οποία χρειάζονται βοήθεια είτε μέσα στην οικογένειά τους, είτε τα ίδια προσωπικά, μπορούν να απευθυνθούν είτε μέσω εμάς, είτε απευθείας στο δήμο Λευκωσίας.» (Σ4)

Η δε πλευρά του Υπουργείου Δικαιοσύνης με το Γραφείο Πρόληψης Εγκλήματος έχει ήδη δρομολογήσει την εισαγωγή του θεσμού, ο οποίος θα γίνει πιλοτικά σε κάποιους δήμους μέσα στο 2022.

«*Είμαστε στο δεύτερο στάδιο τώρα, κάναμε τις συναντήσεις και ετοιμάσαμε τα σχέδια υπηρεσίας με τη συμμετοχή και άλλων υπουργείων, παιδείας, υγείας, εργασίας, αστυνομίας και υπουργείο δικαιοσύνης και αρχές Ιανουαρίου 2022 θα πάει στο υπουργικό η δεύτερη πρόταση με την οποία θα επιστρέψει πιστεύω, ώστε να ξεκινήσουμε πιλοτικά. Έχουμε αποφασίσει ότι θα πρέπει να το δούμε αρχικά σε πιλοτικό στάδιο για να δούμε πως θα λειτουργήσει, σε ένα δήμο και σε μια κοινότητα.»(Σ5)*

4.3 Συμπεράσματα – Προτάσεις

Στην τελευταία αυτή ενότητα της μελέτης περίπτωσης, θα απαντήσουμε στα ερευνητικά μας ερωτήματα, κατόπιν των αντίστοιχων ευρημάτων που παρουσιάσαμε στα αποτελέσματα.
Η άποψη των παρατηρητών για την αντεγκληματική πολιτική τείνει προς την προληπτική αντεγκληματική πολιτική, επισημαίνοντας όμως ταυτόχρονα και την σημασία της κατασταλτικής αντεγκληματικής πολιτικής. Η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα δίνει από μόνη της την απάντηση για την αξία που δίνουν στην πρόληψη. Σημαντική όμως φαίνεται να είναι η άμεση σχέση και η στενή συνεργασία που επιθυμούν να έχουν οι παρατηρητές

με την αστυνομία στο πλαίσιο της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής. Είναι αξιοσημείωτο εύρημα η αξία που δίνουν οι παρατηρητές στον θεσμό του αστυνομικού της γειτονιάς. Φαίνεται ότι η συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική παίρνει σάρκα και οστά. Η άψογη συνεργασία αστυνομίας και πολιτών φαίνεται να δίνει προστιθέμενη αξία στους θεσμούς της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής, γεγονός το οποίο πηγάζει και από τα λεγόμενα των παρατηρητών αλλά και από τον Επικεφαλής του Γραφείου Πρόληψης Εγκλήματος.

Η εμπλοκή όλων των παρατηρητών στον θεσμό του Παρατηρητή της Γειτονιάς ξεκίνησε από την παρότρυνση ενός φίλου ή σε δύο περιπτώσεις του ίδιου του εκάστοτε δημάρχου. Ο ανθρώπινος παράγοντας φαίνεται να είναι καταλυτικός. Οι ίδιοι οι παρατηρητές είναι αυτοί που προσελκύουν άλλους φίλους και γνωστούς τους να συμμετέχουν στο θεσμό. Το γεγονός αυτό έρχεται να επιβεβαιώσει την έρευνα της Κυπριακής Αστυνομίας, η οποία παρουσιάστηκε στην ανασκόπηση ερευνών και επεσήμανε ότι το73% των Κυπρίων **δεν** γνωρίζουν για το πρόγραμμα του Παρατηρητή της Γειτονιάς και από αυτούς που γνωρίζουν μόνο το 9% έχει ενημερωθεί από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ή τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Τα προβλήματα στη λειτουργία του θεσμού δεν φαίνονται να είναι μεγάλα. Από τις συνεντεύξεις, πλην του γεγονότος ότι λόγω της πανδημίας έχει αδρανήσει ο θεσμός, αυτό που αναζητούν οι παρατηρητές είναι καλύτερη οργάνωση από την αστυνομία. Αντιληφθήκαμε ότι επιζητούν ακόμη πιο στενή συνεργασία από την ήδη υπάρχουσα, η οποία ομολογουμένως είναι αξιοσημείωτη, παροχή υλικοτεχνικού εξοπλισμού και οικονομική στήριξη στους δήμους για την υλοποίηση του προγράμματος.

Συγκινητική είναι η προσήλωση των παρατηρητών και του επικεφαλής του τμήματος αντιμετώπισης εγκλήματος στον θεσμό. Η προσωρινή αναστολή του θεσμού λόγω της πανδημίας έχει επιφέρει συναισθήματα θλίψης αλλά και συναισθήματα αγωνίας και προσδοκίας για το μέλλον. Το σύνολο των παρατηρητών προσδοκά την επανεκκίνηση του θεσμού, την επαφή με τους συμπολίτες τους και με τους αστυνομικούς της γειτονιάς. Η πεποίθησή τους για την αξία της προσφοράς τους στο κοινωνικό σύνολο είναι τόσο ισχυρή, η οποία υπερνικά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν.

Αναφορικά με την εισαγωγή και ενεργοποίηση του θεσμού των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας στην Κύπρο το σύνολο των συμμετεχόντων εκφράστηκαν με θετικά λόγια. Η Κυπριακή Αστυνομία και το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχουν ήδη σχεδιάσει το θεσμό και αναμένεται να λειτουργήσει πιλοτικά μέσα στο 2022. Οι παρατηρητές φαίνονται έτοιμοι να δεχτούν τον θεσμό αυτό, καθώς αναζητούν καλύτερη οργάνωση, πιο κοντά στις τοπικές κοινωνίες. Ήδη μια οργάνωση τέτοιου τύπου έχει ξεκινήσει στον δήμο Λευκωσίας και φαίνεται να έχει θετικά αποτελέσματα, σύμφωνα με τα λεγόμενα παρατηρητή. Η δε πιλοτική και όχι καθολική ενεργοποίησή του, αναδεικνύει την σωστή σχεδίαση και οργάνωση από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Πιλοτικά ξεκίνησε και ο θεσμός του Παρατηρητή της Γειτονιάς και σταδιακά εφαρμόστηκε σε όλη την Κύπρο, με αναπροσαρμογή και διόρθωση σταδιακά όλων των προβλημάτων που προέκυπταν.

Η έρευνα μας οδήγησε σε σκέψεις, οι οποίες θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην βελτίωση του Θεσμού του Παρατηρητή της Γειτονιάς αλλά και την επιτυχή εισαγωγή του θεσμού των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας στην κυπριακή κοινωνία. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης της Κύπρου σε συνεργασία με τους Δήμους θα μπορούσαν να αυξήσουν την προβολή του θεσμού μέσω διαφημιστικών μηνυμάτων στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και κοινωνικής δικτύωσης. Μια στοχευμένη διαφημιστική καμπάνια θα συνέβαλε θετικά στην αύξηση των συμμετεχόντων αλλά και στην ενεργοποίηση των ήδη

γραμμένων παρατηρητών. Σ' αυτές τις εκστρατείες ενημέρωσης θα μπορούσαν να συμμετέχουν ανάλογα με την ομάδα - στόχο στην οποία θα απευθύνονταν, κατάλληλοι ήδη ενεργοί παρατηρητές, οι οποίοι θα μετέδιδαν στο κοινό την αγάπη και το μεράκι τους αναφορικά με την προστασία των συνανθρώπων τους. Επίσης ένας άλλος τρόπος θα ήταν η συμμετοχή των παρατηρητών, σε ενημερωτικές δράσεις προς το κοινό, όπου θα λάμβαναν ενεργό ρόλο και θα εξωτερίκευαν τα συναισθήματα και τη νοοτροπία τους αναφορικά με τον θεσμό, γινόμενοι οι ίδιοι τα φωτεινά παραδείγματα προς μίμηση. Επιπρόσθετα, τη δυναμική και την προσήλωση των παρατηρητών, οφείλει το Υπουργείο Δικαιοσύνης και οι Δήμοι να τα διατηρήσουν, με κινήσεις αναγνώρισης της προσφοράς τους όπως βραβεύσεις και τιμητικές διακρίσεις.

Η εισαγωγή του θεσμού του Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας, όπως ορθά έχει προγραμματιστεί, πρέπει να γίνει πρώτα σε πιλοτικό στάδιο. Επίσης θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο να ληφθούν υπόψη συμπεράσματα από έρευνες του θεσμού στην Ελλάδα, έτσι ώστε να αποφευχθούν λανθασμένες πρακτικές από την αρχή. Η στήριξη των εν λόγω συμβουλίων από την κεντρική κρατική εξουσία, τόσο σε οργανωτικά όσο και σε οικονομικά θέματα θεωρείται απαραίτητη.

5. Μελέτη Περίπτωσης: Τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας στην Ελλάδα

5.1 Ο θεσμός στον χρόνο και στο χώρο

Η προληπτική αντεγκληματική πολιτική, παρόλο που άρχισε να εφαρμόζεται σε άλλες χώρες της Ευρώπης από τη δεκαετία του ΄70 και στην Αμερική πολύ νωρίτερα, έφτασε στην Ελλάδα πολύ αργότερα, με αρχή το 1987 όταν σύμφωνα με το ν. 1738/1987 ιδρύθηκε το Συμβούλιο Πρόληψης της Εγκληματικότητας, το οποίο είχε 25 μέλη και η θητεία του ήταν τριετής. Το Σ.Π.Ε. είχε ως σκοπό να ενημερώνει τους αρμόδιους φορείς αναφορικά με την πρόληψη των εγκλημάτων, να ενθαρρύνει τη δημιουργία συμβουλίων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, να συλλέγει στατιστικά στοιχεία για την μελέτη της εγκληματικότητας, να προτείνει προγράμματα πρόληψης και να συνεργάζεται με κάθε φορέα στο εξωτερικό και στο εσωτερικό προς την κατεύθυνση της προληπτικής αντεγκληματικής πολιτικής. Μετά από δύο συνεδρίες το 1988 το συμβούλιο κατέστη ανενεργό.
Δέκα σχεδόν χρόνια αργότερα θεσπίστηκαν με το ν. 2713/1999 τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης της Εγκληματικότητας. Το γεγονός αυτό αποτέλεσε μια σημαντική εξέλιξη στην προληπτική αντεγκληματική πολιτική και έφερε στην ελληνική κοινωνία τον όρο συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική. Για πρώτη φορά δίνονται συγκεκριμένες αρμοδιότητες στους Δήμους αναφορικά με την αντεγκληματική πολιτική (Πιτσελά & Καραγιαννίδης, 2020). Έχουν συμβουλευτικό χαρακτήρα και μπορούν να οργανωθούν σε Δήμους με πληθυσμό πάνω από 3000 κατοίκους. Στα ΤοΣ.Π.Ε. συμμετέχουν επιστήμονες, αστυνομικοί καθώς και εκπρόσωποι παραγωγικών τάξεων και άλλων κοινωνικών φορέων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή. Η θητεία τους είναι τριετής και τα μέλη τους πρέπει να κυμαίνονται από 5 έως 11 άτομα. Το 2002 με Υπουργική Απόφαση (ΑΥΔημΤαξ 3002/1/14-στ΄) ρυθμίστηκαν θέματα λειτουργίας των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης της Εγκληματικότητας (Αλεξιάδης, 2011).
Τα Το Σ.Π.Ε είναι «αποκεντρωμένα όργανα αντεγκληματικής πολιτικής, σε τοπικό επίπεδο, με στόχο τη μείωση ή εξάλειψη του αισθήματος ανασφάλειας των πολιτών και τη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης για την ικανότητα του κράτους να προστατεύει αποτελεσματικά τα έννομα και κοινωνικά αγαθά τους» (άρ.2 παρ.1 Υ.Α 3002/1/14-στ').

Κύρια αποστολή τους αποτελεί ο σχεδιασμός ειδικών δράσεων για την πρόληψη της εγκληματικότητας οποιασδήποτε μορφής (ναρκωτικά, ρατσισμός, ενδοοικογενειακής βίας, κακοποίησης κ.α.), η καταγραφή και μελέτη της εγκληματικότητας, η ευαισθητοποίηση των πολιτών σε αντίστοιχα θέματα και ο συντονισμός ενεργειών με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και τα όμορα ΤοΣ.Π.Ε, προκειμένου να γίνονται συντονισμένες και οργανωμένες δράσεις (Καραγιαννίδης, 2014). Το 2002 με την ΚΥΑ 3002/4/1-κδ' συστάθηκε μια Ομάδα Διοίκησης Έργου, προκειμένου να συντονίσει τη δράση των Το Σ.Π.Ε. και να δώσει οδηγίες και κατευθύνσεις. Το 2005 με το άρθρο 13 του ν. 3387/2005 μετονομάζονται σε Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας (Το ΣΠΠα) και η Ομάδα Διοίκησης Έργου δίνει τις αρμοδιότητές του στο Κεντρικό Συμβούλιο Πρόληψης της Παραβατικότητας (ΚεΣΠΠα). Το ΚεΣΠΠα, ήταν ενεργό μέχρι το 2011. Το 2006 εξέδωσαν ένα πρακτικό εγχειρίδιο με τον τίτλο «ΓΙΑ ΝΑ ΝΙΩΘΟΥΜΕ ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΜΕΣΑ ΣΕ ΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ» το οποίο αποτελούσε ένα βοήθημα - οδηγό για τα ΤοΣΠΠα και είναι διαθέσιμο στο www.niotho-asfalis.gr (Πιτσελά & Καραγιαννίδης, 2020).

Οι προσπάθειές μας να δούμε πόσα συνολικά ΤοΣΠΠα λειτουργούν στην Ελλάδα απέβησαν άκαρπες. Σε επιστολή που στείλαμε στη Διεύθυνση Αντιμετώπισης της Βίας

στην οποία υφίσταται το ΚεΣΠΠα προκειμένου να συμμετέχουν στην έρευνα μας, η απάντηση ήταν αρνητική ως προς τη συμμετοχή τους στην έρευνα, διότι όπως μας απάντησαν δεν έχει ακόμη λειτουργήσει το ΚεΣΠΠα (Η απάντησή τους φαίνεται στα Παραρτήματα). Σε τηλεφωνική επικοινωνία που είχαμε μαζί τους, μας παρέπεμψαν στην Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε), προκειμένου να βρούμε περισσότερες πληροφορίες. Δυστυχώς ούτε και η Κ.Ε.Δ.Ε είναι σε θέση να γνωρίζει πόσα ΤοΣΠΠα και πού λειτουργούν στην Ελλάδα, όπως μας ενημέρωσαν κατόπιν τηλεφωνικής επικοινωνίας μας. Από τις τελευταίες έρευνες που υπάρχουν για τα ΤοΣΠΠα, αυτή των Πιτσελά & Καραγιαννίδη το 2020, φαίνεται ότι το χρονικό διάστημα 2013-2014 λειτουργούσαν 47 συμβούλια. Ο αριθμός αυτός σήμερα εικάζουμε ότι είναι πολύ μικρότερος καθώς ήδη από την Περιφέρεια Θεσσαλίας γνωρίζουμε, κατόπιν τηλεφωνικής επικοινωνίας με τους αντίστοιχους δήμους, ότι ΤοΣΠΠα τα οποία είχαν συσταθεί παλαιότερα τώρα δεν λειτουργούν.

Από την έρευνά μας στο διαδίκτυο εντοπίσαμε κάποιους δήμους στους οποίους λειτουργούν ΤοΣΠΠα και κάποιοι απ' αυτούς παρουσίαζαν ιδιαιτέρως πλούσια δράση όπως για παράδειγμα ο Δήμος Πειραιά. Το ΤοΣΠΠα του δήμου συστάθηκε τον Απρίλιο του 2020 (Ανακτήθηκε την 10 Ιαν 2022 από: https://piraeus.gov.gr/topiko-symvoulio-prolhpshs-paravatikothtas) και συμμετέχει ενεργά στις κοινωνικές δράσεις του δήμου και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα Be Secure – Feel Secure (Ανακτήθηκε την 10 Ιαν 2022 από: https://www.bsfs-piraeus.eu). Στο δήμο της Καλαμάτας το πρώτο ΤοΣΠΠα συγκροτήθηκε αρχικά το 2007, ενώ οι δράσεις του συμβουλίου που συστάθηκε το 2016 φαίνεται να είναι ιδιαίτερα πλούσιες. Έντονη δραστηριότητα φαίνεται να έχει και το ΤοΣΠΠα Δήμου Μεταμόρφωσης και του δήμου Ηλιούπολης.

Όπως αναφέρθηκε στη μεθοδολογία της έρευνας λάβαμε συνεντεύξεις από δύο μέλη ΤοΣΠΠα της ευρύτερης περιοχής της Αττικής και μάλιστα είχαμε την τύχη να είναι και οι άνθρωποι, οι οποίοι τα ξεκίνησαν. Από την ανάλυση των δεδομένων που μας έδωσαν οι εκ βάθος συνεντεύξεις τους, παρουσιάζονται τα παρακάτω αποτελέσματα.

5.2 Αποτελέσματα

Κοινωνικό και εθελοντικό προφίλ των μελών των ΤοΣΠΠα και των δήμων που εξετάζουμε.

Ομοίως με τον θεσμό του Παρατηρητή της Γειτονιάς και στα ΤοΣΠΠα διαπιστώσαμε έντονο το στοιχείο του εθελοντισμού στα άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα. Άνθρωποι δραστήριοι με έντονη κοινωνική και εθελοντική δράση οι οποίοι έκαναν το πρώτο βήμα για την δημιουργία των ΤοΣΠΠα στην περιοχή τους. Παρουσιάστηκε πολύ θετικό επίπεδο στο εθελοντικό και κοινωνικό προφίλ των δήμων που εξετάζουμε. Κοινωνικές δομές, οι οποίες λειτουργούν πλήρως, πολίτες που ενδιαφέρονται και προσφέρουν εθελοντικά τη βοήθειά τους σε διάφορε δράσεις του Δήμου. Χαρακτηριστικά αποσπάσματα ακολουθούν.

«Η κοινωνική δραστηριοποίηση των πολιτών είναι αρκετά μεγάλη, υπάρχουν εθελοντικοί σύλλογοι και να πω ότι όσον αφορά τους εθελοντικούς συλλόγους είμαστε μάλλον από τους πιο ισχυρούς δήμους στην Ελλάδα…
Οι κοινωνικές δομές του δήμου θα έλεγα ότι είναι από τις πιο ισχυρές στην περιοχή, υπάρχει δημοτικό πολύ-ιατρείο, το οποίο λειτουργεί κάθε μέρα με δύο ειδικότητες, υπάρχει το κοινωνικό παντοπωλείο, το οποίο επίσης λειτουργεί κάθε μέρα με σημαντική διάθεση προϊόντων στους ανθρώπους που έχουν κριθεί ότι χρειάζονται την ενίσχυση και το οποίο εφοδιάζεται και από κονδύλια του δήμου και πάρα πολλές δωρεές από τις βιομηχανίες που υπάρχουν και γύρω από την περιοχή και εκτός περιοχής.» (Σ6)

«Υπάρχει πνεύμα εθελοντισμού και προσφοράς, ειδικά στις περιόδους που έχουμε περάσει τα τελευταία δυόμισι χρόνια, είτε με τις πλημμύρες σε όμορους δήμους είτε με τις πυρκαγιές, ο δήμος μας ήταν εκεί, ο κόσμος συνέφερε ότι μπορούσε, επομένως μπορώ να πω ότι το εθελοντικό πνεύμα και η κοινωνική προσφορά των δημοτών είναι σε υψηλά επίπεδα.»(Σ7)

Πεποιθήσεις για την αντεγκληματική πολιτική

Η προληπτική αντεγκληματική πολιτική είναι βασικός οδηγός των ΤοΣΠΠα, παρότι δεν υποτιμάται η κατασταλτική πολιτική, δίδεται ιδιαίτερο βάρος στην πρόληψη και στην παιδεία. Όλες οι δράσεις των συμβουλίων γίνονται προς αυτή την κατεύθυνση. Η εκπαίδευση των νέων παιδιών και γενικότερα όλων των πολιτών της κοινότητας για τις απειλές της εσωτερικής ασφάλειας είναι κεντρικός άξονας ενεργειών των ΤοΣΠΠα που μελετάμε.

«Θεωρώ ότι το μείγμα της πρόληψης με την καταστολή είναι ένα μείγμα που βγαίνει από το πρόβλημα, αλλού χρειάζεται περισσότερο πρόληψη και λιγότερο καταστολή ή το αντίθετο. Σίγουρα η πρόληψη είναι πάρα πολύ σημαντική, η εκπαίδευση των νέων παιδιών στα σχολεία είναι επίσης πολύ σημαντική. Το να καταλάβουν τι σημαίνει παραβατικότητα, τι σημαίνει είμαι πολίτης μιας κοινωνίας και πώς πρέπει να λειτουργούμε σ' αυτήν την κοινωνία. Είναι και θέμα εκπαίδευσης και θέμα γενικότερης λειτουργίας της κοινωνίας και της πολιτείας.» (Σ6)

«Σε σχέσεις με τις δράσεις, εμείς, η κατεύθυνση που έχουμε από την αρχή είναι οι δράσεις να είναι πιο πολύ ενημερωτικές, προς τον κόσμο και να είναι προληπτικού χαρακτήρα, γιατί μέχρι εκεί φτάνουν και τα όρια της τοπικής αυτοδιοίκησης, δεν μπορεί ο δήμος να πάει να καταστείλει μια παραβατική συμπεριφορά, από την άλλη όμως μπορεί να ενημερώσει, να δώσει κατευθύνσεις και να βοηθήσει τους δημότες του. Έχουμε κάνει πλήθος, αυτά τα δυο χρόνια, δράσεων ακόμη και μέσα στην πανδημία. Ξεκινήσαμε η πρώτη μας δράση, που είχε και μεγάλη ανταπόκριση από τον κόσμο, τους πρώτους κιόλας μήνες που είχαμε συσταθεί, ήταν κατά της βίας των γυναικών, που είχε πάει πάρα πολύ καλά. Έχουμε κάνει για την παιδική κακοποίηση, έχουμε κάνει για την ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο, έχουμε κάνει για τα ΑΜΕΑ, έχουμε κάνει με το χαμόγελο του παιδιού φυσικά, σε δράσεις μας συμμετέχει η δίωξη οικονομικού εγκλήματος.» (Σ7)

Προβλήματα στη Λειτουργία του Θεσμού

Τα σημαντικότερα προβλήματα και σ' αυτόν τον θεσμό εντοπίζονται στην κεντρική οργάνωση. Η μη ενεργοποίηση επί του παρόντος του Κεντρικού Συμβουλίου Πρόληψης στην κεντρική διοίκηση καθώς και των περιφερειακών συμβουλίων είναι δεδομένη και το γεγονός αυτό αφήνει τα ΤοΣΠΠα χωρίς καθοδήγηση, χωρίς κεντρική οργάνωση και βοήθεια να «παλεύουν» μόνα τους.

«γιατί το βασικότερο είναι ότι δεν υπάρχει ένα οργανωμένο σχέδιο λειτουργίας, ακόμα και στις δράσεις που γίνονται ένα κεντρικό σχέδιο δεν υπάρχει, ακόμη και εμείς το σχέδιο το ορίζουμε μόνοι μας,, σαν τοπικό συμβούλιο, σαν δήμος με τους φορείς τους αυτοδιοικητικούς, τους δικούς μας.» (Σ7)

«είναι τώρα εδώ και ένα χρόνο που έχει συσταθεί μια υπηρεσία στο υπουργείο Αντιμετώπισης της Βίας και κάπως αλλιώς λέγεται, που εκεί κανονικά ανήκει ένα μέρος της λειτουργίας των τοπικών συμβουλίων, ήρθαμε και με τους ανθρώπους αυτούς σε επικοινωνία... Επειδή είναι και αυτή μια καινούρια υπηρεσία, προσπαθούν και αυτοί να

μπουν σε ένα καλούπι σε μια διαδικασία ανασυγκρότησης όλων των συμβουλίων , απ' ότι ξέρω ήταν σε μια διαδικασία να βρουν σε πόσους δήμους λειτουργούν.... Στην επικοινωνία που είχαμε και αυτοί μας ρωτούσαν δεν ήξεραν ακριβώς, είχαμε και κάποια επικοινωνία και εκείνοι μας ρώτησαν για τον τρόπο που λειτουργούμε, ποια είναι τα προβλήματα για να μπορέσουν και αυτοί να βγάλουν ένα σχέδιο.» (Σ7)

Τα ΤοΣΠΠα αναζητούν την καθοδήγηση από την κεντρική διοίκηση, καθώς αυτός θα ήταν και ένας τρόπος αξιολόγησης – απολογισμού του έργου τους.

«Εγώ θα άλλαζα όπως είπα τη δομή τους και θα θεσμοθετούσα συγκεκριμένες δράσεις που θα έπρεπε να υλοποιηθούν οι οποίες θα κούμπωναν και σε άλλες δράσεις που θα έκαναν οι δήμοι…να αφήνει στην αρμοδιότητα των δήμων τη δυνατότητα να κάνουν κάποιες δράσεις που κάθε δήμος θα θεωρεί ότι πρέπει να κάνει γιατί έχει πρόβλημα ο δήμος, αλλά κάποιες άλλες θα πρέπει να είναι συγκεκριμένες. Και να είναι ανεξάρτητα από πολιτικές, να φεύγει από το κομμάτι της πολιτικής.» (Σ7)

Ένα επίσης πρόβλημα, το οποίο προκύπτει από την έλλειψη κεντρικής οργάνωσης είναι η έλλειψη πληροφόρησης του κοινού για τον θεσμό. Δεν υπάρχουν ενημερωτικές – διαφημιστικές εκστρατείες ενημέρωσης του κοινού για τον Θεσμό αυτό. Το γεγονός αυτό μπορούμε και εμείς να το επιβεβαιώσουμε καθώς από τις τηλεφωνικές επικοινωνίες που είχαμε με γραφεία δημάρχων, διαπιστώσαμε ότι ακόμα και αυτοί δεν γνώριζαν τι σημαίνει Τοπικό Συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας.

«Το πιο δύσκολο κομμάτι που είχαμε όταν ξεκίνησε αυτό το κομμάτι, όταν ξεκίνησε όλη αυτή η διαδικασία και λειτουργία του θεσμού, ήταν ότι ο θεσμός ήταν εντελώς άγνωστος στην πόλη. Δεν το ήξερε σχεδόν κανένας. Επομένως το να το διαδώσουμε, ήταν ένα πάρα πολύ δύσκολο κομμάτι.» (Σ7)

Από τις συνεντεύξεις αναδείχθηκε επίσης η δυσκολία των ΤοΣΠΠα να υλοποιήσουν τις δράσεις τους καθώς δεν υπάρχουν κονδύλια για αποκλειστική χρήση από τα ΤοΣΠΠα. Κατά συνέπεια μπαίνουν στο χορό της γραφειοκρατίας και της δυσκαμψίας που χαρακτηρίζει όλες τις δομές του κράτους μας. Η έλλειψη πηγών χρηματοδότησης τονίστηκε από τους συμμετέχοντες. Αξίζει να σημειωθεί ότι υπερασπίστηκαν την άμισθη θέση των μελών των ΤοΣΠΠα καθώς θεωρούν ότι ο εθελοντικός χαρακτήρας τους πρέπει να παραμείνει. Χαρακτηριστικά αναφέρεται:

«Αυτό που θα έπρεπε να αλλάξει, κατά την άποψή μου, είναι ο τρόπος υλοποίησης δράσεων μέσω των θεσμών και τι εννοώ, ακόμα και έτσι που γίνονται οι δράσεις είναι πολύ δύσκολο να πάρεις μια απόφαση μέσω μιας υπηρεσίας για να υλοποιηθεί αυτή η δράση. Χρειάζεται πάρα πολύ χρόνος, πολλή γραφειοκρατία, πολλά έγγραφα, δεν υπάρχει ένα συγκεκριμένο κονδύλι, που να ανήκει στην συγκεκριμένη υπηρεσία και να μπορεί να κουμπώνει στα τοπικά συμβούλια έτσι ώστε για παράδειγμα, θέλουμε να κάνουμε αυτή τη δράση και θέλουμε να βγάλουμε 100 φυλλάδια ενημερωτικά για τον κόσμο, όλο αυτό είναι ένα πάρα πολύ δύσκολο κομμάτι.» (Σ7)

«Η αλήθεια είναι ότι είναι εκτός των ωραρίων της εργασίας μας, δεν είναι καθόλου εύκολο αλλά το αγαπάμε αυτό που κάνουμε και το κάνουμε για την πόλη μας, για να προσφέρουμε στους δημότες και εγώ και τα υπόλοιπα μέλη, δεν θεωρώ ότι θα έπρεπε να είναι έμμισθη θέση, νομίζω ότι ο εθελοντικός χαρακτήρας του συμβουλίου αυτού θα έπρεπε να παραμείνει εθελοντικός…» (Σ7)

Επίσης προέκυψε από τις συνεντεύξεις, η ανάγκη ισχυροποίησης του θεσμού στην Τοπική Αυτοδιοίκηση μέσω της υποχρεωτικής λειτουργίας του. Επισημάνθηκε ότι, το εάν θα λειτουργεί ή όχι το ΤοΣΠΠα δεν πρέπει να επαφίεται στη διάθεση του κάθε δημάρχου, αντίθετα θα πρέπει υποχρεωτικά να υφίσταται έτσι ώστε να υπάρχει μια συνέχεια στο έργο τους.

«Μπορεί να σταματήσει και να λειτουργεί, εάν υπάρξει άλλος δήμαρχος είναι στη διακριτική του ευκαιρία εάν το συμβούλιο θα συνεχίσει, εάν θα αλλάξει, ή εάν δεν θα γίνει καθόλου. Αυτό είναι στην αρμοδιότητα του δημάρχου γι' αυτό είπα ότι αυτό πρέπει να απαγκιστρωθεί, δεν πρέπει να είναι έτσι…» (Σ7)

«Για μένα τα τοπικά συμβούλια θα έπρεπε να είναι υποχρεωτικά σε κάθε δήμο. Να ορίζονται από τον Δήμαρχο, αλλά η λειτουργία να είναι υποχρεωτική, να μην έρθω εγώ αύριο και πω ...Το καταργώ....Η πολιτική είναι δική σου, ο κόσμος σε επέλεξε γι' αυτό, βάλε τα κατάλληλα μέλη που θεωρείς εσύ και προχώρα τη λειτουργία του τοπικού συμβουλίου. Γιατί ο αγώνας που έχει γίνει τώρα είμαστε στα δυόμισι χρόνια και άλλο ενάμισι που θα ακολουθήσει, που έχει γίνει από εμάς, ξαφνικά ξέρω….»(Σ7)

«Θεωρώ ότι εάν ήταν κάτι πιο μόνιμο, ίσως είχε και μεγαλύτερη παραγωγικότητα, υπάρχει γραμματέας, η γραμματέας του δήμου να υποστηρίζει την όλη διαδικασία… Εάν ήταν κάτι πιο μόνιμο ίσως να είχε περισσότερα αποτελέσματα πχ να έχει γραφείο.» (Σ6)

Δράσεις των ΤοΣΠΠα

Παρόλο την μικρή θητεία και των δύο ΤοΣΠΠα η δράση τους φαίνεται πολύ πλούσια. Στην κατεύθυνση της πρόληψης μέσω της ενημέρωσης και της εκπαίδευσης, τα μέλη των ΤοΣΠΠα οργανώνουν διαλέξεις, ημερίδες και παρουσιάσεις σε συνεργασία με πολλούς άλλους φορείς τόσο της πόλης τους όσο και ευρύτερης κλίμακας. Επίσης συνεργάζονται στο πλαίσιο του εφικτού, δεδομένου της ελάχιστης ύπαρξης ΤοΣΠΠα εν ενεργεία, με άλλα συμβούλια κυρίως της περιοχής τους, ανταλλάσουν απόψεις και ενημερώνονται. Άξιο λόγου είναι και το γεγονός ότι το ένα ΤοΣΠΠα στον πρώτο χρόνο λειτουργίας του προχώρησε σε μια έρευνα για την εγκληματικότητα της περιοχής του. Και οι δύο άνθρωποι που μας μίλησαν ήταν πολύ αισιόδοξοι και υπερήφανοι για την έως τώρα πορεία των συμβουλίων.

«Η πρώτη δράση που κάναμε, που ήταν και η πρώτη ανοιχτή, γιατί μετά πέσαμε στον covid, είχε γίνει στο εκθεσιακό κέντρο που έχουμε στο δήμο μας, ανοιχτή εκδήλωση, οποιοσδήποτε πολίτης επιθυμούσε, οι επόμενες λόγω covid, είχαν γίνει σε livestreaming, από τη σελίδα του δήμου, ή του τοπικού συμβουλίου και έχουμε κάνει και για τα ζώα (μια μια μου έρχονται), ήταν στην κεντρική πλατεία. Έχουμε κάνει δύο και τρεις εκδηλώσεις κατά των ναρκωτικών. Η μια ήταν πάλι σε ανοιχτό χώρο, η άλλη ήταν σε συνεργασία με το ΚΕΘΕΑ, αγώνας ποδοσφαίρου κατά των ναρκωτικών, η τελευταία που κάναμε σε σχέση με την οδική ασφάλεια, αφορούσε τα σχολεία, επειδή όμως ήταν σε συνεργασία με το ινστιτούτο οδικής ασφάλειας, ήταν με μεγάλους προσομοιωτές, ανατροπής, μέθης κτλ. Ναι μεν αφορούσε τα σχολεία, δεν έγινε σε σχολεία λόγω χώρου και έγινε στην κεντρική πλατεία της μεταμόρφωσης. Έχουμε κάνει ενημερωτικές δράσεις για τις απάτες, για τις ηλεκτρονικές απάτες για τις τηλεφωνικές απάτες, μπορεί να ξεχνάω και κάποιες, έχουν συμμετάσχει διάφοροι φορείς κατά διαστήματα, η υπουργός κ Ράπτη, όταν κάναμε για την παιδική κακοποίηση, που είναι υπεύθυνη του αρμόδιου προγράμματος, για την παιδική κακοποίηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έχουμε μια δράση.» (Σ7)

«Έχουμε κάνει πλήθος, αυτά τα δυο χρόνια, δράσεων ακόμη και μέσα στην πανδημία. Ξεκινήσαμε η πρώτη μας δράση, που είχε και μεγάλη ανταπόκριση από τον κόσμο, τους πρώτους κιόλας μήνες που είχαμε συσταθεί, ήταν κατά της βίας των γυναικών, που είχε πάει πάρα πολύ καλά. Έχουμε κάνει για την παιδική κακοποίηση, έχουμε κάνει για την ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο, έχουμε κάνει για τα ΑΜΕΑ, έχουμε κάνει με το χαμόγελο του παιδιού φυσικά, σε δράσεις μας συμμετέχει η δίωξη οικονομικού εγκλήματος, ενημερωτικές στο διαδίκτυο, γιατί διατηρούμε μια σελίδα στο facebook. Οι ενημερώσεις μας και οι δημοσιεύσεις μας ξεπερνούν τις 150. Έχουμε κάνει για την οδική ασφάλεια, τουλάχιστον 3 δράσεις.» (Σ7)

«Συζητάμε, τους τελευταίους μήνες με τον υπεύθυνο του ΤοΣΠΠα του δήμου Κ, μήπως μπορέσουμε και βρούμε κοινές επαφές και να κάνουμε κοινά προγράμματα. Ήδη έχουμε κάνει συζητήσεις για το πώς μπορούμε να συνεργαστούμε μιας και είμαστε όμορες περιοχές. Εάν μπορέσουμε και υλοποιήσουμε τις σκέψεις μας, που πιθανόν να πάρει λίγο χρόνο, καθώς οι δήμοι μας έχουν παρόμοια προβλήματα, καθώς και η σύνθεση της κοινωνίας μας είναι παρόμοια, ίσως να μπορέσει να αποδώσει αποτελέσματα.» (Σ6)

Προσδοκίες και σκέψεις για το μέλλον του Θεσμού

Οι συμμετέχοντες εκφράζουν πολύ θετικά συναισθήματα για τον θεσμό και θεωρούν ότι το μέλλον του θα είναι ακόμη καλύτερο. Αγωνιούν, ψάχνουν πληροφορίες, συνεργάζονται με «όσα» άλλα ΤοΣΠΠα βρίσκουν και με βάση την αξία που δίνουν στην πρόληψη και στην εκπαίδευση της ασφάλειας προχωρούν με αισιοδοξία στο δρόμο που χαράξανε.

«Εγώ είμαι αισιόδοξος ότι θα αποδώσει και αυτό και από κει και πέρα θα δούμε και τις υπόλοιπες δράσεις και στα σχολεία, και με τους κοινωνικούς λειτουργούς κτλ, να κάνουμε τις παρεμβάσεις γενικότερα στην κοινωνία και την ενημέρωση. Δηλαδή ένας στόχος είναι να ενημερώσουμε τους πολίτες τι σημαίνει ασφάλεια. Η κουλτούρα της ασφάλειας, πρέπει να γίνει βίωμα ότι πρέπει να προσέχουμε.» (Σ6)

«Νομίζω ναι, νομίζω ναι, είναι θέμα επικοινωνίας όλων των θεμάτων που αφορούν αυτή τη συγκεκριμένη προσπάθεια. Δηλαδή εάν πείσουμε τους πολίτες ότι όλοι είμαστε υπεύθυνοι και συνυπεύθυνοι για την ασφάλεια μας, νομίζω ότι θα τους πείσουμε, ότι έχουν τις ικανότητες να καταλάβουν ότι μια τέτοια προσπάθεια είναι προς όφελός τους, θα το δούμε στην πορεία.» (Σ6)

«Τα τοπικά συμβούλια από το 1999 ούτε μια μέρα μετά ή πριν, μόνο θετικά έχουνε γιατί ήταν από την αρχή εθελοντικά, βοηθούσαν τον κόσμο στην ενημέρωση και στην πρόληψη, δεν είχαν να κάνουν τίποτα άλλο, μια ζωή όσοι ασχολούνται με αυτά τα συμβούλια από τον προσωπικό τους χρόνο δαπανούσαν ώρες, για το δήμο, την πόλη που μεγάλωσαν και αγαπούσαν. Για κάποιο λόγο υπήρχε έλλειψη οργάνωσης, είμαστε αυτή τη στιγμή σ' ένα κομβικό επίπεδο θεωρώ, που έχει μπει λίγο το νερό στο αυλάκι, πιστεύω να πάμε στο επόμενο βήμα. » (Σ7)

Σκέψεις για την ενδεχόμενη λειτουργία του Παρατηρητή της Γειτονιάς σε συνδυασμό με τον θεσμό των ΤοΣΠΠα.

Στο συγκεκριμένο θέμα δεν υπάρχει πλήρης συμφωνία απόψεων. Ο ένας συμμετέχων βλέπει θετικά τον θεσμό του Παρατηρητή της Γειτονιάς και θα ήθελε να λειτουργεί στον δήμο του. Ήδη όπως αναφέρει έχουν γίνει σχετικές προσπάθειες κυρίως με την πυρασφάλεια.

«Σαφώς θετικά το βλέπω και προηγουμένως θίγοντας τα διάφορα θέματα για τις πυρκαγιές, το έθεσα αυτό ότι είχαμε κάνει την προσπάθεια αυτή το καλοκαίρι που μας πέρασε, το οποίο δεν περιοριζόταν μόνο στην πυρασφάλεια αλλά και στην ασφάλεια, γιατί είχαμε 24ωρη βάρδια από τους εθελοντές, οπότε ήδη το έχουμε δοκιμάσει το θέμα του παρατηρητή της γειτονιάς….(Σ6)

…άρα πρέπει να είμαστε όλοι ευαισθητοποιημένοι και να βοηθάμε ο ένας τον άλλον και την κοινωνία ολόκληρη. Οπότε νομίζω ότι θα είναι πολύ μεγάλο βήμα. (Σ6)

…Θα ήμουν πάρα πολύ ευτυχισμένος εάν το σύστημα με τα μηνύματα ήταν και στο δήμο μας, δηλαδή μέσω μιας εφαρμογής που είναι εύκολο να γίνει πλέον να μοιράζονται οι πληροφορίες, το αστυνομικό τμήμα σε όλους τους πολίτες, ή σε αυτούς που είναι εγγεγραμμένοι που νομίζω θα ήταν πολλοί εγγεγραμμένοι και θα θέλουν να βοηθήσουν» (Σ6)

Αξίζει να σημειωθεί όμως, ότι, όπως δηλώνει, θέλει ιδιαίτερη προσοχή να μην είναι αυστηρά οργανωμένο όπως έγινε το 2005 στον Δήμο Βύρωνα. Το εγχείρημα αυτό στον Δήμο Βύρωνα, η οργάνωση δηλαδή των πολιτών με αστυνομικά πρότυπα (βάρδιες, στολές, ειδικά διαμορφωμένα αυτοκίνητα, εξοπλισμός) κατέληξε σε αποτυχία, χαρακτηριστικά αναφέρει:

«Εμείς το κάναμε πιο χαλαρά γνωρίζοντας την περίπτωση του 2005 όπου ο πρώην υπουργός Χ όταν ήταν δήμαρχος στον Βύρωνα, προσπάθησε να το δημιουργήσει μέσα στον δήμο με αυτοκίνητα με στολές κτλ, κτλ και να το εφαρμόσει προς τα κάτω, ναι μεν με εθελοντές αλλά με πολύ μεγάλη παρέμβαση του δήμου. Το αποτέλεσμα ήταν αρνητικό δυστυχώς, το έζησα το θυμάμαι, ήταν πολύ έντονη, ειδικά η εξωκοινοβουλευτική αριστερά αντέδρασε πάρα πολύ στη δημιουργία αυτών των δομών.» (Σ6)

Ο δεύτερος συνομιλητής εκφράζει έντονες επιφυλάξεις εάν αυτός ο θεσμός μπορεί να εφαρμοστεί στην Ελλάδα λόγω πολιτικών καταστάσεων. Παρ' όλες τις επιφυλάξεις του, επισημαίνει ότι ή ύπαρξη εθελοντών των ΤοΣΠΠα σε μικρότερα κομμάτια του Δήμου (τομείς – ενότητες – γειτονιές) θα μπορούσαν να βοηθήσουν τη λειτουργία των ΤοΣΠΠα καθώς θα βρίσκονταν ακόμη πιο κοντά στους πολίτες.

«Δεν ξέρω εάν μπορεί να υπάρχει ένας θεσμός αντίστοιχος της Κύπρου, νομίζω είναι κάτι δύσκολο για την Ελλάδα κυρίως λόγω πολιτικών καταστάσεων, δηλαδή εδώ υπάρχει αντίδραση γι' αυτά τα συμβούλια που ουσιαστικά κάνουν απλά δράσεις ενημερωτικές» (Σ7)

«απ' την άλλη θα μπορούσαν να υπάρχουν εθελοντικές ομάδες, οργανωμένες που θα αγκαλιάζουν τα τοπικά συμβούλια, ναι πιστεύω ότι θα μπορούσαν να υπάρξουν. Εάν μπορέσεις σε μια περιοχή, θα μιλήσω για τον δήμο μου, σ\ ένα δήμο 30000 ανθρώπων, που έχει 10 διαφορετικές περιοχές και έχεις εθελοντές από κάθε μια περιοχή θα φτάσουν στα αυτιά σου πολλά περισσότερα προβλήματα απ' ότι θα φτάνανε σ' ένα κλειστό συμβούλιο, 7 ατόμων.» (Σ7)

5.3 Συμπεράσματα – Προτάσεις

Η μελέτη του Θεσμού των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας, παρ' όλες τις δυσκολίες που αντιμετωπίσαμε, αναδείχθηκε άκρως ενδιαφέρουσα καθώς προσεγγίσαμε έναν θεσμό που μετρά 22 χρόνια ζωής, αλλά δυστυχώς παραμένει για πολλούς άγνωστος.

Τα ΤοΣΠΠα, μέλη των οποίων συμμετείχαν στην έρευνα, συστάθηκαν σχετικά πρόσφατα. Οι δήμοι στους οποίους λειτουργούν, ανήκουν στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής. Πρόκειται για δύο δήμους, στους οποίους όπως είδαμε στα αποτελέσματα, υπάρχει έντονο το στοιχείο του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών. Δήμοι με πολίτες δραστήριους όσον αφορά την κοινωνική προσφορά, με πλήθος εθελοντικών δράσεων όπως προστασία των δασών, προστασία των ζώων αλλά και ενεργής συμμετοχής και προσφοράς στις κοινωνικές δομές των δήμων. Το γεγονός αυτό έρχεται να επιβεβαιώσει ότι η δραστηριοποίηση των πολιτών σε τέτοια προγράμματα οφείλεται περισσότερο στην γενικότερη αντίληψη για το καλό της κοινότητας (Λαμπροπούλου, 2003).

Στην παρούσα έρευνα διαπιστώθηκε ότι τα προβλήματα στη λειτουργία παραμένουν τα ίδια εδώ και χρόνια. Οι έρευνες που έχουν γίνει και αναφέρθηκαν στην επισκόπηση των ερευνών επαληθεύονται και με τα δικά μας αποτελέσματα. Έλλειψη κεντρικής οργάνωσης, έλλειψη καθοδήγησης, καμία οικονομική και υλικοτεχνική στήριξη από την κεντρική εξουσία. Σ' έναν θεσμό, ο οποίος έχει νομοθετικά συσταθεί από το 1999, χωρίς καμία κεντρική οργάνωση, υπάρχουν κάποιοι άνθρωποι με αγάπη και μεράκι, οι οποίοι προσπαθούν μόνοι τους να κάνουν πράξη τη συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική. Ο θεσμός αυτός νομοθετικά θα έπρεπε να λειτουργεί σε τρία επίπεδα, στο κεντρικό με το Κεντρικό Συμβούλιο Πρόληψης στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, στο περιφερειακό με τις Επιτροπές Περιφερειακής Συνεργασίας και Ασφάλειας σε κάθε περιφέρεια και στο τοπικό με τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας. Μετά από 22 χρόνια λειτουργίας του θεσμού, ενεργό είναι **μόνο** το τοπικό επίπεδο με κάποια, θα λέγαμε ελάχιστα, ΤοΣΠΠα. Τα ΤοΣΠΠα χρειάζονται στήριξη, προσανατολισμό από ένα καλά οργανωμένο ΚεΣΠΠα, το οποίο θα τους δώσει τους άξονες στους οποίους θα βαδίσουν, θα τους παρέχει εξειδικευμένη βοήθεια μέσα από προγράμματα και έρευνες για την εγκληματικότητα και την παραβατικότητα. Οι γενικές αυτές κατευθύνσεις θα μπορούσαν να μορφοποιηθούν ως προεπιλεγμένοι στόχοι για όλα τα ΤοΣΠΠα, οι οποίοι και θα αποτελούσαν και κριτήρια αξιολόγησης και απολογισμού από τα ίδια τα Τοπικά Συμβούλια, προκειμένου να επανακαθορίζουν τις δράσεις τους προς τη βελτίωσή τους.

Επίσης πολύ σημαντικό πλεονέκτημα θα ήταν για τα ΤοΣΠΠα η ενημέρωση του κοινού μέσω κεντρικής διοίκησης, με ενημερωτικές καμπάνιες, έτσι ώστε ο κόσμος να γνωρίσει το θεσμό. Όπως αναφέρουν ήδη υπάρχουσες έρευνες, όπως της Ζαραφωνίτου (2011) και της Χαλκιά (2014), υπάρχει έλλειψη επαρκούς ενημέρωσης και πληροφόρησης του κοινού. Η συνδρομή των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης σε κεντρικό αλλά και σε τοπικό επίπεδο, με την κατάλληλη πλαισίωση, θα μπορούσε να συμβάλει στην αύξηση της αποδοχής αλλά και της συμμετοχής αυτών των Συμβουλίων.

Ένα εύρημα το οποίο δεν το είχαμε συναντήσει σε παλαιότερες έρευνες είναι ότι η ανάγκη της υποχρεωτικής λειτουργίας ΤοΣΠΠα στους Δήμους κρίνεται από τους συμμετέχοντες επιτακτική. Η ανάγκη αυτή κρίνεται απαραίτητη, όχι μόνο για την προσφορά του συμβουλίου στην κοινωνία μέσω την προληπτικής αντεγκληματικής πολιτικής, αλλά και για το γεγονός ότι η υποχρεωτικότητα θα απαγκίστρωνε το θεσμό από τις προσωπικές αντιλήψεις του εκάστοτε δημάρχου. Δεν είναι δυνατόν προσπάθειες χρόνων να απαξιώνονται και τα συμβούλια να παύουν να υπάρχουν επειδή ο επερχόμενος δήμαρχος δεν ενεργοποιεί το συμβούλιο για διάφορους λόγους. Παράλληλα για τη στήριξη της αυτονομίας των Συμβουλίων, κρίνεται απαραίτητη η διάθεση κονδυλίων σε ετήσια βάση, για υλοποίηση των δράσεων τους, καθώς και η διάθεση από τους δήμους κάθε υλικοτεχνικής στήριξης όπως για παράδειγμα γραφεία – αίθουσες συγκεντρώσεων. Αναφερόμενοι στο οικονομικό πρόβλημα των ΤοΣΠΠα αξίζει να αναφέρουμε ότι τα μέλη

που ερωτήθηκαν επιθυμούν τη συνέχιση της άμισθης κατάστασης των μελών καθώς δίνουν μεγάλη αξία στον εθελοντικό χαρακτήρα των Συμβουλίων.

Η ελληνική κοινωνία φαίνεται να μην είναι έτοιμη να δεχτεί τον θεσμό του Παρατηρητή της Γειτονιάς όχι ακόμη τουλάχιστον και ίσως όχι με την μορφή που εφαρμόζεται στην Κύπρο. Η ενίσχυση των ΤοΣΠΠα από μικρότερες εθελοντικές ομάδες ή μεμονωμένους εθελοντές, σε ενότητες των δήμων, σε χωριά, σε συνοικίες, στο πλαίσιο της συνεργασίας και της συνέργιας, ίσως θα αποτελούσε μια σημαντική ενίσχυση του θεσμού, καθώς τα προβλήματα θα αναγνωρίζονταν πιο εύκολα και θα μεταφέρονταν πιο γρήγορα στα ΤοΣΠΠα και στους Δήμους γενικότερα και αντίστροφα οι δράσεις των ΤοΣΠΠα θα μπορούσαν πιο εύκολα να φτάσουν σε κάθε γειτονιά, σε κάθε πολίτη.

Τα μέλη των ΤοΣΠΠαπου συμμετείχαν στην έρευνα κοιτάζουν το μέλλον του θεσμού με αισιοδοξία. Η αγάπη τους και η αξία που δίνουν στον θεσμό ξεχειλίζει από τις συνεντεύξεις τους. Είναι γεγονός ότι τα ΤοΣΠΠα τα οποία λειτουργούν είναι ελάχιστα, η δράση όμως όσων λειτουργούν είναι αξιοσημείωτη. Ίσως ο εθελοντικός χαρακτήρας να είναι το κλειδί καθώς τα άτομα αυτά χαρακτηρίζονται από πάθος και αγάπη για τον τόπο τους. Όταν βρίσκονται τέτοια άτομα, μπορούν να κάνουν θαύματα. Η πρόκληση για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και την κεντρική εξουσία είναι να βρει, να προσελκύσει αυτούς τους ανθρώπους, οι οποίοι με τη σειρά τους θα καταφέρουν να δικτυώσουν τη συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική.

Κλείνοντας το κεφάλαιο αυτό, επιπλέον των παραπάνω τα οποία αναδείχτηκαν από τις συνεντεύξεις μελών των ΤοΣΠΠα, αλλά και επηρεαζόμενοι απ' αυτά, θα θέλαμε να προσθέσουμε κάποιες προτάσεις προς την βελτίωση του θεσμού στην Ελλάδα. Τα ΤοΣΠΠα θα μπορούσαν πιο εύκολα να στηριχθούν και να λειτουργήσουν σε περιβάλλοντα τέτοια, όπου η συλλογική και κοινωνική συνείδηση των πολιτών είναι αυξημένη. Η δημιουργία αμφίδρομων σχέσεων μεταξύ ΤοΣΠΠα και εθελοντικών ή άλλων κοινωνικών συνόλων θα βοηθούσε πολύ στην υλοποίηση της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής. Η κεντρική κρατική διοίκηση καθώς και η Τοπική Αυτοδιοίκηση, θα ήταν ωφέλιμο να προσεγγίσουν εθελοντικές οργανώσεις, συλλόγους και γενικότερα κάθε ομάδα η οποία έχει ως βασικό οργανωτικό στοιχείο της τον εθελοντισμό και την προσφορά, προκειμένου να συγκροτήσουν τα ΤοΣΠΠα, αλλά και να τα λειτουργήσουν.
Επίσης στο πλαίσιο της αναγκαίας όπως διαφαίνεται αναδιαμόρφωσης του θεσμού, προτείνεται η εισαγωγή Ομάδων Πρόληψης – Στήριξης, οι οποίες θα οργανώνονται από εθελοντές σε μικρότερο κλιμάκιο σε κάθε Δήμο, όπως κοινότητες, χωριά και συνοικίες. Με αυτόν τον τρόπο τα ΤοΣΠΠα θα είχαν πιο άμεση επαφή με τους πολίτες τους.

6. Επίλογος

Η εγκληματικότητα, όπως ήδη αναφέραμε, μεταβάλλεται καθώς μεταβάλλονται και οι παράγοντες που τη συνθέτουν, ο χώρος, ο χρόνος και οι δρώντες. Αυτές τις αλλαγές οφείλει κάθε πολιτεία να τις παρακολουθεί και να προσαρμόζεται σε κάθε νέο δεδομένο. Μια αντεγκληματική πολιτική, η οποία διαμορφώθηκε πριν 20 ή 30 χρόνια δεν μπορεί να θεωρείται επίκαιρη και φυσικά αποτελεσματική. Η αντεγκληματική πολιτική της «μηδενικής ανοχής», στις σύγχρονες δημοκρατικές κοινωνίες αφυπνίζει συνειδήσεις και ωθεί τους ανθρώπους να υιοθετούν συμμετοχικές μορφές αντιμετώπισης του εγκλήματος (Καραγιαννίδης, 2009).

Η συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική σημαίνει συνεργασία των πολιτών, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της κεντρικής εξουσίας με τους διάφορους φορείς της, όπως την αστυνομία, την δικαιοσύνη, την εκπαίδευση, την υγεία κ.ά. Η συνεργασία δεν σημαίνει εκτέλεση ήδη διαμορφωμένων στρατηγικών της κεντρικής κρατικής εξουσίας. Συνεργασία σημαίνει και συμμετοχή στη διαμόρφωση αυτών των στρατηγικών. Οι πολίτες μέσω των θεσμών της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής πρέπει να συνδιαμορφώνουν τις πολιτικές και τα προγράμματα για την πρόληψη και για την αντιμετώπιση του εγκλήματος. Η ενεργή συμμετοχή των πολιτών στην αντεγκληματική πολιτική μπορεί να μειώσει τις κατασταλτικές και τιμωρητικές πρακτικές της κεντρικής διοίκησης (Muncie, McLaughlin, and Langan, 1996). Το μήνυμα της κοινοτικής αστυνόμευσης πρέπει να μεταδοθεί στους πολίτες με εκστρατείες πληροφόρησης και επίσης με την διαμόρφωση ενός κλίματος αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των πολιτών και της αστυνομίας (Screvens, 1981).
Προκειμένου να γίνει αυτό, καταρχάς χρειάζονται ευήκοα ώτα… χρειάζεται πολιτική βούληση…

Η έρευνά μας έδειξε το βασικότερο πρόβλημα που εντοπίζουν οι συμμετέχοντες είναι η κεντρική οργάνωση και η πολιτική βούληση. Το πρόβλημα αυτό εντοπίστηκε σε μικρότερο βαθμό στην Κύπρο και σε πολύ μεγαλύτερο στην Ελλάδα. Στην Ελλάδα δεν υπάρχει πολιτική βούληση για την ενεργοποίηση της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής, όχι τουλάχιστον στον βαθμό που θα έπρεπε. Ένας θεσμός, όπως αυτός των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας, εδώ και 22 χρόνια προσπαθεί να σταθεί στο ύψος που του επιβάλλουν οι ανάγκες τις κοινωνίας, αλλά αντιμετωπίζει τεράστιες δυσκολίες, οι οποίες παρ' όλα τα χρόνια που περνούν δεν αντιμετωπίζονται. Ο δε θεσμός του αστυνομικού της γειτονιάς, δεν έχει προχωρήσει σε εφαρμογή στην επικράτεια όπως θα περίμενε κανείς μετά από 19 χρόνια λειτουργίας. Αντίθετα στην Κύπρο, η συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική, με τα μικρά ή μεγάλα προβλήματα της, έχει από το 2003 εφαρμοστεί με επιτυχία, ξεκινώντας με τον αστυνομικό της γειτονιάς. Ο θεσμός αγκαλιάστηκε πολύ από τους πολίτες, συνεχίζοντας με την ίδια αποδοχή με το θεσμό του Παρατηρητή της Γειτονιάς και οδεύει για την εφαρμογή των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας. Η διαφορά που εντοπίσαμε είναι στην πολιτική βούληση της κεντρικής κρατικής εξουσίας. Στην Κύπρο υπήρχε μακροχρόνια οργάνωση από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, η οποία συνεχιζόταν χωρίς να διακόπτεται από αλλαγές σε πολιτικά πρόσωπα, επικεφαλής αστυνομικών υπηρεσιών ή τοπικών αρχών. Στην Ελλάδα διαπιστώθηκε ότι ακόμη και το Κεντρικό Συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας, το οποίο θεωρητικά έπρεπε να είναι ο πυλώνας στήριξης των ΤοΣΠΠα, ενεργοποιείται και απενεργοποιείται αναλόγως των κυβερνήσεων και των επικεφαλής των υπουργείων. Προβλήματα υπάρχουν πολλά ακόμη και στους δύο θεσμούς. Αναφέρθηκαν και στις δύο έρευνες, η ανάγκη για χρηματοδότηση των θεσμών και η ανάγκη για περισσότερη ενημέρωση του κοινού μέσω κεντρικών εκστρατειών πληροφόρησης.

Η έρευνά μας ανέδειξε και τα δυνατά σημεία των θεσμών και της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής. Οι άνθρωποι, οι οποίοι συμμετέχουν και στους δύο θεσμούς είναι γεμάτοι ενθουσιασμό, προσήλωση και αγάπη γι' αυτό που κάνουν. Παρ' όλες τις δυσκολίες με συνεργασίες και με πίστη για την αξία της συμμετοχής των πολιτών στην αντεγκληματική πολιτική, προχωρούν με πολλές και πολύ αξιόλογες δράσεις, όπως είδαμε στα ΤοΣΠΠα, και με εκπληκτικά αποτελέσματα, όπως είδαμε στο θεσμό του Παρατηρητή της Γειτονιάς με την εξιχνίαση της απαγωγής των δύο παιδιών το 2018. Η κεντρική κρατική διοίκηση πρέπει να αξιοποιήσει αυτή τη δυναμική που προέρχεται από τους πολίτες και κυρίως, όπως αποδείχτηκε, από πολίτες με έντονη εθελοντική και κοινωνική δράση.
Η συνεργασία των ΤοΣΠΠα και των δημοτικών αρχών γενικότερα, με κοινωνικές υπηρεσίες, με υπηρεσίες υγείας του δημοσίου, με εκκλησιαστικές αρχές, με Μ.Κ.Ο και άλλες εθελοντικές ομάδες είναι ιδιαίτερα κρίσιμη. Η αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων μέσω αυτής της συνεργασίας συμβάλλει στη μείωση των παραγόντων, οι οποίοι επιδρούν ενισχυτικά στο εγκληματικό φαινόμενο (Wilson, 1994). Είναι απαραίτητη λοιπόν η δικτύωση όλων των φορέων, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην τοπική κοινωνία σε θέματα κοινωνικής προληπτικής πολιτικής (Crawford, 1999).

Για την Κύπρο, το μέλλον της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής διαφαίνεται ευοίωνο. Η κοινωνία και οι πολίτες της έχουν αποδεχτεί και έχουν αγκαλιάσει το νέο τους ρόλο στη διαμόρφωση και υλοποίηση προληπτικών στρατηγικών ενάντια στην εγκληματικότητα. Ο θεσμός του αστυνομικού της γειτονιάς λειτουργεί σε πολύ ικανοποιητικό επίπεδο, έχοντας γίνει κομμάτι της κοινωνίας. Επίσης ο θεσμός του Παρατηρητή της Γειτονιάς δείχνει εξαιρετικά αποτελέσματα και η εισαγωγή των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας θεωρούμε ότι θα συμβάλλει τα μέγιστα για την συλλογική αποτελεσματικότητα της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής. Ο τρόπος που συνδέθηκε ο θεσμός του αστυνομικού της γειτονιάς με τον θεσμό του Παρατηρητή της Γειτονιάς ήταν άκρως επιτυχημένος και συνεπώς εάν επιτευχθεί η ίδια σύνδεση των θεσμών και με τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας, η επιτυχία θεωρούμε θα είναι δεδομένη. Προτροπή μας είναι οι αρμόδιοι φορείς να μελετήσουν τα συμπεράσματα που αναδείχθηκαν από την μελέτη περίπτωσης του Παρατηρητή της Γειτονιάς στην έρευνά μας και να προβούν στις ενέργειες που οι ίδιοι οι παρατηρητές προτείνουν και αναμένουν, προκειμένου να συνεχίσουν το υπέροχο όπως λένε οι ίδιοι έργο τους. Επίσης εν' όψη της εισαγωγής του θεσμού των ΤοΣΠΠα προτείνουμε να μελετήσουν τα προβλήματα τα οποία έχουν προκύψει από την 20ετή και πλέον λειτουργία του θεσμού των Τοπικών Συμβουλίων στην Ελλάδα και να προσαρμόσουν το πρόγραμμα στις συνθήκες της κοινωνίας της Κύπρου.

Για τον Ελλαδικό χώρο, η συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική φαίνεται να έχει πολύ δρόμο ακόμη μέχρι να εφαρμοστεί στην επικράτεια, αλλά και να εφαρμοστεί αποτελεσματικά. Όπως αναφέρθηκε και στο κεφάλαιο της Μεθοδολογίας, αντιμετωπίσαμε πολλά προβλήματα στην διεξαγωγή της έρευνας. Η νοοτροπία των κυβερνητικών και αυτοδιοικητικών λειτουργών ήταν πολύ διαφορετική απ' αυτή των αντίστοιχων ανθρώπων στην Κύπρο. Η επικοινωνία μαζί τους ήταν από πολύ δύσκολη έως ανύπαρκτη, γεγονός που μας έδωσε την αίσθηση ότι δεν δίνουν ιδιαίτερη σημασία και αξία στο θέμα της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής. Σε αντίθεση με αυτήν τη νοοτροπία, οι απλοί άνθρωποι που συμμετέχουν στα ΤοΣΠΠα, έδειξαν ένα απίστευτο πνεύμα υπευθυνότητας και αγάπης για το έργο που ανέλαβαν. Τα προβλήματα όπως αναφέρθηκαν είναι πολλά και φαίνεται να μην διορθώνονται με το πέρασμα των χρόνων. Ο θεσμός των Τοπικών Συμβουλίων Παραβατικότητας πρέπει κατά τη γνώμη μας να αναδιαμορφωθεί με περισσότερη αυτοτέλεια. Είναι ανεπίτρεπτο οι θεσμοί να λειτουργούν ανάλογα με την διάθεση των κυβερνητικών ή των αυτοδιοικητικών λειτουργών. Η δε πρόταση για

συγκρότηση μικρότερων ομάδων εθελοντών ή και μεμονωμένων εθελοντών σε μικρότερα κομμάτια των Δήμων, σε κοινότητες, χωριά, συνοικίες και γειτονιές, οι οποίοι θα ανήκουν στα ΤοΣΠΠα, είναι ένα πολύ ενδιαφέρον θέμα μελέτης και ίσως εφαρμογής σε πιλοτικό επίπεδο αρχικά. Σημαντικό είναι να διατηρηθεί ο χαρακτήρας της προληπτικής αντεγκληματικής πολιτικής μακριά από σκέψεις αστυνομικής – κατασταλτικής δράσης.

Συγκεντρωτικά παρουσιάζονται τα συμπεράσματα της έρευνας για τη συμμετοχή του πολίτη σε στρατηγικές πρόληψης της εγκληματικότητας, όπως παρακάτω:

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η συμμετοχή του πολίτη στη στρατηγική πρόληψης της εγκληματικότητας

ΚΥΠΡΟΣ

Δυνατά Σημεία

- Το μέλλον της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής διαφαίνεται ευοίωνο.
- Οι ήδη υπάρχοντες θεσμοί λειτουργούν πολύ ικανοποιητικά.
- Η εισαγωγή των ΤοΣΠΠα αναμένεται να έχει την ίδια πορεία.
- Οι πολίτες βλέπουν θετικά την συμμετοχή τους σε προληπτικές συμμετοχικές δράσεις αντεγκληματικής πολιτικής.
- Υπάρχει πολιτική βούληση και μακροχρόνια αντεγκληματική στρατηγική πολιτική από την κεντρική διοίκηση.

Σημεία που χρήζουν Βελτίωσης

- Ενημέρωση του Κοινού.
- Αναγνώριση της Προσφοράς των Παρατηρητών της Γειτονιάς.
- Δράσεις πρόληψης – ενημέρωσης για την εγκληματικότητα.
- Υλικοτεχνική Στήριξη του Θεσμού από την κεντρική εξουσία.

ΕΛΛΑΔΑ

Δυνατά Σημεία

- Υπάρχουν στην ελληνική κοινωνία πολίτες με πλούσια εθελοντική δράση και κοινωνική συνείδηση, οι οποίοι μπορούν με την κατάλληλη προσέγγιση να αποτελέσουν τον πυλώνα της συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής.

Σημεία που χρήζουν βελτίωσης

- Απαιτείται ύπαρξη πολιτικής βούλησης και ενεργοποίησης της κεντρικής εξουσίας, η παρουσία της οποίας είναι ανύπαρκτη.
- Άμεση ενεργοποίηση του κεντρικού συμβουλίου και των περιφερειακών επιτροπών.
- Ενημέρωση του κοινού για τα ΤοΣΠΠα.
- Προσέγγιση από τα ΤοΣΠΠα εθελοντικών ομάδων φορέων της περιοχής τους.
- Αναδιαμόρφωση του θεσμού με υποχρεωτική σύσταση, αυτονομία, οικονομική στήριξη και σύσταση ομάδων στήριξης των ΤόΣΠΠα σε μικρότερα κλιμάκια (κοινότητες, συνοικίες, γειτονιές).
- Υλικοτεχνική Στήριξη των ΤοΣΠΠα από τους Δήμους.
- Η συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική φαίνεται να έχει πολύ δρόμο ακόμη μπροστά της.
- Να διατηρηθεί ο χαρακτήρας της προληπτικής αντεγκληματικής πολιτικής μακριά από σκέψεις αστυνομικής – κατασταλτικής δράσης.

Η έρευνα ήρθε να επιβεβαιώσει το θεωρητικό πλαίσιο, στο οποίο παρουσιάσαμε την θετική συμβολή της συμμετοχής του πολίτη στην αντεγκληματική πολιτική. Η αντεγκληματική πολιτική αφορά όλους μας και οι πολίτες φαίνεται να το κατανοούν. Καιρός είναι να το κατανοήσει και η πολιτεία. Η έρευνά μας ήθελε να ακούσει τους ανθρώπους, τους ανθρώπους αυτούς που πιστεύουν στην συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική, που αφιερώνουν χρόνο από την προσωπική τους ζωή αφιλοκερδώς προκειμένου να φτιάξουν μια καλύτερη γειτονιά, μια καλύτερη πόλη, μια καλύτερη κοινωνία. Είμαστε

πολύ τυχεροί που καταφέραμε να τους ακούσουμε, να νιώσουμε την αξία που δίνουν στην συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική, να νιώσουμε την αγωνία τους και τις προσδοκίες τους για το μέλλον.

Ευχόμαστε από καρδιάς να τους ακούσουν και άλλοι…

Βιβλιογραφία

Ελληνική

Αλβανού, Μ. (2021). Σημειώσεις μαθήματος, Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφος

Αλεξιάδης, Σ. (1994) «Η αντεγκληματική πολιτική: Προσεγγίσεις και προβληματισμοί» στο Ν. Κουράκης (επιμ.) *Αντεγκληματική Πολιτική*, σελ.18.

Αλεξιάδης, Σ. (1996). Εγχειρίδιο Εγκληματολογίας, Θεσσαλονίκη, Αφοί Κυριακίδη.

Αλεξιάδης, Σ. (2001) «Δικαιώματα του Ανθρώπου και Αντεγκληματική Πολιτική» *Ελληνική Επιθεώρηση Ευρωπαϊκού Δικαίου*, Τόμος 21ος, Σεπτέμβριος 2001, Ειδικό Τεύχος – Αφιέρωμα στη Μνήμη Κρατερού Ιωάννου, σελ.31.

Αλεξιάδης, Σ. (2007) «Η Εγκληματολογία από το χθες στο αύριο» στο Γεωργούλας Στ. (επιμ.) Η Εγκληματολογία στην Ελλάδα σήμερα. Τιμητικός Τόμος για τον Στέργιο Αλεξιάδη. Αθήνα: Εκδόσεις ΚΨΜ, σελ.19-33.

Βίδαλη, Σ. (2007) «Η εγκληματολογία : μια επιστήμη προς επαναπροσδιορισμό ή προς εξαφάνιση;» στο Γεωργούλας Στ. (επιμ.) *Η εγκληματολογία στην Ελλάδα σήμερα*, σελ. 80.

Δασκαλάκης, Ηλ. κ.ά. (1983).*Η Απονομή της Ποινικής Δικαιοσύνης στην Ελλάδα*. ΕΚΚΕ, Αθήνα

Ζαραφωνίτου, Χ. (1999) «Οι εξουσίες και οι ευθύνες της αστυνομίας σε μία δημοκρατική κοινωνία - 12ο Εγκληματολογικό Συμπόσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης» *Ποιν.Δικ*, τ. 12, σελ. 1292.

Ζαραφωνίτου, Φ. (2004) «Ανασφάλεια και επέκταση του κοινωνικού ελέγχου: Ποινικοποίηση των αντικοινωνικοτήτων και της αταξίας». *Ποινικός Λόγος*, τ. 4, σελ.2053.

Ζαραφωνίτου, Χ. (2012). «(Αν)ασφάλεια καταστηματαρχών Αθηνών και Πειραιώς και νέες μορφές αστυνόμευσης» *Εγκληματολογία*, τ. 1, σελ. 92.

Ζαραφωνίτου, Χ. (2019). «Κοινοτικές μορφές πρόληψης του εγκλήματος και του φόβου του εγκλήματος: Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης - Αστυνομικός της Γειτονιάς/Community forms of prevention of crime and fear of crime: LCCP and Police NeibourhoodOfficer» Εγκληματολογία, τ. 9, σελ. 45-47

Καραγιαννίδης, Χ. (2009). *Πρότυπα Αντεγκληματικής Πολιτικής : Η συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική.* Διδακτορική Διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Θεσσαλονίκη

Καραγιαννίδης, Χ. (2011). *Προς μια συμμετοχική αντεγκληματική πολιτική*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 125.

Καραγιαννίδης, Χ. (2014). *«Ο θεσμός των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης της Παραβατικότητας - Προβλήματα και Προοπτικές από την εφαρμογή του στην Ελλάδα»*,

Μεταδιδακτορική Έρευνα στα πλαίσια του προγράμματος «Υποτροφίες Αριστείας 2012» της Επιτροπής Ερευνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Κουράκης, Ν. (1993) «Η εξέλιξη της εγκληματικότητας στην σημερινή Ελλάδα» *Αστυνομική Επιθεώρηση*. Οκτώβριος 1993, σελ.626-631.

Κουράκης, Ν. (1994). «Βάσεις και τάσεις της συγχρόνου αντεγκληματικής πολιτικής», σ. 475, στο Κουράκης Ν. (επιμ.) *Αντεγκληματική Πολιτική, Είκοσι έξι μελέτες για τα 736 θεωρητικά της ζητήματα και τις αστοχίες κατά την εφαρμογή της*. Αθήνα – Κομοτηνή: Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Λαμπροπούλου, Ε. (2003) «Μη κυβερνητικοί μέτοχοι στην πρόληψη και τον έλεγχο του εγκλήματος: Ρητορεία και εφαρμογή του κοινοτισμού» *Επιστήμη και Κοινωνία – Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας, τ. 10, σελ 157.*

Μαγγόπουλος, Γ. (2014) Η μελέτη Περίπτωσης ως ερευνητική στρατηγική στην αξιολόγηση προγραμμάτων: Θεωρητικοί προβληματισμοί. *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών, ΙΣΤ,(64).*

Μαντζούκας, Σ. (2007). *Ποιοτική έρευνα σε έξι εύκολα βήματα. Η επιστημολογία, οι μέθοδοι και η παρουσίαση.* Thames Valley University. Λονδίνο.

Μανωλεδάκης, Ι. (2005). *Ποινικό Δίκαιο*. Ζ΄Έκδοση. Αθήνα.

Νόβα – Καλτσούνη, Χ.(2006). *Μεθοδολογία Εμπειρικής Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Αθήνα: Gutenberg

Πανούσης, Γ. (2003). *Η Εγκληματολογία στην εποχή της αβεβαιότητας – Χάος, Διακινδύνευση & Έγκλημα*, Εγκληματολογικά, 25, Αθήνα-Κομοτηνή: Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Παττούρας, Π. (2017). Ανάπτυξη και αναβάθμιση του Θεσμού του Παρατηρητή της Γειτονιάς. Αστυνομία Κύπρου, Γραφείο Καταπολέμησης Εγκλήματος.

Πανούσης, Γ. (2005). «Πρόληψη στην πόλη: Μας αφορά όλους» πρόλογος στο Σπύρος Ξένος (επιμ.) Εγκληματικότητα στο Δήμο Ζακυνθίων, Εγκληματο-Λογικά 30, Αθήνα, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, σ. 15.

Παπακώστα, Β. (2000) «Πεζές Περιπολίες και η Αντεγκληματική Πολιτική Εγγύτητας», *Αστυνομική Επιθεώρηση*, σελ. 627.

Πιτσελά, Α., Καραγιαννίδης, Χ. (2020). «Εις αύριον τα σπουδαία» Ο θεσμός των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης της Εγκληματικότητας μέσα από τα πορίσματα μιας πανελλαδικής έρευνας. *Pro Justitia*, τ.3 (2020)

Τσήτσουρα, Α. (1988) «Η συμμετοχή του κοινού στην αντεγκληματική πολιτική», *Ελληνική Επιθεώρηση Εγκληματολογίας,* τεύχ. 1, σ. 32-44.

Τσουραμάνης, Χρ. (1990). *Ανάλυση Εγκλημάτων - Εγκληματολογική Προσέγγιση*, Αθήνα - Κομοτηνή, Σάκκουλας.

Τσουραμάνης, Χρ. (2003). *Σύγχρονα Κοινωνικά Προβλήματα - Η Ελληνική Πραγ - ματικότητα*, Αθήνα, Παπαζήσης.

Φαρσεδάκης, Ιάκ. (1998) «Η αντιμετώπιση του εγκληματικού ζητήματος», *Ποινική Δικαιοσύνη*, τεύχ. 3, σ. 236-238

Ξενόγλωσση

Bennett Trevor, Holloway Katy, and Farrington David. (2008). "The Effectiveness of Neighborhood Watch". In: The Campbell Collaboration Reviews of Intervention and Policy Evaluations (C2-RIPE).

Crawford, A. (1999). *The Local Governance of Crime – Appeals to Community and Partnerships.* Clarendon Studies in Criminology.

Crowe, S., Cresswell, K., Robertson, A., Huby, G., Avery, A. and Sheikh, A., (2011) The case study approach, *BMC Medical Research Methodology*.

Everingham, C. (2003). *Social Justice and the Politics of Community*. Aldershot: Ashgate.

Hope, T. (1995) "Community crime prevention" in M. Tonry and D. Farrington (eds.) *Building a safer society – Strategic approaches to crime*. Chicago: University of Chicago Press, p.p.21-89.

Miller, L. (2001). *The Politics of Community Crime Prevention*. Aldershot: Ashgate

Muncie, G., McLaughlin, E. and Langan, M. (eds.) (1996) *Criminological Perspectives: A Reader.* London: Sage Publications/Open University.

Pavarini, M. (1994) "Bisogni di sicurezza e questionecriminale" in *Rassegnaitaliana di criminologia*, 5, p.p.435-462.

Screvens, R. (1981). "Criminality in the Great Centres" στο *Cities and Criminality – General Reports and Synopses of National and Individual* Reports, Tenth International Congress on Social Defence, Salonika, September 28th – October 2nd, 1981, Hellenic Section of the International Society of Social Defence, p.p. 111-113.

Selmini, R. (2001). "Italy: the 'Safe Cities' project" *Criminal Justice Matters*, no.44, summer 2001, p.p.17-19.

Selmini, R. (2002) "Sicurezza Urbana e PrevenzionedellaCriminalita in Europa: Alcune Riflessioni Comparate. Presidenza della Giunta – Promozione e sviluppo delle politiche di sicurezza. Ανακτήθηκε την 25 Ιαν 2022 από: www.regione.emilia-romagna.it/citta_sicure/polisrossella.htm

Sims, L. (2001). Neighborhood Watch: Findings from the 2000 British Crime Survey. *Research Findings 150*. London: Home Office.

Tonry, M. (2004) *Thinking About Crime*, Oxford: Oxford University Press

Wilson, J. (1994) *Gang Suppression and Intervention: Community Models – Research Summary*. National Youth Gang Suppression and Intervention Research and Development Program, School of Social Service Administration, Univerxity of Chicago / U.S. Department of Justice, Office of Justice Programs, Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention.

.

Yin, R. (2009).*Case Study Research: Design and Methods*, Sage Publications, California

Ξένη βιβλιογραφία σε ελληνική μετάφραση

Creswell, J. (2016). *Η Έρευνα στην Εκπαίδευση. Σχεδιασμός, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας*. (Χ. Τσοπμπατζούδης, επιστ. επιμ., Ν. Κουβαράκου, μτφ.). Αθήνα: Ίων (Β' ελληνική έκδοση).

Robson, C. (2007). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου. Ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές* (Μτφρ. Β. Νταλάκου & Κ. Βασιλικού) Αθήνα: Gutenberg

Διαδίκτυο

Αναφορές – Εκθέσεις από Οργανισμούς/Φορείς

UNITED NATIONS. (2015). *INTERNATIONAL CLASSIFICATION OF CRIME FOR STATISTICAL PURPOSES*. (Statistical Commission Background document Forty-sixth session, Item 3(c). Ανακτήθηκε την 20/1/2022 από: https://unstats.un.org/unsd/statcom/doc15/BG-ICCS-UNODC.pdf

Ευρωπαϊκή Ένωση. *(2010). Σχέδιο στρατηγικής εσωτερικής ασφάλειας για την Ευρωπαϊκή Ένωση, 2010.* Ανακτήθηκε την 20/1/2022 από*:* https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/PRES_10_161

Conseil National des Villes et du Developpement Social Urbain – Delegation Interministerelle a la Ville et au Developpement Social Urbain. Ανακτήθηκε την 20/1/2022 από:https://agence-cohesion-territoires.gouv.fr/cnv

Δημοσιεύματα

Ευτυχώς που ήταν και ο Παρατηρητής παραδέχθηκε ο Αρχηγός των Officers. (2018, Σεπ 27). Ανακτήθηκε την 10 Ιαν 2022 από: https://avant-garde.com.cy/kosmos/arxigos-astinomias-ereunes-apagogi

Παρατηρητή της Γειτονιάς. Ο θεσμός που έσωσε τα δύο 11χρονα Ελληνόπουλα από τον απαγωγέα τους.(2018, Σεπ 28). Ανακτήθηκε την 10 Ιαν 2022 από:https://uniformnews.gr/?s=+11%CF%87%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B1+%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CF%8C%CF%80%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%B1+%CE%B1%CF%80%CF%8C+%CF%84%CE%BF%CE%BD+%CE%B1%CF%80%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%AD%CE%B1+%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%82

Τελετή βράβευσης για τους δύο παρατηρητές της γειτονιάς που βοήθησαν στον εντοπισμό του απαγωγέα. (2018, Σεπ 26). Ανακτήθηκε την 10 Ιαν 2022 από : https://www.skalatimes.com/2018/09/26/t%CE%B5%CE%BB%CE%B5%CF%84%CE%AE-%CE%B2%CF%81%CE%AC%CE%B2%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%82-%CE%B4%CF%8D%CE%BF-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%B7/

Νόμοι

ΦΕΚ 200/τ.Α΄, (20.11.1987), Νόμος 1738/1987, Σύσταση Συμβουλίου Πρόληψης της Εγκληματικότητας, τροποποίηση διατάξεων του Ποινικού Κώδικα, των Κωδίκων Ποινικής και Πολιτικής Δικονομίας και άλλες διατάξεις.

ΦΕΚ 89 /τ. Α΄, (28-30.04.1999), Νόμος 2713/1999, Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας και άλλες διατάξεις. Άρθρο 16.

ΦΕΚ 224/τ. Α΄,(12.09.2005),Νόμος 3387/2005, Κέντρο Μελετών Ασφάλειας (ΚΕ.ΜΕ.Α.) και άλλες διατάξεις.

Παραρτήματα

Συνέντευξη 1η

Ξεκινάμε με την συνέντευξή μας, να μιλήσουμε για τον θεσμό του παρατηρητή της γειτονιάς στην Κύπρο. Να ξεκινήσουμε με κάποια δημογραφικά στοιχεία που αναφέρονται σε εσάς. Η ηλικία σας είναι μέχρι 30, από30 έως 50 ή από 50 και πάνω?

Είμαι 50 ακριβώς

Οικογενειακή σας κατάσταση? Είστε παντρεμένος , έχετε παιδιά?

Παντρεμένος με τρία παιδιά, με τρεις κόρες

Μικρές οι κόρες σας?

23,21 και 18 χρονών

Η επαγγελματική σας κατάσταση? Είστε δημόσιος υπάλληλος, ελεύθερος επαγγελματίας?

Εργάζομαι σε ιδιωτική εταιρία, είμαι διευθυντής σε διαφημιστική εταιρία, η οποία είναι δική μας, οικογενειακή.

Μάλιστα, θα ήθελα λίγο να μιλήσουμε για την κοινωνική δραστηριοποίησή σας, δηλαδή εάν συμμετέχετε σε εθελοντικές δράσεις, σε κοινωνικές δράσεις στην πόλη σας…

Η απάντηση είναι ναι!!!(τονίζει το ναι) Συμμετέχω και σε άλλα οργανωμένα σύνολα, όπως σύνδεσμος γονέων, είμαι σ' ένα σωματείο του χωριού της συζύγου μου, στη Χ, ήμουν για 20 χρόνια πρόεδρος του κατεχόμενου χωριού μου το οποίο εγώ είχα ιδρύσει το 1996, είμαι και σε μια επιτροπή τουρισμού, Ψ, ονομάζεται, πρόσφατα έχω ενταχθεί και στην πράσινη ασπίδα όπου ο στόχος της είναι η αναδάσωση της Κύπρου και είμαι παρατηρητής της γειτονιάς από το 2014 και παράλληλα συντονιστής των παρατηρητών της γειτονιάς, της δικής μου περιοχής.

Απ' ότι βλέπω πολύ πλούσια εθελοντική δράση. Αυτό θεωρώ ότι έχει να κάνει και με τον παρατηρητή της γειτονιάς, θα μας τα πείτε όμως και αργότερα, θεωρώ όμως ότι αυτά συνδέονται. Κύριε (Σ1) πάμε να μιλήσουμε λίγο, πώς βλέπετε, πώς αντιλαμβάνεστε εσείς την πολιτική εναντίον της εγκληματικότητας. Θεωρείτε ότι θα πρέπει να είναι σε μεγαλύτερο βαθμό κατασταλτική, δηλαδή να έχει να κάνει με την αστυνομία, μεγαλύτερη αστυνόμευση ή να είναι περισσότερο προληπτική, με διάφορους θεσμούς όπως ένας από αυτούς είναι και ο παρατηρητής της γειτονιάς, ή κάτι ενδιάμεσο?

Κοιτάξτε, είμαστε σε μια φάση όπου θεωρώ ο σωστός δρόμος είναι η προληπτική πολιτική, αλλά υπάρχει άμεση ανάγκη και της κατασταλτικής πολιτικής, για το λόγο ότι υπάρχει εγκληματικότητα και αυτό δεν είναι ένα γεγονός που ήρθε εξ ουρανού. Υπάρχει μια κατάσταση στην Κύπρο όπου δεν υπάρχει σωστή παιδεία και βλέπουμε από συνθήματα στους τοίχους, μικροκλοπές, μεγάλες κλοπές, είναι μια κατάσταση που δεν μπορεί η πρόληψη να φέρει άμεσα αποτελέσματα, μακροπρόθεσμα ναι, γιατί πρέπει να ξεκινήσουμε από την παιδεία αυτή την προληπτική πολιτική αλλά θεωρώ ότι είναι πιο

σημαντική η προληπτική πολιτική καθόσον λειτουργά το αστυνομικό σύστημα στην Κύπρο, πολλές κλοπές έχουν εξιχνιαστεί, επομένως η προληπτική είναι εκεί που είναι το κενό μας.

Εκεί δηλαδή θεωρείτε ότι πρέπει να εντατικοποιηθούν όλες οι προσπάθειες.

Να δοθεί σημασία εκεί

Μιλώντας για την εγκληματικότητα πριν, πώς θα περιγράφατε την εγκληματικότητα στην πόλη που ζείτε, έχει αυξηθεί σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια? Έχει αλλάξει μορφή, πού εντοπίζεται το κυριότερο πρόβλημα?

Γνωρίζω ότι η εγκληματικότητα στην Κύπρο έχει μειωθεί, λόγω του θεσμού του παρατηρητή της γειτονιάς. Έρευνες που έχουν γίνει σε περιοχές που δεν λειτουργούσε ο θεσμός, η εγκληματικότητα έχει μειωθεί κατά 20 – 30 - 40% στην Χ, την περιοχή που κατοικώ, έχει μειωθεί κατά 40% η εγκληματικότητα, από τον καιρό που έχει λειτουργήσει σε περίοδο νομίζω 4 χρόνων, έχει μειωθεί η εγκληματικότητα πολύ σημαντικά. Εδώ στην περιοχή μας είχαμε έτσι κλοπές, πειράγματα και για μεγάλο χρονικό διάστημα έχουν σταματήσει, έχουν μειωθεί σε πολύ μικρό περιθώριο. Πρόσφατα πριν μια εβδομάδα είχαμε ένα περιστατικό, όπου εκεί είχαμε ενεργοποιηθεί όλοι οι γείτονες και αφήναμε τα φώτα μας ανοιχτά. Κάναμε περιπάτους, μοιραστήκαμε στοιχεία μεταξύ μας, τα δώσαμε στην αστυνομία, με απώτερο σκοπό..

Το περιστατικό αυτό αφορούσε τι? Κάποια ύποπτη κίνηση για κλοπή, τέτοιο πράγμα?

Συγκεκριμένα κάποιος σταμάτησε η ώρα 4 το πρωί να ανοίξει ένα αυτοκίνητο, λίγο πιο κάτω από το σπίτι μου, τον εντόπισε ο άνθρωπος λόγω του ότι γαύγιζαν τα σκυλιά του, του φώναξε, έφυγε και την επόμενη μέρα, το μεθεπόμενο βράδυ κάποιος έτσι με μια, μ' ένα σκούφο ας πούμε για να μην φαίνεται το πρόσωπό του, θεάθηκε να είναι σε ένα πάρκο, όπου την επόμενη μέρα καταγγέλθηκε ότι ήταν ανοιχτό το αυτοκίνητό του, ήταν ανακατωμένα τα χαρτιά, έψαχναν λεφτά. Αμέσως ενεργοποιήσαμε τις πληροφορίες. Έχουμε κάνει ένα γκρουπ στο viber εδώ στην περιοχή. Μετά από μια απόπειρα κλοπής σε μια περιοχή, μαζευτήκαμε, νομίζω το 2018 ήταν, μαζευτήκαμε σ ' ένα δρόμο εδώ κοντά και είπαμε ρε παιδιά να κάνουμε περιπόλους, ούτος ώστε προληπτικά με ένα γιλέκο, να φαίνεται ότι, έχουμε τα γιλέκα μας που γράφουν neibourhoud πάνω και από εκείνη την ημέρα έχουμε ένα γκρουπ με 18 άτομα, σήμερα είμαστε 180 άτομα.

Σ' αυτό το γκρουπ που λέτε, είναι όλοι παρατηρητές της γειτονιάς ή είναι και μη παρατηρητές?

Είναι κάτοικοι της περιοχής.

Μέσα σ' αυτούς είναι και κάποιοι παρατηρητές?

Κάποιοι είναι γραμμένοι, δηλωμένοι παρατηρητές, κάποιοι δεν είναι. Υπάρχει όμως λόγος που δεν έχουν δηλωθεί. Για το λόγο του ότι οι αστυνομικοί της γειτονιάς από τον καιρό του κορονοϊού, που έχουν σταματήσει, έχουν πάρει απόσπαση σε άλλα καθήκοντα, άρα δεν υπάρχει άτομο να τρέξει , να ενδιαφερθεί, να γράψει νέους, γι' αυτό οποιοσδήποτε μπορεί να εγγραφεί στο γκρουπ, έστω και εάν δεν είναι παρατηρητής . Μας ενδιαφέρει να δίνει πληροφορίες και είχαμε μοιραστεί video από κάμερες που δείχνει τέσσερις που περπατούσαν, έψαχναν να ανοίξουν αυτοκίνητα. Παράλληλα με μια ακόμη πληροφορία

που δόθηκε, είχαμε δώσει στην αστυνομία τις πληροφορίες, δεν ξέρω ποιο ήταν το αποτέλεσμα, αλλά τουλάχιστον ενεργοποιηθήκαμε, κάναμε κάτι γι' αυτό.
Μάλιστα, άρα κ. Σ1 βλέπουμε ότι μέσα στην εμπλοκή σας με την καθημερινότητα και με τις μορφές εγκληματικότητας, αναπτύχθηκε και κάτι άλλο, εκτός από τον παρατηρητή της γειτονιάς, ένα είδος κοινοτικής αστυνόμευσης, διαφορετικό, που δεν είναι θεσμοθετημένο.

Ναι, κοιτάξτε να δείτε αυτό είναι ένα μεγάλο όφελος του παρατηρητή της γειτονιάς. Εδώ στην περιοχή μας να καταλάβετε, είμαστε ένας χώρος που δεν είναι… Η Χ είναι ένας δήμος πολύ συμπαγής, οι περισσότεροι είναι συγγενείς μεταξύ τους, γνωστοί… ενώ εδώ η περιοχή που είμαστε πιο κοντά στην Λάρνακα, αλλά είναι Δήμος Χ και ενώ όλοι είμαστε άγνωστοι μεταξύ αγνώστων, ελάχιστοι είναι από Χ, οι περισσότεροι είναι από Αμμόχωστο, Λευκωσία, Λεμεσό , Λάρνακα, χωριά… είναι μια περιοχή που εδρεύουν πάρα πολλούς ξένους, όσον αφορά την Χ. Για πάρα πολλά χρόνια, από το 2005 που έχω μετακομίσει εγώ εδώ, μέχρι το 2014 ήξερα 4-5 άτομα εδώ γύρω από το σπίτι μου. Από την στιγμή όμως ένταξής μου στο θεσμό, γνώρισα πάρα πολύ κόσμο, εγώ προσωπικά δεν νιώθω πια ξένος, νιώθω τόπακας. Και αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο όφελος του παρατηρητή της γειτονιάς. Να κάνει τον κόσμο να νιώσει ότι ανήκει σ' αυτόν τον τόπο και ο τόπος του ανήκει.

Και πρέπει να τον προστατεύσει, αυτόν που του ανήκει….

Ακριβώς. Αγωνίζεσαι για κάτι το οποίο αγαπάς. Η πατρίδα δεν είναι μια γεωγραφική έκταση, η πατρίδα είναι το σπίτι σου, η γειτονιά σου, το χωριό σου, η πόλη σου, η χώρα σου. Άρα όλα ξεκινούν από κάπου, για να φτάσεις να αγαπάς την πατρίδα σου και να αγωνίζεσαι, έστω και για λίγες ώρες, να κάνεις μια έρευνα ή να πας ένα περίπατο με το γιλέκο, ή να πας να βοηθήσεις σε κάτι που έχει ανάγκη.

Πολύ ωραία, πάρα πολύ ωραία, κύριε Σ1 πάμε να μιλήσουμε για το πώς αρχίσατε μ' αυτόν τον θεσμό. Τι σας έκανε να ξεκινήσετε να εγγραφείτε, σ' αυτόν τον θεσμό, ήταν κάποιος που σας προσέγγισε, το ψάξατε μόνος σας?

Είχα ακούσει για τον θεσμό αλλά δεν είχα δώσει αρκετή σημασία και ένα βράδυ το 2014 βρέθηκα με τον φίλο μου τον Σ ο οποίος είναι αρχισυντονιστής και από τους πρωταγωνιστές του θεσμού στην Κύπρο και με πολύ μεγάλη δράση. Όταν το συζητήσαμε με τον Σ η ανταπόκρισή του ήταν… Μα δεν ήρθε να σε βρει κανένας? – Όχι δεν ήρθε κάποιος. Μου λέει δεν γίνεται να το κοιτάξω και αμέσως μαζί με τον Σ και εγώ είχαμε οργανώσει να βρεθούμε κοντά στην εκκλησία, σε μια αίθουσα, καλέσαμε τον Δήμαρχο, καλέσαμε τη γειτονιά, ήρθε ο αστυνομικός της γειτονιάς εδώ, γυρίσαμε δώσαμε φυλλάδια μαζί, γράψαμε κόσμο, ενεργοποιηθήκαμε αρκετά. Μετά έφυγε αυτός ο αστυνομικός της γειτονιάς, ήρθε ένας άλλος, πάλι γυρίσαμε από πόρτα σε πόρτα, μιλήσαμε με κόσμο, γράψαμε πάρα πολλά άτομα, μέχρι που έφυγε και αυτός ήρθε μια άλλη κοπέλα για λίγο καιρό και μετά πήγε απόσπαση αυτή η κοπέλα. Άρα η εμπλοκή μου οφείλονταν πάνω στον ανθρώπινο παράγοντα, πάνω στον φίλο, ο οποίος ενδιαφέρθηκε, μίλησε με τον αστυνόμο και είχε έρθει εδώ ο αστυνόμος και μιλήσαμε της γειτονιάς και ανάλαβα πλέον πρωταγωνιστικό ρόλο της περιοχής και έκτοτε έχουμε γράψει γύρω στα 225 άτομα άτομα παρατηρητές ενώ τώρα είναι και 190 πάνω στο γκρούπ του viber.

Μάλιστα, κ Σ1 πείτε μου λίγο πως λειτουργεί όλο αυτό , ο παρατηρητής της γειτονιάς ανήκει διοικητικά ας το πούμε, δίνει αναφορά στην αστυνομία ή σε κάποιο δήμο.

Δεν έχει γίνει κάποια φορά, κάποια εκπαίδευση ή διευκρίνηση για το που ανήκουμε διοικητικά αλλά οργανωτικά είχαμε να κάνουμε μόνο με τον αστυνομικό της γειτονιάς.

Άρα εσείς όταν κάτι υποπέσει στην αντίληψή σας , ενημερώνετε τον αστυνομικό της γειτονιάς.

Ναι, εκτός εάν είναι διαρροή νερού, πρόβλημα στον δρόμο που έχω κάποια άλλα τηλέφωνα και παίρνω τον Δήμο Χ, για να μην επιφορτίζω τους αστυνομικούς.

Τα στοιχεία όλα, τις πληροφορίες που χρειάζεται τις δίνει ο αστυνομικός της γειτονιάς, ο δήμος, πώς γίνεται η διαδικασία πληροφόρησης?

Δεν είχαμε δυστυχώς, δεν υπήρχε τόσο η ανάγκη επικοινωνίας, κάποια φορά που μου ζήτησε να μιλήσω σ' ένα συνέδριο, δεν υπήρχε κάποια ουσιαστική οργάνωση και επικοινωνία. Αρχικώς είχαμε πάει όλοι στο γραφείο του αστυνομικού διευθυντή της περιοχής, υπήρχε μια συζήτηση, υπήρχε ένα ζεστό ενδιαφέρον αλλά όχι στο βαθμό που θα ήταν καλά να γίνετου. Αν υπάρχει πρόβλημα θα τους τηλεφωνήσω ή θα μου τηλεφωνήσουν …κάπως έτσι

Υπάρχουν κάποιες εκπαιδεύσεις από τις οποίες περάσατε, κάποιες ενημερώσεις από την αστυνομία, ή από άλλους φορείς σχετικά με το τι πρέπει να κάνετε, πώς πρέπει να παρακολουθείτε την γειτονιά σας.

Ναι υπήρχαν εκπαιδεύσεις από τον αστυνόμο κύριο Β, και το Σ που ήταν εθελοντής για το ότι δεν παίρνουμε το νόμο στα χέρια μας, καταγράφουμε, προσέχουμε, υπήρχε εκπαίδευση αλλά και πάλι την έχουν παρακολουθήσει όσοι εθελοντικά πήγαν εκεί, στο συνέδριο.

Αυτό δηλαδή έγινε μια φορά, δεν γίνεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα η εκπαίδευση αυτή?

Όχι δεν γίνεται… και δεν υπάρχει καταγραφή κάτω, δεν υπάρχει τόσο καλή οργάνωση, δυστυχώς…. Για να καταλάβεις εκδώσαν και κάρτες, πλαστικές κάρτες που έγραφε το όνομά σου, αυτό ήταν μια εισήγηση που είχαμε βάλει παλιά και ο Σ και εγώ. Έκαναν τις κάρτες αλλά δεν πρόλαβαν να τις δώσουν τις κάρτες, γιατί θεώρησαν ότι είναι δευτερεύον ουσίας, ενώ η κάρτα είναι κάτι που θα κάνει τον πολίτη να νιώσει ότι είναι μέρος του συστήματος, έχει τις ευθύνες αλλά έχει και κάποια αναγνώριση τέλος πάντων.

Εσάς οι υποχρεώσεις σας και οι αρμοδιότητες σαν παρατηρητής της γειτονιάς, μέχρι ποια όρια φτάνουν? Εσείς τι πρέπει να δείτε και να αναφέρετε?

Κοιτάξτε, το τι πρέπει να κάνουμε ως παρατηρητές και βάση της εκπαίδευσης να αναφέρουμε στην αστυνομία της Χ που είναι η περιοχή μας οτιδήποτε ύποπτο υπάρχει ή στον αστυνομικό της γειτονιάς όταν υπήρχε ο αστυνομικός της γειτονιάς. Αυτή είναι η βασική μας αποστολή, όταν δούμε κάτι ύποπτο να το αναφέρουμε. Υπήρχε πρόνοια εάν γνωρίζουμε κάποιο άτομο που χρειαζόταν βοήθεια για να τον βοηθήσουμε, αυτό όμως δεν υπάρχει κάποιο γραφείο ευημερίας … επίσης εάν δούμε κάποιες διαρροές νερού, οι οποίες είχαμε πάρα πολλές, ειδοποιήσαμε την αστυνομία, επίσης κάνουμε περίπολα της περιοχής μας, έχουμε δυο γιλέκα, τα οποία τα βάζουμε και κάνουμε περίπολα το βράδυ η ώρα 12, η ώρα 8, το απόγευμα, με τα ποδήλατα είτε περπατητή και αυτός είναι ωραίος θεσμός γιατί γνωρίζεσαι καλύτερα με τους γείτονές σου, μισή ώρα, μια ώρα, γνωρίζεις ποιο είναι το σπίτι ποιου. Και όταν κάνεις περίπολο κοιτάς και το σπίτι αυτού που είχες περπατήσει μαζί.

Κύριε Σ1 αυτό το οργανώνετε εσείς σαν αρχισυντονιστής της περιοχής? Τις περιπόλους, ποιοι θα πάνε, πότε κτλ?

Ναι, στέλνω ένα μήνυμα πάνω στο γκρουπ και λέω αύριο θα βγω περίπολο, ποιος θέλει να έρθει μαζί μου? Έτσι έρχεται ένα άτομο, διαφορετικό κάθε φορά, πολλές φορές έχω πάει μόνος μου και τις περισσότερες με τη σύζυγό μου, αλλά μερικές φορές ήρθαν κάποια άτομα. Μπορεί να μην είναι τόσο μεγάλη η συμμετοχή τους, αλλά ο κόσμος που βλέπει γενικότερα ότι γίνονται αυτά τα περίπολα, γιατί και με το γιλέκο φαίνεσαι, νιώθει ότι εδώ υπάρχει ασφάλεια, νιώθει ότι υπάρχει κάποιος που ενδιαφέρεται, είναι πολύ σημαντικό αυτό για τον πολίτη.

Αυτό το έχετε εισπράξει από τους πολίτες της περιοχής σας?

Βεβαίως το έχω εισπράξει, από τα μηνύματα που παίρνω, όταν τους βρω κάπου και μου πουν….(Α!! Μπράβο κάνετε πάρα πολύ ωραία δουλειά εκεί…) Να σας πω ένα πρόσφατο παράδειγμα πριν περίπου δυο μήνες. Μια κοπέλα έγραψε στο γκρουπ, έγδαραν της (της χτύπησαν το αυτοκίνητο)και έγραφε με έναν παραπονεμένο τρόπο ότι επειδή ήταν εξ Ελλάδος, μονογονιός, της το είχαν ξαναγδάρει πριν ένα χρόνο και δεν ξέρει τι να κάνει, ήταν κάπως απελπισμένη… Επομένως της τηλεφώνησα εγώ γιατί ήταν πάνω στο γκρουπ και φαινόταν ο αριθμός της, επήγα επί τόπου, της είπα ότι θα κάνουμε πιο συχνά περίπολα σ’ αυτόν τον δρόμο, γιατί ήταν ένα δρομάκι, που κάναμε τον γύρω αλλά σπάνια περνούσαμε από εκεί. Άρα έχουμε εντάξει αυτόν τον δρόμο μέσα στα περίπολα, και η κοπέλα ένιωσε τεράστια ανακούφιση, διότι μια ξένη κοπέλα, δεν έχει συγγενείς στην Κύπρο, μονογονιός αισθάνθηκε ότι η γειτονιά ενδιαφέρεται για την ίδια, και άλλοι άνθρωποι μου είπαν ότι αισθάνονται ασφάλεια ξέρουν ότι κάποιο κάνουν τα περίπολα και γενικά είναι όλοι ικανοποιημένοι και φαίνεται από τα μηνύματα που γράφουση ή από τον κόσμο που βρίσκω έξω και συνομιλούμε

Ότι έχει θετική ανταπόκριση δηλαδή

Πολύ θετική ανταπόκριση

Κύριε Σ1 πριν μιλήσατε για κάποια έλλειψη οργάνωσης ή οργανωτικής δομής, ποια άλλα προβλήματα θεωρείτε ότι έχει αυτός ο θεσμός, και να ξεκινήσουμε πρώτα από το δικό σας το επίπεδο, το ατομικό, το οικογενειακό σας περιβάλλον, θεωρείτε ότι αυτό σας έχει προκαλέσει κάποια προβλήματα?

Κοιτάξτε προβλήματα όχι, με δυσκολεύει για το λόγο ότι εκεί που εγώ έχω δουλειά και θέλω να δουλέψω έρχονται τα μηνύματα ότι πχ κόπηκε το νερό, δεν έχει ρεύμα, κάποιος ενόχλησε σ' ένα σπίτι και πρέπει να απαντήσω, μόνο αυτή είναι η δυσκολία.. Δηλαδή είναι ότι απαιτείται χρόνος. και είναι κάτι που όταν είσαι επιχειρηματίας και σ’ αυτές τις δύσκολες μέρες εργάζομαι στο γραφείο μου μέχρι τις 10 το βράδυ, δεν έχω χρόνο να πιάσω το ποδήλατό μου να πάω να δω το πρόβλημα ή να κάτσω να μιλώ για το ρεύμα που κόπηκε, πολλές φορές να φαίνομαι και εγώ ότι φταίω. καμιά φορά νιώθεις ότι επωμίζεσαι κάποιες ευθύνες, ενώ δεν ευθύνεσαι εσύ προσπαθείς ν λύσεις το πρόβλημα εθελοντικά και κάποιοι μπορεί να νιώθουν ότι είσαι ο υπεύθυνος. Το πρόβλημα είναι ο χρόνος που χρειάζεσαι να απαντήσεις σ' αυτούς τους ανθρώπους

Σε κοινωνικό επίπεδο έχετε νιώσει ποτέ κάποιο αρνητικό απέναντι σ' αυτό τον θεσμό? σας έχουν αναφέρει ποτέ τη λέξη ρουφιάνος της γειτονιάς αναφερόμενοι στο θεσμό αυτό? Έχετε αντιληφθεί κάτι αρνητικό απέναντι στο θεσμό από τους πολίτες?

Έχω αντιληφθεί και είναι κάτω του 5%. ...Τι να κάνω εγώ να εμπλακώ, τι με κόφτει?... τη λέξη ρουφιάνος κάτω από 1%, δηλαδή επειδή ο θεσμός στην Κύπρο είχε προβληθεί σωστά από την αστυνομία, και ο κόσμος έχει εκτιμήσει το έργο του παρατηρητή της γειτονιάς δεν υπάρχει κάποιος που θα πει αυτό το πράγμα στην Κύπρο. θεωρώ εγώ...

Με τον κ Λ που μιλήσαμε μου είπε ότι η αρχή του θεσμού ήταν λίγο δύσκολή, ήταν ο κόσμος λίγο.... με σκεπτικισμό τον αντιμετώπισαν. Ιδίως όμως μετά το 2018 που έγινε αυτό το περιστατικό με τα δυο παιδιά στην Λάρνακα που βρέθηκε ο απαγωγέας από παρατηρητή της γειτονιάς, μετά λέει άλλαξε πάρα πολύ αυτό το πράγμα πολλοί πολίτες μετά είδαν τον θεσμό θετικά.

Κοιτάξτε εγώ το βλέπω ότι ο κόσμος θετικά το είχε δει από το 2014 που είχα εμπλακεί, η ιστορία με τα δύο παιδιά θεωρώ ότι ήταν το κερασάκι στην τούρτα. Δεν ακούστηκε τόσο πολύ έξω στον κόσμο ότι λόγω των παρατηρητών της γειτονιάς, προσπάθησε ο Σ να το περάσει αυτό αλλά αρχικώς δεν είχε ακουστεί, ακούστηκε όμως ότι μειώθηκε η εγκληματικότητα, βάση του παρατηρητή της γειτονιάς από τον καιρό που είχε ιδρυθεί όπου είχε ιδρυθεί. και υπάρχει μια εκτίμηση γι' αυτό τον θεσμό, έχει γίνει πάρα πολύ καλή δουλειά, και είναι κρίμα τώρα να ξεθωριάζει, λόγω των καταστάσεων. Εγώ θεωρώ ότι, λάθος οι αστυνομικοί της γειτονιάς έχουν πάει απόσπαση, έπρεπε να παραμείνουν κάποιοι για να υπάρξει τουλάχιστον η επικοινωνία, να ενθαρρύνουν τον κόσμο. Γιατί εγώ αυτοενθαρρύνομαι δεν έχω ανάγκη να έρθει κάποιος να μου πει μπράβο. δεν υπάρχουν πολλά άτομα που αγωνίζονται για το κοινωνικό όφελος ενώ εάν υπήρχε ο αστυνομικός της γειτονιάς και ενθάρρυνε τον κόσμο, κατέβαινε μιλούσε στις υπεραγορές, στο δρόμο και φαινόταν, τότε ο κόσμος θα συμμετείχε και θα ήταν ακόμη πιο θετικός.

Πηγαίνοντας προς το τέλος της συνέντευξης με τις κρίσεις και τις αξιολογήσεις του θεσμού, απ' ότι κατάλαβα ένας σημαντικό μείον είναι η έλλειψη οργάνωσης και κυρίως από την πλευρά της αστυνομίας

Μόνο (Το τονίζει) από την πλευρά της αστυνομίας. Εάν η αστυνομία η οποία έχει ξεκινήσει αυτό τον θεσμό περιμένει τους πολίτες να οργανωθούν από μόνοι τους, τότε σφάλει. ο πολίτης θα συμμετέχει εάν νιώσει ότι υπάρχει ένας πυρήνας και ειδικά ένα άτομο από το κράτος όπου είναι η δουλειά του και θα νιώσει ο πολίτης ότι το κράτος ενδιαφέρεται άμα δει αυτόν τον αστυνομικό της γειτονιάς να περιφέρεται στη γειτονιά του, άμα κατέβει να μιλήσει με κόσμο, χρειάζεται αυτή η προσωπική επαφή και αυτό είχε γίνει δυστυχώς σταμάτησε να γίνεται, πρέπει τα άτομα που αξιολογούν τον αστυνομικό της γειτονιάς να προσλαμβάνουν τα σωστά άτομα που να είναι άτομα με μια κοινωνικότητα να είναι θετική στην επικοινωνία με τον κόσμο, να μπορούν να μεταδώσουν κάποια μηνύματα. Είναι πολύ λεπτό το θέμα και δυστυχώς έχει ξεθωριάσει... ενώ ξεκίνησε πάρα πολύ καλά λόγω της επιδημίας και της αλλαγής των καθηκόντων, ...Υπάρχουν και κάποιες πινακίδες που έχουν ξεθωριάσει, αυτός είναι ο θεσμός...είναι μια πινακίδα που δεν διακρίνεις ότι είναι παρατηρητής της Γειτονιάς, πρέπει να το ξέρεις για να το καταλάβεις.

Όπως φαίνεται η εικόνα από την ταμπέλα που έχει ξεθωριάσει κάπως έτσι είναι και ο θεσμός.....παρόλο αυτά καταλαβαίνω ότι έχει ξεθωριάσει όχι λόγω του παρατηρητή της γειτονιάς αλλά λόγω του αστυνομικού της γειτονιάς και της αστυνομίας γενικότερα.

Λόγω της οργάνωσης της αστυνομίας και του υπουργείου δικαιοσύνης.

Αυτός ήταν και ένας λόγος που σας ώθησε σ' αυτό το άτυπο συμβούλιο πρόληψης που έχετε με τα άτομα στο γκρουπ? Που δεν είναι επίσημοι παρατηρητές?

Ξεκίνησε αυτό το γκρουπ με παρατηρητές, ξεκίνησε με τη βοήθεια του αστυνομικού της γειτονιάς, με την εμπλοκή του ως επίσημος κρατικός φορέας, όμως από τον καιρό που ο αστυνομικός έχει αποσυρθεί, πήγε αλλού, ήρθε μια άλλη κοπέλα, δεν μπόρεσε αυτή η κοπέλα, να συνεχίσει το έργο του προηγούμενου, λίγο την επικοινωνία, τη συμβουλή, κάποιος να επικοινωνήσει μαζί της για ένα πρόβλημα που έχει, δυστυχώς έχει ξεθωριάσει αλλά το δέσιμο της γειτονιάς έχει μείνει τώρα και λειτουργά αυτό το γκρουπ που έχουμε σε ένα σημείο πολύ ικανοποιητικό και υπάρχει ενδιαφέρον από πολύ κόσμο για ότι συμβαίνει, εάν γίνει κάτι βλέπεις αμέσως τον κόσμο να γράφει να βρίσκει κασέτες να στρέφεται πίσω να δει τι έχει συμβεί, επομένως λειτουργά πλέον σε ένα προσωπικό επίπεδο.

Να σας ρωτήσω ένα τελευταίο θέμα, εμάς εδώ στην Ελλάδα λειτουργούν τα τοπικά συμβούλια πρόληψης παραβατικότητας, στην Κύπρο απ' ότι με ενημέρωσαν από την αστυνομία σκοπεύουν να το εισάγουν και αυτό σαν θεσμό. θεωρείτε ότι ένας τέτοιος θεσμός, σε συνδυασμό με τον θεσμό του παρατηρητή της γειτονιάς, θα ήταν πιο σταθερός, πιο καλός από το να είναι μόνο ο αστυνομικός της γειτονιάς και οι παρατηρητές?

Εάν υποθέσουμε πως και ο παρατηρητής της γειτονιάς και ο αστυνομικός της γειτονιάς είναι ενεργός και κάνει τα καθήκοντά του σωστά, εάν υποθέσουμε ότι υπάρχει και ένα συμβούλιο με ενεργά άτομα τα οποία κάνουν τις συνεδρίες τους , υπάρχει ένας κρατικός λειτουργός ο οποίος μπορεί να εκτελέσει καθήκοντα γραμματέα και γίνονται κάποιες δράσεις, τότε ναι θα μπορούσε ο θεσμός να ενταχθεί κάτω απ' αυτό το συμβούλιο ούτος ώστε να παίρνονται πιο συλλογικές αποφάσεις, πιο στρατηγικές αποφάσεις, να είναι εμπλεκόμενη και η κοινότητα, με όλους τους φορείς και σίγουρα και οι πολίτες κάτω από το συμβούλιο, το οποίο θα υπάγεται στην κοινότητα και μέσα σ' αυτό το συμβούλιο εάν υπάρχει και αστυνομία, ως ένα μέλος του συμβουλίου, τότε θεωρώ ότι θα ήταν σίγουρα πολύ καλύτερα.

Κύριε Σ1 κοιτώντας αυτές τις ταμπέλες που είπαμε, που έχουν ξεθωριάσει, ποια είναι τα συναισθήματά σας για το μέλλον αυτού του θεσμού?

Εύχομαι να επανέλθει ο θεσμός εκεί που ήταν διότι είναι κρίμα οι κόποι που έχουν ταξιδέψει σ' όλη την Κύπρο, να εκπαιδεύσουν, να ενημερώσουν. Ξεκίνησε μια σπίθα ενδιαφέροντος και αγάπης για τον τόπο μας και είναι κρίμα να την αφήσουμε να σβήσει. θα πρέπει με οποιονδήποτε τρόπο να την φουντώσουμε αυτή την σπίθα. Ακόμη και οι πινακίδες έχουν το ρόλο τους, διότι είναι μια εικόνα. Μια πινακίδα όταν ξεθωριάζει σημαίνει δεν υπάρχει το κατάλληλο ενδιαφέρον και δεν υπήρχε εξ αρχής το κατάλληλο ενδιαφέρον ...να γίνει αυτή η πινακίδα μόνιμη, καλής ποιότητας. Διότι οι καλής ποιότητας πινακίδες δεν ξεθωριάζουν στα 5 ή 10 χρόνια.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ για τη συμμετοχή σας στην έρευνα και έκθεση της έρευνας με τα συμπεράσματα θα σας κοινοποιηθούν για να έχετε μια εικόνα για το αποτέλεσμα της προσπάθειάς μας.

Ευχαριστώ και εγώ πάρα πολύ για το δικό σου ενδιαφέρον και εύχομαι η έρευνά σου να βοηθήσει έστω και λίγο να ανάψει αυτή η σπίθα, να φουντώσει, είτε στην Κύπρο, είτε και στην Ελλάδα, θα είναι ευχής έργο. Να είσαι καλά.

Συνέντευξη 2η

Ας ξεκινήσουμε με τα δημογραφικά στοιχεία σας. πείτε μου για τη ηλικία σας, είστε μέχρι 30 ετών, από 30 έως 50 ή από 50 και πάνω?

Είμαι 38 χρονών

Η οικογενειακή σας κατάσταση?

Είμαι παντρεμένος έχω τρία μωράκια, δυο αγοράκια και ένα κοριτσάκι, 11,7 και 2 χρονών.

Πείτε μου λίγο για την επαγγελματική σας κατάσταση, είστε δημόσιος υπάλληλος, ιδιωτικός?

Είμαι δημόσιος υπάλληλος, είμαι στο δήμο Χ από το 2012. είμαι ο υπεύθυνος αλληλογραφίας του Δήμου Χ. Επίσης είμαι ο αρχισυντονιστής του προγράμματος Παρατηρητής της Γειτονιάς για τον Δήμο Χ με πολλές και διάφορες ευθύνες.

Θα ήθελα να μιλήσουμε για την κοινωνική σας δραστηριοποίηση. Αν συμμετέχετε δηλαδή σε εθελοντικές οργανώσεις, σε δράσεις εθελοντικού χαρακτήρα.

Πάντα, ναι όποτε ο χρόνος μου το επιτρέπει, λαμβάνω μέρος σε όλες τις εκδηλώσεις, που γίνονται. Επίσης παρακολουθώ όλα τα προγράμματα που αφορούν τον Δήμο όπως και το θέμα του Θεσμού του παρατηρητή της γειτονιάς, εγκληματολογία, ναρκωτικά, ουσίες γενικά.

Να μιλήσουμε για την εγκληματικότητα στο Δήμο σας, πώς θα περιγράφατε εσείς την εγκληματικότητα στην περιοχή σας. Έχει αυξηθεί ή μειωθεί τα τελευταία χρόνια, τις μορφές της.

Το πρόβλημα της εγκληματικότητας στην πόλη μας και στην ευρύτερη περιοχή, είχε ένα αυξημένο ποσοστό από το 2000 έως το 2010. Λόγω αυτής της αύξησης, ο δήμος Ιδαλίου αποφάσισε όπως δημιουργήσει ετούτον τον θεσμό μετά από απόψεις από Ολλανδία και Αγγλία. Μετά το 2011 είχαμε μία αρκετά καλή μείωση με τα σημερινά ποσοστά να ανέρχεται από 35- 40% η μείωση του εγκλήματος. όμως αυτό δεν σημαίνει ότι εφησυχαζόμαστε και σταματούμε το έργο μας.

Αυτή η μείωση που είπατε είναι σε διάρκεια πόσων χρόνων?

Είναι τουλάχιστον τα τελευταία 7-10 χρόνια

Από τότε που ξεκίνησε ο θεσμός εννοείτε?

Όχι ο θεσμός ξεκίνησε το 2011 και σιγά σιγά μειώθηκε η εγκληματικότητα

Στην πόλη σας το 2011 ξεκίνησε ο θεσμός να λειτουργεί?

Όχι στην πόλη μας ξεκίνησε το 2014 μετά που είδαμε ότι αυτός ο θεσμός λειτουργεί, είναι αποτελεσματικός, τότε αποφασίσαμε να το ξεκινήσουμε και εμείς.

Πώς αντιλαμβάνεστε εσείς προσωπικά μια αντεγκληματική πολιτική? θεωρείτε ότι θα πρέπει να είναι πιο πολύ κατασταλτική, δηλαδή εμπλοκή της αστυνομίας, περισσότερη αστυνόμευση ή περισσότερο προληπτική?

Είναι και τα δυο σωστά, θέλω να πιστεύω όμως ότι με την πρόληψη έρχεται και η σωστή αστυνόμευση. Δυστυχώς εμείς δεν έχουμε τόση πολλή αστυνόμευση στην πόλη μας, δεν μπορεί να καλύψει την περιοχή, ο αστυνομικός της γειτονιάς, λόγω του ότι έχουμε έναν αστυνομικό σε κάθε περιοχή και αυτό δυσκολεύει πάρα πολύ το έργο του αστυνομικού επίσης και του πολίτη.

Ας περάσουμε τώρα στο θεσμό αυτό, τον παρατηρητή της γειτονιάς. Ας ξεκινήσουμε από τα δικά σας βήματα, πώς ξεκινήσατε, ποιος σας ενέπνευσε, ποιος σας παρακίνησε?

Πάντα ήθελα να λάβω μέρος σε κάτι, σ' ένα τέτοιο πρόγραμμα και ήρθε το 2014 μια πρόταση από τον τέως δήμαρχο της πόλης μας, ο οποίος μου πρότεινε να αναλάβω αυτόν τον θεσμό. Με ευχαρίστηση εγώ το αποδέχτηκα και έτσι από το 2014 που είμαστε ενεργοί σ' αυτόν τον θεσμό, είμαι αρχισυντονιστής.

Ξεκινήσατε δηλαδή σαν αρχισυντονιστής από την αρχή? Ήσασταν εσείς που οργανώσατε στην πόλη σας αυτό τον θεσμό?

Μετά από την πρόταση της αστυνομίας ναι. Ήταν πρόταση από το αρχηγείο της αστυνομίας αυτό, όταν είδαν ότι λειτουργεί στις υπόλοιπες, πόλεις και χωριά.

Άρα ήσασταν η αρχή του προγράμματος στην πόλη σας

Ήμουν η αρχή ναι !!!

Θα ήθελα να προσπαθήσουμε να αποκωδικοποιήσουμε τον θεσμό, τι εκπαίδευση περνάει, ποια τα κανάλια επικοινωνίας, ας ξεκινήσουμε με την εκπαίδευση. Υπάρχει εκπαίδευση που περνάει ο παρατηρητής της γειτονιάς?

Ναι υπάρχει, γίνονται σεμινάρια, γίνονται διαλέξεις, όμως παρέλειψα να σας πω ότι τα τελευταία ενάμιση με δύο χρόνια, δεν λειτουργεί σωστά ο θεσμός διότι με τον κορονοϊό, τα γνωρίζετε πολύ καλά, οι αστυνομικοί της γειτονιάς πήγαν σε άλλα καθήκοντα, και αυτή τη στιγμή η πόλη μας δεν έχει αστυνομικό της γειτονιάς. Ο αστυνομικός της γειτονιάς επισκεπτόταν καθημερινά καταστήματα, φαρμακεία, σχολεία, οικίες, τράπεζες, αυτό πια δεν γίνεται.

Έχει επωμιστεί άλλο έργο τώρα με την πανδημία ο αστυνομικός της γειτονιάς? Για παράδειγμα με την τήρηση των μέτρων για την αντιμετώπιση του κορονοϊού?

Ναι!! και τώρα ο παρατηρητής της γειτονιάς δεν μπορεί τώρα να καλέσει τον αστυνομικό της γειτονιάς και έτσι είναι στο σκοτάδι αυτή τη στιγμή η πόλη μας και γενικότερα η Κύπρος στο θέμα του παρατηρητή της γειτονιάς.

Εσείς αυτή τη στιγμή με την αλλαγή αυτή εάν κάτι πέσει στην αντίληψη σας, ποιον θα καλέσετε? Που θα απευθυνθείτε?

Εγώ έχω συνεργασία με τον ουλαμό πρόληψης εγκλημάτων, του κεντρικού αστυνομικού σταθμού της πόλης μας. Πριν την πανδημία ο αστυνομικός της γειτονιάς είχε πιο στενή σχέση με τους παρατηρητές.

Οι εκπαιδεύσεις που είπατε γίνονται από την αστυνομία? Σε τακτά χρονικά διαστήματα?

Είναι από την αστυνομία, είναι από το αρχηγείο. Ήταν σε τακτά χρονικά διαστήματα, όμως είχα και εγώ ξεχωριστές εκπαιδεύσεις σε ακόμη πιο τακτικά διαστήματα όπως η ριζοσπαστικοποίηση, ναρκωτικά με ηλεκτρονικό έγκλημα.

Η εκπαίδευση αυτή ήταν στους συντονιστές ή ανοιχτές στο κοινό?

Ήταν για τους συντονιστές των δήμων.

Ποιες είναι οι δράσεις του παρατηρητή της γειτονιάς? Τι παρατηρεί, ποιες είναι οι δικαιοδοσίες του, μέχρι πού φτάνουν?

Καταρχάς να σας πω ότι υπάρχει πολύ ευαισθητοποίηση των πολιτών στην πόλη μας. Αγκαλιάσανε αυτό τον θεσμό, μέχρι που μπορεί να φτάσει...? Είναι μάτια και αυτιά, ΜΟΝΟ, δεν ενεργούμε σε καμία περίπτωση, για το καλό το δικό μας και των υπολοίπων. γιατί είχαμε αρκετά κρούσματα και τα τελευταία χρόνια....ακόμη είχαμε και θανάτους. ένα παράδειγμα, πήγε ένας λήστεψε την τράπεζα, ένας πολίτης τον ακολούθησε, ο ληστής τον επήρε σε ένα απόμερο μέρος, κατέβηκε και τον πυροβόλησε.

Αυτό έγινε στην πόλη σας?

Ναι, στην πόλη μας

Αυτός ήταν παρατηρητής της γειτονιάς?

Όχι δεν ήταν εγγεγραμμένος παρατηρητής όμως δεν έχει σημασία αυτό.

Αυτό το γεγονός πως το αντιμετωπίσατε? Κάνατε μετά κάποια ενημέρωση, στον κόσμο, στους συντονιστές, τους παρατηρητές μέχρι που πρέπει να πάνε, μέχρι τι πρέπει να κάνουν για την ασφάλεια τους?

Μάλιστα, μάλιστα!! Εμείς έχουμε ένα σλόγκαν τα τελευταία χρόνια "Αφήστε την ευθύνη για τη σύλληψη των εγκληματιών εκεί που ανήκει δηλαδή στην αστυνομία. Αυτό είναι το σλόγκαν. Εσύ βλέπεις ακούεις και ενημερώνεις τον αστυνομικό της γειτονιάς σου ή τον αρχισυντονιστή σου. Η στενή συνεργασία του πολίτη με την αστυνομία, πρέπει να υπάρχει ένα μέτρο, να μην ξεφεύγει. Γιατί το λέω αυτό? Γιατί.... έχω αυτό το έντυπο(δείχνει ένα έντυπο εγγραφής) . Εδώ μπορεί να γραφτεί οποιοσδήποτε ως παρατηρητής. Αυτός ο παρατηρητής μπορεί να είναι και εγκληματίας...οτιδήποτε! Εμείς πρέπει να το ερευνήσουμε.

Όταν κάνει κάποιος μια αίτηση για να γίνει παρατηρητής, ποιος ελέγχει αυτή την αίτηση και ποιος εγκρίνει αυτή την αίτηση?

Καταρχάς εγώ ως αρχισυντονιστής είμαι ο πρώτος που θα το παραλάβω και μετά το δίνω στην αστυνομία όπου η αστυνομία αναλαμβάνει για να δει μητρώο, λευκά ποινικά μητρώα κτλ. και αναλόγως πράττουμε, προχωρούμε ή ακυρώνουμε την εγγραφή.

Άρα η αστυνομία κάνει έναν έλεγχο του ατόμου αυτού και εγκρίνει ή όχι τη συμμετοχή του στο πρόγραμμα.

Να πάμε λίγο στα προβλήματα λειτουργίας του θεσμού. Σε προσωπικό επίπεδο πρώτα, σας έχει προβληματίσει η συμμετοχή σας στο πρόγραμμα αυτό και σε ποιο βαθμό?

Ναι με έχει προβληματίσει πολλές φορές, λόγω....στις αρχές δέχτηκα και απειλές. Χειρίζομαι τη σελίδα στο Facebook, της αστυνομίας, Παρατηρητής της γειτονιάς της πόλης μου και πίσω από τη σελίδα βρίσκομαι εγώ. Πολλά προβλήματα δημιουργήθηκαν με τη συμμετοχή μου στο πρόγραμμα, δέχτηκα και απειλές....

Γιατί δεχτήκατε απειλές? Ήταν γνωστά τα στοιχεία σας, ότι ήσασταν παρατηρητής? και αρχισυντονιστής κιόλας?

Λοιπόν μέσα από διαλέξεις που κάναμε, πίσω από τον κόσμο που ήταν δεν ξέρουμε, τι υπήρχε και ποιος ήταν ο σκοπός κάποιων να παραβρεθούν εκεί. Προσπαθήσαμε να βρούμε κάποια στοιχεία... ήταν κάποια μεμονωμένα περιστατικά, αυτό με προβλημάτισε, τίποτα παραπάνω. Η συνεργασία μας με την αστυνομία είναι άψογη, με τους πολίτες δημότες κτλ. με όσους μας στηρίζουν πραγματικά είναι επίσης και εξίσου άριστη συνεργασία μας και θέλω να πιστεύω ότι θα συνεχίσουμε έτσι. Είναι ο μόνος μου προβληματισμός και μετά σε οικογενειακό επίπεδο, σίγουρα ανησυχεί και το σπίτι, όμως όχι σε βαθμό που να πιστεύουμε ότι έχουμε να κάνουμε με τον Αλ Καπόνε κτλ.

Από θέμα χρόνου? Ο χρόνος ήταν κάτι που σας προβλημάτισε? Η ενασχόλησή σας με αυτό το κομμάτι?

Όχι ποτέ, ποτέ! Ο χρόνος που αφιερώνω σ' αυτό τον θεσμό μπορεί να είναι πολύς γιατί και καθημερινά πρέπει να ενημερώνω τους πολίτες μέσω της σελίδας μου τι γίνεται τα διάφορα προβλήματα που αφορούν την πόλη μας, και όσο μου το επιτρέπει και ο Ουλαμός Πρόληψης Εγκλημάτων, αυτοί θα με ενημερώσουν αυτοί θα μου στείλουν στοιχεία, γεγονότα κτλ και εγώ με τη σειρά μου, θα τα προωθήσω στον κόσμο μου. Σε διάφορες εκδηλώσεις που γίνονται στην πόλη μας, ο θεσμός του παρατηρητή βρίσκεται εκεί με όχημα βαν, που έρχεται από την αστυνομία και ενημερώνουμε όλους τους πολίτες για το θεσμό και γίνεται εγγραφή επιτόπια του παρατηρητή της γειτονιάς.

Έχετε αντιμετωπίσει ποτέ την έννοια ότι είστε εντός εισαγωγικών ο ρουφιάνος της γειτονιάς? το έχετε αντιμετωπίσει αυτό?

Ναι το έχω αντιμετωπίσει, όλοι μας και εγώ και η αστυνομία και οι πολίτες.

Αυτό θεωρείτε ότι είναι σε ανησυχητικό επίπεδο ή τα ποσοστά δεν είναι τόσο μεγάλα για να σας ανησυχούν?

Υπάρχουν και αυτές οι περιπτώσεις, αλλά τα ποσοστά δεν είναι τόσο ανησυχητικά έτσι ώστε να μειώσουν την δύναμή μου έτσι ώστε να συνεχίσω το έργο μου.

Εσάς σαν παρατηρητές της γειτονιάς, σας έχουν εντάξει σ' αυτήν την πολιτική για την αντιμετώπιση της πανδημίας? Μου είπατε πριν ότι τον αστυνομικό της γειτονιάς μπήκε σ' αυτή τη διαδικασία σαν αστυνομικός, εσάς σας έχουν από τότε που έχει

αρχίσει η πανδημία ενημερώσει ότι θα πρέπει να ελέγχετε, να παρατηρείτε και αυτά τα πράγματα?

Όχι, όχι!

Αντιθέτως εμάς μας παγοποίησαν σ' αυτό το θέμα.

Εσείς προσωπικά κ Σ2 πώς κρίνεται το θεσμό αυτό και πώς βλέπετε αυτόν τον θεσμό στο μέλλον?

Δυστυχώς αφού μας παγοποίησαν το θεσμό, δεν μπορούμε να έρθουμε κοντά στους πολίτες, να κάνουμε διαλέξεις, τα σεμινάρια μας, να κάνουμε τις συναντήσεις μας, γιατί βρισκόμασταν και στις γειτονιές, μια φορά κάθε τόσο μαζί με την αστυνομία. Τους καλούσαμε όλους, τους ενημερώναμε όλους για τον τόπο και ώρα της συνάντησής μας, έρχονταν όλοι σε πάρκο, συζητούσαμε, κάναμε τον περίπατό μας εκεί και βλέπαμε τα προβλήματα της γειτονιάς. Τώρα δεν μπορούμε να κάνουμε αυτό το πράγμα. Αυτό με απασχολεί αυτή τη στιγμή. Αυτό με προβληματίζει αυτή τη στιγμή και εύχομαι σύντομα να βρεθούν λύσεις μετά την πανδημία. Το τι να αλλάξουμε? Να αλλάξουν πολλά! Θέλουμε περισσότερη σημασία από το αρχηγείο της αστυνομίας, όπου και ξεκίνησε ο θεσμός, θέλουμε περισσότερη στήριξη, υπάρχει ένα πρόγραμμα που λέγεται websms που στέλνουμε sms στους πολίτες, εαν γίνει κάτι. Αυτά τα sms είναι τα 25.000, 250 ευρώ σου μιλώ με ακριβή στοιχεία τώρα.

Είναι 25000 credits για 250 ευρώ, στέλνονται sms στους πολίτες σε περίπτωση που γίνει οτιδήποτε στην πόλη μας. Δηλαδή να σε ενημερώσω πώς λειτουργεί αυτό το πρόγραμμα. Να σας ενημερώσω για ένα συμβάν που έχει γίνει το 2018, μιλώ για την απαγωγή δυο παιδιών. Αν δεν ήταν το sms δεν υπήρχε περίπτωση να γίνει αντιληπτός ο απαγωγέας.

Εξηγείστε μας τι έγινε τότε? Η αστυνομία ή εσείς στείλατε αυτό το sms στους πολίτες?

Η αστυνομία με πήρε τηλέφωνο, η ώρα 7:30-08:00 το πρωί περίπου. Μου λέει κ. .... έχουμε απαγωγή δυο παιδιών λαλεί μου στην περιοχή ....Χ παρακαλώ όπως αποστείλουμε μήνυμα σε όλη την πόλη στους παρατηρητές μας για να δούμε εάν έχει πέσει στην αντίληψη κάποιου κάτι. Εγώ με τη σειρά μου, έχω συντάξει ένα μήνυμα και μ' αυτά που μου είπε η αστυνομία, το έστειλα απευθείας και σε μια ώρα περίπου, έχει βρεθεί αυτός ο τύπος.

Εσείς στείλατε το μήνυμα στους παρατηρητές που είναι στην πόλη σας και κάποιος παρατηρητής από αυτούς που έλαβε το μήνυμα είδε κάτι?

Ναι, είναι δύο αδέρφια, ο ένας ήταν στα Χ περιοχή της πόλης μας, ο άλλος ήταν στην πόλη μας. Στέλνει ό ένας αδερφός στον άλλο μήνυμα και του λέει...." κοίτα πήρα αυτό το μήνυμα, κάτι μου λέει για τον γείτονά μας. Έλα γρήγορα κάτω.. " Ήρθε, ενημέρωσε την αστυνομία και βρέθηκε ο δράστης.

Αυτό ήταν κομβικό σημείο για το πώς βλέπει ο κόσμος τον παρατηρητή της γειτονιάς?

Αυτό είναι το ΚΑΛΥΤΕΡΟ . ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΆ, είδαν με άλλο μάτι το κομμάτι Παρατηρητής της γειτονιάς. Εδώ να σημειώσω ότι σε κάθε γειτονιά της πόλης μας έχουμε

τοποθετήσει ταμπέλες οι οποίες λένε εδώ λειτουργεί ο θεσμός του παρατηρητή της γειτονιάς, ΑΥΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ !!! ΑΥΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ!!!

Βλέποντας το μέλλον του θεσμού, βλέπετε ότι θα συνεχιστεί?

Θέλω να πιστεύω ότι και μετά από αυτή την πανδημία ότι θα έρθουν καλύτερες μέρες για όλους και για όλα τα προγράμματα. Εγώ προσωπικά θα το συνεχίσω θα το πολεμώ θα είμαι εδώ, με όλες μου τις δυνάμεις έτσι ώστε αυτός ο θεσμός να επικρατήσει και να είναι στην πρώτη γραμμή, τουλάχιστον για την πρόληψη.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ για τη συμμετοχή σας, να είστε καλά εύχομαι κάθε επιτυχία στο θεσμό σας.

Εγώ ευχαριστώ, χαρά μου. Να είστε καλά.

Συνέντευξη 3η

Κύριε Σ3 θα ξεκινήσουμε με κάποια δημογραφικά στοιχεία τα οποία να γνωρίζετε ότι θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τους σκοπούς της έρευνας.
Η ηλικία σας είναι μέχρι 30 ετών, από 30-50 ή από 50 και πάνω?

Είμαι δυο φορές από 34 ετών....(γέλια)

Άρα γράφω από 50 και πάνω. Η οικογενειακή σας κατάσταση?

Είμαι ελεύθερος και έχω μια κόρη, 38χρονών.

Η επαγγελματική σας κατάσταση?

Ασχολούμαι με θαλάσσια αθλήματα, ήμουν κάποτε καθηγητής computer και επίσης ασχολούμαι με τουρισμό, είμαι χορευτής, χορεύω στα ξενοδοχεία.

Θα ήθελα να μιλήσουμε για την κοινωνική σας δραστηριοποίηση, συμμετέχετε σε διάφορες κοινωνικές οργανώσεις, μη κυβερνητικού ίσως χαρακτήρα, φιλανθρωπικές...?

Ασχολούμαι με φιλανθρωπία, είμαι εθελοντής στην Αφρική, έχω πάει 18 φορές, έχω χτίσει ορφανοτροφεία, κλινικές, γεφύρια, έχω βοηθήσει να σπουδάσουν. Επίσης κάνω διάφορες εκδηλώσεις, ανήκω σε διακοινοτικές ομάδες με Τουρκοκύπριους, γενικά είμαι αρκετά δραστήριος.

Δηλαδή ο εθελοντισμός είναι κομμάτι της ζωής σας απ' ότι κατάλαβα

Ναι, ένας από τους λόγους που επέτυχε ο θεσμός είναι διότι εγώ ο Σ3 με ξέραν ότι είμαι δραστήριος και γι' αυτό δεν τους φάνηκε παράξενο που άρχισα τον παρατηρητή.

Να μιλήσουμε για την εγκληματικότητα στην περιοχή που είστε παρατηρητής, πώς θα περιγράφατε την εγκληματικότητα? Θεωρείτε ότι τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί έχει μειωθεί και ποιες μορφές εντοπίζετε?

Βασικά είναι οι κλοπές το πιο βασικό και με τον θεσμό τα δυο πρώτα χρόνια μειώθηκε κατά 60%. Το 2011-2013. Και Παγκύπρια η μείωση είναι 42 %.

Κύριε Σ3 σχετικά με την αντεγκληματική πολιτική θα θέλατε να είναι πιο πολύ κατασταλτική πχ να υπάρχει περισσότερη αστυνόμευση στην περιοχή σας? Ή θεωρείτε ότι πρέπει να είναι προληπτική?

Προτιμώ να είναι προληπτική, εγώ πιστεύω στην εκπαίδευση των παρατηρητών και όλων των κατοίκων, διότι με την εκπαίδευση, δηλαδή μαθαίνουν να κλειδώνουν τα σπίτια σωστά, να λαμβάνουν τα μέτρα τους, έτσι οι πιθανότητες για έγκλημα λιγοστεύουν.

Ας περάσουμε στο θεσμό του παρατηρητής γειτονιάς, θέλω να μου ξεκινήσετε την ιστορία σας και να μας πείτε πώς εμπλακήκατε σε αυτόν τον θεσμό.

Το 2011 τον Μάιο, είχαμε μια ληστεία στο κέντρο του χωριού, αντιλαμβάνεστε ότι σ' ένα χωριό είναι 10000 κόσμος και αυτό έγινε στο κέντρο του χωριού στα καφενεία. Κάποιος χωριανός μας ήταν στο καφενείο έπαιζε χαρτιά και είδε ένα αυτοκίνητο με δύο ύποπτα

άτομα, του φάνηκαν πάρα πολλά ύποπτα αλλά δεν έκανε τίποτα. Μετά από 20 λεπτά τα δύο ύποπτα άτομα του πήραν 4000 ευρώ και παρά λίγο να σκοτώσουν τον άντρα και τη γυναίκα του. Γίναμε όλοι έξω φρενών και ο Δήμαρχός μας, διότι λέμε ότι εάν ο συγχωριανός μας, έκανε ένα απλό τηλεφώνημα, να τηλεφωνήσει στο 112 και να πει ότι βλέπω ένα αυτοκίνητο που νομίζω ότι είναι ύποπτο. Το αυτοκίνητο ήταν κλεψημιό, άρα θα προλαβαίναμε το έγκλημα πριν να γίνει. Έτσι ο Δήμαρχός μας βγήκε στα κανάλια, άρχισε και φώναζε ότι θα κάνουμε ομάδες στήριξης, θα προστατεύσουμε το χωριό μας, δεν είναι κατάσταση αυτή, και υπήρχε ένας θυμός και μια αγανάκτηση από όλο το χωριό. Για καλή μας τύχη στο γραφείο πρόληψης ήταν ο κ Χ που είναι χωριανός μας, είναι γείτονας και παιδικός μου φίλος. Ήταν υπεύθυνος του γραφείου πρόληψης και με κάλεσε επειδή με ήξερε και μου είπε θέλω να με βοηθήσεις να κάνουμε τον παρατηρητή της γειτονιάς. Αυτή ήταν η αρχή. Του είπα ότι για να το κάνω, δεν ακολουθώ οδηγίες θα το κάνω με δικό μου τρόπο, χωριάτικο τρόπο, έτσι του είπα και έτσι αρχίσαμε. Έχω παρουσιάσει το πρόγραμμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και εκεί όλες οι αστυνομίες της Ευρώπης έκαναν πολύ ωραίες παρουσιάσεις, αλλά τελικά μου είπαν ότι ήταν η καλύτερη παρουσίαση, ήταν επιτυχία.

Ωραία, ξεκινάτε λοιπόν εσείς αυτόν τον θεσμό στην Κύπρο, ήσασταν ο πρώτος που ξεκινήσατε.

Ναι, ξεκίνησε πρώτα από τον Δήμο μας και μετά με κάλεσαν άλλοι δυο δήμοι να τους βοηθήσω και δεν υπολόγιζα ότι θα έκανα 550 παρουσιάσεις σε 325 χωριά και πόλεις.

Ξεκινήσατε το πρόγραμμα αυτό στον δήμο σας, είχατε κάποια αρχική ενημέρωση, εκπαίδευση από την αστυνομία?

Όχι καθόλου. Επειδή πάω στην Αμερική, η οικογένειά μου εκεί είναι στην αστυνομία και ρωτούσα και μάθαινα μερικά πράγματα.

Και ξεκινήσατε, μιλάγατε στον κόσμο στον δήμο σας, προσελκύσατε άτομα για να του πείτε να γίνουν παρατηρητές της γειτονιάς?

Ναι κάναμε παρουσιάσεις και προωθούσαμε ο κόσμος να γραφτεί παρατηρητής για να παίρνει μηνύματα για να ενημερώνεται.

Κύριε Σ3 τώρα όσοι εγγράφονταν κάνανε αίτηση για να εγγραφούν παρατηρητές της γειτονιάς, πού στην αστυνομία?

Όχι στο Δήμο.
Τώρα έχουν γίνει λίγο πιο περίπλοκα τα πράγματα με τα προσωπικά δεδομένα. Εγώ να πω την αλήθεια έκανα και κάτι παράτυπο, έγραφα άτομα που δεν καταλάβαιναν και πάρα πολύ το θεσμό και θυμάμαι ότι δυο άτομα που γράψαμε και πήραν μήνυμα, ήρθαν και έκαναν παράπονο, είπαν ...γιατί παίρνω μηνύματα, εγώ δεν θέλω...όμως μετά από ένα μήνυμα με την εξέλιξη του θεσμού ήρθαν πίσω και ξαναγράφτηκαν. Έχουμε γράψει 3000 άτομα στο Δήμο μας.

Και αυτά τα μηνύματα τα ενημερωτικά τα στέλνετε εσείς ή αστυνομία?

Τα στέλνει ο Δήμος ή εγώ. Επειδή είμαι συντονιστής όλης της Κύπρου και επειδή στην αρχή οι δήμοι δεν ήξεραν να το χρησιμοποιήσουν το σύστημα, εγώ έστελνα μηνύματα και για τις άλλες πόλεις. Συνέβησαν και μερικά μικρά πράγματα όπως που βρήκαμε ένα

κλεμμένο αυτοκίνητο σε 10 λεπτά. Αυτά τα παραδείγματα και οι επιτυχίες βοήθησαν τον θεσμό.

Αυτοί οι 3000 παρατηρητές στο Δήμο σας που είπατε πριν παίρνουν κατευθείαν το ίδιο μήνυμα?

Ναι, τώρα είναι 5500 παρατηρητές. Είναι παγκόσμιο ρεκόρ μια πόλη των 10000 να έχει 5500 παρατηρητές.

Ναι είναι πολύ μεγάλος αριθμός. Θεωρώ ότι οι άνθρωποι εκεί θα είναι πολύ ασφαλείς. Υπάρχει αυτή η αίσθηση της ασφάλειας στον κόσμο?

Υπάρχει η αίσθηση ναι,....βέβαια κάναμε το λάθος ότι λύσαμε το πρόβλημα και χαλαρώσαμε...

Πείτε μου για όλους αυτούς τους παρατηρητές, πώς τους ενημερώνετε, υπάρχουν δράσεις? Ανά τακτά χρονικά διαστήματα, ή εξαρτάται από την διαθεσιμότητα της αστυνομίας, ή τη δικιά σας ή του δήμου?

Για το δήμο μου κάθε τρεις μήνες κάναμε παρουσιάσεις και καλούσαμε τον κόσμο και του εξηγούσαμε, τους εγγράφαμε και τους λέγαμε να γράψουν την οικογένειά τους, τους φίλους τους, έτσι υπήρχε ένα δίκτυο που έγραφε ο ένας τον άλλον.

Κύριε Σ3 εάν υπάρχει κάτι που πρέπει να αναφέρει κάποιος παρατηρητής θα το αναφέρει στο αστυνομικό της γειτονιάς?

Ναι, διότι ο αστυνομικός της γειτονιάς θα κρίνει καλύτερα τι πρέπει να γίνει.

Πείτε μου ποιες είναι οι δράσεις του παρατηρητή της γειτονιάς, τι ελέγχει, ποιες είναι οι αρμοδιότητές του?

Πρώτα απ' όλα πρέπει να προσέχει το σπίτι του, πρέπει να το κλειδώνει, να αφήνει μερικά φώτα όταν θα λείπει, να ενημερώνει κάποιον γείτονα ότι θα πάει πχ διακοπές, να είναι παρατηρητικός και όταν δει κάτι το ύποπτο.... Κάτι που προσπαθήσαμε αλλά δεν τα καταφέραμε πολύ καλά, σε κάθε γειτονιά να υπάρχει και ένας συντονιστής, που να μπορούν να επικοινωνούν να λένε υπάρχει αυτό το πρόβλημα, να το βλέπουν μαζί και μετά να το αναφέρουν στον αστυνομικό της γειτονιάς.

Δεν έχει γίνει αυτό..?

Δεν έχει γίνει τόσο καλά, το έχει κάνει ο κ Χ στον δήμο Αραδίππου, πήγαν μαζί έκαναν ομάδες έκαναν περιπάτους, ήταν πολλή επιτυχία.

Εσείς μου είπατε ότι όταν πρωτοξεκίνησε η οργή του κόσμου με αυτή την κλοπή είχε οδηγήσει τον δήμαρχο και τους κατοίκους, να θέλουν να κάνουν από μόνοι τους περιπάτους, δηλαδή να οργανώσουν λίγο την ασφάλεια της περιοχής. Τώρα γίνονται τέτοιοι περίπατοι?

Ειδικά μετά το covid σταματήσανε.

Η πανδημία πόσο και σε ποια στάδια επηρέασε τον θεσμό του παρατηρητή της γειτονιάς?

Επηρέασε πάρα πολύ, λόγο του ότι όλοι οι αστυνομικοί της γειτονιάς πήγαν όλοι στους σταθμούς και δεν υπήρχε ο θεσμός του αστυνομικού της γειτονιάς, που είναι το κλειδί που επικοινωνούσε με όλους τους παρατηρητές.

Χάθηκε δηλαδή ένας κρίκος στην αλυσίδα αυτή.

Μάλιστα και πολύ σημαντικός. Και με παίρνουν εμένα τηλέφωνο και κάνουν παράπονο, που είναι ο αστυνομικός της γειτονιάς. Διότι ο θεσμός του αστυνομικού της γειτονιάς είναι πάρα πολύ καλός, διότι είναι σε προσωπικό επίπεδο. Για παράδειγμα είχαμε περιπτώσεις που κάποιος λέει...εγώ θα σου πω εσένα (στον αστυνομικό της γειτονιάς) και δεν θα μιλήσω στους βλάκες της αστυνομίας. Δηλαδή μιλάς επειδή αυτός είναι φίλος πια.

Σας έχουν τύχει περιπτώσεις που παρατηρητές της γειτονιάς να έχουν ξεφύγει από τα όρια των αρμοδιοτήτων τους? Δηλαδή να έχουν ενημερώσει για κάτι το οποίο δεν άπτεται των δικών τους αρμοδιοτήτων. Ή να έχουν εμπλακεί, να έχουν πάει και να έχουν πει μην κάνετε αυτό γιατί εγώ θα το αναφέρω.

Όχι δεν έχει γίνει κάτι τέτοιο. Είχαμε το θέμα που κάποιοι ήθελαν να αναλάβουν πιο δραστήρια μέτρα, αλλά στις παρουσιάσεις τονίζω ότι δεν είμαστε αστυνομικοί, είμαστε τα μάτια και τα αυτιά της αστυνομίας, ούτε θα χτυπήσουμε κανέναν ούτε θα βρίσουμε κανέναν, εμείς θα το αναφέρουμε και θα μείνουμε μακριά.

Έχουν όμως τύχει περιπτώσεις που ο παρατηρητής έχει εμπλακεί σε υπόθεση?

Ναι, έχουμε περιπτώσεις που έχουν συλλάβει εγκληματία. Παρατηρητής ενημέρωσε την αστυνομία και συνέλαβαν τον εγκληματία. Εμείς προσπαθούμε να το αποφύγουμε γιατί είναι λίγο επικίνδυνο.

Σας το αναφέρω αυτό γιατί σε άλλη συνέντευξη μου αναφέρθηκε ότι παρατηρητής ενεπλάκη σε συμβάν και μάλιστα υπήρχε θάνατός του.

Ναι, αυτό έγινε πριν το θεσμό του παρατηρητή, ήταν μια ληστεία στην Λάρνακα, σε τράπεζα, κάποιος που ήταν εκεί έτρεξε από πίσω για να συλλάβει τον ληστή και αυτός τον πυροβόλησε. Αυτό το δίνουμε σαν ένα κακό παράδειγμα.

Πείτε μου για τα προβλήματα και τις δυσχέρειες στη λειτουργία του θεσμού. Που εντοπίζετε εσείς προβλήματα, και σε τι επίπεδο, σε προσωπικό, σε συλλογικό?

Τα προβλήματα είναι η δυσπιστία που έχει ο κόσμος, ειδικά στην αρχή εγώ είχα και προσωπικά προβλήματα με τον κόσμο, μου λέγανε ...τι ανακατώνεσαι με την αστυνομία, τι θα σε κάνουμε αστυνόμο? Παίρνεις λεφτά...αυτά...και τι θα γίνω το καρφί της γειτονιάς? Και τους εξηγώ όταν δω κάποιον να κλέβει τον γείτονά μου, θα τηλεφωνήσω και εσείς ας με θεωρήσετε καρφί της αστυνομίας..Ήθελε πολλή δουλεία για να το χωνέψουν.

Αυτό έχει αλλάξει τώρα?

Έχει αλλάξει, ναι, έχει αλλάξει αρκετά.

Από θέμα χρόνου? Ο χρόνος είναι κάτι που σας προβληματίζει? η ενασχόλησή σας με αυτό το πράγμα?

Εεε, παίρνω ικανοποίηση από αυτό, κουράστηκα πάρα πολύ, έχω κάνει 550 παρουσιάσεις, ταξίδεψα 40000 χιλιόμετρα με το αυτοκίνητο το δικό μου και μισό εκατομμύριο χιλιόμετρα με το αυτοκίνητο της αστυνομίας. Έχω ξοδέψει πάνω από 3000 ώρες, ετοίμαζα σε κάθε χωριό και δήμο το σύστημα με τα μηνύματα. Τους έκανα τους καταλόγους τους βοηθούσα, εγώ σχεδιάζω τις πινακίδες που γράφουν παρατηρητής της γειτονιάς, οργανώνω την παραγγελία και την παράδοση. Ήταν πάρα πολλά πράγματα.

Όλα αυτά από που χρηματοδοτούνται? Από το υπουργείο, από την αστυνομία?

Όχι όλα είναι του Δήμου. Είναι και το μεγάλο μας πρόβλημα. Διότι εγώ πιστεύω προσωπικά ότι η αστυνομία έπρεπε να στέλνει τα μηνύματα, η αστυνομία έπρεπε να πληρώνει για τα μηνύματα, αλλά δεν υπήρχε αυτό το κονδύλι.

Άρα η εμπλοκή της αστυνομίας είναι στο να παραλάβει το πρόβλημα από τον παρατηρητή της γειτονιάς, δεν εμπλέκεται πουθενά αλλού?

Στη εκπαίδευση, εγώ πηγαίνω μαζί με τον αστυνόμο και τον υπεύθυνο του γραφείου πρόληψης, μαζί κάνουμε τις παρουσιάσεις.

Άλλα προβλήματα που υπάρχουν και πιστεύετε ότι θα έπρεπε να λυθούν?

Πιστεύω ότι θα έπρεπε να οργανωθεί καλύτερα το θέμα της γειτονιάς, δηλαδή η κάθε γειτονιά να είναι ανεξάρτητη, να κάνουν τις συναντήσεις τους, να γνωρίζει ο ένας τον άλλον και κάτι άλλο που πιστεύω και προσπαθώ να κάνω είναι ότι αυτές οι ομάδες να μην είναι μόνο για τον παρατηρητή, να κάνουν και φιλανθρωπικά έργα να κάνουν και εκδηλώσεις, εάν υπάρχει κάποιος ηλικιωμένος που μένει μόνος του να τον βοηθούν. Με αυτόν τον τρόπο προσελκύεις και περισσότερα άτομα, υπάρχουν πολλοί που δεν τα πάνε καλά με την αστυνομία και την αστυνόμευση αλλά λόγω του εθελοντισμού και της φιλανθρωπίας μπορούν να ενωθούν μαζί με την ομάδα. Γι' αυτό κάνουμε και παρουσιάσεις του θεσμού σε ομάδες που ασχολούνται με άλλα θέματα εθελοντισμού και κάνουμε ειδικές παρουσιάσεις γι' αυτούς.

Μιας και η έρευνα θα μελετήσει και τα τοπικά συμβούλια πρόληψης παραβατικότητας στην Ελλάδα, τα οποία δεν υπάρχουν στην Κύπρο. Στην Ελλάδα συγκροτούνται από τους Δήμους και συμμετέχουν σ' αυτά και η αστυνομία και ο δήμος με νομικούς με κοινωνιολόγους, με εγκληματολόγους και μέλη από τις τοπικές κοινωνίες. Θεωρείτε ότι κάτι τέτοιο θα ήταν καλό να υπάρχει σε συνδυασμό με τους παρατηρητές της γειτονιάς.

Ελένη, ΑΠΟΛΥΤΩΣ!!! Το έχω αρχίσει πριν πέντε χρόνια, μίλησα με τον υπουργό δικαιοσύνης και ετοιμάσαμε τις ομάδες στήριξης. Είναι περίπου όπως τα λέτε, έχουμε μελετήσει τον Κουράκη, θα είχαμε κοινωνιολόγους, ψυχολόγους, το παπά του χωριού, τον δάσκαλο. Τα προβλήματα είναι θέματα οικονομικά, διότι όταν αυτοί είναι επαγγελματίες δεν θα είναι εθελοντές άρα πρέπει κάποιος να τους πληρώνει. Έχω μιλήσει με τον Υπεύθυνο του Γραφείου Πρόληψης κ. Χ και μιλήσαμε και είπαμε ότι θα το δοκιμάσουμε και θα το κάνουμε, είναι κάτι που πρέπει να γίνει.

Κύριε Σ3 πείτε μου πώς βλέπετε το μέλλον αυτού του θεσμού?

Μας έχει κάνει πολλή ζημιά η πανδημία, πιστεύω ότι μπορεί να συνεχίσει και να είναι επιτυχής, πρέπει να εμπλέξουμε περισσότερα εθελοντικά θέματα, για να τραβήξουμε

περισσότερο κόσμο και το φιλότιμο που έχουμε εμείς οι Έλληνες και οι Κύπριοι. Η αστυνομία να είναι λίγο πιο ενεργή. Ο κόσμος πρέπει να ακούει τα παραδείγματα, για την απαγωγή είδατε?

Ναι, να το συζητήσουμε λίγο και αυτό. είχαμε το 2018 μια απαγωγή παιδιών τα οποία βρέθηκαν κατόπιν συμβολής των παρατηρητών της γειτονιάς. Πείτε μας λίγο για αυτή την περίπτωση.

Έχει γίνει μια απαγωγή νομίζω 7 το πρωί, πήρε η αστυνομία μερικά στοιχεία για κάποιο αυτοκίνητο, δυστυχώς καθυστερήσαμε πάρα πολύ να στείλουμε το μήνυμα, το στείλαμε η ώρα 13¨00, είναι τα οικονομικά θέματα, διότι ο δήμος Λάρνακας δεν είχε αρκετά χρήματα στο σύστημα για να στείλει το μήνυμα. Και γι' αυτό εγώ επιμένω ότι πρέπει να το στέλνει η αστυνομία. Στείλαμε εκείνη την ημέρα 50.000 μηνύματα σε όλη την περιοχή, ότι έγινε απαγωγή, ο ύποπτος είναι με μούσι και ένα καπέλο μπλε και ένα αυτοκίνητο αυτής της μάρκας, κάποιος που ήταν εκτός πόλης, που ήταν πάνω στα βουνά, πήρε το μήνυμα και σκέφτηκε ότι κάτι του θυμίζει αυτή η κατάσταση. Έστειλε το μήνυμα στον αδερφό του και του λέει, τι νομίζεις γι' αυτό το μήνυμα. Ο αδερφός του, του είπε αυτός νομίζω είναι ο γείτονάς μας, διότι χθες τον είδα να αλλάζει τις πινακίδες του αυτοκινήτου του και ήταν κάπως ύποπτο. Ειδοποιήθηκε η αστυνομία και η ώρα 14:00 μπήκαν στο διαμέρισμα και βρήκαν τα παιδιά ναρκωμένα, ευτυχώς δεν πρόλαβε να γίνει κανένα κακό. Αυτός πήγε φυλακή, αλλά εάν δεν υπήρχε το πρόβλημα του παρατηρητή, εάν δεν στέλναμε τα μηνύματα και εάν δεν ήταν γραμμένος αυτός ο παρατηρητής, είναι αυτό που τονίζω...Γραφτείτε, θα πάρετε ένα μήνυμα, μπορεί να είσαστε εσείς που θα είσαστε στο κατάλληλο μέρος την κατάλληλη στιγμή. Δεν στοιχίζει τίποτα! Στείλαμε 50000 μηνύματα και μόνο ένα μήνυμα ήταν το ωφέλιμο. Έγινε μεγάλο σούσουρο για τον παρατηρητή, με έχουν πάρει τηλέφωνο από το ALPHA για να πάρουν συνέντευξη, τι είναι αυτός ο παρατηρητής που κατάφερε να βρει τα παιδιά...είναι μεγάλη επιτυχία. Και κάτι που λέω και στις παρουσιάσεις μου, έχω 550 παρουσιάσεις, 3000 ώρες κτλ, χωρίς να πληρωθώ, αλλά στις 25 Σεπτέμβρη του 2018 όταν βρέθηκαν τα δύο παιδιά με τον παρατηρητή, ένιωσα ότι έχω ξοφλήσει. Πολλοί μου λένε κάθε μέρα τρέχεις όλη την Κύπρο, κουράζεσαι, τι κερδίζεις? Ποιο το όφελος? Μετά από αυτό όλοι μου δώσανε συγχαρητήρια, εγώ δεν έκανα κάτι, εγώ έκανα απλά το πρόγραμμα, το σύστημα.

Κύριε Σ3, μετά από αυτή την περιπέτεια, μετά από το περιστατικό, υπήρχε στροφή στους παρατηρητές της γειτονιάς.

Πάρα πολύ, πάρα πολύ!!! και εμείς το εκμεταλλευτήκαμε και έχουμε γράψει πολλούς παρατηρητές. Διότι όταν είναι και παιδιά ο κόσμος είναι πιο ευαίσθητος.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ, θα θέλατε να προσθέσετε κάτι άλλο?

Το σημαντικό είναι ότι πρέπει ο παρατηρητής να συνδυαστεί με άλλα εθελοντικά έργα και με τις τοπικές ομάδες στήριξης, αυτό που λέτε και εσείς.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ, εύχομαι καλή συνέχεια στο πολύ σπουδαίο έργο σας, να είστε καλά, να είστε γερός και να συνεχίζετε.

Και εγώ ευχαριστώ πολύ να είστε καλά, καλή επιτυχία στην έρευνά σας.

Συνέντευξη 4η

Καλησπέρα σας, θα ξεκινήσουμε με κάποια δημογραφικά στοιχεία τα οποία θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για την έρευνα.
Η ηλικία σας είναι μέχρι 30 ετών, από 30-50 ή από 50 και πάνω?

Από 30-50

Η οικογενειακή σας κατάσταση?

Είμαι παντρεμένη με έναν γιο σχεδόν 30 ετών.

Η επαγγελματική σας κατάσταση? Είστε κυβερνητικός υπάλληλος, ιδιωτικός υπάλληλος?

Ιδιωτικός υπάλληλος

Μιλήστε μου λίγο για το βαθμό στον οποίο δραστηριοποιήστε στο κοινωνικό σύνολο. Συμμετέχετε σε κάποιες οργανώσεις, εθελοντικής δράσης...?

Συμμετέχω σε διάφορες εθελοντικές ομάδες, εκτός από τον παρατηρητή της γειτονιάς, είμαι και μέλος της ομάδας re-action και σε διάφορες μικρότερες ομάδες. Γενικά σαν οικογένεια μας αρέσει πολύ ο εθελοντισμός, οπότε προσπαθούμε με κάθε τρόπο να βοηθάμε.

Άρα είναι κομμάτι της ζωής σας ο εθελοντισμός.

Ναι για όλη την οικογένεια.

Μιλήστε μου λίγο για το πώς βλέπετε την εγκληματικότητα στην ευρύτερη περιοχή σας. Εάν υπάρχει αύξηση ή μείωση τα τελευταία χρόνια και ποιες μορφές βλέπετε πιο έντονες οι οποίες επηρεάζουν τους ανθρώπους στην πόλη σας.

Κλοπές και διαρρήξεις αρκετές και από αυτοκίνητα έχουμε κατά καιρούς κάποιες εξάρσεις και όλα αυτά που ζούμε στο κέντρο της πόλης με τους αλλοδαπούς. Αυτό μας ανησυχεί περισσότερο.

Υπάρχει η αίσθηση στους πολίτες του φόβου της εγκληματικότητας αυτής?

Εκφράζουν την ανησυχία τους πολλοί. Μπορεί να μην νιώθεις φόβο αλλά ανησυχείς, έχεις περισσότερη έννοια. Παρόλο που γνωρίζουν ότι είναι μεταξύ τους που έχουν θέματα, νιώθεις λίγο πιο σφιγμένος όταν είσαι στο κέντρο της πόλης.

Εσείς θεωρείτε ότι μια αντεγκληματική πολιτική θα έπρεπε να βασίζεται περισσότερο στην καταστολή ή στην πρόληψη?

Συνδυασμός και των δυο.

Υπάρχει κάτι που βαραίνει πιο πολύ, ή όχι?

Όχι είναι ένας συνδυασμός και των δυο.

Στην πόλη που ζείτε, αντιλαμβάνεστε να υπάρχουν και τα δύο?

Συμβαίνουν και τα δυο, όμως και λόγω του covid και των μέτρων που λαμβάνονται, ιδιαίτερα εμείς σαν παρατηρητές δεν έχουμε δράσεις και δεν μπορούμε να έχουμε κάποια δραστηριότητα λόγω του ότι απαγορεύονται κάποιες δράσεις λόγω των μέτρων.

Ας ξεκινήσουμε με την εμπλοκή σας στο θεσμό αυτό. Πώς ξεκίνησε αυτό το ταξίδι σας στο θεσμό. Ποιος σας έδωσε το έναυσμα να γίνετε παρατηρητής της γειτονιάς?

Λοιπόν ήταν λίγο ανορθόδοξο και μου αντίστρεψε τα πάντα για να είμαι ειλικρινής, γιατί την πρώτη φορά όταν είχα ενημερωθεί ότι θα ήταν η πρώτη παρουσίαση του θεσμού στην περιοχή μας, είχα μαζέψει φωτογραφίες από την περιοχή για αρκετά θέματα που δεν μου άρεσαν στην περιοχή μας, φωτογράφισα τον πεζόδρομό μας, φωτογράφισα τον δρόμο μας, κτήρια τα οποία ήταν τα γυαλιά σπασμένα, η περίφραξη μπορούσε να τραυματίσει οποιονδήποτε, είχα ετοιμάσει μια σειρά από φωτογραφίες και περίμενα να τελειώσει η παρουσίαση, περισσότερο πήγα για αυτό όχι για να ακούσω την παρουσίαση, και περίμενα να βγουν έξω αστυνομικοί και ο δήμαρχος για να τους τα δώσω. Μου είπαν θέλουμε να γραφτείς στον θεσμό και τους είπα όχι δεν θέλω να γραφτώ στο θεσμό, ο δήμαρχος Λευκωσίας μου λέει ....Μα εμείς ανθρώπους όπως εσένα ψάχνουμε. Τους λέω δεν με ενδιαφέρει, δεν με αφορά τι ψάχνετε, εγώ απλά έφερα να σας τα δείξω. Και ο ίδιος ο δήμαρχος έφερε έναν κύριο και έφερε έντυπο έξω στην αυλή, το συμπλήρωσε και μου το έδωσε να το υπογράψω. Αυτή ήταν η αρχή μου στο θεσμό.

Κυρία Σ4, γιατί στην αρχή ήσασταν αρνητική απέναντι σ' αυτόν τον θεσμό?

Δεν το έλαβα υπόψη μου καν, ήταν αρχή, μόλις άρχιζε. Δεν ήθελα να εμπλακώ αρχικά, δεν θεωρούσα ότι θα έκανα κάτι διαφορετικό από τούτο που κάνω. Εγώ ούτος ή άλλος θα συνέχιζα να το κάνω. Οπότε λέω τι σημασία έχει εάν υπογράψω ένα χαρτί ή δεν θα το υπογράψω, τούτη είμαι!

Υπογράψατε λοιπόν αυτό το χαρτί, γίνατε παρατηρητής της γειτονιάς, επίσημα πλέον. Πείτε μου εάν περάσατε κάποια εκπαίδευση, εάν σας ενημέρωσε κάποιος από την αστυνομία, από τον δήμο?

Στη συγκεκριμένη συνάντηση, είχε οριστεί λίγες μέρες μετά ακόμη μια συνάντηση στην οποία θα γινόταν ολοκληρωμένη παρουσίαση του θεσμού του παρατηρητή της γειτονιάς. Με διαφάνειες, από τον αξιωματικό του γραφείου πρόληψης εγκλήματος και εννοείται με την παρουσία του δημάρχου και άλλων τοπικών, των κοινοταρχών μας κτλ., οπότε έρχομαι σπίτι ενημέρωσα και τον σύζυγό μου και πήγαμε και οι δύο, παρακολουθήσαμε την πρώτη ενημέρωση - εκπαίδευση και συνεχίσαμε και οι δύο μας.

Για να δούμε τη λειτουργία του θεσμού, εσείς γραφτήκατε παρατηρητής της γειτονιάς, αυτό έπρεπε να εγκριθεί από κάπου η αίτησή σας?

Όχι, όποιος θέλει μπορεί να γραφτεί παρατηρητής της γειτονιάς.

Πείτε μου πώς λειτουργεί αυτό το σύστημα, εσείς έχετε αρμοδιότητες να παρατηρείτε τι πράγματα? Σε τι τομείς ανοίγει αυτή η ομπρέλα?

Σε όλους τους τομείς, φτάνει να μην εμπλεκόμαστε, οι οδηγίες είναι σαφείς ότι είμαστε απλοί πολίτες, δεν έχουμε κανένα δικαίωμα να επέμβουμε αλλά ούτε και εκπαίδευση, είναι σαφέστατες οι οδηγίες και οι συμβουλές από το γραφείο πρόληψης, γιατί ανά πάσα

στιγμή κινδυνεύουμε, οπότε δεν υπάρχει λόγος να εμπλακούμε, απλά παρατηρούμε διακριτικά και ενημερώνουμε τον αστυνομικό της γειτονιάς μας ή τον τοπικό αστυνομικό σταθμό, ή εαν είναι κάτι πολύ επείγον αμέσως το 112.

Άρα το πρώτο κανάλι επικοινωνίας που έχει ο παρατηρητής της γειτονιάς είναι με τον αστυνομικό της γειτονιάς.

Ακριβώς, ναι. Γιατί τον γνωρίζουμε είναι ο άνθρωπος που έχει κερδίσει την εμπιστοσύνη μας και γνωρίζει και εμάς τους ίδιους, μας γνωρίζει με το όνομά μας, γνωρίζει ποιοι είμαστε σαν άνθρωποι, ποιους έχουμε γύρω μας, οπότε μπορεί να φιλτράρει και να αξιοποιήσει την πληροφορία η οποία θα του δοθεί πάρα πολύ εύκολα.

Πείτε μου κάποια παραδείγματα που έχει εφαρμογή ο θεσμός, είπαμε κλοπές, κάποιες ύποπτες κινήσεις, κάτι άλλο?... Θα μπορούσατε να ενημερώσετε τον αστυνομικό της γειτονιάς για παράδειγμα για κάποια κακή συμπεριφορά γονέα στο παιδί του?

Φυσικά και για κακοποίηση σκύλων έχουμε αναφέρει και εντός της οικογένειας όταν ακούω φωνές από ένα σπίτι και καταλαβαίνω ότι ο σύζυγος χτυπά την σύζυγο ή η μάμα το παιδί, ναι θα το αναφέρουμε. Θα το αναφέρουμε και γνωρίζουμε ότι είναι έμπιστος ο αστυνομικός της γειτονιάς μας, τον εμπιστευόμαστε και γνωρίζουμε ότι δεν θα δώσει τα στοιχεία μας. Θα κινηθεί διακριτικά και θα προσπαθήσει να επιλύσει το πρόβλημα με τον δικό του τρόπο.

Σε άλλη συνέντευξη αναφέρθηκε ότι υπάρχουν περιπολίες παρατηρητών με γιλέκα που γράφουν παρατηρητής γειτονιάς, υπάρχουν τέτοια πράγματα, υπάρχουν και περιπολίες δηλαδή?

Περιπάτους ασφαλείας θα τους ονόμαζα γιατί περιπολίες θεωρώ ότι δεν αρμόζει στους πολίτες. Εμείς έχουμε περιπάτους και στις περισσότερες φορές είχαμε και τον αστυνομικό της γειτονιάς μας μαζί. καθορίζουμε το δρομολόγιο από προηγουμένως και περπατούμε, έχουμε μαζί μας ενημερωτικό υλικό, το οποίο αφορά προστασία από κλοπές και διαρρήξεις για τα αυτοκίνητα, έχουμε για οδηγική συνείδηση, για κακοποίηση παιδιών, σεξουαλική παρενόχληση, ασφάλεια στο διαδίκτυο, ναρκωτικά, έχουμε όλη την γκάμα μαζί μας ενημερωτικών υλικών και ανάλογα με τον κόσμο που βλέπουμε μπροστά μας, δηλαδή εάν δούμε έναν νεαρό 15 χρονών θα τον προσεγγίσουμε, θα του μιλήσουμε, θα του δώσουμε το ενημερωτικό υλικό που αφορά την ηλικία του και μετά διακριτικά εμείς οι πολίτες θα απομακρυνθούμε λίγο και θα αφήσουμε τον αστυνομικό της γειτονιάς να συνομιλήσει μαζί με τον νεαρό και προχωρούμε μετά μαζί. Έχω υπέροχες εμπειρίες με τους περιπάτους ασφαλείας γιατί είχαμε αποτέλεσμα. Πολλές φορές έτυχε να δούμε κάποιον ο οποίος ...εμείς δεν είχαμε αφήσει μόνο του τον αστυνομικό... και τότε αυτός φώναξε στον αστυνομικό Μπορώ να σου μιλήσω λίγο? Και τότε εδόθηκε πληροφορία για κάτι το οποίο ήταν πολλά σημαντικό. Βλέπαμε τους νεαρούς και φωνάζανε...Κύριε θυμάσαι με , ήμασταν στο σχολείο και πέρασες το πρωί. Και να θέλουν τα παιδιά να μιλούν να συνομιλούν μαζί με τον αστυνομικό της γειτονιάς και να του λένε για συμμαθητές τους που μπορεί να έκαναν καμία τρελίτσα, να το μοιράζονται μαζί του. Να τους καθοδηγά ο αστυνομικός της γειτονιάς και να αναπτύσσεται μια υπέροχη σχέση μεταξύ της νεολαίας μας και των αστυνομικών της γειτονιάς. Είναι πάρα πολύ θετικό αυτό. Μας λείπει, μας λείπει πάρα πολύ!!! Ή να περπατούμε στις γειτονιές και να φωνάζει η κύρια τον αστυνομικό να πάει κοντά γιατί θέλει να του πει κάτι και να φωνάζει η γειτόνισσα, Είναι οι παρατηρητές μας, περνούν οι παρατηρητές μας!!! και να χαίρονται που βλέπουν την παρουσία.

Άρα δεν υπάρχει ανωνυμία στους παρατηρητές. Θέλω να πω ότι ξέρει ο κόσμος ποιοι είναι οι παρατηρητές.

Ναι, ναι !! Ούτως ή άλλως για μένα παρατηρητής είναι ο κάθε ευαισθητοποιημένος πολίτης, δεν είναι ανάγκη να είσαι γραμμένος στο θεσμό. Παρατηρητής αναλαμβάνει το μερίδιο ευθύνης για το τι συμβαίνει στην κοινότητά του και πολλές φορές έχουμε εντάξει στην ομάδα μας, εννοώ στον περίπατό μας και ανθρώπους που δεν είναι γραμμένοι στον θεσμό απλά θέλουν να περπατήσουν μαζί μας.

Βλέπω ότι είναι κάτι που σας γεμίζει με πολύ θετικά συναισθήματα αυτό.

Ναι!!! Οι εμπειρίες μου είναι πανέμορφες, με έχουν αλλάξει σαν άνθρωπο, με την ένταξη μου στο θεσμό γιατί μου έχουν ανατρέψει τα πάντα. Δεν είχα καλή εικόνα, ούτε για το δημαρχείο ούτε για την αστυνομία, ενώ με την ένταξή μου, μου τα αντέστρεψαν όλα. Είναι ένα κομμάτι πλέον της καθημερινότητάς μου το οποίο το απολαμβάνω και το χαίρομαι.

Κυρία Σ4 είπαμε η επικοινωνία από εσάς προς τα πάνω είναι με τον αστυνομικό της γειτονιάς. Όταν θέλει η αστυνομία να σας ενημερώσει για κάτι υπάρχει πρόγραμμα που σας στέλνει μηνύματα?

Ναι, ναι . Σαν υπεύθυνη του θεσμού στην Λευκωσία, όταν γίνει κάτι σε μια κοινότητα της περιοχής, ο αστυνομικός της γειτονιάς της συγκεκριμένης κοινότητας θα στείλει ένα email σε εμένα, το οποίο θα μου αναφέρει τι έχει γίνει, την ώρα, μπορεί και την οδό εξαρτάται από το τι χρειαζόμαστε, θα περιγράψει το συμβάν. Εγώ με τη σειρά μου θα το κοινοποιήσω με sms στην συγκεκριμένη κοινότητα. Είναι ένα πρόγραμμα για μαζικά μηνύματα, είναι ένα πρόγραμμα που μου έχει δώσει ο δήμος στο οποίο έχω καταχωρημένους όλους τους παρατηρητές και είναι χωρισμένοι και σε ενορίες αλλά και γενικά σαν Λευκωσία. Οπότε όταν θέλω να στείλω στον Άγιο Ανδρέα ή στον Άγιο Αντώνιο, θα επιλέξω την κοινότητα και θα στείλω το sms το οποίο μου έχει σταλεί από τον αστυνομικό της γειτονιάς και επίσης έχω φροντίσει να έχουμε δική μας σελίδα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, στο οποίο αμέσως κοινοποιείται το συμβάν και στη σελίδα μας, έχουμε 5000 φίλους παγκύπρια οπότε αμέσως το βλέπουν ακόμη 5000 άτομα και έχω και ένα μικρό group στο viber για όσους δεν έχουν facebook.

Και αντίστροφα ένας παρατηρητής θα απαντήσει σε εσάς ή στον αστυνομικό της γειτονιάς?

Τους προτρέπουμε να απαντούν στην αστυνομία, όμως υπάρχουν και άτομα τα οποία θεωρούν ότι δεν θέλουν να έχουν επικοινωνία με την αστυνομία, θεωρούν ότι είναι πιο safe, πιο ανώνυμο να επικοινωνήσουν μαζί μας, συνήθως είτε στη σελίδα μας στο facebook, μπορούν να μου στείλουν κάτι στο messenger ότι για αυτό το συμβάν α...β...γ... να μου αναφέρουν κάποια στοιχεία, εγώ τους προτείνω αμέσως....Επικοινωνήστε με τον αστυνομικό σταθμό....και δίνω και τηλέφωνο. Εμείς προτιμούμε να μιλήσουμε μαζί σου.... Εγώ την ίδια ώρα όμως που έρχεται το μήνυμα τηλεφωνώ στο σταθμό, μιλώ είτε με τον σταθμάρχη, είτε με κάποιον άλλο, καθοδηγούμαι και δίνεται η πληροφορία αμέσως. Έχουμε πολλά ωραία συνεργασία, πολλά ωραία και άμεση.

Έχετε κάποια περιστατικά που σας έχουν τύχει και αποτρέψει κάποια πράγματα μέσω της παρατήρησης?

Έχουμε ζήσει ναι... Τώρα που μου ήρθε στο μυαλό είναι ότι στη σελίδα μας επειδή κοινοποιούμε και συμβουλές, για όλες τις ηλικίες, πολλές φορές έχει τύχει να μου στείλει μήνυμα ένας μικρός και να με ρωτήσει... Βάλαμε πς το να κρατάνε φωτογραφίες συμμαθητριών τους είναι παράνομο, και μου στέλνει ο νεαρός... Κυρία εάν τη φωτογραφία μου την έστειλε η ίδια η κοπέλα που ήταν στο μπάνιο, γιατί να είναι κακό, αφού η ίδια μου το έστειλε, με τη θέλησή της. Και αρχίζει μια συζήτηση, στην οποία δεν απαντώ εγώ απλά από μόνη μου, επικοινωνώ με τον σταθμό ή με τον αστυνομικό της γειτονιάς μου, καθοδηγά με και έτσι προσπαθούμε να αποτρέψουμε τους μικρούς γιατί οι μικροί μοιράζονται τις φωτογραφίες με τους φίλους τους, μπορεί να του την έστειλε η συμμαθήτρια του σε εκείνον συγκεκριμένα αλλά τις μοιράζονται με τους φίλους τους και έτσι τους καθοδηγά με να προσέχουν, να είναι προσεχτικοί, δεν είναι σωστό να την κρατάς, μην την μοιραστείς με κανέναν.

Πάμε να δούμε λίγο τα προβλήματα του θεσμού, ας μιλήσουμε αρχικά σε ατομικό επίπεδο, τι σας έχει προβληματίσει?

Θα σας πω, επειδή είναι τεράστιες οι ευθύνες μου, όπως σας είπα είμαι υπεύθυνη Λευκωσίας συμμετείχα και σε παρουσιάσεις παγκύπρια μαζί με το γραφείο πρόληψης εγκλήματος, είχα τη σελίδα στο facebook, στο viber, είχα να καταχωρώ τουλάχιστον 250 - 300 παρατηρητές κάθε μήνα και να τους στέλνω στο δημαρχείο για να μπαίνει στο αρχείο τους, γιατί η αστυνομία δεν λαμβάνει μέρος σ' αυτή την διαδικασία, είναι τεράστιες οι ευθύνες...ναι κάποια στιγμή μπορεί να αισθάνθηκα ότι κουράζομαι αλλά βλέποντας τα αποτελέσματα, ευχαριστούσε με πάρα πολύ, πάρα πολύ, το μόνο το οποίο νομίζω, δεν ξέρω εάν υπάρχει λύση είναι ένας χώρος συνεδριάσεων. Διότι αντιλαμβάνεστε όταν 10 άτομα συνεδριάζουμε για θέματα που αφορούν τον θεσμό και κυρίως όταν υπάρχει και κάποιος ένστολος μαζί μας, όταν συνεδριάζουμε στις καφετέριες, σίγουρα ο διπλανός μπορεί να προσπαθήσει να ακούσει τι λέγεται, δεν μπορείς, όσο σιγά και να μιλάς, νομίζω είναι το μόνο μικρό θεματάκι το οποίο εάν θα ξαναλειτουργήσει ο θεσμός, γιατί εδώ και δύο χρόνια δεν λειτουργεί ο θεσμός, θα προσπαθήσω να βρω είτε μέσω του δημαρχείου, είτε μέσω της αστυνομίας, ένα χώρο πιο κατάλληλο.

Αυτό έχει να κάνει με την οργάνωση του θεσμού, έτσι δεν είναι?

Ναι, ναι είναι θέμα δικό μας, εμάς των πολιτών, γιατί εντάξει εμείς αποφασίζουμε το χώρο και τον χρόνο που κάνουμε τις συνεδριάσεις μας.

Θα μπορούσε όμως να διατεθεί από τον δήμο μια αίθουσα.

Ναι το έχουμε προτείνει, έχουμε μιλήσει με τον δήμο Λευκωσίας, είναι πρόθυμοι, απλά θέλουν λίγες μέρες προειδοποίηση έτσι ώστε να είναι διαθέσιμη η αίθουσα. Αλλά σας λέω λόγω του covid δεν προλάβαμε να κάνουμε πολλά πράγματα.

Μιας και μιλάμε για τα προβλήματα, λόγω το covid εκτός του ότι εσείς δεν μπορείτε να βγαίνετε και να κάνετε τους περιπάτους, είπατε και για τον αστυνομικό της γειτονιάς ότι..

Οι αστυνομικοί της γειτονιάς μας έχουν μετατεθεί από την πρώτη μέρα που άρχισαν τα μέτρα και αυτό λείπει πάρα πολύ, αυτό μας λείπει πάρα πολύ.

Έχουν μετατεθεί σε άλλα που έχουν σχέση με την πανδημία ?

Ναι στην επιτήρηση των μέτρων.

Άρα ο κρίκος αυτός έχει διακοπεί. Εσείς έχετε εμπλακεί καθόλου με θέματα που έχουν να κάνουν με την πανδημία?

Σαν παρατηρητές?

Ναι σαν παρατηρητές.

Σαν παρατηρητές στην αρχή της πανδημίας, προσπαθήσαμε μέσα από τη σελίδα μας και μέσω sms να ενημερώσουμε τον κόσμο για τα μέτρα προφύλαξης που έπρεπε να λάβουν. Κρατήσαμε μια ουδέτερη στάση, προσπαθήσαμε με ενσυναίσθηση να φέρουμε τον κόσμο να συνειδητοποιήσει ότι είναι μια δύσκολη περίοδο για όλους μας. Πρέπει να μείνουμε ενωμένοι, ότι και να συμβαίνει δεν πρέπει να σπάσουμε τον κρίκο μας, να είμαστε ενωμένοι, και να προσπαθήσουμε τουλάχιστον τα μέτρα καθαριότητας και αποστασιοποίησης να τα τηρούμε, να προσπαθούμε να εμπνέουμε με το παράδειγμά μας τους ανθρώπους που είναι γύρω μας. Αυτό είναι το μήνυμα που προσπαθήσαμε να δώσουμε σε όλους και ενώ αρκετοί άλλοι είχαν αποδοκιμαστεί, η δική μας η σελίδα τουλάχιστον κοινοποιήθηκε από πολλούς, γιατί χρησιμοποιήσαμε ενσυναίσθηση, είχαμε βάλει και τον εαυτό μας ότι ναι είμαστε όλοι σε δύσκολη κατάσταση, όλοι νιώθουμε άσχημα, όλοι φοβόμαστε, αλλά πρέπει να μείνουμε μαζί να προσπαθήσουμε να το ξεπεράσουμε.

Υπήρχαν περιπτώσεις παρατηρητή να ενημερώσει την αστυνομία για κάποιες παραβιάσεις των κανόνων για την αντιμετώπιση της πανδημίας?

Σε μένα όχι προσωπικά αλλά είχα ακούσει περιπτώσεις που είχαν επικοινωνήσει με την αστυνομία γιατί και οι ίδιοι φοβόντουσαν και ήταν στις αρχές που ήμασταν όλοι πανικοβλημένοι, με το που βλέπαμε κάποιον άνθρωπο να κάνει κάτι διαφορετικό, φοβόμασταν, οπότε ήταν περισσότερο ο φόβος παρά η καταγγελία σαν παρατηρητής, ήταν ο φόβος να μην εξαπλωθεί περισσότερο όλο τούτο το κακό. Ενώ τώρα νομίζω ότι είναι όλοι πιο εξοικειωμένοι.

Εσάς σαν συντονιστής των παρατηρητών σας έχουν αναφερθεί περιπτώσεις όπου παρατηρητές ξέφυγαν από τα όρια της παρατήρησης και προχώρησαν ένα βήμα παρακάτω?

Όχι, τουλάχιστον στην ομάδα μου από την αρχή της ένταξής τους στο θεσμό, τους λέω ξεκάθαρα ότι για να είμαστε εδώ γνωρίζουμε τα όρια μας. Δεν έχουμε κανένα δικαίωμα και κανένα αξίωμα περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο πολίτη, ο οποίος δεν είναι ενταγμένος στο θεσμό. Παραμένουμε απλοί πολίτες και έχουμε υποχρέωση να είμαστε πιο τυπικοί πιο συνεργάσιμοι, πιο σωστοί από οποιονδήποτε άλλον έτσι ώστε να μην δίνουμε δικαίωμα. Από τη στιγμή που η αστυνομία σε εμπιστεύεται πρέπει να είσαι αντάξιος της εμπιστοσύνης τους. Δεν μπορούμε να συμπεριφερόμαστε με τρόπο με τον οποίο θα τους εκθέσουμε. Ιδιαίτερα το λέω και είναι από τα πρώτα πράγματα που λέω σε κάποιον όταν θα ενταχθεί στην ομάδα. Θέλω να είμαστε όλοι τυπικοί, όλοι προσεχτικοί, οι οδηγίες είναι ξεκάθαρες. Γνωρίζουμε τα όριά μας.

Πείτε μου σας παρακαλώ μιας και η έρευνα μελετά και τα τοπικά συμβούλια πρόληψης παραβατικότητας στην Ελλάδα, απ' ότι γνωρίζω δεν υπάρχουν στην Κύπρο, όμως πείτε μου όμως εάν υπάρχουν σχετικοί άλλοι τέτοιοι θεσμοί.

Ο δήμος Λευκωσίας έχει οργανώσει το solidarityaction, στο οποίο εμπλέκονται κοινωνιολόγοι, δικηγόροι, και έχουν απευθυνθεί και σε εμάς προσωπικά και σε διάφορα άλλα οργανωμένα σύνολα, της Λευκωσίας και έχουν ζητήσει τη συνεργασία και τη βοήθειά τους ούτος ώστε εάν γνωρίζουμε άτομα τα οποία χρειάζονται βοήθεια είτε μέσα στην οικογένειά τους, είτε τα ίδια προσωπικά, μπορούν να απευθυνθούν είτε μέσω εμάς, είτε απευθείας στο δήμο Λευκωσίας στα συγκεκριμένα τηλέφωνα που έχουν δοθεί και από κει αναλαμβάνουν οι κοινωνιολόγοι, ακούν το πρόβλημα, έρχονται σε επαφή με τα άτομα, και αναλόγως θα προωθήσουν το πρόβλημα στη συγκεκριμένη υπηρεσία που μπορεί να τους βοηθήσει, εάν είναι απλά συμβουλευτική θα τους συμβουλεύσουν θα τους καθοδηγήσουν, εάν πρέπει να επέμβει η αστυνομία θα την καλέσουν και οποιονδήποτε άλλον φορέα μπορεί να εμπλακεί. Είναι κάτι πάρα πολλά καλό και νομίζω ότι θα πετύχει.

Από πότε έχει ξεκινήσει αυτό?

Αρχές της χρονιάς.

Άρα αυτός ο θεσμός, χρησιμοποίησε εσάς τους παρατηρητές σαν μέσο επικοινωνίας με τους πολίτες.

Ναι, ένα από τα μέσα που χρησιμοποίησε. Και εμείς τους έχουμε φέρει σε επαφή με άλλα οργανωμένα σύνολα της κοινότητάς μας και συνεχίζουμε ακόμα, έχω ενημερώσει και άλλες ομάδες.

Εσείς όπως το είδατε τώρα αυτόν τον θεσμό που προσομοιάζει με τα τοπικά συμβούλια πρόληψης παραβατικότητας και την εμπλοκή σας ως παρατηρητής της γειτονιάς, θεωρείτε ότι πρέπει να είναι θέμα του Δήμου αυτό ή τηςαστυνομίας?

Νομίζω είναι πιο εύκολο να αποταθεί κάποιος στον δήμο, ναι γιατί πολλές γυναίκες οι οποίες ίσως να τις κακοποιεί ο σύζυγός τους να μην τολμούν να πάνε εύκολα στην αστυνομία, ενώ σε μια κοινωνιολόγο του δήμου Λευκωσίας μπορεί να είναι πιο εύκολο να ανοιχτούν και από κει σίγουρα θα τις παραπέμψουν και στην αστυνομία.

Θα ήθελα να μιλήσουμε λίγο για το μέλλον του θεσμού. Πώς βλέπετε το μέλλον του θεσμού?

Αισιόδοξα, πάντα αισιόδοξα γιατί έχει πάρα πολλά να προσφέρει, απλά λέμε ότι πρέπει να επιστρέψουν οι αστυνομικοί της γειτονιάς πίσω, με το καλό, τους περιμένουμε, λείπουν από τις γειτονιές μας, γιατί ο κόσμος είχε μάθει μαζί τους. Είχε μάθει να τους εμπιστεύεται και δεν απευθύνεται τόσο εύκολα στο σταθμό, σας λέω ότι πολλές φορές για πολύ μικρά πράγματα προτιμούν να στείλουν ένα μηνυματάκι σε εμάς και να μας παρακαλούν να ενημερώσουμε εμείς τον σταθμό παρά να εμπλακούν οι ίδιοι.
Να σας πω ότι ο θεσμός έχει συμβάλει θετικά στη μείωση της εγκληματικότητας γιατί ο κόσμος βρίσκεται σε εγρήγορση λόγω των μηνυμάτων που παίρνει, λαμβάνει και τα δικά του μέτρα προστασίας και ασφάλειας, είναι πάρα πολλά σημαντικό αυτό και λείπει στον κόσμο μας και λαμβάνοντας αυτά τα μικρά μέτρα ασφαλείας ο καθένας από εμάς, βοηθάει και στο να μειωθεί η εγκληματικότητα στην περιοχή του, βοηθά, βοηθά αρκετά όταν ο κόσμος ενημερώνεται για το τι συμβαίνει στην κοινότητά του και το ζητά. Μου έτυχε φορά να επικοινωνήσει κάποιος μαζί μου και να μου λέει θέλω να ξέρω τι συμβαίνει στην κοινότητά μου. Να του εξηγώ ότι λόγω των μέτρων δεν μπορούμε να έχουμε την επικοινωνία που είχαμε και να μπαίνει στη σελίδα μας να ενημερώνεται, στην οποία κοινοποιούμε οποιοδήποτε μήνυμα της αστυνομίας για ελλείπων ή καταζητούμενα πρόσωπα και να επιμένει ότι αυτά είναι γενικά ....εγώ θέλω να ξέρω τι συμβαίνει στην

κοινότητά μου. Θέλουν πίσω το θεσμό που είχαμε προηγουμένως, λείπει στον κόσμο αυτό, πάρα πολλά, η επικοινωνία που είχαμε προηγουμένως. Γιατί δημιουργήσαμε σχέσεις εμπιστοσύνης με το κοινό και με την αστυνομία, δημιουργήσαμε ωραίες γέφυρες επικοινωνίας, τις οποίες προσπαθώ να διατηρήσω με κάθε τρόπο. Προσπαθώ να συμμετέχω σε διάφορες δραστηριότητες της κοινότητας, πρόσφατα είχαμε ένα τουρνουά μπάσκετ στην κοινότητα, στο οποίο ήρθαν απ' όλη την Κύπρο Θεωρήσαμε ότι θα ήταν μια ωραία ευκαιρία να τους θυμίσουμε ότι είμαστε εδώ, οπότε ζήτησα απ' όλα τα τμήματα της αστυνομίας, εδώσα μου ενημερωτικό υλικό, εδώσα μου δωράκια για να μπορώ να προσελκύσω τους νεαρούς να έρθουν κοντά μου, είχα τον δικό μου χώρο στον οποίο οι συντονιστές μας μαζί με τον σταθμάρχη μας μιλούσαμε με κόσμο, να δείξουμε στον κόσμο ότι είμαστε ακόμη εδώ.

Κυρία Σ4 είπατε στην αρχή ότι ο παρατηρητής της γειτονιάς σας έχει αλλάξει τη ζωή, εξηγήστε το μας αυτό.

Μου έχει αλλάξει τη ζωή γιατί μέσα από το θεσμό του παρατηρητή της γειτονιάς, δεν βλέπω μόνο την εικόνα, μόνο αυτό που βλέπω μπροστά μου. Μέσα από τις εμπειρίες που έχουμε μοιραστεί με την αστυνομία έχω μάθει πλέον να σκέφτομαι να αξιολογώ τα δεδομένα που έχω μπροστά μου και μετά να παίρνω αποφάσεις. Η αστυνομία έχει κερδίσει την εμπιστοσύνη μας, το σεβασμό μας, μέσα από τον επαγγελματισμό τους, είναι άνθρωποι οι οποίοι ουδέποτε έχουν κοιτάξει το ρολόι. Μπορούμε να τους ενοχλήσουμε ανά πάσα στιγμή, οποιαδήποτε ώρα, είναι πάντα πρόθυμοι να μας ακούσουν, να μας καθοδηγήσουν, να μας συμβουλεύσουν, είναι ανθρώποι που ουδέποτε τους έχουμε πει κάτι και να μην το αξιολογήσουν, πάντα έχουμε feedback για το τι θα τους πούμε, θα μας ενημερώσουν για την εξέλιξη. Παρόλο που πολλές φορές τους λέω δεν είστε υποχρεωμένοι να μας ενημερώνετε, έχουμε feedback για το τι συμβαίνει. Το γεγονός ότι καταφέραμε μέσα από τη συνεργασία μας να εμπιστευτούμε η μια πλευρά την άλλη και να μετουσιωθεί το εγώ στο εμείς, εν πάρα πολλά σημαντικό και να γίνουμε μαζί. Το Μαζί Μπορούμε για μένα έγινε πράξη δεν είναι απλά ένα σλόγκαν της αστυνομίας, πραγματικά μαζί κάναμε πάρα πολλά πράγματα. Βοηθήσαμε τις κοινότητές μας, κερδίσαμε την εμπιστοσύνη του κόσμου μας, δημιουργήσαμε πολλά όμορφες σχέσεις εμπιστοσύνης, επικοινωνίας τις οποίες προσπαθούμε να διατηρούμε με όλες μας τις δυνάμεις.
Είναι ένα κομμάτι που άλλαξε τη ζωή μου, χαίρομαι που είμαι εδώ και μιλώ μαζί σας πραγματικά.

Βλέπω, αισθάνομαι ότι έχετε πραγματικά πολύ θετικά συναισθήματα γι' αυτόν το ρόλο της ζωής σας.

Πριν ενταχθώ στο θεσμό, έλεγα τηλεφωνώ στην αστυνομία και δεν απαντούν, τώρα μέσα από τις εμπειρίες μου ξέρω ότι για να μην απαντήσει ο σταθμάρχης είναι κάτι πολλά σοβαρό, στο οποίο μπορεί να κρίνεται και η ζωή ενός ανθρώπου. Οπότε δεν θα απαντήσει σε μένα γιατί ενοχλούμαι γιατί γαυγίζει ο σκύλος του γείτονά μου, ξέρω ότι προσπαθεί να σώσει μια ζωή. Και έτυχε μου και έκλαιγα μετά, γιατί έτυχε φορά να επικοινωνήσω με τον σταθμάρχη μου και να μου απαντήσει και άκουγα τη φωνή του ότι δεν ήταν καλά, γιατί τους γνωρίζω προσωπικά, άκουσα τη φωνή του πολλά αγχωμένη αλλά απάντησέ μου. Εξυπηρέτησέ με , έπιασε με πίσω ΄΄έδωσέ μου feedback και το απόγευμα ;έμαθα ότι ήταν στη σκηνή ενός πολύ σοβαρού περιστατικού. Έκλαια, πραγματικά έκλαια, γιατί δεν με αγνόησε, ενώ προσπαθούσε να μαζέψει όλες του τις δυνάμεις για να είναι στο περιστατικό και όχι απλά μου απάντησε, εξυπηρέτησέ με και μου έδωσε και feedback . Για μένα αυτοί οι άνθρωποι είναι κάτι ιερό, δεν είναι απλά οικογένεια, είναι κάτι ιερό το οποίο βάζω στο σταυρό μου να τους έχει ο Θεός καλά, πραγματικά!

Και σας να σας έχει καλά ο Θεός γιατί και αυτό που κάνετε εσείς είναι πραγματικά σπουδαίο.

Είναι η ανάγκη μου να τους βοηθήσω γιατί με αφήσανε να είμαι κοντά τους, να δω και την άλλη πλευρά της αστυνομίας, την ανθρώπινη. Να βλέπεις την ανθρώπινη πλευρά ενός ανθρώπου που είναι πίσω από μια στολή και να καταλαβαίνεις τις μάχες τις οποίες δίνει για να σταθεί και να αντιπροσωπεύει την στολή του, ενώ είναι άνθρωπος, έχει τα ίδια συναισθήματα μαζί μας. Για μένα τούτο άλλαξέ μου τη ζωή μου, γι' αυτό σας λέω έμαθα να σκέφτομαι, έμαθα να αντιδρώ διαφορετικά να καταλαβαίνω, να έχω κατανόηση πλέον...ενώ παλιά απλά θύμωνα!

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ κα Σ4 για τη συμμετοχή σας στην έρευνα. Να είστε πάντα καλά.

Εγώ ευχαριστώ πολύ. Να είστε καλά, καλή συνέχεια!

Συνέντευξη 5η

Καλημέρα κύριε Σ5, εσείς εκπροσωπείτε την Κυπριακή αστυνομία και μάλιστα το πιο αρμόδιο γραφείο για την αντεγκληματική πολιτική, οπότε θα ήθελα να ξεκινήσουμε τη συζήτησή μας, με το πώς θα μπορούσατε να περιγράψετε την εγκληματικότητα, τα τελευταία χρόνια στην Κύπρο.

Πρώτον, να σας ευχαριστήσω για την πρόσκληση, είμαι ο υπεύθυνος του γραφείου πρόληψης εγκλήματος και προΐσταμαι επίσης του θεσμού του αστυνομικού της γειτονιάς και του παρατηρητή της γειτονιάς. Η εγκληματικότητα στην Κύπρο, μπορώ να την χαρακτηρίσω ως μέτρια, υπάρχουν αυξομειώσεις από περιοχές σε περιοχές από μια μελέτη που έκανα πρόσφατα είδα ότι ένα πρόβλημα που είχα με τις διαρρήξεις κατοικιών έχει μειωθεί δραματικά, στην πόλη της Λευκωσίας έχουμε 50% μείωση. Δεν είναι εγκλήματα σοβαρά, είχαμε και δολοφονίες και κατά συρροή δολοφόνους αλλά είναι μεμονωμένα περιστατικά και όχι οργανωμένα. Το πρόβλημα το πιο σημαντικό είναι τα ναρκωτικά και η είσοδος των εμπόρων στα σχολεία μας το οποίο ευελπιστούμε ότι με κάποιους τρόπους που συζητήσουμε αργότερα όπως η δημιουργία των τοπικών συμβουλίων θα βρούμε κάποιους τρόπους όχι εξάλειψης του φαινομένου αλλά δραματικής μείωσης.

Πάμε να μιλήσουμε για την αντίληψη που έχει η πολιτεία για την αντεγκληματική πολιτική, θεωρείτε ότι πιο σημαντική είναι η κατασταλτική αντεγκληματική πολιτική ή η προληπτική αντεγκληματική πολιτική?

Στο στρατηγικό σχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης αλλά και στο σχέδιο της αστυνομίας, το οποίο είναι η εφαρμογή της πολιτικής του υπουργείου από την αστυνομία, δίνεται μεγάλη σημασία στην προληπτική αντεγκληματική πολιτική και όχι στην κατασταλτική. Η κατασταλτική αντεγκληματική πολιτική ήταν κάτι που χρησιμοποιούνταν από τις αστυνομίες όλου του κόσμου τον προηγούμενο αιώνα, στα τέλη του προηγούμενου αιώνα και στις αρχές του νέου αρχίσαμε να λειτουργούμε προληπτικά, επενδύουμε στην πρόληψη, στην εμπλοκή του πολίτη στα θέματα της ασφάλειας του ούτως ώστε να μην προχωρούμε σε αστυνομοκρατούμενες περιοχές.

Ποιες είναι οι δράσεις της πολιτείας και της αστυνομίας τα τελευταία χρόνια σ' αυτή την κατεύθυνση της προληπτικής αντεγκληματικής πολιτικής?

Οι δράσεις είναι πάρα πολλές, εγώ θα μιλήσω για το δικό μου το γραφείο και για το θέμα των σχεδίων που έχουμε εφαρμόσει τα τελευταία 20χρόνια. Από το 2003 τρέχει στην

Κύπρο ο θεσμός του αστυνομικού της γειτονιάς, ένας θεσμός ο οποίος κατέδειξε ότι έχει μεγάλη επιτυχία, είμαστε κοντά στον πολίτη, αλλάξαμε τη νοοτροπία των πολιτών απέναντι στον αστυνομικό ο οποίος του καταδιώκει ....ο κόσμος, οι πολίτες μιλούν με τους αστυνομικούς δίνουν πληροφορίες και έχουμε πολύ μεγάλες επιτυχίες στον τομέα αυτό. Να αναφέρω απλά ότι στην πρώτη περιοχή που εφαρμόστηκε ο θεσμός του αστυνομικού της γειτονιάς και αργότερα ο παρατηρητής της γειτονιάς, καταφέραμε να μειώσουμε το έγκλημα κατά 60%. Κάτι που για να γινόταν αυτή η μείωση με άλλα μέσα, παθητικά όπως είναι η εφαρμογή κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης στις κατοικίες, συναγερμοί...θα στοίχιζε πολλά εκατομμύρια στον πολίτη. Και το 2010 εφαρμόσαμε και το θεσμό του παρατηρητή της γειτονιάς και επενδύουμε πολύ στην πρόληψη, η πολιτική μας είναι να ενημερώσουμε και να δημιουργήσουμε κουλτούρα αξιών και υιοθέτησης μέτρων ασφάλειας από τους νεαρούς, δηλαδή έχουμε τα τελευταία χρόνια δημιουργήσει, ένα εγχειρίδιο βιωματικών διαλέξεων. Διαλέξεις στα σχολεία έχουν ξεκινήσει από την αρχή του θεσμού του αστυνομικού της γειτονιάς αλλά τα τελευταία χρόνια έγιναν και βιωματικά τα μαθήματα στις τάξεις και δίνουμε στα παιδιά την ευκαιρία να συμμετέχουν, να γίνονται πιο παρατηρητικοί, έχουμε ειδικό μάθημα για τον μικρό παρατηρητή, εφαρμόζουμε και θέματα τροχαίας, έτσι γίνονται πιο ενεργοί πολίτες, αντιλαμβάνονται την εμπλοκή που πρέπει να έχουν στη γειτονιά τους, να είναι πιο ενεργοί πολίτες.

Αυτό γίνεται μέσω του αστυνομικού της γειτονιάς?

Ναι, μέσω του αστυνομικού της γειτονιάς. Όπου εφαρμόζεται ο θεσμός του αστυνομικού της γειτονιάς και υπάρχει σχολείο, ο αστυνομικός της γειτονιάς κάνει επαφές με τα σχολεία, κάνει διαλέξεις. Το εγχειρίδιο που έχουμε ετοιμάσει εγκρίθηκε από το υπουργείο παιδεία και λαμβάνουμε μέρος και στην αντεγκληματική πολιτική του παιδαγωγικού ινστιτούτου.

Μιας και ξεκινήσαμε με τον αστυνομικό της γειτονιάς, θα πρέπει να καταθέσω εδώ ότι σε όλες τις συνεντεύξεις από τους παρατηρητές της γειτονιάς, τονίστηκε ιδιαίτερα ο ρόλος του αστυνομικού της γειτονιάς, μπήκε σε πολύ υψηλή θέση στην όλη διαδικασία και μάλιστα όλοι αισθάνονται την έλλειψη του αστυνομικού της γειτονιάς τα τελευταία δύο χρόνια, σ' αυτά τα χρόνια της πανδημίας. Γιατί έγινε αυτό?

Τον αστυνομικό της γειτονιάς προσπάθησαν να τον εφαρμόσουν και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες και στην Ελλάδα όπου ξεκίνησαν πριν από εμάς το 1995 να εφαρμόσουν αυτή τη στρατηγική, η οποία απέτυχε, επανειλημμένως για πολλούς και διάφορους λόγους. Ένας απ' αυτούς είναι οι μεγάλες περιοχές, η πολυκοσμία αλλά ταυτόχρονα και η κουλτούρα που επικρατεί στις αστυνομίες. Στην Κύπρο εφαρμόστηκε το 2003 όπως είπα με πολλά προβλήματα και μέχρι και σήμερα έχω προβλήματα από μέλη της αστυνομίας, που θεωρούν ότι δεν παράγει έργο, αλλά είπατε και εσείς με τους παρατηρητές ότι αναζητούν τον αστυνομικό της γειτονιάς. Η επιτυχία του θεσμού του παρατηρητή της γειτονιάς οφείλεται αποκλειστικά στον αστυνομικό της γειτονιάς, ο οποίος για 7 χρόνια δημιούργησε σχέσεις και με τον πολίτη και με τους κοινοτάρχες και με τους δημάρχους, τόσο καλές σχέσεις που δεν είχαν επιλογή να αρνηθούν την εφαρμογή του παρατηρητή της γειτονιάς. Η κάθε διάλεξη που οργανώνεται για να πάμε εγώ, ο Σ3, η Σ4 για να κάνουμε διαλέξεις για τον παρατηρητή της γειτονιάς, ή εκπαιδεύσεις, όλη η προεργασία γίνεται από τον αστυνομικό της γειτονιάς. Χωρίς τον αστυνομικό της γειτονιάς δεν θα γινόταν όλη αυτή η δουλειά που έγινε. Έτσι και στην Ελλάδα για να εφαρμοστεί ο παρατηρητής θα πρέπει να μπει μπροστά η αστυνομία. Δεν μπορεί να γίνει διαφορετικά, ο πολίτης από μόνος του δεν παίρνει αυτό το ρίσκο για αυτούς, να θεωρηθούν ότι είναι οι ρουφιάνοι ας πούμε της αστυνομίας, οι καταδότες. Αυτό το μήνυμα περνούσε στην αρχή, μέχρι που είχαμε την επιτυχία με την πληροφορία που βρήκε τα παιδιά στην Λάρνακα το 2018, που

με μια πληροφορία ενός παρατηρητή ο οποίος δεν ήταν ενεργός, ήταν απλά παρατηρητής και στο δήμο Λάρνακας το καιρό που έγινε το περιστατικό, δεν είχαν σε ισχύ το σύστημα αποστολής μηνυμάτων, το τρέξαμε εμείς με την υπηρεσία της CYTA, έγινε άμεση ενεργοποίηση του συστήματος στάλθηκε το μήνυμα και μέσα σε δυο - τρεις ώρες βρέθηκαν τα παιδιά, τα οποία βρέθηκαν ναρκωμένα, δεν ξέρουμε ποιο θα ήταν το αποτέλεσμα εάν δεν στέλναμε εκείνο το μήνυμα και δεν βρίσκαμε τα παιδιά.

Αυτό ήταν ένα κομβικό σημείο στην εξέλιξη και στην ιστορία του θεσμού, έτσι δεν είναι?

Ακριβώς, ακριβώς!!! Και είναι το περιστατικό το οποίο εμείς προωθούμε σε όσους είναι αρνητές, σε κάποιες μικρές περιοχές, έχουν μείνει ελάχιστες περιοχές, ή σε όσους δήμους δεν το εφαρμόζουν τόσο πολύ όσο σε κάποιους άλλους δήμους και κοινότητες. Διότι έχουμε δήμους πολύ ενεργητικούς και κάποιους όχι και τόσο.

Ας επανέλθουμε λίγο σε αυτό που παρατηρήθηκε από τους παρατηρητές της γειτονιάς, ότι υπάρχει απουσία πια των αστυνομικών της γειτονιάς. Υπάρχει εμπλοκή των αστυνομικών αυτών στα θέματα αντιμετώπισης της πανδημίας?

Με την έναρξη της πανδημίας και την μεγάλη έλλειψη προσωπικού που αντιμετωπίζουμε στην αστυνομία, έχουμε πέρα των 700 κενών θέσεων αυτή τη στιγμή, έπρεπε κάποιοι να εφαρμόσουν τα προεδρικά διατάγματα. Η ηγεσία και το υπουργείο μαζί είχαν αποφασίσει ότι δεν μπορεί ο αστυνομικός της γειτονιάς να περπατά στην γειτονιά, να πηγαίνει στα σχολεία, λόγω της πανδημίας, έτσι εκ προοιμίου ο θεσμός δεν θα λειτουργούσε και επειδή υπήρχε σοβαρή έλλειψη έξω, αποφασίστηκε να μεταφερθούν στις διάφορες ομάδες επιχειρήσεων που οργανώνονταν για εφαρμογή του πρωτοκόλλου. Για να σκεφτείτε ότι εκτός της αστυνομίας στα αρχικά στάδια, είχε εμπλοκή και του στρατού. Χθες είχαμε τη σύσκεψη και με τον αρχηγό και η ενημέρωση που έχω είναι ότι μέχρι τη λήξη της πανδημίας είναι πολύ δύσκολο να επιστρέψουν οι αστυνομικοί της γειτονιάς. Το αποτέλεσμα είναι ότι οι συντονιστές αλλά και οι απλοί παρατηρητές που είχαν ένα άτομο και μιλούσαν μαζί του, είχαν τον αριθμό του κινητού του τηλεφώνου, το υπηρεσιακό, ο οποίος είναι απενεργοποιημένος τώρα, τους λείπει και αναγκάζονται να τηλεφωνούν στα αστυνομικά τμήματα και η εξυπηρέτηση δεν είναι η ίδια.

Ας περάσουμε στο θεσμό του παρατηρητή, πώς ξεκίνησε αυτός ο θεσμός? Ήταν μελέτη και έργο της αστυνομίας αυτός ο θεσμός?

Ο θεσμός αυτός εφαρμόζεται με επιτυχία σε άλλες χώρες του εξωτερικού, ιδίως στην Αμερική, στην Αυστραλία, στην Αγγλία. Υπήρχαν σκέψεις στην αστυνομία αλλά το έναυσμα για την εφαρμογή του έγινε από το Δάλι, εμείς θέλαμε αρχικά να εφαρμόσουμε το θεσμό σε μια περιοχή της επαρχίας Πάφου, στην Πεγια. Σε κάποια φάση ο δήμος της Πέγιας έκανε λίγο πίσω στην εφαρμογή του ήθελε να το μελετήσει λίγο περισσότερο και επειδή στο Δάλι στην Λευκωσία υπήρχε σοβαρό πρόβλημα με εγκλήματα, με κίνδυνο τη ζωή κάποιων δημοτών, ο δήμαρχος μας προσέγγισε και ξεκίνησε να εφαρμοστεί στο Δάλι. Έγινε πάρα πολύ καλή δουλειά με διαλέξεις, εκπαιδεύσεις προσωπικού, ενημερώσεις συχνά, μπήκε ένας αστυνομικός της γειτονιάς και το έτρεξε με διαφώτιση και είχαμε αποτέλεσμα μέσα σε 2 - 3 χρόνια να μειωθεί το έγκλημα στο 60%. Με πληροφορίες πολιτών εντοπίστηκαν διαρρήξεις, έμποροι ναρκωτικών και έτσι διαδόθηκε πάρα πολύ αυτός ο θεσμός μετά το Δάλι και σε άλλες περιοχές. Σήμερα εφαρμόζεται σχεδόν στο 90% της Κύπρου, σε όλους τους δήμους και στο 90% των κοινοτήτων. Συμμετέχουν στο πρόγραμμα 120.000 παρατηρητές, σε μια συνέντευξη που έδωσα σε μια ελληνική εφημερίδα, μου είπε ένας δημοσιογράφος, δηλαδή εσείς δεν χρειάζεστε την αστυνομία

έχετε 240.000 μάτια, δεν χρειάζεστε αστυνομία. Δεν είναι όλοι οι παρατηρητές ενεργοποιημένοι, απλά τι θέλουμε να δώσουμε εμείς στον κόσμο είναι ότι με το να συμμετέχω στο πρόβλημα ανταλλαγής μηνυμάτων με το δημαρχείο ή την κοινότητα και η εμπειρία μας από την Λάρνακα, που πήρε το μήνυμα ένας παρατηρητής που δεν παρακολουθούσε ούτε μια διάλεξη μας απλώς γράφτηκε παρατηρητής, έδωσε την πληροφορία και μας βοήθησε. Έτσι μπορεί να έχουμε 120000 παρατηρητές αλλά η πλειοψηφία είναι απλά ενταγμένοι στο πρόγραμμα με τον αριθμό του τηλεφώνου τους.

Πάμε στη λειτουργία του θεσμού, οι παρατηρητές κάνουν αίτηση στον Δήμο? Ελέγχει κάποιος εάν θα γίνουν παρατηρητές ή όχι?

Λόγω των προσωπικών δεδομένων αλλά και του προβλήματος που ανέφερα προηγουμένως, ότι υπάρχουν και πολίτες που δεν ήθελαν να δώσουν τα στοιχεία τους στην αστυνομία, νόμιζαν ότι θα τους φακελώσουμε...Εμείς κάνουμε την προσέγγιση μέσω του γραφείου μου ή μέσω του αστυνομικού της γειτονιάς, τους ενημερώνουμε για τον θεσμό, μπορεί να κάνουμε επίσκεψη να μιλήσουμε με το κοινοτικό συμβούλιο και όταν αποφασίσουν ότι θέλουν να εντάξουν το θεσμό, οργανώνουμε μια πανκοινοτική διάλεξη ενημερωτική. Εκεί γίνεται ανάλυση του προγράμματος, τους εξηγούμε ότι με την εγγραφή τους στο πρόγραμμα, θα δώσουν τον αριθμό του τηλεφώνου τους και θα έχουν επικοινωνία με το δημαρχείο, ή την κοινότητα, όχι μόνο για θέματα εγκλήματος, μπορεί να κάνει μια δραστηριότητα τα Χριστούγεννα η κοινότητα, μπορεί να κάνει μια αιμοδοσία, θα στείλει μήνυμα μέσω αυτής της εφαρμογής, δηλαδή δεν είναι μόνο για σκοπούς πρόληψης του εγκλήματος η εφαρμογή. Τα στοιχεία κρατούνται στο δημαρχείο ή την κοινότητα, ορίζεται ένας συντονιστής είτε υπάλληλος του δημαρχείου είτε ένας εθελοντής παρατηρητής και το χειρίζεται, περνά τα στοιχεία των πολιτών στο σύστημα και αρχίζει αυτή η επικοινωνία. Στέλνουμε εμείς είτε για μια διάλεξη που θα κάνουμε, είτε για μια πληροφορία για κάποιου είδους εγκλήματα για παράδειγμα...κυκλοφορούν τσιγγάνοι πουλώντας κάποια προϊόντα, ζητούν να πιουν νερό, μπαίνουν στο σπίτι και κλέβουν, να είστε προσεχτικοί. Ενημερώνεται ο κόσμος και σιγά σιγά, οι παρατηρητές ενημερώνουν τον συντονιστή και αυτός τον αστυνομικό της γειτονιάς.

Δηλαδή ο παρατηρητής στον οποίο θα υποπέσει ένα στοιχείο, το οποίο θεωρεί ότι είναι ανησυχητικό θα επικοινωνήσει με τον συντονιστή ή με τον αστυνομικό της γειτονιάς?

Με όποιον θέλει, με όποιον έχει εμπιστοσύνη, υπάρχει ο αστυνομικός της γειτονιάς με τηλεφωνική γραμμή της περιοχής του, η οποία είναι δημοσιευμένη, τηλέφωνο κινητό μοναδικό στον αστυνομικό της γειτονιάς, τον οποίο καταφέραμε να δημιουργήσουμε μια πολύ καλή σχέση εμπιστοσύνης. Μιλούν και με συντονιστές αλλά κυρίως μιλούν με τον αστυνομικό της γειτονιάς.

Βασικά το πιο ουσιαστικό είναι να γίνει αυτή η επικοινωνία του μηνύματος....

Ακριβώς , ακριβώς!

Υλικοτεχνική υποστήριξη, ψυχολογική, εκπαίδευση, τα προσφέρει ο δήμος? Είπατε πριν ότι εκπαίδευση την κάνετε εσείς, η αστυνομία.

Τις εκπαιδεύσεις τις κάνουμε κυρίως εμείς, λόγω του covid σταματήσαμε τις διαλέξεις, όμως στο στρατηγικό σχέδιο που έχουμε δημιουργήσει, θέλω να εμπλέξω πολλές άλλες δραστηριότητες, είτε με ψυχολόγους, είτε με κοινωνιολόγους. Έχουμε τον τελευταίο χρόνο λειτουργήσει κλιμάκια για την προστασία των ζώων και έχω ήδη ανθρώπους που

ασχολούνται με την ευημερία, θα τους εμπλέξω στις διαλέξεις. Μίλησα με κάποια δημαρχεία να εμπλέξουμε και μαθήματα πρώτων βοηθειών, έτσι θεωρώ ότι το μέλλον θα είναι πολύ καλύτερο και με κάποιες νέες διαλέξεις και στρατηγικές θα δυναμώσουμε ακόμη περισσότερο τον θεσμό.

Αυτό βγήκε και από τις άλλες συνεντεύξεις, να εμπλακούν δηλαδή και άλλες εθελοντικές, κοινωνικά δραστηριοποιημένες ομάδες του πληθυσμού.

Το Ευρωπαϊκό δίκτυο Πρόληψης του εγκλήματος στο οποίο λαμβάνουμε ως αστυνομία Κύπρου, ως γραφείο πρόληψης του εγκλήματος, τρέχουν διάφορα θέματα. Την Δευτέρα θα έχουμε την ετήσια τηλεδιάσκεψή μας και ένα από τα θέματα που θα συζητήσουμε είναι το θέμα της προστασίας των ενηλίκων. Ταυτόχρονα στην Λεμεσό στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο, η νοσηλευτική σχολή τρέχει πάλι πρόγραμμα προστασίας ενηλίκων σε γηροκομεία και σε χώρους που διαμένουν ηλικιωμένοι. Στα περισσότερα χωριά της Κύπρου διαμένουν ηλικιωμένοι. Χρειάζονται στήριξη, η πρόληψη του εγκλήματος δεν είναι τόσο μεγάλης σημασίας γι' αυτούς όσο της ψυχολογικής στήριξης, της επίσκεψης στην περιοχή, να έχουν έναν γιατρό, έναν νοσηλευτή κτλ. Αυτά όλα, θεωρώ με τη σύσταση των τοπικών συμβουλίων πρόληψης παραβατικότητας και με την συμμετοχή διαφόρων επαγγελματιών από την υγεία, από την εκπαίδευση, από την αστυνομία και του παρατηρητή της γειτονιάς, και των πολιτών γιατί θα είναι ανοιχτά να συμμετέχει όποιος θέλει και παράλληλα με την συμβολή ακαδημαϊκών, οι οποίοι έχουν ακαδημαϊκή γνώση και είναι ειδικοί σε κάποια θέματα, νομίζω και ο θεσμός του παρατηρητή αλλά και των τοπικών συμβουλίων θα στεφθούν με επιτυχία.

Σε ποιο επίπεδο είστε στην εισαγωγή του θεσμού των τοπικών συμβουλίων?

Είμαστε στο δεύτερο στάδιο τώρα, κάναμε τις συναντήσεις και ετοιμάσαμε τα σχέδια υπηρεσίας με τη συμμετοχή και άλλων υπουργείων, παιδείας, υγείας, εργασίας, αστυνομίας και υπουργείο δικαιοσύνης και αρχές Ιανουαρίου θα πάει στο υπουργικό η δεύτερη πρόταση με την οποία θα επιστρέψει πιστεύω, ώστε να ξεκινήσουμε πιλοτικά. Έχουμε αποφασίσει ότι θα πρέπει να το δούμε αρχικά σε πιλοτικό στάδιο για να δούμε πως θα λειτουργήσει, σε ένα δήμο και σε μια κοινότητα. Έχουμε στο μυαλό μας κάποιους δήμους και κάποιες κοινότητες, δεν θέλουμε να έχει ούτε μεγάλη, ούτε μικρή εγκληματικότητα, να είναι μια μέτρια κατάσταση, να υπάρχουν κάποιες δομές στο δημαρχείο ή στην κοινότητα για να μπορέσουν να το τρέξουν. Πάλι θα προεδρεύει ο Δήμαρχος ή εκπρόσωπός του, αλλά η εμπλοκή του αστυνομικού της γειτονιάς θα είναι δεδομένη, εάν δεν εμπλακεί ο αστυνομικός της γειτονιάς δεν θα μπορέσει να λειτουργήσει, γιατί ο αστυνομικός είναι πειθαρχημένος, παίρνει οδηγίες και δεν μπορεί να μην εφαρμόζει το σύστημα. Από τις άλλες δημόσιες υπηρεσίες ή από τον πολίτη, ή από τον εθελοντισμό από μόνο του, τα πράγματα θα ξεκινήσουν αλλά κάπου θα σκαλώσουν. Έτσι θεωρούμε ότι έχουμε 2 θεσμούς επιτυχημένους, τον αστυνομικό της γειτονιάς και τον παρατηρητή της γειτονιάς και έχουμε λειτουργήσει και από το 2017 και την ποδηλατική αστυνόμευση και ο λόγος ήταν να είναι κοντά στον πολίτη πιο εύκολα ο ποδηλάτης και αυτός ο θεσμός στέφτηκε με επιτυχία.

Πείτε μα λίγα πράγματα για τον σχεδιασμό του θεσμού των τοπικών συμβουλίων, έχετε ορίσει τα μέλη που θα τα απαρτίζουν?

Έχουμε κάποιους, έχουμε ορίσει να προεδρεύει ο δήμαρχος, θα συμμετέχει ο αστυνομικός της γειτονιάς, εκπρόσωπος του υπουργείου παιδείας, εκπρόσωπος του υπουργείου υγείας και θα είναι νοσηλευτής ψυχικής υγείας, εκπρόσωπος του υπουργείου εργασίας, του υφυπουργείου κοινωνικής πρόνοιας, ένας κοινωνικός λειτουργός, και από την τοπική

κοινότητα, παρατηρητές της γειτονιάς, συντονιστές, τους οποίους θα αποφασίσει το δημαρχείο, η κοινότητα ποιοι είναι ενεργοποιημένοι, και εάν επιθυμούν να συμμετέχουν κάποιοι από αυτούς . Ήδη έχω εντοπίσει διάφορα άτομα, εθελοντικά που θέλουν να προσφέρουν υπηρεσίες.

Τα μέλη του συμβουλίου θα είναι έμμισθα ή σε εθελοντική βάση?

Όχι, σε εθελοντική βάση, οι περισσότεροι θα είναι ήδη εργαζόμενοι στο δημόσιο, αστυνομικοί, κοινωνικοί λειτουργοί, νοσηλευτές.

Σας ρωτώ γιατί θα ήθελα να δούμε πόσο εφικτό θα είναι κάποιος που θα είναι ήδη υπάλληλος στον δήμο και θα έχει μια α δουλειά να ασχοληθεί και με αυτό, θα είναι εκτός ωραρίου του, θα είναι αντί τους δουλειάς που θα είχε, θα μετατεθεί δηλαδή εντός εισαγωγικών σε αυτό το κομμάτι ? Πώς έχετε σκεφτεί ότι θα γίνει αυτό?

Προς το παρόν, μόλις ξεκίνησε αυτή η λειτουργία το υπουργικό μας ενέκρινε 8000 ευρώ, για τα έξοδα, για το 2021 τέλος 2021 μας τα αύξησε στα 20000 ευρώ. Για το 2022 ακόμη δεν έχουμε ζητήσει τι θα κάνουμε. Στο επόμενο στάδιο, στο πιλοτικό, θα το παίξουμε πολύ με το θέμα του εθελοντισμού, θα εμπλέξουμε και τον επίτροπο προστασίας του πολίτη στο κομμάτι αυτό. Τώρα όσοι δεν επιθυμούν εθελοντικά, η άποψη μου εμένα ήταν οι συναντήσεις και οι συσκέψεις να γίνονται ώρες εργασίας σε πρώτο στάδιο, για να μην έχουμε το πρόβλημα εκτός ωρών εργασίας, υπερωρίες. Σίγουρα τα άτομα που θα εμπλακούν πρέπει να θέλουν να εμπλακούν και να είναι έτοιμοι να σπαταλήσουν κάποιο χρόνο και από τον ελεύθερό τους χρόνο για την επιτυχία του διότι ο εντοπισμός προβλημάτων και η επίλυση τους, η δημιουργία χώρων ασφαλών για τα παιδιά μας για τους γονείς μας, δεν είναι κάτι που πρέπει να μας αφήσει αδιάφορους ή που θα χρειαστεί να μας πληρώσουν για να το κάνουμε. Πρέπει όλοι να ενδιαφερθούμε γι' αυτό. Έτσι εάν δεν δώσουμε εμείς το καλό παράδειγμα, πώς θα εφαρμόσουμε αυτό... Στο μέλλον εάν θα εμπλέξουμε ανθρώπους ειδικότητας, θα μπορούμε μέσω του προϋπολογισμού που θα έχει το κάθε συμβούλιο, να εξασφαλίζει και κάποιο ποσό είτε ως μισθό, είτε ως αντιμισθία για τις ώρες που θα σπαταλήσει κάποιος να βοηθήσει. Ή ως μορφή επιδομάτων, να παίρνεις κάποιο ποσό, ως κίνητρο για να συμμετέχεις.

Άρα το μέλλον το βλέπετε ευοίωνο και για τους τρείς αυτούς θεσμούς.

Το βλέπω ευοίωνο και είμαι αισιόδοξος, έμαθα να βλέπω το ποτήρι, μισογεμάτο και όχι μισοάδειο. Δυστυχώς όπως είπα η πανδημία μας έφερε αρκετά πίσω, αλλά θεωρώ ότι είναι μια ευκαιρία να δυναμώσουμε να μαζέψουμε τις δυνάμεις μας, και η επόμενη μέρα να μας βρει δυνατούς να ξεκινήσουμε από εκεί που σταματήσαμε.

Απ' ότι κατάλαβα σας περιμένουν.

Μας περιμένουν και τους περιμένουμε, ως γραφείο πρόληψης περιμένω και εγώ πίσω τους αστυνομικούς στα καθήκοντά τους, γιατί έχουμε πάρα πολλά πράγματα και ευρωπαϊκά projects αλλά και τον πολίτη να εμπλακεί ξανά και με τα τοπικά συμβούλια θέλουμε ενεργό συμμετοχή του πολίτη, θέλουμε ο πολίτης να είναι κυρίαρχος του παιχνιδιού, να δημιουργούν σχέσεις να πάρουν τα μέτρα που πρέπει να πάρουν, ακόμη και ένα πάρκο της περιοχής τους, που το βλέπουν ότι είναι σε άσχημη κατάσταση, μπορούν να οργανωθούν οι ίδιοι οι πολίτες να το περιποιηθούν να το φροντίσουν να το χρησιμοποιούν οι ίδιοι. Έτσι θέλουμε συμμετοχική πολιτική στην αντιμετώπιση του εγκλήματος. Πρέπει να αντιληφθούμε όλοι πως και ο αστυνομικός και ο ακαδημαϊκός και ο κοινωνικός λειτουργός είναι πολίτης του κράτους, πρέπει να περάσουμε το μήνυμα αυτό σε όλους, για

να έρθουμε όλοι κοντά, εάν δεν συνεργαστούμε, δεν θα πάμε μπροστά. Χρειάζεται συνεργασία και καλή επικοινωνία.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ για τη συμμετοχή σας. Θέλετε κάτι άλλο να προσθέσετε?

Δεν έχω κάτι άλλο, καλύψαμε το θέμα πλήρως, ευχαριστώ για την πρόσκληση και είμαστε στη διάθεσή σας εάν χρειαστείτε κάτι και εάν έχετε κάποια αποτελέσματα τα οποία θα μπορούσαν να μας βοηθήσουν και εμάς....

Μια έκθεση με τα συμπεράσματα της έρευνας σίγουρα θα σας κοινοποιηθεί, εννοείται, και εύχομαι να συμβάλλουν όσο το δυνατό, έστω λίγο στον αγώνα αυτό που κάνετε για την αντεγκληματική πολιτική.

Συγχαρητήρια για το θέμα που διαλέξατε να μελετήσετε.

Να είστε καλά και πάλι ευχαριστώ.

Συνέντευξη 6η

Καλησπέρα σας, σας ευχαριστώ πάρα πολύ για τη συμμετοχή σας στην έρευνα. Απ' ότι ενημερώθηκα εσείς είστε στον Δήμο Χ, μέλος του Τοπικού Συμβουλίου Πρόληψης Παραβατικότητας, θα ήθελα να ξεκινήσουμε με τον δήμο σας. Πείτε μου κάποια στοιχεία για τον πληθυσμό, την απασχόληση, την ανεργία, ότι στοιχεία έχετε για το προφίλ του δήμου σας.

Να σας πω ότι η ευθύνη μου είναι όχι μόνο σαν μέλος αλλά και συντονιστής του συγκεκριμένου συμβουλίου, πρόσφατα δημιουργήθηκε συστάθηκε, ελπίζουμε πως στο άμεσο μέλλον θα μπορέσει να δώσει και αποτελέσματα, μαζί με τα υπόλοιπα μέλη που προεδρεύει ο δήμαρχος. Ας περάσουμε στο προφίλ του δήμου, έχουμε 40100 μόνιμους κατοίκους, η απασχόληση αφορά τα εργοστάσια, είναι πάρα πολλοί υπάλληλοι, υπάρχουν και λίγοι αγρότες. Δεν έχουμε επίσημα στοιχεία για την ανεργία αλλά από τις κοινωνικές δομές βλέπουμε ότι δεν έχουμε μεγάλη πίεση, που σημαίνει ότι δεν έχουμε ιδιαίτερα ανέργους και ανθρώπους που πλήττονται οικονομικά. Οι κοινωνικές δομές του δήμου θα έλεγα ότι είναι από τις πιο ισχυρές στην περιοχή, υπάρχει δημοτικό πολυιατρείο, το οποίο λειτουργεί κάθε μέρα με δύο ειδικότητες, υπάρχει το κοινωνικό παντοπωλείο, το οποίο επίσης λειτουργεί κάθε μέρα με σημαντική διάθεση προϊόντων στους ανθρώπους που έχουν κριθεί ότι χρειάζονται την ενίσχυση και το οποίο εφοδιάζεται και από κονδύλια του δήμου και πάρα πολλές δωρεές από τις βιομηχανίες που υπάρχουν και γύρω από την περιοχή και εκτός περιοχής. Υπάρχει κοινωνική ιματιοθήκη η οποία δέχεται μεταχειρισμένα ρούχα, υπάρχει κοινωνικό φαρμακείο και υπάρχει και κοινωνικό φροντιστήριο το οποίο βοηθά τα παιδιά που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα. Η κοινωνική δραστηριοποίηση των πολιτών είναι αρκετά μεγάλη, υπάρχουν εθελοντικοί σύλλογοι και να πω ότι όσον αφορά τους εθελοντικούς συλλόγους είμαστε μάλλον από τους πιο ισχυρούς δήμους στην Ελλάδα γιατί έχουμε ένα ακολούθημα με τους πρώην δήμους που ήταν 7 και συγκρότησαν τον σημερινό δήμο μας. Ο κάθε ένας πρώην δήμος και κοινότητα επειδή υπάρχει δασικό περιβάλλον είχε την δική της ομάδα, εθελοντική ομάδα δασοπυρόσβεσης και πυρόσβεσης αστικών συμβάντων, οπότε όλο αυτό έφτασε στις μέρες μας να έχουμε μεγάλη δυναμική και αυτό να μας έχει σώσει πολλές φορές, βέβαια δεν είναι πανάκεια, δυστυχώς τελευταίες φωτιές του Αυγούστου κάηκαν σημαντικές εκτάσεις. Έχουμε αθλητικούς συλλόγους έχουμε εξωραϊστικούς, έχουμε ποικίλες μορφές εθελοντισμού για διάφορα θέματα. Έχουμε ένα αστυνομικό τμήμα, υπάρχει μια πολύ καλή συνεργασία με τον δήμο, είναι μέλη και το ΤοΣΠΠα, οπότε έχουμε και λόγω αυτού του καναλιού μια πολύ καλή επικοινωνία, ωστόσο χρήζει ενίσχυσης, για το μέγεθος του δήμου δεν φτάνει το προσωπικό αλλά υπάρχει παντού έλλειψη προσωπικού. Μπορεί να καλύψει την περιοχή εάν γίνει κάτι έκτακτο, αλλά το θέμα είναι εάν μπορεί να αστυνομεύσει όλη την περιοχή, αυτό δεν μπορεί να το κάνει. Αλλά αυτό που κάναμε το καλοκαίρι ήταν να δραστηριοποιήσουμε τους κατοίκους της δημοτικής κοινότητας ώστε να κάνουν περιπολίες για την πρόληψη των πυρκαγιών. Αυτό ήταν ένα πρώτο τεστ του neighbourwatching, και πραγματικά έτρεξε αρκετά, πιστεύουμε το επόμενο καλοκαίρι και με την βοήθεια του δήμου και των εθελοντών να μπορέσει αυτό να γίνει πιο οργανωμένα με ασυρμάτους, οπότε θα αρχίσει να γίνεται πιο έντονη η παρουσία των πολιτών των εθελοντών πολιτών στην ευνομία των περιοχών και φυσικά την πρόληψη των πυρκαγιών.

Αναφερθήκατε στο προφίλ ενός δήμου που φαίνεται να μην έχει μεγάλη εγκληματικότητα, εσείς προσωπικά πώς την αντιλαμβάνεστε την εγκληματικότητα στην περιοχή σας?

Σαφώς δεν έχουμε έξαρση και τρομερά προβλήματα αλλά ωστόσο υπάρχουν, δεν είναι μηδενικά, οπότε θα πρέπει να ληφθούν μέτρα, υπάρχουν πχ κλοπές από κατοικίες, δεν είναι μεγάλο σε έκταση αλλά υπάρχει. Δεν έχουμε ληστείες με παράλληλη αφαίρεση ζωής, το άλλο που απασχολεί είναι κάποιους νεαρούς κυρίως οι οποίοι προκαλούν βανδαλισμούς σε σχολεία, σε κοινόχρηστους χώρους. Είναι ένα θέμα που δεν άπτεται μόνο της καταστολής, πώς θα τους συλλάβουμε, πρέπει να δούμε και τι υπάρχει από πίσω. Έχουμε κοινωνικούς λειτουργούς, έχουμε ψυχολόγους που είναι μέσα στο ΤοΣΠΠα, οπότε με όλα αυτά τα στοιχεία θα αρχίσουμε να δομούμε κάποιες τακτικές. Με την αρωγή της πολιτείας, όταν θα χρειαστούμε παραπάνω ανθρώπους, εξειδικευμένους ή οτιδήποτε άλλο θα ζητήσουμε από την πολιτεία να μας παρέχει ότι χρειάζεται για να λύσουμε τα θέματα γιατί αυτό που μας απασχολεί περισσότερο. Το θέμα είναι να λύσουμε το πρόβλημα στη ρίζα τα παιδιά εάν έχουν ψυχολογικά προβλήματα, ή οι οικογένειές τους δεν μπορούν να τα υποστηρίξουν στο επίπεδο που θα πρέπει, εμείς θα πρέπει να βρούμε τη λύση και να σταματήσει.

Βάση αυτού που είπατε θα ήθελα να σας ρωτήσω για την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας, είστε υπέρ της κατασταλτικής αντεγκληματικής πολιτικής ή της προληπτικής?

Θεωρώ ότι το μείγμα της πρόληψης με την καταστολή είναι ένα μείγμα που βγαίνει από το πρόβλημα, αλλού χρειάζεται περισσότερο πρόληψη και λιγότερο καταστολή ή το αντίθετο. Σίγουρα η πρόληψη είναι πάρα πολύ σημαντική, η εκπαίδευση των νέων παιδιών στα σχολεία είναι επίσης πολύ σημαντική. Το να καταλάβουν τι σημαίνει παραβατικότητα, τι σημαίνει είμαι πολίτης μιας κοινωνίας και πώς πρέπει να λειτουργούμε σ' αυτήν την κοινωνία. Είναι και θέμα εκπαίδευσης και θέμα γενικότερης λειτουργίας της κοινωνίας και της πολιτείας. Μέσα στο συμβούλιο συζητάμε και αυτά τα θέματα, πώς θα γίνουν παρεμβάσεις, πώς θα δοθούν οδηγίες στους ανθρώπους όπως είναι οι καθηγητές, όπως είναι οι δάσκαλοι, οι νηπιαγωγοί. θα το τρέξουμε, επαναλαμβάνω πως είμαι αισιόδοξος...

Ας περάσουμε στο ΤοΣΠΠα, ας ξεκινήσουμε με την δομή του, πώς εμπλέκονται οι κρατικοί φορείς στην συγκρότηση ενός τέτοιου συμβουλίου.

Είναι θέμα καθαρά του δήμου και του δημάρχου, το πώς θα συγκροτήσει το συγκεκριμένο συμβούλιο, απορρέει η συγκρότησή του από τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, είθισται πρόεδρος να είναι ο δήμαρχος και να έχει τον αναπληρωτή του και μέλος της επιτροπής τον αντίστοιχο αντιδήμαρχο που ασχολείται με τα θέματα αυτά, της ασφάλειας, της εκπαίδευσης γιατί κυρίως εκεί είναι τα προβλήματα, όχι μόνο εκεί βέβαια αλλά πολλές φορές αυτά απασχολούν τα ΤοΣΠΠα. Έχει αντιπρόσωπο από τον δικηγορικό σύλλογο, τοπικά εάν υπάρχει, έχουμε ψυχολόγο του δήμου, έχουμε κοινωνικό λειτουργό, είναι ο αντιπρόσωπος της αστυνομίας και ότι άλλο νομίζει ο πρόεδρος ή τα μέλη αποφασίσουν ότι πρέπει να καλέσουν κάποιον κάλλιστα γίνεται και υλοποιείται ανάλογα με την περίπτωση. Δεν έχουμε εξαντλήσει τα άτομα, μέχρι 11 άτομα νομίζω γράφει ο κανονισμός εμείς έχουμε φτάσει τα 7.

Στο ΤοΣΠΠα συμμετέχουν και πολίτες ή μέλη κάποιων οργανώσεων του δήμου σας?

Όχι, δεν είναι τακτικά μέλη, εάν κληθούν μπορούν. Μπορεί να έχουμε πχ έξαρση κλοπών στα καταστήματα, θα κληθεί ο πρόεδρος του εμπορικού συλλόγου, να μας πει την άποψή του κτλ.

Πότε ξεκίνησε το δικό σας ΤοΣΠΠα?

Ξεκίνησε τον Μάιο που μας πέρασε, έγινε η πρώτη συνάντηση και ακόμα μια δεύτερη έχει γίνει το Σεπτέμβρη.

Πώς ξεκίνησε την συγκεκριμένη περίοδο και δεν είχε ξεκινήσει κάποια χρόνια πριν?

Εγώ είμαι σύμβουλος του δημάρχου σε θέματα πολιτικής προστασίας, μέσα στην πορεία και ασφάλειας, γνωρίζοντας την νομοθεσία ότι πρέπει να έχουμε ΤοΣΠΠα ρώτησα έχουμε κάτι? Πρέπει να συζητηθεί το θέμα και να δούμε τι θα γίνει. Άρχισαν να ψάχνουν μήπως από την προηγούμενη διοίκηση υπήρχε, τελικά δεν υπήρχε, δεν είχε δημιουργηθεί ποτέ. Ενώ θα έπρεπε να έχει δημιουργηθεί 20 χρόνια πριν. Συζητώντας με το δήμαρχο του είπα ότι πρέπει οπωσδήποτε να δημιουργηθεί το συγκεκριμένο συμβούλιο και να πάρει και πρωτοβουλίες, να δώσει κατευθύνσεις..

Άρα η έναρξη ξεκίνησε από εσάς από ένα άτομο που δεν ήταν μέσα στο δημοτικό συμβούλιο. Άρα ήσασταν εσείς που το ξεκινήσατε.

Ναι, γνωρίζοντας τη νομοθεσία ρώτησα, ασχολήθηκα και ο δήμαρχος αμέσως έκανε εισήγηση στο δημοτικό συμβούλιο, πέρασε παμψηφεί η πρόταση και δημιουργήθηκε, μέσα στο συμβούλιο υπάρχει και εκπρόσωπος της μειοψηφίας του δημοτικού συμβουλίου.

Είπατε ότι από τον Μάιο έχετε κάνει δυο συνελεύσεις?

Ναι, η πρώτη που ήταν η αναγνωριστική και μια δεύτερη όπου αρχίζει να συζητιέται όποιο πρόβλημα, να τεθούν κάποιες στρατηγικές το πώς θα το αντιμετωπίσουμε τα θέματα.

Έχετε φτιάξει κάποιο στρατηγικό σχεδιασμό για το πώς θα προχωρήσετε? Έχετε βάλει ήδη κάποιους στόχους?

Ήδη έχουν συζητηθεί τα θέματα, έχει αποφασιστεί ότι πρέπει να λυθούν αυτά τα θέματα που έχουν τεθεί, της μικρής εγκληματικότητας σε συνεργασία με την αστυνομία, και ήδη ο δήμαρχος έκανε συνάντηση με τον Ταξίαρχο, τον Δκτη της περιοχής μας, συζητήσαμε τα θέματα το πώς θα μας βοηθήσουν και με περισσότερες περιπολίες, ενισχύοντας εάν μπορέσουν το αστυνομικό τμήμα, αλλά ωστόσο έχει διευρυνθεί η περιοχή των περιπολιών σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο και ο αριθμός των περιπολιών, έχουν εμπλακεί και άλλες υπηρεσίες σ' όλο αυτό, οπότε υπάρχει θα έλεγα ένα μικρότερο ποσοστό εγκληματικότητας πλέον.

Στο θέμα της προληπτικής αντεγκληματικής πολιτικής έχετε κάτι στο μυαλό σας, έχετε οργανώσει να κάνετε κάποιες ενημερώσεις στους πολίτες? Οι πολίτες γνωρίζουν για το ΤοΣΠΠα, έχουν ενημερωθεί?

Όταν δημιουργήθηκε έγιναν οι απαραίτητες συστάσεις μέσω των social του δήμου και του site του δήμου αλλά φιλοδοξούμε ότι σύντομα θα φτιάξουμε μια σελίδα στο facebook που θα είναι μόνο του συμβουλίου, και εκεί θα κοινοποιούνται όλα τα συμπεράσματα, ελπίζω αυτό να μας δώσει μια δυνατότητα επικοινωνίας με τους πολίτες σε πιο άμεσο βαθμό, γιατί είναι ένα θέμα αυτό , γενικότερα οι Έλληνες....θέλουμε να επικοινωνήσουμε αλλά μόνο για την ύβρη και όχι με την βοηθητική πλευρά, να πούνε ....βρε παιδιά καλά το κάνετε αυτό, μήπως να δούμε και αυτό, μήπως να δούμε και κάτι άλλο? Εγώ είμαι αισιόδοξος ότι θα αποδώσει και αυτό και από κει και πέρα θα δούμε και τις υπόλοιπες δράσεις και στα σχολεία, και με τους κοινωνικούς λειτουργούς κτλ, να κάνουμε τις

παρεμβάσεις γενικότερα στην κοινωνία και την ενημέρωση. Δηλαδή ένας στόχος είναι να ενημερώσουμε τους πολίτες τι σημαίνει ασφάλεια. Η κουλτούρα της ασφάλειας, πρέπει να γίνει βίωμα ότι πρέπει να προσέχουμε.

Συνεργασία με άλλα ΤοΣΠΠα υπάρχει?

Συζητάμε, τους τελευταίους μήνες με τον υπεύθυνο του ΤοΣΠΠα του δήμου Κ, μήπως μπορέσουμε και βρούμε κοινές επαφές και να κάνουμε κοινά προγράμματα. Ήδη έχουμε κάνει συζητήσεις για το πώς μπορούμε να συνεργαστούμε μιας και είμαστε όμορες περιοχές. Εάν μπορέσουμε και υλοποιήσουμε τις σκέψεις μας, που πιθανόν να πάρει λίγο χρόνο, καθώς οι δήμοι μας έχουν παρόμοια προβλήματα, καθώς και η σύνθεση της κοινωνίας μας είναι παρόμοια, ίσως να μπορέσει να αποδώσει αποτελέσματα.

Στο νομοθετικό πλαίσιο υπάρχει ορισμένο και το κεντρικό συμβούλιο πρόληψης παραβατικότητας, έχετε επικοινωνία με αυτό το κεντρικό συμβούλιο?

Ναι είχαμε μια επικοινωνία, με την κα Χ η οποία είναι και υποδιευθυντής της Διεύθυνσης Αντιμετώπισης Βίας του Υπουργείου Προστασίας του πολίτη, ανταλλάξαμε κάποιες απόψεις, είμαστε σε επικοινωνία, νομίζω ότι αρχίζει και μορφοποιείται πλέον το θέμα και νομίζω ότι από εκεί θα εκπορευτούν και οι κεντρικές κατευθύνσεις ότι πρέπει να δημιουργήσουμε τα συμβούλια αυτά και ενδεχομένως να υπάρχουν και συνεργασίες των όμορων δήμων.

Νομοθετικά αυτός ο θεσμός είναι χωρισμένος σε τρία επίπεδα, στο τοπικό, το περιφερειακό και στο κεντρικό. Εγώ αντιλαμβάνομαι ότι φτιάχνονται τα τοπικά και λείπουν τα πιο πάνω κλιμάκια. Έχετε εσείς αυτή την αίσθηση?

Εκ των πραγμάτων, δεν είναι η δική μου αίσθηση, έτσι είναι, δεν έχουν δημιουργηθεί οι απαραίτητες δομές. Η περιφέρεια δεν έχει δείξει κάποια δραστηριότητα, τουλάχιστον αντιληπτή από μένα, το υπουργείο και το αρχηγείο της ελληνικής αστυνομίας έδειξε μια δραστηριότητα, οπότε είμαι αισιόδοξος ότι από εκεί θα εκπορευτούν κατευθύνσεις προς τις περιφέρειες και τους δήμους για να δημιουργηθούν. Το να κάνουμε εμείς πράγματα και να μειώσουμε την εγκληματικότητα αυτό δεν θα ωφελήσει άλλους δήμους που δεν θα δραστηριοποιηθούν, γιατί οι εγκληματίες πιθανώς να πάνε σε αυτούς τους δήμους που δεν θα έχουν αυτές τις δομές.

Το γεγονός ότι τα μέλη του ΤοΣΠΠα είναι σε εθελοντική βάση, ούτε υπάρχει συγκεκριμένη οργάνωση με ώρες εργασίας, γραφεία, με υλικοτεχνικό εξοπλισμό κτλ, πόσο θεωρείτε ότι επηρεάζει την λειτουργία του συμβουλίου?

Θεωρώ ότι εάν ήταν κάτι πιο μόνιμο, ίσως είχε και μεγαλύτερη παραγωγικότητα, υπάρχει γραμματέας, η γραμματέας του δήμου και υποστηρίζει την όλη διαδικασία, αλλά για την αποζημίωση των μελών, ή με κάποιον άλλο τρόπο να αμείβονται .... δεν ξέρω εάν αυτό είναι ένα μειονέκτημα αλλά εάν ήταν κάτι πιο μόνιμο ίσως να είχε περισσότερα αποτελέσματα, να έχει γραφείο.

Κύριε Σ6 η θητεία του συμβουλίου, μέχρι πόσα χρόνια είναι?

Νομίζω ότι είναι πενταετής θητεία.

Θα ήθελα σας παρακαλώ μιας και η έρευνα μελετά και τον θεσμό του παρατηρητή στην Κύπρο, θα ήθελα να αναφερθούμε στην περίπτωση να εντάσσαμε σαν συνέχεια

του τοπικού συμβουλίου τον παρατηρητή της γειτονιάς. Δηλαδή να πάμε ακόμη ένα επίπεδο πιο κάτω στην τοπική κοινωνία και να εμπλέξουμε τους πολίτες στην παρατήρηση, στην πρόληψη, το βλέπετε θετικά αυτό ή αρνητικά?

Σαφώς θετικά το βλέπω και προηγουμένως θίγοντας τα διάφορα θέματα για τις πυρκαγιές, το έθεσα αυτό ότι είχαμε κάνει την προσπάθεια αυτή το καλοκαίρι που μας πέρασε, το οποίο δεν περιοριζόταν μόνο στην πυρασφάλεια αλλά και στην ασφάλεια, γιατί είχαμε 24ωρη βάρδια από τους εθελοντές, οπότε ήδη το έχουμε δοκιμάσει το θέμα του παρατηρητή της γειτονιάς. Εμείς το κάναμε πιο χαλαρά γνωρίζοντας την περίπτωση του 2003 όπου ο πρωην υπουργός Χ όταν ήταν δήμαρχος στον Β, προσπάθησε να το δημιουργήσει μέσα στον δήμο με αυτοκίνητα με στολές κτλ, κτλ και να το εφαρμόσει προς τα κάτω, ναι μεν με εθελοντές αλλά με πολύ μεγάλη παρέμβαση του δήμου. Το αποτέλεσμα ήταν αρνητικό δυστυχώς, το έζησα το θυμάμαι, ήταν πολύ έντονη, ειδικά η εξωκοινοβουλευτική αριστερά αντέδρασε πάρα πολύ στη δημιουργία αυτών των δομών. Οπότε γνωρίζοντας εγώ το περιστατικό αυτό, προσπάθησα όταν αρχίσαμε να συζητάμε για την πρόληψη της πυρκαγιάς κτλ να δημιουργηθεί μεν αλλά να είναι πιο χαλαρό, να είναι με τα δικά τους αυτοκίνητα, βέβαια έχουν κάποια διακριτικά πάνω ώστε να αναγνωρίζονται και μεταξύ τους, οπότε είχε μεγάλη διείσδυση και δεν παρουσίασε αντίδραση, κανείς δεν εμφανίστηκε να πεί ....τι κάνετε εκεί πέρα....ποιοι είστε εσείς τέλος πάντων...
Θα ήμουν πάρα πολύ ευτυχισμένος εάν το σύστημα με τα μηνύματα ήταν και στο δήμο μας, δηλαδή μέσω μιας εφαρμογής που είναι εύκολο να γίνει πλέον να μοιράζονται οι πληροφορίες, το αστυνομικό τμήμα σε όλους τους πολίτες, ή σε αυτούς που είναι εγγεγραμμένοι που νομίζω θα ήταν πολλοί εγγεγραμμένοι και θα θέλουν να βοηθήσουν και όχι να έχουν το στίγμα, που υπάρχει στην ελληνική κοινωνία, του σπιούνου, αα κάρφωσε αυτός, έκανε, έφτιαξε, μας έχουν μείνει κάποια στερεότυπα που πρέπει να φύγουν από την ελληνική κοινωνία γιατί το μόνο που κάνουν είναι να ταλανίζουν την ελληνική κοινωνία, δεν μπορεί να θέλεις ασφάλεια και να θέλεις ένα αστυνομικό δίπλα σου να σε προστατεύει, δεν γίνεται αυτό πουθενά, άρα πρέπει να είμαστε όλοι ευαισθητοποιημένοι και να βοηθάμε ο ένας τον άλλον και την κοινωνία ολόκληρη. Οπότε νομίζω ότι θα είναι πολύ μεγάλο βήμα.

Άρα κλείνοντας σίγουρα έχετε μια θετική οπτική του θεσμού, και για το μέλλον σκέφτεστε ότι θα πάει καλά και στο μέλλον.

Νομίζω ναι, νομίζω ναι, είναι θέμα επικοινωνίας όλων των θεμάτων που αφορούν αυτή τη συγκεκριμένη προσπάθεια. Δηλαδή εάν πείσουμε τους πολίτες ότι όλοι είμαστε υπεύθυνοι και συνυπεύθυνοι για την ασφάλεια μας, νομίζω ότι θα τους πείσουμε, ότι έχουν τις ικανότητες να καταλάβουν ότι μια τέτοια προσπάθεια είναι προς όφελός τους, θα το δούμε στην πορεία.

Θέλετε να προσθέσετε κάτι άλλο πριν κλείσουμε?

Όχι, νομίζω είναι μια πολύ καλή πρωτοβουλία να το δείτε το θέμα και νομίζω ότι όταν τελειώσετε την εργασία σας καλό θα ήταν να την κοινοποιήσετε σε όλους τους δήμους όλης της Ελλάδας, όσοι έχουν διάθεση να το διαβάσουν νομίζω θα έχετε προσθέσει ένα λιθαράκι στο να δημιουργηθούν τα τοπικά συμβούλια και να δώσουν προστιθέμενη αξία στις τοπικές κοινωνίες. Πολύ σημαντικό. Και σας συγχαίρω για αυτή την προσπάθεια.

Ευχαριστώ πολύ, θα το κάνω αυτό που είπατε, ευχαριστώ πολύ για τα καλά σας λόγια να είστε καλά.

Συνέντευξη 7η

Καλησπέρα σας, ευχαριστώ πολύ για την συμμετοχή σας στην έρευνα. Εσείς είστε μέλος του Τοπικού Συμβουλίου Πρόληψης Παραβατικότητας του δήμου Χ. Θα ήθελα να ξεκινήσουμε με το προφίλ του δήμου.

Καλησπέρα και από εμένα, το Τοπικό συμβούλιο πρόληψης Παραβατικότητας του Δήμου μας, ο οποίος στην προηγούμενη απογραφή του 2011, αριθμούσε 29.900 κατοίκους, είναι ένας δήμος αυτόνομος, ανήκει στο βόρειο τομέα του Δήμου Αθηνών. Το τοπικό συμβούλιο ανήκει στην κοινωνική δομή του Δήμου, είναι υπό την ομπρέλα της κοινωνικής υπηρεσίας.

Ποιες άλλες κοινωνικές δομές υπάρχουν στο δήμο σας?

Ο δήμος διαθέτει την κοινωνική υπηρεσία και οποιαδήποτε άλλη δομή είναι κάτω από εκεί, όπως για παράδειγμα το παντοπωλείο και πάνω σ' αυτή την δομή της κοινωνικής υπηρεσίας, μπήκε και κούμπωσε και το τοπικό συμβούλιο πρόληψης παραβατικότητας, το οποίο υφίστατο από πριν , δεν είναι νέο, ήταν από το 2014, με την προηγούμενη διοίκηση του δήμου, δεν ήταν τόσο λειτουργικό, όσο είναι τα τελευταία δυόμισι χρόνια, από το 2019 και μετά. Αυτό μπορεί να είναι από πολλούς παράγοντες που θα τους αναλύσουμε και συνέχεια, ο κόσμος συμμετέχει αρκετά στις κοινωνικές δομές του δήμου, ασχολείται με τις κοινωνικές δομές, είναι ευαισθητοποιημένος ο κόσμος.

Υπάρχει δηλαδή πνεύμα εθελοντισμού και προσφοράς προς τους πολίτες ?

Υπάρχει πνεύμα εθελοντισμού και προσφοράς, ειδικά στις περιόδους που έχουμε περάσει τα τελευταία δυόμισι χρόνια, είτε με τις πλημμύρες σε όμορους δήμους είτε με τις πυρκαγιές, ο δήμος μας ήταν εκεί, ο κόσμος συνείσφερε ότι μπορούσε, επομένως μπορώ να πω ότι το εθελοντικό πνεύμα και η κοινωνική προσφορά των δημοτών είναι σε υψηλά επίπεδα. Στο δήμο μας έχουμε το αστυνομικό τμήμα μας.

Ένα αστυνομικό τμήμα έχετε?

Είναι το αστυνομικό τμήμα, το τμήμα ασφάλειας και διαθέτουμε και τροχαία. Ουσιαστικά έχουμε τάξη, ασφάλεια και τροχαία. Έχουμε και τα τρία, είμαστε θεωρώ από τους τυχερούς δήμους. Δεν διαθέτουν όλοι οι δήμοι και τα τρία τμήματα εντός των εδαφικών τους αρμοδιοτήτων, βέβαια όσον αφορά το κομμάτι της τροχαίας.

Η παρουσία της αστυνομίας θεωρείται ότι είναι ικανοποιητική?

Κοιτάξτε να δείτε, για τα μέσα που διαθέτει και το προσωπικό που έχει μειωθεί, η αστυνομία, η παρουσία της είναι ικανοποιητική, ως προς το κομμάτι και τη δυνατότητα που διαθέτει, φυσικά θα μπορούσε να ήταν καλύτερη, αλλά λόγω των δυσκολιών και του μειωμένου προσωπικού κάνει ότι καλύτερο μπορεί.

Η αντίληψη που έχει ο απλός πολίτης, εσείς προσωπικά έχετε ένα αίσθημα ασφάλειας από την αστυνομία?

Στο δήμο μας γενικότερα δεν έχουμε τεράστιες βαθμίδες εγκληματικότητας, υπάρχουν κάποιες παραβατικές συμπεριφορές σίγουρα και πιστεύω ότι η συνεργασία της τοπικής αυτοδιοίκησης - του δήμου και των αρχών όπως η αστυνομία σε θεσμικό επίπεδο, μπορούν να αυξήσουν την ασφάλεια που αισθάνεται ο πολίτης. Εμείς σαν δήμος μας,

βασικά ο δήμος προς αυτή την κατεύθυνση κινήθηκε από το 2019 και μετά και με μια σύμβαση που έχει κάνει ο δήμος με εταιρία ασφάλειας που περιπολεί στο δήμο, με αποτέλεσμα η αστυνομία με τα μέσα που διαθέτει και ο δήμος με τα μέσα που διαθέτει, δημιουργούν ένα κλίμα που κάποιος αισθάνεται ασφαλής, αυτό είναι σε ένα συγκεκριμένο ποσοστό, δεν μπορείς να καλύψεις όλη την έκταση και την κλίμακα ενός δήμου. ούτως η άλλως οι διοικητές των τριών τμημάτων είναι μέλη το ΤοΣΠΠα, θεσμικά, και υπάρχει μια καλή συνεργασία μαζί τους.

Πάμε να μιλήσουμε για τον θεσμό των ΤοΣΠΠα, ξεκινήστε μας λίγο την ιστορία του ΤοΣΠΠα του δήμου σας.

Είχε ξεκινήσει το 2014 με την προηγούμενη διοίκηση του δήμου, ήταν στελεχωμένο κυρίως με ανθρώπους που ασχολούνταν με το δικαστικό επάγγελμα, είτε δικηγόρους είτε εισαγγελείς που έχουν βγει στην σύνταξη, είτε απόστρατους αστυνομικούς, η αλήθεια είναι ότι βάση των στοιχείων που πήραμε εμείς στα χέρια μας το 2019, πέντε χρόνια μετά τη λειτουργία του δεν απέδιδε ο τρόπος που είχε συσταθεί, είχε κάνει νομίζω τρεις, τέσσερεις, μπορεί να λέω και πολλές δράσεις, μέχρι που το 2019, λίγο πριν τις εκλογές, διοργανώθηκε από μέρους του δήμου μια ενημέρωση στα ΚΑΠΗ της πόλης για τις απάτες που είναι ένα σύνηθες φαινόμενο πλέον παντού, για τις κλοπές στους ηλικιωμένους ανθρώπους και στο οποίο συμμετείχαμε και εμείς σαν παράταξη της αντιπολίτευσης και η διοίκηση. Κάναμε ο καθένας την ενημέρωσή του στο κομμάτι αυτό και εμείς δεσμευτήκαμε ότι σε περίπτωση που εκλεγεί η παράταξή μας και ο δήμαρχος που είναι τώρα, ότι θα ξαναδημιουργήσουμε το ΤοΣΠΠα από την αρχή, να είναι πλέον όμως λειτουργικό. Και κάπως έτσι έγινε, μετά τις εκλογές και την ανάληψη της νέας διοίκησης μου δόθηκε εμένα προσωπικά, γιατί είμαι και ο πρόεδρος του ΤοΣΠΠα, εντολή από το δήμαρχο να φτιάξουμε μια ομάδα, να λειτουργεί το ΤοΣΠΠα να μπορέσει να ενημερώνει κυρίως τον κόσμο για διάφορα θέματα που απασχολούν το δήμο μας. Έτσι και έγινε, ψάξαμε αρκετά, ψάξαμε πολύ, ψάξαμε την νομοθεσία γιατί η αλήθεια είναι ότι είναι μια απαρχαιωμένη νομοθεσία από το 1999. Τοπικά συμβούλια δεν υπήρχαν σε λειτουργία γενικότερα, ήταν πολύ δύσκολο να βρούμε έναν οδηγό να μπορέσουμε να πατήσουμε κάπου πάνω, με αποτέλεσμα λίγο με τη νομοθεσία του 1999, λίγο με γραπτά κείμενα, ένα βιβλίο της κα Ζαραφωνίτου από το Πάντειο Πανεπιστήμιο μπορέσαμε λίγο να μπούμε στο κλίμα. Το ενδεκαμελές συμβούλιο, είπαμε τρεις είναι οι διοικητές των τμημάτων, τα υπόλοιπα μέλη είναι νέοι άνθρωποι της πόλης, είναι όλοι επαγγελματίες και επιστήμονες, αποτελείται από αστυνομικούς, δικηγόρους, κοινωνικούς λειτουργούς , κοινωνιολόγοι και σύμβουλοι ψυχικής υγείας.

Εγκληματολόγοι υπάρχουν?

Εγκληματολόγοι δεν υπάρχουν, σίγουρα ήταν μια ειδικότητα, που θα θέλαμε να έχει αλλά είναι πολύ δύσκολο ξέρετε να βρεθεί μια τέτοια ειδικότητα, έτσι απευθυνθήκαμε στο Πάντειο πανεπιστήμιο, ήρθαμε σε επικοινωνία με την κα Ζαραφωνίτου, η οποία την ευχαριστούμε κιόλας, από την πρώτη στιγμή θέλησε να μας βοηθήσει, να μας παρέχει κάθε βοήθεια που μπορούσε και λίγο μετά έγινε και το Τοπικό Συμβούλιο στον Πειραιά στο οποίο συμμετέχει η κα Ζαραφωνίτου, οπότε είμαστε σε επικοινωνία, ότι πρόβλημα έχουμε, ότι χρειαστούμε μας βοηθάει.

Ωραία έχετε δηλαδή επικοινωνία με άλλα τοπικά συμβούλια ή μόνο με το ΤοΣΠΠα του Πειραιά?

Έχουμε μόνο με το ΤοΣΠΠα του Πειραιά και αυτό λόγω της προγενέστερης επικοινωνίας που είχαμε με την κα Ζαραφωνίτου. Ίσως εάν δεν ήταν αυτή δεν θα είχαμε καμία

επικοινωνία και αυτό υφίσταται σ' ένα άλλο πρόβλημα. Το βασικό πρόβλημα σ' αυτόν τον θεσμό είναι ότι δεν υπάρχει μια κεντρική οργάνωση.

Κύριε Σ7, νομοθετικά είδα ότι πρέπει αυτός ο θεσμός να υφίσταται σε τρία επίπεδα, στο τοπικό, στο περιφερειακό στο επίπεδο της περιφέρειας και στο κεντρικό. Απ' ότι καταλαβαίνω εσείς δεν είχατε καμία εισροή δεδομένων από τα από πάνω συμβούλια, εάν υπάρχουν αυτά.

Το περιφερειακό όχι νομίζω το κεντρικό υπήρχε το 2014 και μετά έπαψε να υφίσταται, εμείς τι κάναμε λοιπόν, στείλαμε κάποια έγγραφα στις αρμόδιες αρχές, τουλάχιστον αυτές που ήταν μέχρι κάποια χρόνια υπεύθυνες για τα τοπικά συμβούλια, η αλήθεια είναι ότι τον πρώτο χρόνο ανταποκρίθηκε αμέσως σ' ένα έγγραφο μας, το γραφείο του Υπουργού της Προστασίας του Πολίτη του κ Χρυσοχοΐδη, κάναμε ένα ραντεβού με το γραφείο του, του είπαμε τι προβλήματα έχουμε, έδειξε διάθεση γιατί νομίζω το κεντρικό συμβούλιο ανήκει στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη. Έδειξε διάθεση να υπάρχει μια κεντρική ρύθμιση, τα τοπικά συμβούλια να ανήκουν πλέον, να έχουν μια ομπρέλα από επάνω, γιατί το βασικότερο είναι ότι δεν υπάρχει ένα οργανωμένο σχέδιο λειτουργίας, ακόμα και στις δράσεις που γίνονται ένα κεντρικό σχέδιο δεν υπάρχει, ακόμη και εμείς το σχέδιο το ορίζουμε μόνοι μας,, σαν τοπικό συμβούλιο, σαν δήμος με τους φορείς τους αυτοδιοικητικούς, τους δικούς μας . Η αλήθεια είναι ότι μετά πέσαμε πάνω στην πανδημία, με αποτέλεσμα όλο αυτό πήγε λίγο πίσω, βέβαια είναι τώρα εδώ και ένα χρόνο που έχει συσταθεί μια υπηρεσία στο υπουργείο Αντιμετώπισης της Βίας και κάπως αλλιώς λέγεται, που εκεί κανονικά ανήκει ένα μέρος της λειτουργίας των τοπικών συμβουλίων, ήρθαμε και με τους ανθρώπους αυτούς σε επικοινωνία... Επειδή είναι και αυτή μια καινούρια υπηρεσία, προσπαθούν και αυτοί να μπουν σε ένα καλούπι σε μια διαδικασία ανασυγκρότησης όλων των συμβουλίων , απ' ότι ξέρω ήταν σε μια διαδικασία να βρουν σε πόσους δήμους λειτουργούν.... Στην επικοινωνία που είχαμε και αυτοί μας ρωτούσαν δεν ήξεραν ακριβώς, είχαμε και κάποια επικοινωνία και εκείνοι μας ρώτησαν για τον τρόπο που λειτουργούμε, ποια είναι τα προβλήματα για να μπορέσουν και αυτοί να βγάλουν ένα σχέδιο, ήταν αρωγοί σε μια δράση που κάναμε το καλοκαίρι, μας βοήθησαν και τώρα είμαστε σε μια διαδικασία και περιμένουμε από τη Διεύθυνση του Υπουργείου να μας ενημερώσει για το επόμενο στάδιο σχετικά με την λειτουργία των τοπικών συμβουλίων. Εμείς παρότι δεν υπήρχε κάτι, μπορώ να πω ότι είμαστε περήφανοι για ότι έργο έχουμε κάνει ...και είμαστε περήφανοι που έχουμε ξεκινήσει αυτή τη διαδικασία γιατί θεωρούμε ότι έχουμε βάλει και εμείς το λιθαράκι μας με τα έγγραφα που έχουμε στείλει σε όλες τις υπηρεσίες, να ενεργοποιηθεί λίγο ο μηχανισμός και να οργανωθεί αυτό σ' ένα μεγαλύτερο επίπεδο γιατί αλήθεια είναι ότι είναι πολύ σημαντικός ο θεσμός και νομίζω ότι κάποιοι τον έχουν παρεξηγήσει και θα ήταν πάρα πολύ καλό να ήταν σε όλους τους δήμους. Νομίζω ότι είμαστε από τα λίγα συμβούλια, μην πω τα ελάχιστα που έχουμε κάνει και δράσεις, όχι απλά υπάρχουμε κάνουμε και δράσεις. Σε σχέσεις με τις δράσεις, εμείς, η κατεύθυνση που έχουμε από την αρχή είναι οι δράσεις να είναι πιο πολύ ενημερωτικές, προς τον κόσμο και να είναι προληπτικού χαρακτήρα, γιατί μέχρι εκεί φτάνουν και τα όρια της τοπικής αυτοδιοίκησης, δεν μπορεί ο δήμος να πάει να καταστείλει μια παραβατική συμπεριφορά, από την άλλη όμως μπορεί να ενημερώσει, να δώσει κατευθύνσεις και να βοηθήσει τους δημότες του. Έχουμε κάνει πλήθος, αυτά τα δυο χρόνια, δράσεων ακόμη και μέσα στην πανδημία. Ξεκινήσαμε η πρώτη μας δράση, που είχε και μεγάλη ανταπόκριση από τον κόσμο, τους πρώτους κιόλας μήνες που είχαμε συσταθεί, ήταν κατά της βίας των γυναικών, που είχε πάει πάρα πολύ καλά. Έχουμε κάνει για την παιδική κακοποίηση, έχουμε κάνει για την ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο, έχουμε κάνει για τα ΑΜΕΑ, έχουμε κάνει με το χαμόγελο του παιδιού φυσικά, σε δράσεις μας συμμετέχει η δίωξη οικονομικού εγκλήματος, ενημερωτικές στο διαδίκτυο, γιατί διατηρούμε μια σελίδα στο

facebook. Οι ενημερώσεις μας και οι δημοσιεύσεις μας ξεπερνούν τις 150. Έχουμε κάνει για την οδική ασφάλεια, τουλάχιστον 3 δράσεις.

Κύριε Σ7, όλες αυτές οι δράσεις που πραγματοποιήθηκαν? Σε σχολεία, σε άλλους δημόσιους χώρους?

Η πρώτη δράση που κάναμε, που ήταν και η πρώτη ανοιχτή, γιατί μετά πέσαμε στον covid, είχε γίνει στο εκθεσιακό κέντρο που έχουμε στο δήμο μας, ανοιχτή εκδήλωση, οποιοσδήποτε πολίτης επιθυμούσε, οι επόμενες λόγω covid, είχαν γίνει σε livestreaming, από τη σελίδα του δήμου, ή του τοπικού συμβουλίου και έχουμε κάνει και για τα ζώα (μια μια μου έρχονται), ήταν στην κεντρική πλατεία. Έχουμε κάνει δύο και τρεις εκδηλώσεις κατά των ναρκωτικών. Η μια ήταν πάλι σε ανοιχτό χώρο, η άλλη ήταν σε συνεργασία με το ΚΕΘΕΑ, αγώνας ποδοσφαίρου κατά των ναρκωτικών, η τελευταία που κάναμε σε σχέση με την οδική ασφάλεια, αφορούσε τα σχολεία, επειδή όμως ήταν σε συνεργασία με το ινστιτούτο οδικής ασφάλειας, ήταν με μεγάλους προσομοιωτές, ανατροπής, μέθης κτλ. Ναι μεν αφορούσε τα σχολεία, δεν έγινε σε σχολεία λόγω χώρου και έγινε στην κεντρική πλατεία της μεταμόρφωσης. Έχουμε κάνει ενημερωτικές δράσεις για τις απάτες, για τις ηλεκτρονικές απάτες για τις τηλεφωνικές απάτες, μπορεί να ξεχνάω και κάποιες, έχουν συμμετάσχει διάφοροι φορείς κατά διαστήματα, η υπουργός κ Ράπτη, όταν κάναμε για την παιδική κακοποίηση, που είναι υπεύθυνη του αρμόδιου προγράμματος, για την παιδική κακοποίηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έχουμε μια δράση.

Έχετε πλούσια δράση απ' ότι βλέπω, δεν έχετε απλά δράση, απ' ότι βλέπω. Αξιοσημείωτο είναι ότι εμπλέκετε και άλλους φορείς, είναι δηλαδή συνδιοργανωτές σ' αυτήν την προσπάθεια.

Ακριβώς! Όταν κάνουμε μια εκδήλωση, τουλάχιστον όπως το κάνουμε εμείς, επειδή είναι ενημερωτική η δράση, θέλουμε να πιάνουμε το κάθε θέμα από πολλές μεριές, εμείς όπως σας είπα από την αρχή είμαστε υπό την ομπρέλα της κοινωνικής υπηρεσίας, άρα έχουμε την υποστήριξη της υπηρεσίας σε οτιδήποτε χρειαστούμε, καμία δράση δεν θα μπορούσε να γίνει χωρίς την αρωγή του δημάρχου, ο οποίος από την αρχή πίστεψε σ' αυτόν τον θεσμό και τον στήριξε, γιατί η αλήθεια είναι ότι αυτοί οι θεσμοί, είναι σε εθελοντικοί βάση, είναι άμισθοι και σε εθελοντική βάση, είναι πάρα πολύ δύσκολο να λειτουργήσουν.

Κύριε Σ7 πείτε μας για αυτό το κομμάτι, είναι άμισθη αυτή η θέση, είναι στον ελεύθερό σας χρόνο, είναι εκτός ωρών εργασίας, πόσο εύκολο είναι αυτό και εάν θεωρείτε ότι δεν θα έπρεπε να ήταν έτσι. Πώς το βλέπετε?

Η αλήθεια είναι ότι είναι εκτός των ωραρίων της εργασίας μας, δεν είναι καθόλου εύκολο αλλά το αγαπάμε αυτό που κάνουμε και το κάνουμε για την πόλη μας, για να προσφέρουμε στους δημότες και εγώ και τα υπόλοιπα μέλη, δεν θεωρώ ότι θα έπρεπε να είναι έμμισθη θέση, νομίζω ότι ο εθελοντικός χαρακτήρας του συμβουλίου αυτού θα έπρεπε να παραμείνει εθελοντικός. Το μόνο που θα έπρεπε να αλλάξει, κατά την άποψή μου, είναι ο τρόπος υλοποίησης δράσεων μέσω των θεσμών και τι εννοώ, ακόμα και έτσι που γίνονται οι δράσεις είναι πολύ δύσκολο να πάρεις μια απόφαση μέσω μιας υπηρεσίας για να υλοποιηθεί αυτή η δράση. Χρειάζεται πάρα πολύ χρόνος, πολλή γραφειοκρατία, πολλά έγγραφα, δεν υπάρχει ένα συγκεκριμένο κονδύλι, που να ανήκει στην συγκεκριμένη υπηρεσία και να μπορεί να κουμπώνει στα τοπικά συμβούλια έτσι ώστε για παράδειγμα, θέλουμε να κάνουμε αυτή τη δράση και θέλουμε να βγάλουμε 100 φυλλάδια ενημερωτικά για τον κόσμο, όλο αυτό είναι ένα πάρα πολύ δύσκολο κομμάτι, που προσπαθεί κάθε φορά να το προσπελάσει η υπηρεσία, νομίζω ότι αυτό θα έπρεπε να αλλάξει, όχι η άμισθη και εθελοντική βάση του συμβουλίου. Αυτό θα έπρεπε να παραμείνει, ο τρόπος όμως

λειτουργίας θα έπρεπε να μεταβληθεί. Αυτό θα έπρεπε να γίνει όταν θα γίνει κεντρική οργάνωση των τοπικών συμβουλίων. Γιατί εδώ εάν δεν υπήρχε ο δήμαρχος, ο συγκεκριμένος αντιδήμαρχος και ο συγκεκριμένος δήμαρχος και η υπηρεσία να ήταν αρωγοί, δεν θα είχε γίνει τίποτα.

Θα έπρεπε δηλαδή το όλο εγχείρημα να μην επαφίεται στην καλή θέληση του δημάρχου, ή στου αντιδημάρχου, να είναι συγκεκριμένα κονδύλια κάθε χρόνο για το συγκεκριμένο κομμάτι...

Ακριβώς, να θεσμοθετηθεί ένας συγκεκριμένος τρόπος της λειτουργίας των τοπικών συμβουλίων και ότι επακολουθεί αυτό. Δηλαδή ότι χρειάζεται ένα τοπικό συμβούλιο, να υπάρχει ένας κωδικός στην υπηρεσία που να μπορεί από εκεί να παίρνει ότι χρειάζεται. Φυσικά η υπηρεσία να το ελέγχει, γιατί αυτή είναι υπεύθυνη, όχι οι εθελοντές, η υπηρεσία να ελέγχει κάθε φορά αυτό που χρειάζεται ή δεν χρειάζεται για την υλοποίηση των δράσεων. Είναι ένα πολύ δύσκολο κομμάτι και στην αρχή δεν ξέραμε πώς να το αντιμετωπίσουμε. Ευτυχώς η υπηρεσία είχε μια επαφή και από τα προηγούμενα χρόνια, γνώριζε, πώς να γίνει και η αρωγή του δημάρχου, στο να γίνουν όσο το δυνατόν περισσότερες δράσεις για τον κόσμο, να ενημερωθούν τα σχολεία, να ενημερωθεί ο κόσμος για ζητήματα καθημερινότητας, βοήθησε ώστε να υλοποιηθούν αυτές οι δράσεις.

Κύριε Σ7, βλέπω ότι οι δράσεις σας έχουν ενημερωτικό χαρακτήρα, έχετε κάνει ή έχετε σκεφτεί να κάνετε μελέτη της εγκληματικότητας στην περιοχή σας?

Κοιτάξτε αυτό ήταν κάτι που το είχαμε συζητήσει και με την κα Ζαραφωνίτου, γιατί στο παρελθόν από τον έλεγχο που κάναμε και την έρευνα, είχαν γίνει τέτοιες μελέτες, είναι όμως κάτι πολύ χρονοβόρο και κοστοβόρο και πάρα πολύ δύσκολο να γίνει. Σε μικρή κλίμακα όμως το έχουμε κάνει. Είχαμε κάνει ένα ερωτηματολόγιο διαδικτυακό, μέσα από τη σελίδα μας στο facebook, είχαμε βγάλει κάποια αποτελέσματα, τα οποία μπήκαν μέσα στην ετήσια έκθεση που υποβάλλαμε πέρυσι, στο δήμαρχο, είναι ένα μικρό δείγμα, αλλά και αυτό το Τοπικό Συμβούλιο προσπάθησε να το κάνει.

Τα μέλη του συμβουλίου στην πλειοψηφία τους είναι νέα άτομα ή μεγαλύτερης ηλικίας?

Αν εξαιρέσουμε τους διοικητές των αστυνομικών τμημάτων, οι υπόλοιποι είναι μέχρι 33 χρονών, είναι όλοι νέα παιδιά. Νέοι επαγγελματίες της πόλης, επιστήμονες που το κάνουν αυτό γιατί το αγαπάνε, αγαπάνε την προσφορά.

Εκτός από την σελίδα σας στο facebook, έχετε και ιστοσελίδα?

Ο δήμος έχει ιστοσελίδα στην οποία μέσα έχει και ένα κομμάτι του τοπικού συμβουλίου.

Από την σελίδα σας στο facebook, ή και από συζητήσεις με πολίτες του δήμου σας, αντιλαμβάνεστε εαν οι πολίτες έχουν έρθει σε επαφή με τον θεσμό? Ξέρουν τι είναι το ΤοΣΠΠα?

Το πιο δύσκολο κομμάτι που είχαμε όταν ξεκίνησε αυτό το κομμάτι, όταν ξεκίνησε όλη αυτή η διαδικασία και λειτουργία του θεσμού, ήταν ότι ο θεσμός ήταν εντελώς άγνωστος στην πόλη. Δεν το ήξερε σχεδόν κανένας. Επομένως το να το διαδώσουμε, ήταν ένα πάρα πολύ δύσκολο κομμάτι. Η σελίδα η οποία βλέπετε, έχει πάνω από χίλιους ακόλουθους αυτή τη στιγμή δεν υπήρχε, την ξεκινήσαμε εμείς στα μέσα του 2019 και έχει φτάσει αυτή τη στιγμή να έχει πάνω από χίλιους ακόλουθους. Δεν θα πω ότι το ξέρουν όλοι στην πόλη,

ένα μεγάλο μέρος όμως του κόσμου, πλέον το γνωρίζει, έχει έρθει σε επαφή με το Τοπικό Συμβούλιο, ακολουθεί τις δράσεις μας, ξέρει τι έργο επιτελούμε και από στόμα σε στόμα, όσο ο καιρός περνάει, όλο αυτό μεγαλώνει, μεγενθύνεται, είναι δύσκολο να έρθεις σε επαφή με όλους τους δημότες, δεν γίνεται αυτό, αλλά οι δράσεις που έχουμε εμείς σκεφτεί να κάνουμε από δω και πέρα, εφόσον όλα πάνε καλά βάση υγειονομικού πρωτοκόλλου, θέλουμε να έχουμε επαφή σε κάθε γειτονιά, να το μάθουν όσο το δυνατόν περισσότεροι άνθρωποι γίνεται. Είναι δύσκολο, ακόμη το δουλεύουμε αυτό, αλλά κάθε χρόνο βλέπουμε κα περισσότερα αποτελέσματα.

Κύριε Σ7, αντιλαμβάνομαι ότι έχετε πολύ θετική σκέψη για το μέλλον του ΤοΣΠΠα.

Ναι εάν λυθεί το πρόβλημα της κεντρικής οργάνωσης, νομίζω ότι όπως εμείς το έχουμε οραματιστεί, θα το δουν και άλλοι δήμοι και θα γίνει ένας θεσμός που θα βοηθήσει την τοπική αυτοδιοίκηση, έτσι το έχουμε εμείς τουλάχιστον σκεφτεί και οραματιστεί. Εμείς έχουμε το προνόμιο του να έχουμε ένα δήμαρχο, ο οποίος είναι από πίσω σε όλες τις δράσεις, είναι αρωγός, ήδη εμείς δημιουργούμε το πλάνο δράσεων και εκδηλώσεων που θα προτείνουμε στην κοινωνική υπηρεσία στους φορείς του δήμου και στον δήμαρχο για όλο το 2022 και μιλάμε για περίπου 12 - 15 δράσεις,, είναι ένας μεγάλος αριθμός, που εάν καταφέρουμε και τον υλοποιήσουμε, νομίζω θα έχουμε κάνει ένα βήμα μπροστά. Εάν τα ΤοΣΠΠα ξεπεράσουν τα προβλήματα που έχουν στην τοπική αυτοδιοίκηση αλλά και στην κεντρική τους διαχείριση, νομίζω ότι είναι ένας θεσμός που μπορεί πραγματικά να βοηθήσει όλους τους δήμους και τις περιφέρειες. Πέρα από αυτά που είπαμε τα οργανωτικά, να ξέρετε ότι τα Τοπικά Συμβούλια δεν αντιμετωπίζονται από τα δημοτικά συμβούλια εντελώς θετικά, άλλοι μπορεί να θεωρούν ότι το κάνεις για λόγους πολιτικής άλλοι προβολής, άλλοι να έχουν διαφορετική πολιτική ιδεολογία από εσένα, μπορεί κάποιος να πει ότι εγώ είμαι κατά των θεσμών αυτών, που είχαμε τέτοια φαινόμενα στο δήμο.

Αντιμετωπίσατε δηλαδή αντίδραση στην οργάνωση του ΤοΣΠΠα, μέσα από το δημοτικό συμβούλιο?

Ναι, κατά την έναρξη του 2019 αντιμετωπίσαμε προβλήματα. Κάποιες παρατάξεις είχαν διαφορετική πολιτική προσέγγιση του ζητήματος, κάποιοι άλλοι θεωρούσαν ότι αυτό δεν είναι δουλειά της τοπικής αυτοδιοίκησης.. είναι του κεντρικού κράτους και δεν πρέπει το κράτος να κάνει διασπορά των ευθυνών τους στην τοπική αυτοδιοίκηση. Η δικιά μας η άποψη είναι αντίθετη, εμείς θεωρούμε ότι η τοπική αυτοδιοίκηση, ένας δήμος οφείλει να ενεργεί το καλύτερο για τους δημότες του. Το καλύτερο για τους δημότες εμείς θεωρούμε ότι είναι η ενημέρωση και η πρόληψη σε διάφορα ζητήματα που φαίνονται να απασχολούν την πόλη, δεν απασχολούν την κάθε πόλη τα ίδια πράγματα, αυτό είναι βασικό, άλλα προβλήματα έχουν τα Πατήσια και άλλα η Κηφισιά ....

Κύριε Σ7 το μεγαλύτερο λοιπόν πρόβλημα το εντοπίσατε στην οργάνωση, στη κεντρική οργάνωση.

Πρέπει να αλλάξει ο νόμος του 1999 συλλήβδην, έχει καλά στοιχεία αλλά μας γυρίζει και 20 χρόνια πίσω.

Τι θα αλλάζατε εσείς στο νομοθετικό πλαίσιο?

Εγώ θα άλλαζα όπως είπα τη δομή τους και θα θεσμοθετούσα συγκεκριμένες δράσεις που θα έπρεπε να υλοποιηθούν οι οποίες θα κούμπωναν και σε άλλες δράσεις που θα έκαναν οι δήμοι. Παράδειγμα ακούμε τελευταία το bulling στα σχολεία, είναι δυνατόν να μην

γίνονται τέτοιες δράσεις σε τοπικό επίπεδο από φορείς της αυτοδιοίκησης? Εγώ προσωπικά το θεωρώ απαράδεκτο, τέτοιες δράσεις θα πρέπει να είναι υποχρεωτικές .

Να σας έχουν ήδη προκαθορισμένους στόχους εννοείτε?

Ακριβώς, ακριβώς, να αφήνει στην αρμοδιότητα των δήμων τη δυνατότητα να κάνουν κάποιες δράσεις που κάθε δήμος θα θεωρεί ότι πρέπει να κάνει γιατί έχει πρόβλημα ο δήμος, αλλά κάποιες άλλες θα πρέπει να είναι συγκεκριμένες. Και να είναι ανεξάρτητα από πολιτικές, να φεύγει από το κομμάτι της πολιτικής.

Τώρα το ΤοΣΠΠα αυτό τι θητεία έχει?

Αυτό ακολουθεί τη δημοτική περίοδο.

Δηλαδή εάν βγει άλλη δημοτική αρχή, παύει να υφίσταται?

Μπορεί να σταματήσει και να λειτουργεί, εάν υπάρξει άλλος δήμαρχος είναι στη διακριτική του ευκαιρία εάν το συμβούλιο θα συνεχίσει, εάν θα αλλάξει, ή εάν δεν θα γίνει καθόλου. Αυτό είναι στην αρμοδιότητα του δημάρχου γι' αυτό είπα ότι αυτό πρέπει να απαγκιστρωθεί, δεν πρέπει να είναι έτσι. Για μένα τα τοπικά συμβούλια θα έπρεπε να είναι υποχρεωτικά σε κάθε δήμο. Να ορίζονται από τον Δήμαρχο, αλλά η λειτουργία να είναι υποχρεωτική, να μην έρθω εγώ αύριο και πω ...Το καταργώ....Η πολιτική είναι δική σου, ο κόσμος σε επέλεξε γι' αυτό, βάλε τα κατάλληλα μέλη που θεωρείς εσύ και προχώρα τη λειτουργία του τοπικού συμβουλίου. Γιατί ο αγώνας που έχει γίνει τώρα είμαστε στα δυόμισι χρόνια και άλλο ενάμισι που θα ακολουθήσει, που έχει γίνει από εμάς, ξαφνικά ξέρω εγώ....το 2024 να καταργηθεί, για ποιο λόγο? Νομίζω ότι θα πάει πολύ πίσω, όχι μπροστά.

Κύριε Σ7 σας είχα ενημερώσει ότι στην έρευνα που κάνω μελετώ δύο θεσμούς, τα ΤοΣΠΠα στην Ελλάδα και τον θεσμό του Παρατηρητή της Γειτονιάς στην Κύπρο. Θα ήθελα να ρωτήσω και εσάς, θεωρείτε ότι θα μπορούσε να πάει ένα βήμα πιο κάτω από το Τοπικό Συμβούλιο? Να υπήρχαν και μέλη των ΤοΣΠΠα, πολλοί πολίτες, είτε ονομαζόμενοι ως παρατηρητές της γειτονιάς, είτε ως με κάποια άλλη ονομασία?

Κοιτάξτε, θίγετε τώρα ένα πολύ ευαίσθητο σημείο, το ΤοΣΠΠα έχει τη δυνατότητα να διαθέτει εθελοντές και εθελοντικές ομάδες, δεν το απαγορεύει κανείς αλλά είναι πάρα πολύ δύσκολο θα πω εγώ, εμείς προσπαθήσαμε στην αρχή με κάποιες καμπάνιες να προσελκύσουμε κόσμο να έρθει εθελοντικά να συνδράμει τις δράσεις του Τοπικού Συμβουλίου, υπάρχουν κάποιοι άνθρωποι, απλά δεν είναι σε μεγάλη κλίμακα. Νομίζω και σ' αυτό υπάρχει ένα έλλειμμα ενημέρωσης που θα μπορούσε να ξεδιαλύνει κάποια πράγματα στο μυαλό όσων θέλουν να ασχοληθούν και να τους πείσει, ή να υπάρχουν κάποια ερείσματα στον κόσμο να έρθουν πιο κοντά στα Τοπικά Συμβούλια και να συσταθούν κάποιες εθελοντικές ομάδες, που θα συνδράμουν τις δράσεις του Τοπικού Συμβουλίου. Δεν ξέρω εάν μπορεί να υπάρχει ένας θεσμός αντίστοιχος της Κύπρου, νομίζω είναι κάτι δύσκολο για την Ελλάδα κυρίως λόγω πολιτικών καταστάσεων, δηλαδή εδώ υπάρχει αντίδραση γι' αυτά τα συμβούλια που ουσιαστικά κάνουν απλά δράσεις ενημερωτικές, απ' την άλλη θα μπορούσαν να υπάρχουν εθελοντικές ομάδες, οργανωμένες που θα αγκαλιάζουν τα τοπικά συμβούλια, ναι πιστεύω ότι θα μπορούσαν να υπάρξουν. Εάν μπορέσεις σε μια περιοχή, θα μιλήσω για τον δήμο μου, σ\ ένα δήμο 30000 ανθρώπων, που έχει 10 διαφορετικές περιοχές και έχεις εθελοντές από κάθε μια περιοχή θα φτάσουν στα αυτιά σου πολλά περισσότερα προβλήματα απ' ότι θα φτάνανε σ' ένα κλειστό συμβούλιο, 7 ατόμων. Στην Κύπρο υπάρχει οργάνωση, εδώ δεν υπάρχει τίποτα.

Εάν υπήρχε κεντρική οργάνωση και ο κόσμος θα το μάθαινε περισσότερο και θα συμμετείχε και περισσότερο και φυσικά δεν υπάρχει η κατάλληλη προβολή, σε κεντρικό επίπεδο για να μαθαίνει ο κόσμος τι είναι αυτά τα τοπικά συμβούλια. Εάν υπήρχε ανάλογη προβολή, νομίζω θα ήταν πολύ πιο οργανωμένα.
Τα τοπικά συμβούλια από το 1999 ούτε μια μέρα μετά ή πριν, μόνο θετικά έχουνε γιατί ήταν από την αρχή εθελοντικά, βοηθούσαν τον κόσμο στην ενημέρωση και στην πρόληψη, δεν είχαν να κάνουν τίποτα άλλο, μια ζωή όσοι ασχολούνται με αυτά τα συμβούλια από τον προσωπικό τους χρόνο δαπανούσαν ώρες, για το δήμο, την πόλη που μεγάλωσαν και αγαπούσαν. Για κάποιο λόγο υπήρχε έλλειψη οργάνωσης, είμαστε αυτή τη στιγμή σ' ένα κομβικό επίπεδο θεωρώ, που έχει μπει λίγο το νερό στο αυλάκι, πιστεύω να πάμε στο επόμενο βήμα.

Εγώ είμαι καλυμμένη από τη συζήτησή μας καθώς αναλύσαμε πολλά θέματα και κυρίως τα προβλήματα, τα οποία ήθελα να εντοπίσουμε, αλλά και την θετική σας αύρα και το θετικό πρόσημο που βάζετε στα ΤοΣΠΠα. Θέλετε κάτι να προσθέσετε?

Όχι, ευχαριστούμε πολύ, ελπίζω η έρευνά σας και η διπλωματική σας να φέρει ένα αποτέλεσμα γιατί ξέρετε πολλά παιδιά που θέλουν να ασχοληθούν ή που μας είχαν προσεγγίσει για τα ΤοΣΠΠα, δεν μπορούν επειδή δεν υπήρχε κάποιο υλικό, επομένως νομίζω είναι μια καλή κληρονομιά και για την Κύπρο και για την Ελλάδα. Θα θέλαμε να την διαβάσουμε, όταν την ολοκληρώσετε. Να είστε καλά

Ευχαριστώ πολύ και πάλι, τα συμπεράσματα της έρευνας θα σας κοινοποιηθούν. Εύχομαικάθε επιτυχία στο έργο σας.

Επιστολή συμμετοχής στην Έρευνα

ΕΛΕΝΗ ΓΙΑΛΑΜΑ **Προς:**
Αριθμ. Φοιτητ. Ταυτότητας:1207701774
Τηλ: 99013086 και 00306945997083
email: elenigialama@yahoo.com
e.gialama@nup.ac.cy
ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
– ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΘΕΜΑ:ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

Αξιότιμες κυρίες και κύριοι,

Στο πλαίσιο της εκπόνησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας μου, στο πρόγραμμα Διεθνείς Σχέσεις- Στρατηγική και Ασφάλεια του Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφου, διεξάγω μια έρευνα με τον παρακάτω τίτλο:

«Ο πολίτης στη διαχείριση θεμάτων εσωτερικής ασφάλειας ενός κράτους, μέσα απ' την συμμετοχή του στην στρατηγική πρόληψης της εγκληματικότητας. Μελέτη Περίπτωσης του θεσμού του Παρατηρητή της γειτονιάς στην Κύπρο και των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας στην Ελλάδα.»

Σκοπός και επί μέρους στόχοι: Σκοπός της διατριβής είναι να διερευνήσει τη συμμετοχή του πολίτη στην πρόληψη και καταστολή της εγκληματικότητας. Προκειμένου να φτάσουμε στην επίτευξη του σκοπού της έρευνας θα διαβούμε πρώτα από κάποιους σταθμούς, οι οποίοι είναι οι επί μέρους στόχοι της έρευνας. Σ' αυτούς τους σταθμούς θα πρέπει να γνωρίσουμε την προέλευση και την πορεία των δύο παραπάνω θεσμών χρονικά αλλά και χωρικά, να αναλύσουμε τον τρόπο λειτουργίας τους, να αναζητήσουμε την εφαρμοσιμότητα και την αποτελεσματικότητα τους, να αφουγκραστούμε τις σκέψεις, τους ενδοιασμούς και τις προσδοκίες τόσο των παρατηρητών γειτονιάς όσο και των κρατικών θεσμών σχετικά με τους θεσμούς αυτούς.

Αναγκαιότητα και σπουδαιότητα: Τα σύγχρονα κράτη μαστίζονται από υψηλή εγκληματικότητα.. Η νέα μορφή στρατηγικής ασφάλειας ονομάζεται στρατηγική υπευθυνότητας και έχει ως σκοπό να υποκινήσει τα άτομα να λάβουν μέρος σε κοινοτικά συμβούλια πρόληψης, ομάδες περιφρούρησης – επιτήρησης και γενικότερα να αναλάβουν δράσεις για την αυτοπροστασία τους. Με την αύξηση της εγκληματικότητας τόσο στο κοινό έγκλημα όσο και στην τρομοκρατία αλλά και τις νέες αναδυόμενες απειλές εσωτερικής ασφάλειας όπως οι πανδημίες, κρίνεται ιδιαιτέρως ενδιαφέρον να αναλυθεί η έννοια της κοινοτικής αστυνόμευσης. Τα συμπεράσματα θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από τις ελληνικές και κυπριακές αρμόδιες αρχές προκειμένου να βελτιστοποιήσουν ή και να αναδιαμορφώσουν τους εν λόγω θεσμούς.

Μεθοδολογία :Στην παρούσα διπλωματική επιλέγεται η ποιοτική έρευνα. Στην ποιοτική έρευνα σκοπεύει ο ερευνητής, να εξερευνήσει σε βάθος, αντιλήψεις, εμπειρίες με σκοπό να διαμορφώσει μια εκ βαθέωνεπεξεργασμένη γνώση για αυτό που ερευνά. Ομοίως και στην περίπτωση της παρούσας έρευνας επιθυμούμε να διερευνήσουμε τις αντιλήψεις, τα συναισθήματα, τις προσδοκίες των παρατηρητών της γειτονιάς αλλά και των μελών των ΤοΣΠΠα για την εφαρμογή και το μέλλον αυτών των θεσμών στις δύο χώρες. Η έρευνα θα χρησιμοποιήσει την συνέντευξη προκειμένου να συγκεντρώσει τα δεδομένα. Η συνέντευξη είναι ένα από τα βασικά εργαλεία που μπορεί να χρησιμοποιήσει κάποιος στην ποιοτική έρευνα. Θα χρησιμοποιηθούν ημιδομημένες προσωπικές συνεντεύξεις. ***Οι συνεντεύξεις θα γίνουν τηλεφωνικά ή μέσω skype, zoom, viber ανάλογα την επιθυμία των συμμετεχόντων, είναι ανώνυμες και κανένα προσωπικό στοιχείο δεν θα δημοσιευθεί. Τα δεδομένα είναι εμπιστευτικά και οι συμμετέχοντες μπορούν να αποχωρήσουν οποιαδήποτε στιγμή θελήσουν από την διαδικασία*.** Οι συμμετέχοντες στις συνεντεύξεις θα είναι παρατηρητές της γειτονιάς από την Κύπρο καθώς και άτομα που στελεχώνουν τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας στην Ελλάδα. Θεμιτή είναι και η συμμετοχή των αρχών της αστυνομίας και από τις δύο χώρες στην έρευνα.

Όσοι ενδιαφέρονται να συμμετέχουν παρακαλούνται να επικοινωνήσουν μαζί μου στο email: elenigialama@yahoo.comή e.gialama@nup.ac.cyκαι στο τηλέφωνο 00306945997083.

Σας ευχαριστώ θερμά εκ των προτέρων,

Με εκτίμηση,

Ελένη Γιαλαμά

Οδηγοί Ημιδομημένης Συνέντευξης

ΟΔΗΓΟΣ ΗΜΙΔΟΜΗΜΕΝΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ
ΑΞΟΝΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟ –ΑΞΟΝΕΣ

1. **Εκτιμήσεις – θεωρήσεις για την εγκληματικότητα**
   1.1 Περιγραφή της εγκληματικότητας στην ευρύτερη περιοχή της Κύπρου. Αύξηση – μείωση, μορφές, επιδράσειςστηζωήτων πολιτών.

   1.2 Αντίληψη της αστυνομίας για την αντεγκληματική πολιτική. (κατασταλτική – προληπτική)

   1.3 Συμμετοχή της αστυνομίας στην προληπτική αντεγκληματική πολιτική κατά την τελευταία δεκαετία (Θεσμοί, εκστρατείες πληροφόρησης, έρευνες – μελέτες, άλλες δράσεις)

2. **Η εμπλοκή της αστυνομίας στον Θεσμό : Ο Παρατηρητής της γειτονιάς**
   2.1 Σε ποιο βαθμό εμπλέκεται η αστυνομία στη λειτουργία του Θεσμού? (Σύσταση, ενημερωτικές εκστρατείες προσέλκυσης συμμετεχόντων στο πρόγραμμα, εκπαίδευση, υλικοτεχνική και ψυχολογική υποστήριξη)

   2.2 Υπάρχουν κανάλια επικοινωνίας μεταξύ παρατηρητών και αστυνομίας αν ναι ποια είναι?

   2.3 Υπάρχουν κανάλια επικοινωνίας μεταξύ δήμων και αστυνομίας, αναφορικά με τον θεσμό?

3. **Προβλήματα - Δυσχέρειες στη Λειτουργία του Θεσμού**

   3.1Εντοπίζεται προβλήματα στη λειτουργία του θεσμού από την πλευρά των παρατηρητών? (Μειωμένο ενδιαφέρον, κίνδυνος στοχοποίησης των παρατηρητών, των περιοχών που δρούν, κατάχρηση εξουσίας από μέρους τους, παρέκκλιση από τις αρμοδιότητες τους).
   3.2 Εντοπίζεται προβλήματα στη λειτουργία του θεσμού από την πλευρά της οργάνωσης και των διαύλων επικοινωνίας?

4. **Κρίσεις και Αξιολογήσεις, Συναισθήματα και Προσδοκίες για την πορεία του θεσμού**

   4.1Πώς κρίνετε και πώς αξιολογείτε τη λειτουργία του θεσμού έως τώρα?

   4.2 Με το βλέμμα στο μέλλον, πώς θα θέλατε να δείτε τον Θεσμό αυτό στο πλαίσιο μιας συμμετοχικής προληπτικής αντεγκληματικής πολιτικής στην χώρα σας?
   4.3 Μιλήστε μας για την εισαγωγή του θεσμού των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας στην Κύπρο. Πώς θα μπορούσε να συνδυαστεί με τον θεσμό του παρατηρητή της γειτονιάς?

ΟΔΗΓΟΣ ΗΜΙΔΟΜΗΜΕΝΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗ
ΑΞΟΝΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟ –ΑΞΟΝΕΣ

1. **Εκτιμήσεις – θεωρήσεις για την εγκληματικότητα**

   1.1 Περιγραφή της εγκληματικότητας στην ευρύτερη περιοχή σας. Αύξηση – μείωση, μορφές, επιδράσεις στη ζωή των πολιτών.

   1.2 Προσωπική σας αντίληψη για την αντεγκληματική πολιτική. (κατασταλτική – προληπτική)

2. **Η εμπλοκή σας στον Θεσμό : Ο Παρατηρητής της γειτονιάς**

   2.1 Η Αρχή, η Εκπαίδευση, η πορεία.

   2.2 Αρμοδιότητες, όρια, ευθύνες.

3. **Προβλήματα - Δυσχέρειες στη Λειτουργία του Θεσμού**

   3.1Εντοπίζεται προβλήματα στη λειτουργία του θεσμού? (Μειωμένο ενδιαφέρον, κίνδυνος στοχοποίησης των παρατηρητών, των περιοχών που δρούν, κατάχρηση εξουσίας από μέρους τους, παρέκκλιση από τις αρμοδιότητες τους).

   3.2 Εντοπίζεται προβλήματα στη λειτουργία του θεσμού από την πλευρά της οργάνωσης και των διαύλων επικοινωνίας?

4. **Κρίσεις και Αξιολογήσεις, Συναισθήματα και Προσδοκίες για την πορεία του θεσμού**

   4.1Πώς κρίνετε και πώς αξιολογείτε τη λειτουργία του θεσμού έως τώρα?

   4.2 Με το βλέμμα στο μέλλον, πώς θα θέλατε να δείτε τον Θεσμό αυτό στο πλαίσιο μιας συμμετοχικής προληπτικής αντεγκληματικής πολιτικής στην χώρα σας?

4.3 Μιλήστε μας για την εισαγωγή του θεσμού των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας στην Κύπρο. Πώς θα μπορούσε να συνδυαστεί με τον θεσμό του παρατηρητή της γειτονιάς?

ΟΔΗΓΟΣ ΗΜΙΔΟΜΗΜΕΝΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΤοΣΠΠα
ΑΞΟΝΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟ –ΑΞΟΝΕΣ

1. **ΠροφίλτουΔήμου**
   1.1 Πληθυσμός, Σύσταση, Απασχόληση, Ανεργία

   1.2 Κοινωνικές Δομές του Δήμου (Είδος, επάρκεια, λειτουργικότητα)

   1.3 Κοινωνική δραστηριοποίηση των πολιτών (συμμετοχή σε κοινωνικές οργανώσεις, εμπλοκή με την τοπική αυτοδιοίκηση κ.α.)

   1.4 Αστυνομικά Τμήματα (αριθμός, λειτουργία, επάρκεια, συνεργασία με τον Δήμο)

2. **Εκτιμήσεις – θεωρήσεις (προσωπικές) για την εγκληματικότητα**
   2.1 Περιγραφή της εγκληματικότητας στην ευρύτερη περιοχή σας. Αύξηση – μείωση, μορφές, επιδράσεις στη ζωή των πολιτών.

   2.2 Αντίληψη της αντεγκληματικής πολιτικής. (κατασταλτική – προληπτική – ποιοι φορείς εμπλέκονται)

3. **Η εμπλοκή του Υπουργείου, του Δήμου και της Αστυνομίας στον Θεσμό : ΤοΣΠΠα**
   Σε ποιο βαθμό εμπλέκεται ο κάθε φορέας στη λειτουργία του Θεσμού? (Σύσταση, ενημερωτικές εκστρατείες προσέλκυσης συμμετεχόντων στο πρόγραμμα, εκπαίδευση, υλικοτεχνική και ψυχολογική υποστήριξη).

4. **ΤοΣΠΠα**. (Πότε, πώς και από ποιους ξεκίνησε, δράσεις, απολογισμός της εως τώρα πορείας, ανταπόκριση των πολιτών)

5. **Προσωπική σας εμπλοκή στον θεσμό** (Αρχή, έναυσμα, δράση, συναισθήματα)

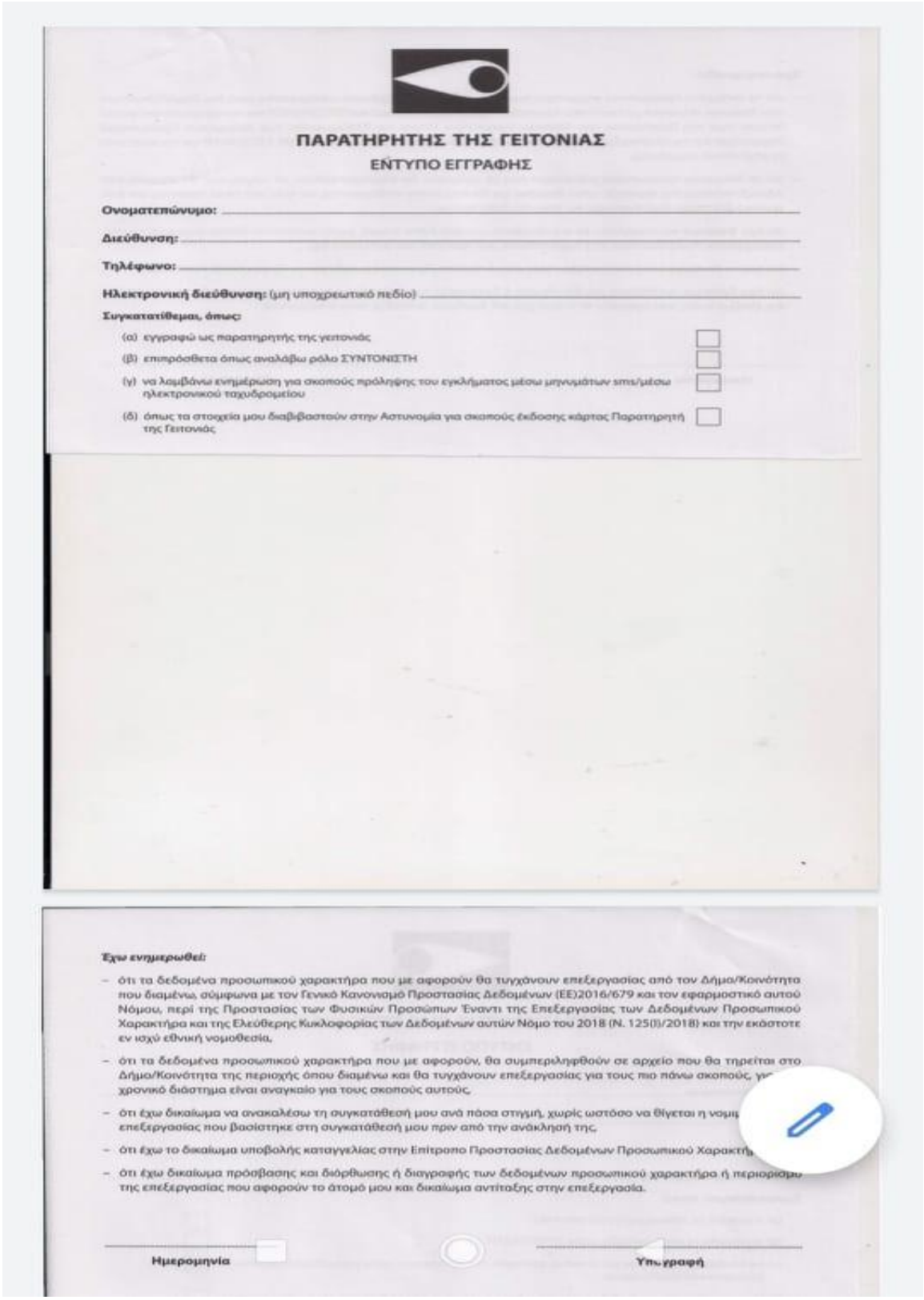
6. **Προβλήματα - Δυσχέρειες στη Λειτουργία του Θεσμού**
   Εντοπίζεται προβλήματα στη λειτουργία του θεσμού? (Μειωμένο ενδιαφέρον, κίνδυνος στοχοποίησης των δήμων, οκονομικά και οργανωτικά προβλήματα).

7. **Κρίσεις και Αξιολογήσεις, Συναισθήματα και Προσδοκίες για την πορεία του θεσμού.**

   5.1Πώς κρίνετε και πώς αξιολογείτε τη λειτουργία του θεσμού? (Αποτελέσματα στην μείωση της εγκληματικότητας και ανταπόκριση των πολιτών)

   5.2 Με το βλέμμα στο μέλλον πώς θα θέλατε να δείτε τον Θεσμό αυτό στο πλαίσιο μιας συμμετοχικής αντεγκληματικής πολιτικής στον Δήμο σας?

Αίτηση Συμμετοχής στο Θεσμό: Ο παρατηρητής της Γειτονιάς

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

ΕΝΤΥΠΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

Ονοματεπώνυμο: _____

Διεύθυνση: _____

Τηλέφωνο: _____

Ηλεκτρονική διεύθυνση: (μη υποχρεωτικό πεδίο) _____

Συγκατατίθεμαι, όπως:

(α) εγγραφώ ως παρατηρητής της γειτονιάς ☐

(β) επιπρόσθετα όπως αναλάβω ρόλο ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ ☐

(γ) να λαμβάνω ενημέρωση για σκοπούς πρόληψης του εγκλήματος μέσω μηνυμάτων sms/μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ☐

(δ) όπως τα στοιχεία μου διαβιβαστούν στην Αστυνομία για σκοπούς έκδοσης «κάρτας Παρατηρητή της Γειτονιάς ☐

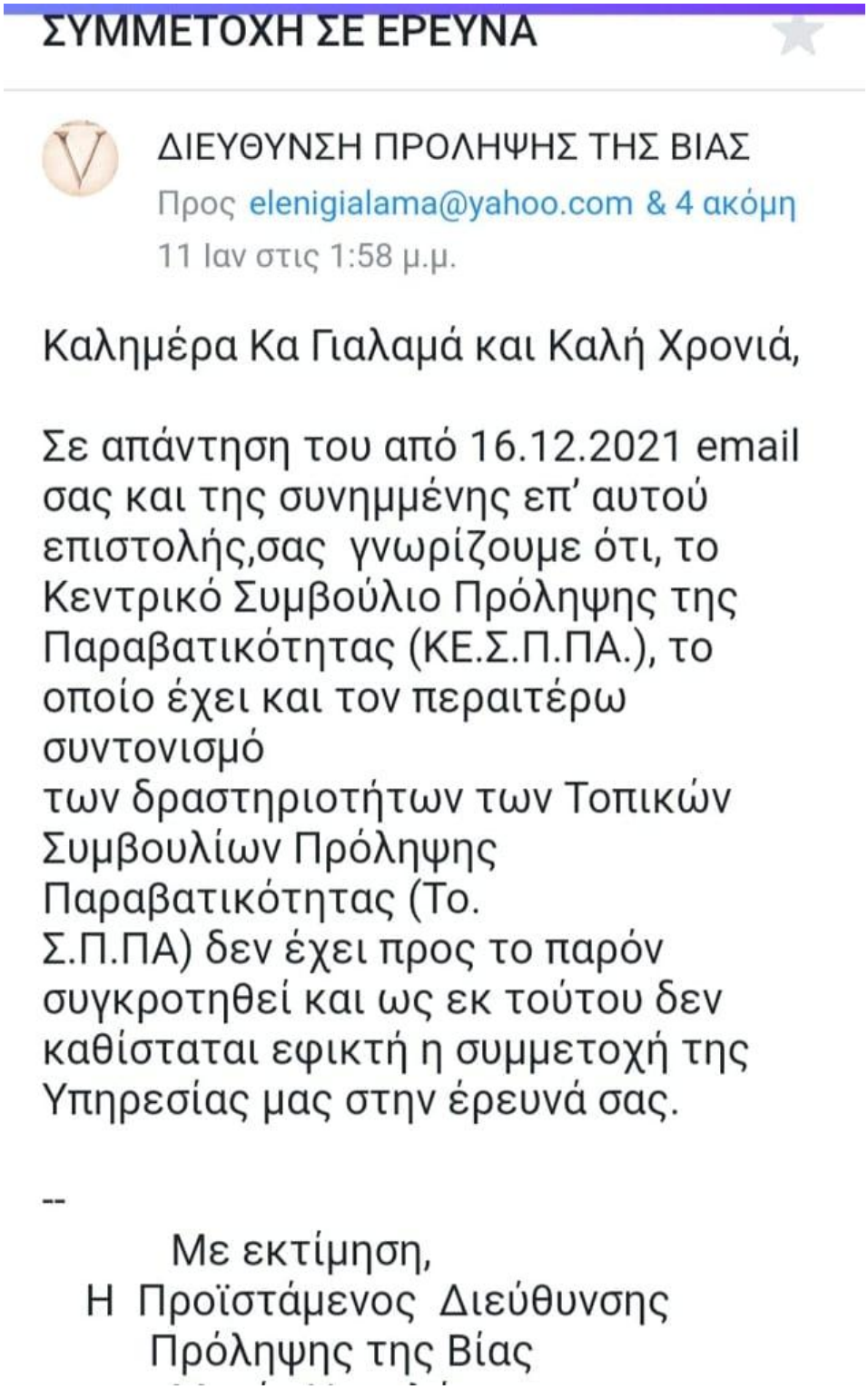
Έχω ενημερωθεί:

- ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που με αφορούν θα τυγχάνουν επεξεργασίας από τον Δήμο/Κοινότητα που διαμένω, σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ)2016/679 και τον εφαρμοστικό αυτού Νόμου, περί της Προστασίας των Φυσικών Προσώπων Έναντι της Επεξεργασίας των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και της Ελεύθερης Κυκλοφορίας των Δεδομένων αυτών Νόμο του 2018 (Ν. 125(Ι)/2018) και την εκάστοτε εν ισχύ εθνική νομοθεσία,
- ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που με αφορούν, θα συμπεριληφθούν σε αρχείο που θα τηρείται στο Δήμο/Κοινότητα της περιοχής όπου διαμένω και θα τυγχάνουν επεξεργασίας για τους πιο πάνω σκοπούς, για χρονικό διάστημα είναι αναγκαίο για τους σκοπούς αυτούς,
- ότι έχω δικαίωμα να ανακαλέσω τη συγκατάθεσή μου ανά πάσα στιγμή, χωρίς ωστόσο να θίγεται η νομι επεξεργασίας που βασίστηκε στη συγκατάθεσή μου πριν από την ανάκλησή της,
- ότι έχω το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας στην Επίτροπο Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτή
- ότι έχω δικαίωμα πρόσβασης και διόρθωσης ή διαγραφής των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή περιορισμο της επεξεργασίας που αφορούν το άτομό μου και δικαίωμα αντίταξης στην επεξεργασία.

_____ _____

Ημερομηνία **Υπ. γραφή**

Απάντηση από τη Διεύθυνση Πρόληψης της Βίας

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΡΕΥΝΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ
Προς elenigialama@yahoo.com & 4 ακόμη
11 Ιαν στις 1:58 μ.μ.

Καλημέρα Κα Γιαλαμά και Καλή Χρονιά,

Σε απάντηση του από 16.12.2021 email σας και της συνημμένης επ' αυτού επιστολής,σας γνωρίζουμε ότι, το Κεντρικό Συμβούλιο Πρόληψης της Παραβατικότητας (ΚΕ.Σ.Π.ΠΑ.), το οποίο έχει και τον περαιτέρω συντονισμό
των δραστηριοτήτων των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας (Το. Σ.Π.ΠΑ) δεν έχει προς το παρόν συγκροτηθεί και ως εκ τούτου δεν καθίσταται εφικτή η συμμετοχή της Υπηρεσίας μας στην έρευνά σας.

--

Με εκτίμηση,
Η Προϊστάμενος Διεύθυνσης
Πρόληψης της Βίας

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Συνοπτικά Αποτελέσματα έρευνας με θέμα:

«Αξιολόγηση του Προγράμματος του Παρατηρητή της Γειτονιάς»

Αριθμός Διαγωνισμού: Κ.Δ.Σ 184/2016

Οκτώβριος – Νοέμβριος, 2016

Cyprus Network

Ο **Θεσμός του Παρατηρητή της Γειτονιάς** αποτελεί μια σύγχρονη στρατηγική πρόληψης του εγκλήματος, η οποία εφαρμόζεται με τη συνεργασία μεταξύ της Αστυνομίας, των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των πολιτών. Στόχος είναι η ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα πρόληψης του εγκλήματος, ασφάλειας του πολίτη και της περιουσίας του.

Στην Κύπρο, ο θεσμός του Παρατηρητή της Γειτονιάς εφαρμόστηκε το 2011 και μέχρι στιγμής καταγράφει πέραν των 75,000 εγγεγραμμένων εθελοντών, αριθμός ο οποίος κατατάσσει την Κύπρο στις πρώτες θέσεις μεταξύ των χορών που εφαρμόζουν το θεσμό.

Η μεγάλη σημασία του θεσμού οδήγησε την Αστυνομία Κύπρου στη διεξαγωγή παγκύπριας έρευνας 1217 ατόμων ηλικίας 16 ετών και άνω με απώτερο στόχο τον προσδιορισμό του βαθμού γνώσης και ενημέρωσης για το Πρόγραμμα, ώστε να λειφθούν οι απαραίτητες και αναγκαίες ενέργειες για περεταίρω ενδυνάμωση του και κατ' επέκταση μεγιστοποίηση του επιδιωκόμενου αποτελέσματος, δηλαδή **μείωσης τη εγκληματικότητας** και αύξησης του **αισθήματος ασφάλειας** των πολιτών. Παράλληλα ένας εξίσου σημαντικός στόχος της έρευνας ήταν και η **σκιαγράφηση της εικόνας** που κατέχει η Αστυνομία ανάμεσα στο κοινό.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από την εταιρεία **CMRC Cypronetwork Ltd** κατά τον μήνα Νοέμβριο του 2016, με τις συνεντεύξεις να γίνονται πρόσωπο με πρόσωπο στα σπίτι των ερωτηθέντων. Τα αποτελέσματα της έρευνας συνοψίζονται ως ακολούθως:

- Η **γενική εικόνα** της Αστυνομίας παρουσιάζεται βελτιωμένη σε σχέση με το 2015 με το μέσο όρο απαντήσεων στην 5-βάθμια κλίμακα να μεταβάλλεται από το 3,3 στο 3,4. Συγκριτικά με άλλες Δημόσιες Υπηρεσίες έχει παρατηρηθεί μια μικρή υπεροχή ανάμεσα στις απόψεις του κοινού, τόσο για την Αστυνομία, όσο και για το Στρατό, με τη Δημόσια Εκπαίδευση και τις Κρατικές Υπηρεσίες Υγείας να παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη διαχρονική μείωση από το 2003 όπου υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.
- Ο **βαθμός ικανοποίησης** από το έργο της Αστυνομίας έχει επίσης αυξηθεί σε σχέση με την τελευταία μέτρηση (2011) και έχει προσδιοριστεί στο 3,3, με τους «ικανοποιημένους» και «απόλυτα ικανοποιημένους» να αυξάνονται από το 34% στο 47% κατά το 2016.
- Σε σχέση με την **εγκληματικότητα** στις διάφορες περιοχές αυτή έχει βελτιωθεί σε σχέση με το 2015, με το ποσοστό όσων αναφέρθηκαν σε μείωση να αυξάνεται από το 14% στο 26% κατά το 2016. Επιπρόσθετα η έρευνα κατέγραψε σημαντική αύξηση του ποσοστού των πολιτών που νιώθουν «πάρα πολύ ασφαλής» στην περιοχή τους (από 8% το 2015 σε 17% το 2016) με αποτέλεσμα το μέσο **αίσθημα ασφάλειας** να αυξηθεί στο 3,5 από 3,3.
- Ένας ακόμη σημαντικός δείκτης που κατέγραψε η έρευνα ήταν ο **βαθμός βελτίωσης της Αστυνομίας**. Σύμφωνα με τους συμμετέχοντες αυτός έχει βελτιωθεί σε σχέση με την τελευταία μέτρηση (2011) αυξάνοντας τον μέσο όρο απαντήσεων, πάντοτε στη βάση της 5-βάθμιας κλίμακας, στο 3,3 από 3,1 και τις θετικές τοποθετήσεις από το 25% στο 30%.

- Τρείς στους δέκα περίπου Κύπριους (27%) γνωρίζουν το Πρόγραμμα του Παρατηρητή της Γειτονιάς. Παρόλο που ο βαθμός γνώσης για το Πρόγραμμα είναι σχετικά μικρός, ο βαθμός ενημέρωσης (μεταξύ αυτών που γνωρίζουν το θεσμό) για το ρόλο/ καθήκοντα του είναι μάλλον αρκετός (μέσος όρος 2,9) και ο βαθμός ικανοποίησης ακόμη μεγαλύτερος (μέσος όρος 3,5).
- Μέσα από την έρευνα αυτή εντοπίστηκαν και ερωτηθέντες που ήταν εγγεγραμμένοι ως Παρατηρητές. Το ποσοστό το εγγεγραμμένων παρατηρητών ανήλθε στο 39% μεταξύ όσων γνωρίζουν το Πρόγραμμα και στο 10,4% μεταξύ του συνολικού δείγματος. Οι **λόγοι ασφαλείας** αποτελούν τον σημαντικότερο λόγο για τον οποίο οι Παρατηρητές έχουν ενταχθεί στο συγκεκριμένο Πρόγραμμα (82%), με τον **Αστυνομικό της γειτονιάς** να αποτελεί το κυριότερο μέσο ενημέρωσης τους για το Πρόγραμμα.
- Το 8% των συμμετεχόντων στην έρευνα εξέφρασε την επιθυμία για ένταξη/ εγγραφή του στο Πρόγραμμα. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα τον διπλασιασμό των εθελοντών. Επιπρόσθετα ένας στους τέσσερις (26%) δεν απάντησε αρνητικά απλά ζήτησε χρόνο για να το σκεφτεί.
- Ο Παρατηρητής της γειτονιάς μπορεί να συμβάλει στην πρόληψη προβλημάτων, άλλων σε μεγαλύτερο βαθμό και άλλων σε μικρότερο. Σε αυτό που θα μπορούσε να συμβάλει περισσότερο είναι οι **κλοπές/ διαρρήξεις/ ληστείες** και οι **καταστροφές σε περιουσίες** (μέσος όρος 3,3 αντίστοιχα), χωρίς να σημαίνει ότι δεν μπορεί να συμβάλει ικανοποιητικά σε κάποια άλλα θέματα/ ζητήματα αφού οι υπόλοιποι μέσοι όροι κυμάνθηκαν από 3,3 έως και 3,5.
- Κλείνοντας, η **γενική εικόνα** των ερωτηθέντων **για το Πρόγραμμα του Παρατηρητή της Γειτονιάς** διαγράφετε πολύ θετική αφού ο μέσος όρος αξιολόγησης υπολογίστηκε στο 4,2. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι μεταβάλλεται στο 4,4 μεταξύ των εγγεγραμμένων Παρατηρητών αφού εννέα στους δέκα (91%) εξέφρασαν θετική άποψη για το συγκεκριμένο θεσμό.